ΗΜΕΡΟΔΟΡΙΟΥ
Η ΖΩΗ
1936

ΤΩ ΑΕΙΟΤ. ΚΩ. Γ. ΠΡΟΒΕΝΖΑ

ΓΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

2358

Θ. Κ. ΜΑΡΚΟΥΙΖΟΥ — Ι. Ν. ΚΑΡΑΒΙΑ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Η ΖΩΗ

ΕΤΟΣ Α'

1936

ΣΤΑΜΠΟΥΛ

ΤΥΠΟΙΣ ΜΕΡΚΕΖ

Μεταχειριζόμενοι τὸ

ΣΑΡΜΠΟΝ ΝΤΕ ΜΠΕΛΛΟΚ

ἠμπορεῖτε νὰ φᾶτε ὅ'τι ἐπιθυμεῖτε

Τὸ ***ΣΑΡΜΠΟΝ ΝΤΕ ΜΠΕΛΛΟΚ*** εἶναι τὸ καλλίτερον ἀπολυμαντικὸν τῶν ὀργάνων τῆς πέψεως ἐὰν γίνῃ χρῆσις αὐτοῦ ὡς σκόνης ἢ σὲ παστίλλες θεραπεύει ὅλα τὰ νοσήματα τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων καὶ τὰ πλέον χρόνια καὶ ὀξέα. Παρασκευάζει μίαν φυσιολογικὴν κατάστασιν εἰς τὸν στόμαχον εὐάρεστον, ἀνοίγει τὴν ὄρεξιν καὶ θεραπεύει τὴν δυσκοιλιότητα. Θεραπεύει τοὺς πόνους τοὺς παρουσιαζομένους εἰς τὸν στόμαχον μετὰ τὸ φαγητόν, τὰς κεφαλαλγίας τὰς προερχομένας ἀπὸ δυσπεψίαν, τὰς ἀνησυχίας τοῦ στομάχου καὶ ἐν γένει ὅλας τὰς νευρικὰς διεγέρσεις τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΟ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΠΡΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΡΙΑΝ

Ἡ "Ζωὴ„ ἀφιερώνεται στὴν Γυναῖκα. Δὲν γίνεται τυχαῖα αὐτὸ οὔτε ἀπὸ ἁπλῆ συμβατικὴ φιλοφρόνησι. Ἕνα βιβλίο ποὺ ἐφιλοδόξησε νὰ κλείσῃ πολλὴ ζωὴ μέσα του, ποὺ στεγάζεται μὲ τὸ ὡραῖό της ὄνομα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ στραφῇ πρὸς τὴν Γυναῖκα ἡ ὁποία τὴν ἐνσαρκώνει ἀγγελόμορφα καὶ ποὺ τὴν συμβολίζει πιστά. Αὐτὴ γεννᾷ ὅλους τοὺς ἐνθουσιασμούς, κραδαίνει ὅλες τὶς χορδὲς, τονώνει ὅλα τὰ νεῦρα, προκαλεῖ ὅλες τὶς συγκινήσεις, ἀποτελεῖ μᾶλλους λόγους τὴν ἀφετηρία στὴ ζωὴ καὶ τὸν γλυκύτερό της σκοπό. Γι' αὐτὴν ὅλοι οἱ πόνοι, γι'αὐτὴν ὅλες ἡ χαρὲς, ἀπ' αὐτὴν καὶ πρὸς αὐτὴν ὅλη ἡ Δημιουργία.

Αἱ ἀπαρχαὶ τῆς δημιουργίας ἄς στραφοῦν πρὸς αὐτὴν ἄς κατατεθοῦν φόρος εὐλαβείας στὰ κράσπεδά της, ἄς ἀποτελέσουν στὸ βωμό της, τὸν ἔμψυχο καὶ ἔνσαρκο, τὸ τρυφερώτερο ἀνάθημα.

Ἀπαρχὴ μιᾶς δημιουργίας καὶ ἡ "Ζωὴ„ ἀφιερώνεται ὁλόθερμα στὴν Γυναῖκα.

ΠΩΣ ΘΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΤΕ
ΜΙΑΝ ΟΨΙΝ ΣΑΓΗΝΕΥΤΙΚΗΝ

ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΥΔΡΑ

Η ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΣΑΣ ΠΡΟΣΔΩΣΗ ΟΨΙΝ "ΜΑΤ" ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟΝ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

Ὅλαι αἱ κομψαὶ γαλλίδες ἔχουν ἀποκτήσῃ ἤδη μίαν ὄψιν μάτ. Τοῦτο δεικνύει ὅτι εὗρον ἐπὶ τέλους τὴν ἰδεώδη πούδρα.

Ἡ νέα αὐτὴ πούδρα θὰ σᾶς προσδώσῃ τὴν φρεσκάδα καὶ τὴν γοητείαν τῆς νεότητος, προσόντα εἰς τὰ ὁποῖα κανεὶς ἄνδρας δὲν ἀντέχει, χωρὶς τὸ παραμικρὸν ἴχνος γυαλάδας καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτὴ συνίσταται εἰς ἕνα νέον τρόπον παρασκευῆς τῆς Πούδρας Τοκιλόν, καὶ χάρις εἰς τὸν ὁποῖον ἀναμιγνύεται Mousse de Crème μὲ τὴν πλέον λεπτὴν πούδραν.

Διὰ τοῦτο ἡ Πούδρα Τοκαλὸν κρατᾶ 5 φορὲς περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη πούδρα. Ἀκόμη καὶ κατόπιν μιᾶς χορευτικῆς ἑσπερίδος εἰς μίαν αἴθουσαν ὑπέρθερμην, ἡ ὄψι σας θὰ εἶναι πάντοτε φρέσκη «μάτ» καὶ γοητευτικὴ, ὅπως καὶ εἰς τὴν ἀρχήν.

Ἐὰν ἐπιθυμῆτε νὰ ἀποκτήσετε μίαν ὄψιν γοητευτικὴν, ἡ ὁποία νὰ προκαλῇ τὸν θαυμασμὸν ὅλων τῶν φιλενάδων σας ἀγοράσατε σήμερον ἕνα κουτὶ πούδρας Τοκαλόν.

Διὰ ξηρὰν ἐπιδερμίδα μεταχειρισθῆτε Πούδραν Τοκαλὸν Πετάλια. Διὰ λιπαρὰν ἐπιδερμίδα χρησιμοποιήσατε τὴν Πούδραν Τοκαλὸν Περό.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Γενάρης Πρωτογέννητος καὶ Πρῶτος τῆς χρονιᾶς
Ποῦ τὰ νερὰ ἁγιάζονται, μὲ τοῦ Χριστοῦ τὴ χάρι
Ὁ ἥλιος εἶν' ἀδύνατος, ὁ ἀγέρας παγωνιᾶς
Πάνου στὰ χιόνι' ἀστραφτερὸ λαμποκοπᾷ φεγγάρι.

Καὶ ὁ καπετάνιος ὁ καλὸς θέλει νὰ βάλῃ πλώρη
καὶ τὸ ταξεῖδι μελετᾷ καὶ τὰ πλωριὰ ἑτοιμάζει
Δὲν τὸν τρομάζει ὁ χιονιᾶς, οὔτε τ' ἀγριοβόρρι
Φτάν' ἡ αὐγὴ πειὸ σύντομα ὅπου γλυκοχαράζει. Κ. Μ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νὺξ 14

Τουρκιστὶ Κιανούν-ι-σανὶ

1	Τ	ΠΕΡΙΤΟΜΗ Βασιλείου τοῦ Μεγ.
2	Π	Σιλβέστρου Πάπα Ρώμης.
3	Π	Μαλαχίου προφ. Γορδίου μ.
4	Σ	Σύναξις τῶν Ο' ἀποστόλων.
5	Κ	Παραμονὴ τῶν Φώτων (νηστεία)
6	Δ	ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ.
7	Τ	*Σύν. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.*
8	Τ	Δομνίκης ὁσ. Γεωργ. Χοζεβίτ.
9	Π	Πολυεύκτου καὶ Εὐστρατ. μ.
10	Π	Γρηγορίου καὶ Δομετιανοῦ.
11	Σ	Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου.
12	Κ	Τατιανῆς μάρτυρος.
13	Δ	Ἑρμύλου καὶ Ἀγνῆς μαρτ.
14	Τ	Τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῷ Πατέρ.
15	Τ	Ἰωάννου Καλυβίτου
16	Π	Προσκύνησις ἁλύσ. ἀπ. Πέτρου.
17	Π	Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου.
18	Σ	Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου.
19	Κ	Μακαρίου Αἰγυπτ. Εὐφρασίας
20	Δ	Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου.
21	Τ	Μαξίμου ὁμολ. Νεοφύτου μάρτ.
22	Τ	Τιμοθέου ἀπ. Ἀναστασίου μ.
23	Π	Ἀγαθαγγέλ. μάρτ. Τιμοθέου ἀπ.
24	Π	Ξένης τῆς ὁσίας.
25	Σ	Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.
26	Κ	Ξενοφῶντος τοῦ ὁσίου
27	Δ	Ἀνακομ. λειψ. Ἰωάν. Χρυσοστ.
28	Τ	Ἐφραὶμ τοῦ ὁσίου
29	Τ	Ἡ ἀνακ. λειψ. Ἰγνατίου ἱερομ.
30	Π	*Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν*
31	Π	Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργ.

Οἱ γεννηθέντες τὸν Ἰανουάριον ἔχουν χαρακτῆρα ζωηρὸν καὶ εὐέξαπτον. Εἶναι εὐαίσθητοι, διακριτικοὶ καὶ καλοὶ φίλοι. Εἶναι εἰς ἄκρον φιλοχρήματοι, ἀνώμαλοι εἰς τὰς πράξεις των καὶ παράφοροι, ἀλλὰ κατὰ βάθος ἀγαθοὶ καὶ συμβιβαστικοί. Αἱ γυναῖκες εἶναι νευρικαὶ καὶ θυμώδεις, χωρὶς θέλησιν καὶ ὑποκρίτριαι.

Ἀγάπη. Συνηθέστατον τυπογραφικὸν σφάλμα. Γράφε ἀπάτη.

Ἄγγελος. Ὄνομα ἀρσενικὸν, πρόσωπον θηλυκόν. Ὁ κακὸς δαίμων τῶν ἀναγινωσκόντων στίχους.

Ἁγνεία. Ἡ ἄγνοια τοῦ κόσμου.

Ἀδιαφορία. Χάσμημα τῆς καρδίας προαγγέλλον τὸν ὕπνον τῆς Ἀγάπης.

Αἰδώς. Τὸ θερμόμετρον τῆς Ἀρετῆς.

Ἀριστοκράτης. Σαπουνόφουσκα.

Κάθε νέον — Φθήνεια ἀφάνταστη

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΚΡΙΣΤΑΛ
ΠΕΡΑΝ. ΟΔΟΣ ΘΕΑΤΡΟΥ, 13
(Παραπλ. Παντοπ. Ἑρμῆς)

Ὅλα μὲ γοῦστο — Ἄφθαστος ποικιλία

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Στὴ γκρεμισμένη τους φωλιὰ τά μαῦρα χελιδόνια
γυρνοῦν ὀπίσ' ὁλόχαρα μὲ χίλια δυὸ τραγούδια
Ρυάκια ὁλοκάθαρα γίνονται τ' ἄσπρα χιόνια,
Κι' ἀνθίζουνε εἰς τὰ κλαριὰ μυριόχαρα λουλούδια.

Καὶ ξαπλωμένος ὁ βοσκὸς μὲ μαγικὴ φλογέρα
μαγεύει τὸ κοπάδι του κατ' ἀπ' τὸ πράσινο δένδρο
Σὰν ποιὰ ψυχὴ ἀσυγκίνητη στὸν μυρισμένο ἀγέρα
Στὴς Πόλης τὸ Μαγιάπριλο νὰ μείνῃ ἠμπορεῖ; Κ. Μ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

'Η ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νὺξ 11
Τουρκιστὶ Νισὰν.

1	Τ	Μαρίας ὁσ. Αἰγυπ
2	Π	Τίτου ὁσ. θαυμ.
3	Π	Νικήτα ἡλουμ.
4	Σ	*Τοῦ Λαζάρου* Γεωργίου ἐπισκόπ.
5	Κ	ΤΟΝ ΒΑΪΟΝ. Κλαυδίου μάρτ.
6	Δ	Εὐτυχίου ἀρχ. Κων)λεως
7	Τ	Καλλιοπίου μάρτ.
8	Τ	'Ηρωδίωνος μάρτυρος
9	Π	*Μ. Πέμπτη.* Εὐψυχίου μαρτ.
10	Π	*Μ. Παρασκευὴ.* Τερεντίου μάρτ.
11	Σ	'Αντίππα ἐπ. Περγ.
12	Κ	ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ.
13	Δ	Μαρτίνου Πάπα
14	Τ	'Αριστάρχου ἐκ τῶν 70
15	Τ	Κρήσκεντος Λεωνίδου ἐπισκ.
16	Π	Εἰρήνης, 'Αγάπης, μάρτ
17	Π	*Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.* Συμεὼν
18	Σ	Γρηγορίου Δεκακολίτου
19	Κ	*Τοῦ Θωμᾶ.* Παφνουτίου ἱερ.
20	Δ	Θεοδώδου τοῦ Τριχινᾶ
21	Τ	'Ιακώβου ὁμολ.
22	Τ	Θεοδώρου Συκεώτου
23	Π	*Γεωργίου μεγαλομάρτυρος*
24	Π	'Ελισάβετ θαυματ.
25	Σ	Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
26	Κ	*Τῶν Μυροφόρων* Βασιλέως ἐπισ.
27	Δ	Συμεὼν ἱερομ. συγγ. Κυρίου
28	Τ	Τῶν ἐν Κυζίκῳ μαρτ.
29	Τ	'Ιάσωνος, καὶ Σωσιπάτρου
30	Π	'Ιακώβου ἀποστ.

Οἱ γεννηθέντες τὸν 'Απρίλιον εἶναι συμπαθεῖς, ἀγαθοί, εὐγενικοί, εἰλικρινεῖς, ἀλλ' ἐνίοτε γίνονται τυραννικοί, ὀξύθυμοι καὶ προστακτικοί. 'Εργατικοί, ἀλλ' ἀμέριμνοι καὶ εἶναι εὐτυχεῖς εἰς τὸν βίον των. Αἱ γυναῖκες ἐπίσης ἐργατικαὶ καὶ δραστήριοι καὶ φύσει καλαὶ καὶ ἀγαποῦν μὲ ἀφοσίωσιν. Εἶναι εὔθυμες, γελαστὲς, χαριτωμένες καὶ δροσερὲς, ἀλλ' ἱκανὲς διὰ μεγάλα μίση.

Βίος. Κωμικαὶ στιγμαὶ ἐξόχως τραγικαὶ καὶ τραγικαὶ στιγμαὶ ἐξόχων κωμικαί.

Γάμος. Δουλεία ἐστεμμένη.

Γλῶσσα (γυναικεία). Βαρόμετρον δεικνῦον βροχὰς . . . ὕβρεων, χάλαζαν . . παραπόνων, ἀστραπὰς . . . λοιδωριῶν, βροντὰς , . . βλασφημιῶν, παγετὸν . . . αἰσθημάτων.

Δάκρυ. Βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα τῆς γυναικός. 'Υγρὸν θεραπεῦον τὰ νεῦρα τῶν κυριῶν.

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ
LONDRES
ΠΕΡΑΝ
Τὸ ἀριστοκρατικώτερον καὶ οἰκογενειακώτερον Κέντρον
Περιποίησις ἄμεμπτος *Ποτὰ ἐκλεκτά*

ΜΑΪΟΣ

Τριαντάφυλλα στὸ διάβα σου ἀργοσκορπᾷ ἡ Φύση
Φορώντας τὴ γιορτιάτικη καὶ πάγκαλη στολή
Τὸν φαίνει Νοῦς ἀόρατος στὴν θεϊκή μας κτίση
Καὶ λαχταρᾷ κάθε καρδιά, ποὺ ἀγαπᾷ πολύ.

Ἕνας ἀόρατος παλμὸς μιᾶς ἁρμονίας ζηλευτῆς
Δονεῖ τὴν Φύση ὁλάκερη στὰ πέρατα τῆς Γῆς
Εἶναι τὸ γλυκοχάραγμα κάποιας ἀλλιότικης Ζωῆς
Καὶ ἄφταστο κορύφωμα ἀθάνατης Αὐγῆς. Κ.Μ.

ΜΑΪΟΣ

'Η ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νὺξ 10.
Τουρκιστὶ Μαΐς.

1	Π	'Ιερμίου τοῦ προφήτου
2	Σ	'Ανακ. Λειψ. 'Αθανασίου
3	Κ	*Τοῦ Παραλύτου.* Τιμοθέου μαρτ.
4	Δ	Πελαγίας μάρτ.
5	Τ	Εἰρήνης μεγαλομάρτ.
6	Τ	*Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς*
7	Π	'Ακακίου μάρτ.
8	Π	'Ιωάννου θεολόγου
9	Σ	'Ησαΐου προφήτου
10	Κ	*Τῆς Σαμαρείτιδος.* Σίμωνος ἀπ.
11	Δ	Μωκίου ἱερομάρτυρος
12	Τ	'Επιφανίου ἐπ.
13	Τ	Γλυκερίας μ.
14	Π	'Ισιδώρου μάρτυρος
15	Π	Παχωμίου τοῦ Μεγάλου
16	Σ	Θεοδώρου τοῦ ἡγιασμένου
17	Κ	*Τοῦ Τυφλοῦ.* 'Ανδρονίκου μ.
18	Δ	Χρηστίνης μ.
19	Τ	Πατρικίου ἐπ.
20	Τ	Θαλλελαίου μάρτ.
21	Π	ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ *Κωνσταντίνου 'Ελένης*
22	Π	Βασιλίσκου μάρτυρος
23	Σ	Μιχαὴλ ἐπισκόπου
24	Κ	*Τῶν ἁγ. Πατέρων* Συμεὼν Θαυμ.
25	Δ	'Η Γ' εὕρ. κεφ. Προδρόμου
26	Τ	Κάρπου ἀποστ.
27	Τ	'Ελλαδίου μ.
28	Π	Εὐτυχοῦς ἱερομ.
29	Π	Θεοδοσίας μάρτυρος
30	Σ	Τῶν Ψυχῶν. 'Ισαακίου τοῦ ὁσ.
31	Κ	ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ 'Ερμείου μ.

Οἱ γεννηθέντες τὸν Μάϊον εἶναι ὑγιεῖς καὶ ἔχουν χαρακτῆρα. Εἶναι εὐφυεῖς, καλόκαρδοι, ἀλλὰ καὶ θυμώδεις καὶ ἀπότομοι. Εἶναι φίλεργοι, τιμιώτατοι, ἀλλὰ καὶ κάπως φιλάργυροι. Αἱ γυναῖκες ἔχουν χαρακτῆρα γλυκὺν, εἶναι κομψευόμεναι καὶ ἰδιότροποι, μελαγχολικαὶ καὶ νευρασθενικαὶ, ἀλλὰ εὐγενεῖς καὶ περιποιητικαί.

Δανδῆς. 'Η τελευταία ἐξέλιξις τῆς μαϊμοῦς.

Δένδρον. 'Η ὀμβρέλλα τῆς γῆς.

Διάλεξις. Μιᾶς ὥρας πλῆξις.

Δίσκος. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸν κρατοῦν οἱ ἐπίτροποι· εἰς τὸν στῖβον τὸν πετοῦν οἱ ἀθληταί· εἰς τὸν δρόμον τὸν κρατοῦν ἀλλὰ δὲν τὸν πετοῦν οἱ . . ἐπαΐται.

Ἐλπίς. Ἕνα τίποτε καὶ τὸ πᾶν.

Ἔμπνευσις. 'Ασύρματος τηλέγραφος μεταξὺ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς.

Ἐμπόρευμα. Ψεῦδος μὲ τιμὰς ὡρισμένας.

Τὰ ἐκλεκτότερα εἴδη Ζαχαροπλαστικῆς τῆς μεγάλης
Περαιωτικῆς Κοινωνίας εἰς τὸ ὀνομαστό
ΓΚΛΟΡΙΑ
Μεγάλη ὁδὸς 'Ανεξαρτησίας, Πέραν

ΙΟΥΝΙΟΣ

Πρῶτος τοῦ καλοκαιριοῦ, ποὺ ὁ Τζίτζικας ἀρχίζει
Στοῦ 'λιοπυριοῦ τὸ ἄναμμα, πάνου σ' ἕνα κλαδί
Τὸ αἰώνιο ἐκνευριστικὸ τραγοῦδι νὰ σφυρίζῃ
Μὰ τὸ μυρμῆγκι κουβαλᾷ σὰν τὸ καλὸ παιδί.

Μ' ἄφταστο γλυκοψίθυρο τὰ φύλλα σιγοσμίγει
τ' ἀγέρι, τ' ἁπαλόγλυκο, ὀχλοβοὴ καμμιά.
Πελώριο κῦμ' ἀστάχινα στὰ μάτια μας ξανοίγει
Τὰ προβατάκια ξεδιψοῦν σὲ μιὰ νεροσυρμιά. Κ Μ.

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 15 κα ἡ νὺξ 9

Τουρκιστί Χαζιράν.

1	Δ	*Τῆς Ἁγίας Τριάδος.* 'Ιουστίνου
2	Τ	Νισηφόρου ὁμ.
3	Τ	Λουκιλλιανοῦ μάρτ.
4	Π	Μητροφάνους ἀρχ. Κων)λεως
5	Π	Δωροθέου ἐπισκόπου
6	Σ	'Ιλαρίωνος ὁσίου.
7	Κ	*Τῶν ἁγ. Πάντων* Θεοδότου ἐπισ.
8	Δ	Καλλιόπης μ. (νηστ.'Αποστόλ.)
9	Τ	Κυρίλλου ἀρχ. 'Αλεξανδ.
10	Τ	'Αντωνίνης μ.
11	Π	Βαρθολομαίου ἀποστάλου
12	Π	'Ονουφρίου τοῦ ἁγίου
13	Σ	'Ακυλίνης μ.
14	Κ	'Ελισαίου προφήτου
15	Δ	'Αμὼς τοῦ πρ.
16	Τ	Τύχωνος ἐπισκόπου
17	Τ	Μανουὴλ μάρτ· ρος
18	Π	Λεοντίου καὶ Ὑπατίου μάρτ.
19	Π	'Ιούδα τοῦ ἀπ.
20	Σ	Μεθοδίου ἱερ. ἐπισκ Πατάρων
21	Κ	'Ιουλιανοῦ μάρτ. τοῦ Ταρσέως
22	Δ	Εὐσεβίου ἐπισκ.
23	Τ	'Αγριππίνης μ.
24	Τ	Τὸ γενέθλιον τοῦ Προδρομου
25	Π	Φεβρωνίας ὁσιομάρτ.
26	Π	Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλ.
27	Σ	Σαμψὼν ὁσ. 'Ιωάννας
28	Κ	Ἀνακομ. λειψ. Κύρου
29	Δ	*Πέτρου καὶ Παύλου Κορυφαίων*
30	Τ	*Ἡ Σύναξις τῶν ΙΒ' ἀποστόλων.*

Οἱ γεννηθέντες τὸν 'Ιούνιον εἶναι ρωμαλέοι, ὡραῖοι, ὑπερήφανοι, φιλελεύθεροι καὶ ἰσχυρογνώμονες. Εἶναι γενναιόφρονες, ἀγαθοί, ἐπιχειρηματικοὶ καὶ ἀγαποῦν τὰ μακρυνὰ ταξείδια. Αἱ γυναῖκες εἶνε πολὺ ζηλότυποι, ἀλλὰ γίνονται ἐξαίρετοι σύζυγοι, εἶναι ὀξύθυμοι, ἀλλ' εὐκόλως καταπραΰνονται. 'Αγαποῦν τὸν στολισμὸν καὶ εἶναι φιλάρεσκοι,

'Επίθετα (κοσμητικά). Τσουκνῖδες, δι' ὧν προεξυφλεῖται ἡ γνώμη ὅλου τοῦ ἄλλου κόσμου.

'Επιστόλιον. Κοινῶς ραβασάκι. 'Ενίοτε ἐπακολουθεῖ καὶ . . πιστόλιον, τὸ ὁποῖον πότε κρατεῖ ὁ ἀδελφὸς καὶ πότε ὁ ἀντεραστής.

"Ερως. "Ονομα κύριον . . . ὅλου τοῦ κόσμου, γένους ἐπαμφοτερίζοντος, ἀριθμοῦ χιλιεκατομμυριοστοῦ, πτώσεως . . ἀφεύκτου.

Εὐτυχία. Μυθολογικὸν πτηνόν.

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ **Ι. ΠΑΠΑΝΙΚΗΤΑ**

'Εκλεκτὰ εἴδη Ζαχαροπλαστικῆς

Καταναλωτὴς τῶν ἐργοστασίων Νεστλέ, Λιόν, Μέλμπα, καὶ Ρουαγιάλ.

Γαλατᾶ, Καράκιοϊ—Σταθμὸς Βεβεκοῦ.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Στὸ ἡλιόκαμμα τοῦ Θεριστῆ, ποὺ ὁ τζίτζικας σφυρίζει
Ξανθὸ ξαπλόνεται στὴ γῆ τὸ χαρωπὸ ἀστάχι
Ποὺ μὲ λαχτάρα ἱδρώνοντας ὁ θεριστὴς θερίζει
Καὶ τὸ δρεπάνι ἀστραφτερὸ τὸν "Ηλιο καθρεφτίζει

Πέρα στὸν ἴσκιο τοῦ δενδριοῦ τὰ πρόβατα σκυμμένα
Λίγη δροσιὰ γυρεύουνε. Σωπᾶσαν τὰ πουλιά.
'Ο σκύλος πῶς λαχομαχᾷ! Τὸ χελιδόνι μόνο
Μέσα στὴν κάψι φλυαρεῖ, πάνω σὲ μιὰ φωλιά. Κ Μ.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νὺξ 10

Τουρκιστὶ Τεμούζ.

1	Τ	Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ 'Αναργ.
2	Π	Κατάθ. τῆς Ζώνης ἐν Βλαχέρν.
3	Π	'Υακίνθου μ. καὶ 'Ανατολίου.
4	Σ	'Ανδρέου τοῦ 'Ιερασολυμίτου.
5	Κ	'Αθανασίου, Λαμπαδοῦ θαυμ.
6	Δ	Σισώη ὁσ. τοῦ Μεγάλου.
7	Τ	Κυριακῆς μεγαλομάρτ.
8	Τ	Προκοπίου μεγαλομάρτυρος.
9	Π	Παγκρατίου ἱερομάρτ.
10	Π	Τῶν ἁγίων 45 μαρτύρων.
11	Σ	Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος.
12	Κ	Πρόκλου καὶ 'Ιλαρίου μαρτ.
13	Δ	Σύναξις ἀρχαγγέλου Γαβριήλ.
14	Τ	*Τῶν Θεοφόρων Πατέρων.*
15	Τ	Κηρύκου καὶ 'Ιουλίττης μαρτ.
16	Π	'Αθηνογένους ἱερομάρτ.
17	Π	Μαρίνης μεγαλομάρτ.
18	Σ	Αἰμιλιανοῦ μάρτυρος.
19	Κ	Δίου καὶ Μακρίνης ὁσ.
20	Δ	*'Ηλιοῦ τοῦ προφήτου.*
21	Τ	Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ.
22	Τ	Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς.
23	Π	Φωκᾶ ἱερομάρτ.
24	Π	Χριστίνης μεγαλομάρτ.
25	Σ	Κοίμησις ἁγίας "Αννης.
26	Κ	Παρασκευῆς ὁσιομάρτ.
27	Δ	*Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος.*
28	Τ	Προγόρου, Νικάνορος ἀποστ.
29	Τ	Καλλινίκου καὶ Θεοδότης μ.
30	Π	Σύλλα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
31	Π	'ιωσηφ τοῦ ἀπὸ 'Αριμαθείας.

Οἱ γεννηθέντες τὸν 'Ιούλιον εἶναι εὔθυμοι, ἀγαποῦν πρὸ παντὸς τὰς ἡδονὰς καὶ εἶναι ὑπερβολικοὶ εἰς ὅλα. Εἶναι γενναῖοι καὶ ἐκτίθενται εἰς τοὺς κινδύνους ἀσυλλόγιστα. 'Αγνοοῦν τὸ μέτρος καὶ τὴν περιέργειαν· εἶναι θετικῶν ἀρχῶν, εἰλικρινεῖς καὶ εὔγλωττοι. Συχνάκις σπάταλοι, ἀλλ' εὐσπλαχνικοί. Αἱ γυναῖκες εἶναι ὡραῖαι, ἀγαπιοῦνται καὶ ἀγαποῦν παράφορα· εἶναι ζωηρὲς καὶ εἰλικρινεῖς καὶ μὲ εὐγενικὰ αἰσθήματα.

Εὐτυχὴς 'Ο ὀλιγώτερον δυστυχής

'Εφημερίς. Μηχανὴ ἐκκολαπτικὴ μεγάλων ἀνδρῶν. Διάμεσον μεταξὺ ἱστορίας καὶ μυθιστορήματος.

Ζηλοτυπία. Τὸ ἔμβρυον τοῦ ἐγκλήματος.

Ζωή. Παρωδία τοῦ Παραδείσου.

'Ηδονή. Τὸ μέλι τῆς αἰσθήσεων.

'Ηθική. Κυρία 100 ἐτῶν.

ΜΕΓΑ ΚΑΠΝΟΠΩΛΕΙΟΝ **Ν. ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΗ**

ΕΥΡΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ ΛΑΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΛΟΪΑΣ

Τὰ τυχηρότερα πραγματικῶς Λαχεῖα
ποὺ ἐκέρδισαν πάντοτε.

Γαλατᾶ, Καράκιοϊ — Γωνία (ἔναντι παλαιοῦ Κρεδι-Λυωνέ.)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Στὸ λιόπυρο τοῦ 'Αλωνιστῆ, ὁ ἀλωνιστὴς ἱδρώνει
Οἱ θυμωνιὲς καμαρωτὲς ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ χάρ.
Τρέχ' ἡ λοκάνα χαρωπὴ ἐπάνω εἰς τὸ ἀλῶνι
Χωρίζοντας τὸ ἄχυρο ἀπ' τὸ ξανθὸ σιτάρι!
'Απὸ τὰ σῦκα τὰ ὥριμα ξεχείλισε τὸ μέλι
Πλήθεια τὰ φροῦτ' ὡρίμασαν στοὺς κάμπους μιὰ φορά,
Σειρὰ-σειρὰ τὰ κλίματα στὸ πράσινο τ' ἀμπέλι
Σὰν κεχριμπάρια κρέμουνται σταφύλια μιὰ χαρά. Κ.Μ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

'Η ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νὺξ 11
Τουρκιστὶ 'Αγοστός.

1	Σ	Πρόοδος Σταυροῦ. (ἀρχ. ἡ νηστ.)
2	Κ	'Ανακομ. λειψ. Στεφάνου πρ.
3	Δ	'Ισαακίου καὶ Φαύστου ὁσ.
4	Τ	Τῶν ἐν 'Εφέσῳ 7 παίδων.
5	Τ	Εὐσιγνίου μάρτυρος.
6	Π	Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
7	Π	Δομετίου ὁσιομάρτυρος.
8	Σ	Αἰμιλιανοῦ ὁμολογητοῦ.
9	Κ	Ματθία τοῦ ἀποστόλου.
10	Δ	Λαυρεντίου ἀρχιδιακόνου.
11	Τ	Εὐπλου διακόνου καὶ μάρτ.
12	Τ	Φωτίου καὶ 'Ανικήτου μαρτ.
13	Π	Μαξίμου ὁμολογητοῦ.
14	Π	Μιχαίου προφήτου.
15	Σ	Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Κ	Διομήδους μάρτυρος.
17	Δ	Μύρωνος μάρτυρος.
18	Τ	Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτ.
19	Τ	'Ανδρέου μάρτυρος.
20	Π	Σαμωνὴλ προφήτου.
21	Π	Βάσσης μάρτυρος.
22	Σ	'Αγαθονίκου μάρτυρος.
23	Κ	Λούππου καὶ Καλλινίκου πατρ
24	Δ	Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος.
25	Τ	Βαρθολομαίου ἀποστόλου.
26	Τ	'Αδριανοῦ καὶ Ναταλίας μ.
27	Π	Φανουρίου μεγαλομάρτυρος.
28	Π	Μωϋσέως Αἰθίοπος.
29	Σ	'Αποτομὴ κεφ. Προδρ. (νηστ.)
30	Κ	'Αλεξάνδρου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως
31	Δ	Κατάθεσις Τ. ζώνης τῆς Θεοτ.

Οἱ γεννηθέντες τὸν Αὔγουστον εἶναι ἰδιότροποι, φιλόνεικοι, αὐταρχικοί, ἀλλὰ φιλόπονοι, ὑπερήφανοι καὶ φιλόδοξοι. 'Αγαποῦν τοὺς καλλωπισμοὺς καὶ εἶναι εὔγλωττοι. Αἱ γυναῖκες εἶναι ἀγαθαί, πνευματώδεις, τίμιαι, γενναιόδωροι, φιλανθεῖς, φιλόμουσοι, ἀγαποῦν τὰ ταξείδια, ἀποφεύγουν τὴν πολυτεκνίαν καὶ δὲν εἶναι ἔκδοτοι εἰς τὰ πάθη τοῦ ἔρωτος.

'Ηλεκτρισμός. Ἕ ν ω σ ι ς δύο καρδιῶν, μὲ διακόπτην τὴν . . . προῖκα.

'Ηλικία. 'Αριθμητικὸν πρόβλημα, ἄλυτον . . . διὰ τὰς κυρίας.

Θάρρος. Τὸ ἠλεκτρικὸ κουμπὶ τοῦ κώδωνος τῆς 'Επιτυχίας.

Θυμιατόν. 'Ο ἀσφαλέστερος τρόπος διὰ νὰ ἀνέλθῃ τις εἰς τὰ ὑψηλότερα ἀξιώματα.

'Ιατρική. Συμπεράσματα ἄνευ δεδομένων.

NAK
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ἱδρυθὲν τῷ 1908
Πρακτορεῖον ἐν Κωνσταντινουπόλει τῆς
ROYAL MAIL LINES, LTD.
Ἔκδοσις εἰσιτηρίων δι' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, Ἐ κ δ ρ ο μ α ί,

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Νά! τὰ κοπελούδια, σκόρπια μέσ' στ' ἀμπέλια
Μὲ γλυκὰ τραγούδια δός του καὶ τρυγοῦν,
τὸ ζεστό τους χεῖλι βρέχει ὅποια θέλει
Μὲ μι' ἀφράτη ρῶγα. Κόφτουν καὶ γελοῦν.

Μέσα στὸ 'λιοβοῦνι ἄλλοι ἐκεῖ μὲ γέλια
βγήκανε στὸν τρύγο γιὰ ξανθὴ ἐλπά,
Ἄλλοι ἑτοιμάζουν γιὰ κρασὶ βαρέλια
Καὶ τρυγοῦνε ἄλλοι μὲ τσαμπιά... φιλιά. Κ. Μ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

'Η ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νὺξ 12
Τουρκιστὶ 'Εϊλούλ.

1	Τ	'Αρχὴ τῆς 'Ινδίκτου. Συμ. Σ.
2	Τ	Μάμαντος. 'Ιωάνν. νηστευτ.
3	Π	'Ανθίμου ἱερ. ἐπισκ. Νικομηδείας
4	Π	Βαβύλα 'Αντιοχ. Μωϋσέως προφ
5	Σ	Ζαχαρίου τοῦ προφήτου.
6	Κ	'Η ἀνάμνησις τοῦ ἐν Κολοσσαῖς θαύμ.τοῦ 'Αρχαγγέλου Μ
7	Δ	Σώζοντος μάρτυρος.
8	Τ	ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.
9	Τ	'Ιωακεὶμ καὶ "Αννης Θεοπ.
10	Π	Μηνοδωρ. Μητροδ. Νυμφοδ. μ.
11	Π	Θεοδώρας ὁσίας. Εὐσταθίας μ.
12	Σ	Αὐτονόμου ἱερομάρτυρος.
13	Κ	Κορνηλίου ἱερ. τοῦ ἑκατοντ
14	Δ	Η ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ.
15	Τ	Νικήτα μ. Φιλοθέου ὁσίου.
16	Τ	Εὐφημίας μεγ. τῆς Πανευφ.
17	Π	Σοφίας μ. καὶ τῶν 3 αὐτῆς θυγ.
18	Π	Εὐμενίου ἐπ. Γορτύν. 'Αράδνης.
19	Σ	Τροφίμου, Σαββατίου, Δυρυμέδ.
20	Κ	Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος.
21	Δ	Κοδράτου ἀποστ. 'Ιωνᾶ προφ.
22	Τ	Φωκᾶ ἱερομ. ἐπισκ. Σινώπης.
23	Τ	Σύλληψις Προδρόμ. Πολυξέν.
24	Π	Θέκλης τῆς πρωτομάρτυρος.
25	Π	Εὐφροσύνης τῆς ὁσίας.
26	Σ	'Η Μετάστασις 'Ιωάν. τοῦ Θεολ.
27	Κ	Καλλιστράτ. μ. καὶ τῶν σὺν αὐτ.
28	Δ	Χαρίτωνος ὁμολογ. Βαρούχ π.
29	Τ	Κυριακοῦ τοῦ 'Αναχωρητοῦ.
30	Τ	Γρηγορίου ἱερομ. τοῦ Φωττισ.

Οἱ γεννηθέντες τὸν Σεπτέμβριον εἶναι εὔθυμοι καὶ φίλοι τῆς καλοζωΐας φιλήδονοι, ὡραῖοι, μὲ λεπτοὺς τρόπους, ἀλλὰ καὶ κρυφίνοες, τέλειοι ὑποκριταὶ καὶ ὀξύθυμοι. Εἶναι ἀμέριμνοι ἐγωισταὶ καὶ ὀλίγον φιλόσοφοι. Αἱ γυναῖκες ἔχουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἴδια μὲ τοὺς ἄνδρας ἐλαττώματα. Εἶναι ἐκδικητικαὶ καὶ μνησίκακοι, ἀλλὰ καὶ ἠθικαὶ καὶ ὄχι ἐπιρρεπεῖς εἰς τὸν ἔρωτα.

'Ιατρός. Νοσοκόμος τοῦ Θανάτου

'Ιπποτισμός. Παράδοσις Μεσαιωνική. Σήμερον ἱ π π ο τ ι σ μ ὸ ς σημαίνει... πότισμα ἵππων.

Καλλιτέχνης. "Ανθρωπος μὴ ἔχων πολλὰς σχέσεις μὲ τοὺς τραπεζίτας, ἂν καὶ τοὺς ἔχει διαρκῶς εἰς τὸ στόμα του.

Κνήμη. Δημόσιον θέαμα : εἰς τοὺς δρόμους ἄνευ φόρου· εἰς τὸ θέατρον μετὰ φόρου.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ
Τμῆμα ἀποσκευῶν. Στερεοῦ ἀμπαλάζ, ἀποστολὴ ἐπίπλων καὶ ἀποσκευῶν καθὼς καὶ μικρῶν δεμάτων.
'Επὶ τῶν προκυμαιῶν Γαλατᾶ 7 — 9 Τηλεφ. 43126.
Τηλεγρ. Διεύθυνσις **NAK** İstanbul

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Νά τα ! στὴν ἀράδα στέκουν τὰ βαρέλια,
Ποὺ ὁ μοῦστος βράζει καὶ γλυκὸ κρασί.
Θένα κουβαλήσουν τόρα τὰ κοπέλια
μὲ γεμᾶτες στάμνες. Νά ! Ζωὴ χρυσή.

Βάκχου θυγατέρες μὲ δαφθνοστεφάνια
Χαίρεται σὰν βλέπει ὁ καλὸς χωριάτης,
Κι' ἡ γρηὰ τὸ τζάκι σὰν μὲ περιφάνεια
Ὅλο ξεσκονίζει. Ἄη Δημητριάτης. Κ. Μ.

☛ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ ☚

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νὺξ 13
Τουρκιστὶ Τεσρίν-ι-ἐβέλ.

1	Π	Ἀνανίου ἀπ. Ρωμανοῦ μελῳδ.
2	Π	Κυπριανοῦ ἱερ. Ἰουστίνης μ.
3	Σ	Διονυσίου ἱερ. τοῦ Ἀρεοπαγίτου.
4	Κ	Ἱεροθέου ἐπισκόπ. Ἀθηνῶν.
5	Δ	Χαριτίνης μάρτυρος.
6	Τ	Θωμᾶ τοῦ Ἀποστόλου.
7	Τ	Σεργίου καὶ Βάκχου μ. Πολυχ.
8	Π	Πελαγίας τῆς ὁσίας.
9	Π	Ἰακώβου Ἀλφαίου τοῦ ἀποστ.
10	Σ	Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μ.
11	Κ	Φιλίππου ἀποστ. καὶ Θεοφάνους.
12	Δ	Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκης μ.
13	Τ	Κάρπου, Ἀγαθοδ. Ἀγαθον. μ.
14	Τ	Ναζαρίου Γερβ. Προτασ. Κελσ.
15	Π	Λουκιανοῦ μάρτυρος.
16	Π	Λογγίνου μαρτ. τοῦ ἑκατοντάρχ.
17	Σ	Ὡσηὲ προφ. Ἀνδρέου ὁσιομάρ.
18	Κ	Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.
19	Δ	Ἰωὴλ προφ. Οὐάρου μάρτυρ.
20	Τ	Ἀρτεμίου μεγ. Γερασ. νέου.
21	Τ	Ἱλαρίωνος ὁσ. τοῦ Μεγάλου.
22	Π	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδ. Ἀβερκ.
23	Π	Ἰακώβου ἀποστ. τοῦ Ἀδελφοθ.
24	Σ	Ἀρέθα μ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
25	Κ	Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μαρτ.
26	Δ	*Δημητρίου μεγ. τοῦ Μυροβλήτου.*
27	Τ	Νέστορος μάρτυρος.
28	Τ	Τερεντίου καὶ Νεονίλλης μ.
29	Π	Ἀναστασίας ὁσιομ. Ἀβραμ. ὁσ.
30	Π	Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μαρτ.
31	Σ	Στάχυος ἀποστ. Ἐπιμάχου μαρτ

Οἱ γεννηθέντες τὸν Ὀκτώβριον εἶναι ἐπίμονοι ἰσχυρογνώμονες, τολμηροὶ καὶ γενναῖοι, ἐπίσης ἀμέριμνοι καὶ φαινομενικῶς εὐπροσήγοροι, ἐγωϊσταί, φαιδρότατοι καὶ φίλοι τῶν διασκεδάσεων καὶ ἡδονῶν. Αἱ γυναῖκες εἶναι συνήθως καλόκαρδες, ἀφιλοκερδεῖς καὶ ἀφωσιωμέναι στοὺς συζύγους των, οἰκονόμοι καὶ καλὲς νοικοκυρές. Εἶναι ὅμως κουτσομπόλες, ψεύτρες καὶ ὑποκρίτριες.

Κανόνι. Ὅρα τὴν λέξιν Ὀφειλέτης.

Κολοκύθια. Τὸ προσφιλέστερον φαγητὸν, ὅταν εἶναι μὲ τὴ ρίγανη.

Κόρο [Ἑλλ. Μελοδράματος] Ὠτοσπαρακτικὴ συμμορία.

Κριτική. Ἡ φυλλοξήρα τῆς φιλολογίας.

Λαχεῖον. Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μόνον ὅταν πέφτει, δὲν χάνεται.

Λογαριασμός. Τρύβα κορδέλλα ἢ μᾶλλον τὰ μαλλιά σου.

ΣΧΟΛΗ ΚΟΠΤΙΚΗΣ καὶ ΡΑΠΤΙΚΗΣ

ΓΕΘΣΩ ΚΑΡΑΤΖΑ

Ἱδρυθεῖσα ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας. Ὅσαι μὲν γνωρίζουν πρακτικὴν ραπτικὴν δύνανται ἐντὸς 3 μηνῶν νὰ μάθουν γεωμετρικῶς ταγιὲρ καὶ τουαλέττας, ζακέττας γυναικείας καὶ ἀσπρόρρουχα.

Τὰ διπλώματα τῶν ἐπικυρώνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας

Διεύθυνσις: Ὀρτάκιοϊ, Τὰς Μερδιβέν, Παλάγκα Δζαδεσί ἀρ. 22

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Στὰ παραθύρια ἀρχινᾶ τὸ κρῦο πρωτοβρόχι
Σὰν τὴν Τσιγκάνα ρυθμικὰ τὸ ντέφι νὰ χτυπᾷ
Γύρω στὸ τζάκι τὰ παιδιὰ καὶ ἡ γιαγιὰ στὴν κόχη
Παραμυθάκια ἀρχινᾶ στ' ἀγγόνια ποῦ ἀγαπᾷ.

Ἔξω Βορηᾶς ἀγκομαχᾷ, μὲ τὴ Νοτιὰ παλεύει
Σὰν τὰ θηριὰ π' ὁρμήσανε ἔξω ἀπ' τὴ σπηλιά
Ὁ καπετάνιος γύρω του κάποια ξηρὰ γυρεύει
Ἀλλοῖ στὸ ναύτη ποὺ ποθεῖ ζεστὴ μιὰν ἀγκαλιά. Κ. Μ.

☛ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ ☚

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νὺξ 14
Τουρκιστὶ Τεσρίν-ι-σανὶ

1	Κ	Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ Ἀναργ.
2	Δ	Ἀκινδύνου μ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ
3	Τ	Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσὴφ, Ἀειθαλᾶ μ
4	Τ	Ἰωαννικίου τοῦ Μεγ. Νικάνδ.
5	Π	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμ. μ.
6	Π	Παύλου ἀρχιεπ. Κ)λεως ὁμ.
7	Σ	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μ. Λαζάρου.
8	Κ	*Τῶν Ταξιαρχῶν. Μιχ. καὶ Γαβρ.*
9	Δ	Πορφυρίου καὶ Ματρώνης ὁσ.
10	Τ	Ἑρμάστου ἀποστ. Ὀρέστου μ.
11	Τ	Μηνᾶ, Βικτωρος, Βικεντ. μ.
12	Π	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νειλ. ὁσ.
13	Π	Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
14	Σ	Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου.
15	Κ	Γουρία, Σαμωνᾶ, Ἀβίδου μαρτ. (Ἀρχ. ἡ νηστ. τῶν Χριστουγ.).
16	Δ	Ματθαίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.
17	Τ	Γρηγορίου ἐπ. Νεοκαισαρείας.
18	Τ	Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ μαρτ.
19	Π	Ἀβδιοῦ προφ. Βαρλαὰμ μάρτ.
20	Π	Πρόκλου Κ)λεως. Γρηγορ. Δεκ.
21	Σ	ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.
22	Κ	Φιλήμονος καὶ Ἀρχίππου ἀποστ.
23	Δ	Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπ. Ἰκονίου.
24	Τ	Κλήμεντος Πάπα Ρώμης.
25	Τ	*Αἰκατερίνης μεγαλομάρτυρος.*
26	Π	Στυλιανοῦ. Ἀλυπ. τοῦ Κιονίτ.
27	Π	Ἰακώβου τοῦ Πέρσου μεγαλ.
28	Σ	Στεφάνου τοῦ νέου. Εἰρηνάρχ.
29	Κ	Παραμόνου καὶ Φιλουμένου μ.
30	Δ	*Ἀνδρέου Ἀποστ. τοῦ πρωτοκλήτ.*

Οἱ γεννηθέντες τὸν Νοέμβριον διακρίνονται διὰ τὸ πνεῦμά των. Εἶναι προσεκτικώτατοι, εὐπαθεῖς, εὐρέθιστοι καὶ παράφοροι. Ἔχουσι μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν γυμναστικὴν, τὸ κυνήγι καὶ τὴν ἱππασίαν. Εἶναι ἐργατικοί, φιλοδίκαιοι καὶ ἐπιεικεῖς. Αἱ γυναῖκες ζωηρὲς, πνευματώδεις καὶ φίλαυτοι ἰσχυρογνώμονες καὶ ἀποταρχικές. Ἀγαποῦν τὰ ταξίδια καὶ τὰς ἐξοχὰς καὶ εἶναι ἀπρόθυμες στὸν ἔρωτα.

Λύρα. Δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν λίραν, ἂν καὶ συχνὰ παραληρῇ.

Μοναχός. Ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν εἶναι . . . μοναχός.

Νεῦρα. Νόσος γυναικεία ἐνοχλοῦσα τοὺς . . . ἄνδρας. — Δαίμονες προάγγελοι τῆς λιποθυμίας. — Χαλινοί, δι' ὧν ἡ γυνὴ ὁδηγεῖ τὸν ἄνδρα ὑπὸ τοὺς πόδας της.

Πεθερά. Ξορκισμένη νάναι.

ΣΧΟΛΗ ΚΟΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΑΠΤΙΚΗΣ

ΔΙ' ΑΝΔΡΑΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

λειτουργοῦσα ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κ.

ΠΑΠΑΖΙΑΝ

Ἡ κ. Παπαζιὰν διδάσκει κοπτικὴν καὶ ραπτικὴν μὲ τὴν παρισινὴν μέθοδον καὶ ἐφοδιάζει τοὺς καὶ τὰς ἀποφοίτους μὲ διπλώματα ἐπικυρωμένα ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας. — Μαθήματα κοπτικῆς καὶ ραπτικῆς διὰ τὰς γυναῖκας ἑκάστην Δευτέραν, Τρίτην, Τετάρτην, καὶ Πέμπτην ἀπὸ τῆς 2—5ης ὥρας.

Διὰ τοὺς ἄνδρας ἑκάστην Παρασκευὴν καὶ Σάββατον ὥρα 3.

Διεύθυνσις: Φερίκιοϊ, Τεπὰ Οὐστοῦ, ἀριθ. 116, ἀπαρτμὰν Παπαζιάν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Χριστουγεννιάτης πρόφταξε κι' ἡ πλᾶσι στολισμένη
τὴν νυμφικιά της ντύθηκε τὴν κάτασπρη στολή.
Οἱ διαβᾶται βιαστικοὶ 'στὸν δρόμο πᾶν σκυμμένοι
Καὶ τρεμουλιάζει στὸ κλαδὶ ἐπάν' ἕνα πουλί.
Χριστὸς γεννᾶται ! 'Αγάλλονται οἱ Οὐρανοὶ στὴ χτίση
«Δόξα ἐν 'Υψίστοις» ψάλλουνε οἱ Ἄγγελοι μὲ χαρά
Καθένας σκέπτεται πολὺ, τὶ δῶρα νὰ χαρίσῃ
Καὶ τὰ παιδιὰ ὀνειρεύονται τὴν πήττα... τὸν Παρά.

ΚΙΜΩΝ ΜΠΕΛΛΑΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νὺξ 15

Τουρκιστὶ Κιανούν-ι-ἐββέλ

1	Τ	Ναοὺμ προφ. Φιλαρέτου ὁσίου
2	Τ	'Αββακοὺμ προφήτου.
3	Π	Σοφονίου πρ. 'Αγγελικῆς νευμ.
4	Π	Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος.
5	Σ	Σάββα τοῦ ἡγιασμένου. Διογ.
6	Κ	*Νικολάου ἐπισκόπου Μύρων.*
7	Δ	'Αμβροσίου ἐπισκ. Μεδιολάνων.
8	Τ	Παταπίου ὁσ. Σωσθένους ἀπ.
9	Τ	Ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης
10	Π	Μηνᾶ, Ἑρμογένους, Εὐγράφου μ.
11	Π	Δανιὴλ τοῦ Στυλίτου.
12	Σ	*Σπυρίδωνος τοῦ Θαυματουργοῦ.*
13	Κ	Εὐστρατίου καὶ Λουκίας μ.
14	Δ	Θύρσου μάρτυρος.
15	Τ	*Τῶν ἁγ. Προπατ.* Ἐλευθερίου
16	Τ	Ἀγγαίου προφήτου. Θεοφανοῦς
17	Π	Δανιὴλ προφ. καὶ 3 ἁγ. παίδων
18	Π	Σεβαστ. μ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
19	Σ	Βονιφατίου μ. 'Αγλαΐας ὁσίας.
20	Κ	'Ιγνατίου ἱερομ. τοῦ θεοφ.
21	Δ	'Ιουλιανῆς καὶ Θεμιστοκλ. μ.
22	Τ	'Αναστασίας τῆς Φαρμακολυτρ.
23	Τ	Τῶν ἁγ. 10 μαρτ. τῶν ἐν Κρήτῃ.
24	Π	*'Αβραὰμ μέχρι Μνήσι.* Εὐγεν. μ.
25	Π	**Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**
26	Σ	*Ἡ σύναξις τῆς Θεοτόκου.*
27	Κ	Στεφάνου πρωτομάρτυρος.
28	Δ	Τῶν ἐν Νικομηδ. δισμυρ. μαρτ.
29	Τ	Τῶν ἐν Βηθλεὲμ 14 χιλ. Νηπ.
30	Τ	'Ανυσίας ὁσ. τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ
31	Π	Μελάνης τῆς ὁσίας. Ζωτικοῦ μ.

Οἱ γεννηθέντες τὸν Δεκέμβριον εἶναι ἐν γένει ζωηροί, ὀργίλοι, ἀμνησίκακοι καὶ ἀμερόληπτοι, ἐργατικοί, ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐκόλως ἀποθαρύνονται. Ἔχουν μεγάλην εὐστροφίαν πνεύματος, εἶναι φύσει εἰλικρινέστατοι καὶ εὐήκοοι πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των. Αἱ γυναῖκες εἶναι φιλόστοργοι, δὲν ὑποτάσσονται εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῶν ἀνδρῶν καὶ γνωρίζουν νὰ ἐπιβάλλωνται. Ἔχουν χαρακτῆρα τολμηρὸν καὶ εἶναι καλαὶ σύζυγοι καὶ καλὲς μητέρες.

Νούμερο 100. Τὸ καταστάλαγμα ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων προσπαθειῶν.

Ντόμινο. Τὸ φοροῦν κάθε χρόνο τὰς ἀπόκρεω καὶ τὸ παίζουν ὅλο τὸ χρόνο εἰς τὰ καφενεῖα.

Ὀκνηρία. Ἡ α' πρᾶξις τῆς τραγωδίας «Ἡ Πεῖνα».

Ὀδοντοϊατρός. Ἰατρὸς θεραπεύων εἰδικῶς τὰ καρδιακὰ νοσήματα.

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΝΙΚΟΛΑΚΗ Μ. ΠΙΣΤΩΦ
Πέραν Ταξίμ ὁδὸς Ρούμ Καβριστὰν ἀρ. 9 — Τηλέφωνον : 44236
Ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης πράξεως Κτηματολογικῆς Τεφτερχανέ. Διεκπεραιεῖ διαφόρους ὑποθέσεις Κληρονομικάς, Ληξιαρχικὰς Νουφουσίων. Ἐπισημοποιήσεις γεννήσεων καὶ γάμων. Διατυπώσεις Πολιτικῶν γάμων καὶ ἐν γένει πάσης Κυβερνητικῆς ὑποθέσεως. — Ἀγοροπωλήσεις ἀκινήτων.
Συμβουλαὶ καθ' ἑκάστην ἀπὸ 8.30 - 12 π.μ. — 17 - 19.30 μ.μ.

ΤΑ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΔΙΑ ΤΟ 1936

Κατὰ τὸν ἀστρολόγον **C. Kerneiz**

Τὸ πρῶτο τρίμηνο τοῦ πολιτικοῦ ἔτους 1936 δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἡ παράτασις τοῦ ἀστρολογικοῦ ἔτους 1935 μὲ ἀφετηρίαν τὴν 21ην παρελθόντος Μαρτίου τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, ἀλλὰ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά του τὰ παίρνομε ἀπὸ τὸν χάρτην τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ 'Ηλίου εἰς τὸν Αἰγόκερω, δηλαδὴ τὴν 21ην Δεκεμβρίου ὥραν 6,37 τὸ (ἀπόγευμα μεσημβρινὸς τοῦ Γκρινουίτς.) Τὸ πλέον ἐξέχον σημεῖον εἶναι ἡ θέσις τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Ποσειδῶνος κατὰ τὴν 18ην Δεκεμβρίου ἥτις θὰ ἐπαναληφθῇ ἀκριβῶς τὴν 16ην 'Ιανουαρίου τῆς ὁποίας ἡ ταραχοποιὸς ἐνέργεια ἀφοῦ ἔδρασε κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1935 θὰ γίνῃ αἰσθητὴ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1936. Εἶναι ἡ μεγάλη πολιτικὴ τραγωδία τῆς ἐποχῆς μας, ἡ σύγκρουσις μεταξὺ δύο ἀδιαλλάκτων τάσεων ποῦ χωρίζει ἢ μᾶλλον ποῦ ξεσχίζει τὴν ἐποχήν μας.

Τὸ ρεῦμα τοῦ Οὐρανοῦ κατὰ τὸ 1936 θὰ ἰσορροπῇ διὰ τοῦ σταθεροποιοῦ ρεύματος τοῦ Κρόνου. Κατὰ τὸ τέλος ὅμως τοῦ Δεκεμβρίου καταστρέφεται ἡ ἰσορροπία αὐτή. 'Η πάλη θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ σύνορα τῶν λαῶν γιὰ νὰ καταστῇ παγκοσμία. 'Ως πρὸς τοῦτο αἱ πλέον κρίσιμοι περίοδοι φαίνεται νὰ εὑρίσκωνται κατὰ Φεβρουάριον Μάρτιον καὶ κατὰ Σεπτέμβριον 'Οκτώβριον. 'Ομολογῶ ὅμως, ὅτι ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχῇ ὁ Φεβρουάριος. Φαίνεται ὅτι ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, αἱ συναλλαγαὶ θὰ εἶναι εἰς πλέον εὐχάριστον θέσιν καὶ τὸ χρῆμα εὐκολώτερα θὰ κυκλοφορῇ. 'Απομένει νὰ μάθωμεν ποῖα θὰ εἶναι ἡ ἀξία του. Αἱ μεταλλουργικαὶ ἐπιχειρήσεις ὅλου τοῦ κόσμου θὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν προτέραν των θέσιν. 'Εκ παραλλήλου ὅμως ὑπάρχουν καὶ μερικὰ σημεῖα ἀνησυχητικὰ διότι κυρίως θὰ κατασκευάζωνται ὅπλα. 'Η εἴσοδος τοῦ ἡλίου εἰς τὸν Αἰγόκερω προηγεῖται ἑνὸς σημαντικοῦ οὐρανίου φαινομένου : τὴν δακτυλιοειδῆ ἔκλειψιν τῆς 25ης Δεκεμβρίου ἡ ὁποία θὰ εἶναι νοτία. 'Ως ἀντίκτυπον θὰ ἔχωμεν εἰς τὸ ἡμισφαίριόν μας οἰκονομικοὺς μὲν κλονισμοὺς εἰς τὰς 'Ηνωμένας Πολιτείας, εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην δὲ καὶ τὴν Γαλλίαν ἰδιαιτέρως, δυσχερείας τῆς ζωῆς, ἐντόνους δι' ὅσους ἔχουν μέτρια εἰσοδήματα. Αἱ ἐργατικαὶ καὶ ἀστικαὶ τάξεις θὰ ὑποστοῦν δοκιμασίας κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1936.

Ἕνας σημαντικώτερος οἰωνὸς δίδεται διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἀπαισίων πλανητικῶν φαινομένων τῆς 9ης Δεκεμβρίου καὶ τοῦ ὁποίου ἡ παγκοσμία ἐπίδρασις ἐπεκτείνεται, κυρίως κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ

1936. Ἰδοὺ λοιπὸν κατὰ τὰς προβλέψεις ἕνα τρίμηνο πλούσιο σὲ συγκινήσεις. Ἐκεῖνοι ποῦ ἔχουν ὡς ἔμβλημα τὸ «ζῆν ἐπικινδύνως» θὰ ἴδουν τὰς ἐπιθυμίας των ἱκανοποιημένας.

Τὸ ἀστρολογικὸν ἔτος 1936-37 θ' ἀρχίσῃ τὴν 20ην Μαρτίου ὥραν 5,58 τὸ ἀπόγευμα (ὥρα τοῦ Γκρίνουϊτς). Ἡ ἀντίθεσις τοῦ Κρόνου καὶ Ποσειδῶνος προαναγγέλλει σφοδροτάτας κοινωνικὰς ταραχάς. Ἡ παράλληλος τοῦ Κρόνου πρὸς τὸν Ἄρην ἔχει πένθιμον ἔννοιαν διότι ἀντιστοιχεῖ πρὸς μέγαν ἀριθμὸν διαίων θανάτων, αὐταὶ ὅμως αἱ προβλέψεις δὲν μᾶς ἀφοροῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ἡ Γαλλία ὑπόκειται εἰς ἕνα μεγάλο κίνδυνο. Ὅπως δήποτε τὸ ἔαρ τοῦ 1936 θὰ σημειώσῃ διὰ τὴν Γαλλίαν τὴν ἔναρξιν μιᾶς περιόδου ἐξελίξεως καὶ γοργῶν μεταβολῶν συνοδευομένων μὲ διαίους κλονισμοὺς καὶ οἰκονομικὴν ἐξάντλησιν. Ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον ἐξέχοντα γεγονότα τοῦ ἔαρος θὰ εἶναι ὁ θάνατος ἀνωτάτου ἀρχηγοῦ μεγάλου κράτους καὶ ἡ δημιουργία δυσκόλου διαδοχῆς, ὑπό ὅλως ἀνωμάλους συνθήκας. Παρ' ὅλην ὅμως τὴν φαινομενικὴν ἀνωμαλίαν ὅλα θὰ διευθετηθοῦν, ἕνα μεγάλο ὅμως κράτος θὰ εἰσέλθῃ εἰς περίοδον τελείας ἐξαρθρώσεως.

Καὶ ἡ παροῦσα ἀποικιακὴ πάλη; θὰ μ' ἐρωτήσετε, ἀστρολογικῶς φαίνεται δύσκολον νὰ τελειώσῃ καλὰ δι' ἐκεῖνον ποῦ ὑπῆρξε ὁ αἴτιος. Πολλαὶ κακαὶ ἀστρικαὶ διαμορφώσεις, πολλαὶ ὅλαβεραὶ συμπτώσεις ἄστρων ἀντιτάσσονται. Νομίζει κανεὶς πῶς θὰ καταλήξῃ σ' ἕνα δραματικὸ θεατρικὸ ἀποτέλεσμα ἀληθενὰ σὲ μιὰ χειρονομία ἀξία τῆς ἀρχαίας Ρώμης.

Ἕνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα καὶ καὶ πλέον μορφωμένα μέντιουμ, τῶν Παρισίων, ἡ κυρία Σουματί, ὡμίλησε εἰς τοὺς δημοσιογράφους κατὰ τρόπον κατηγορηματικόν :

«Πρῶτον σημεῖον : εἶπε. Κανεὶς πόλεμος εἰς τὴν Εὐρώπην.

«Δεύτερον σημεῖον : Καμμία ἐπανάστασις εἰς τὴν Γαλλίαν.

«Αἱ ἐχθροπραξίαι εἰς τὴν Ἀβησσυνίαν θὰ ἐξακολουθήσουν ἀκόμη ἐπὶ πολὺ διάστημα.

«Αἱ κυρώσεις εἶνε ἤδη γεγονότα τοῦ παρελθόντος. Ὅλοι θὰ πεισθοῦν νὰ ἀφήσουν τὴν Ἰταλίαν νὰ δράσῃ ἐκεῖ κάτω. Ἄλλως τε θὰ ἀποδεχθοῦν ἀπὸ συμφώνου ὡρισμένους ὅρους, ἐνῷ ἡ Ἀβησσυνία δὲν θὰ τοὺς ἀποδεχθῇ... Θὰ ἐπακολουθήσουν ἀτελείωτοι κλεφτοπόλεμοι. Καὶ πιθανῶς ἐπιθέσεις τῶν Ἀβησσυνῶν ὅταν πιὰ αὐτοὶ φθάσουν εἰς ἀπελπιστικὴν θέσιν.

«Θὰ παραμείνωμεν σύμμαχοι τῆς Ἀγγλίας. Αἱ σχέσεις μας μὲ τὴν Ἰταλίαν θὰ εἶνε πολὺ καλαί. Ἡ Ἰταλία θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν περιπέτειάν της χωρὶς νὰ καταστραφῇ ἀλλὰ ὄχι καὶ ἱκανοποιημένη. Ἡ Κ.Τ.Ε. θὰ ζήσῃ ἀλλὰ ὁ ρόλος της θὰ εἶνε οἰκονομικὸς, κοινωνικὸς, «ἀνθρωπιστικὸς» (ἀγὼν κατὰ τῆς κοκαΐνης κλπ) καὶ ὄχι ρόλος ἐπιδιαιτητοῦ τῶν κρατῶν. Ἂν καὶ δὲν πιστεύω εἰς τὴν σύστασιν τῶν Ἡ

νωμένων Πολιτειῶν τῆς Εὐρώπης ἐν τούτοις πιστεύω εἰς μίαν ἕνωσιν τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἡ καθεμία τῶν ὁποίων θὰ διατηρήσῃ τὴν προσωπικότητά της. Ἡ ἕνωσις αὐτὴ θὰ τεθῇ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεως κατὰ τὸ 1936 καὶ ὁ φόβος τῆς Ἰαπωνίας δὲν θὰ εἶνε ξένος πρὸς αὐτὴν τὴν κίνησιν.

«Ὡστόσο φαίνεται μᾶλλον ὅτι κατὰ τὸ 1936 ἡ Κίνα ἔχει νὰ φοβηθῇ περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς τὴν Ἰαπωνίαν.

«Μεταξὺ Γερμανίας καὶ Ρωσσίας τίποτε τὸ ἀξιοσημείωτον. Τὰ Σόβιετ γίνονται διπλωμάται περισσότερον καὶ ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας.

«Τὸ 1936 ἡ Αἴγυπτος εἰσέρχεται εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν. Θὰ ἀποκτήσῃ τελείως τὴν ἀνεξαρτησίαν της ἀργότερα, δηλαδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ θὰ ἀρχίσουν ὡρισμέναι ἐνοχλήσεις διὰ τὴν Ἀγγλίαν (Καναδᾶς κλπ.)

«Διαβλέπω ἀκόμη ἕνα σεισμὸν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι τρομερὸς καὶ θὰ μεταβάλῃ ἄρδην ὡρισμένας ἐπιστημονικὰς ἀντιλήψεις.

«Ὁ ἡλικιωμένος ἡγεμὼν ἑνὸς Κράτους μὴ λατινικοῦ, φίλου τῆς Γαλλίας, θὰ ἀσθενήσῃ κατὰ τὸ 1936.

«Τέλος ὁ πραγματικὸς κύριος μιᾶς χώρας διὰ τὴν ὁποίαν γίνεται πολὺς λόγος ἀπὸ 5 χρόνια εἰς τὴν ἀρχήν : Θὰ δολοφονηθῇ.

«Διὰ τὴν Γαλλίαν γενικῶς εἶμαι αἰσιόδοξος. Ἡ διάλυσις τῶν ὀργανώσεων δὲν θὰ πραγματοποιηθῇ τελείως. Θὰ ἐξακολουθήσουν τὴν δρᾶσιν των ἀλλὰ θὰ συγκρούωνται μεταξύ των χωρὶς γενικῶς νὰ ταραχθῇ ἡ δημοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια.

«Δύο ἢ τρία μεγάλα ἐργοστάσια θὰ καταστραφοῦν ἀπὸ πυρκαϊάν.

«Ἐπιδημία καμμία.

«Μεγάλη ζωηρότης εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἄνοιξιν. Τὸ 1937 τερματίζεται ἡ κρίσις».

Αὐτὰ προβλέπει ἡ κυρία Σουματί. Ἀλλ' ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ εἶνε δυσηρεστημένος ἀπὸ τὰ προγνωστικά της. Μόνον ἴσως ἡ Ἰταλία μορφάσῃ ὀλίγον.

Ἀλλὰ εἶναι ἀρα γε βάσιμα τὰ προγνωστικὰ αὐτὰ ; Πάντως ἡ κυρία Σουματὶ εἶναι μία σοβαρὰ κυρία, ἐσχάτως δὲ ἐδέχθη καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ ἡγεμόνος ἑνὸς κράτους διὰ τὰ ὁποῖον γίνεται ἐσχάτως πολὺς λόγος. Αὐτὸ ἐνθυμίζει ὀλίγον μεσαίωνα. Τότε οἱ διάφοροι ἀστρολόγοι προσελαμβάνοντο συστηματικῶς εἰς τὰς Αὐλὰς τῆς Εὐρώπης καὶ προέλεγον τὸ μέλλον εἰς τοὺς ἡγεμόνας. Οἱ σημερινοὶ ἀστρονόμοι τὸ ἀνακοινώνουν εἰς τοὺς δημοσιογράφους. Ὅλοι μας λοιπόν, δύσπιστοι καὶ μὴ ἂς ἀναμείνωμεν τὰ γεγονότα διὰ νὰ κρίνωμεν.

Ὁ Ἔρως

εἶνε τὸ βιβλίον τῆς Αἰωνιότητος. Κάθε σελίς: ἕν ποίημα καὶ ἕν μαρτύριον.

Τὸ κόρτε

εἶνε τὸ ὀρεκτικὸν τῆς ἀπιστίας.

Ὁ ἔρως

τότε εἶνε λογικός, ὅταν εἶνε... τρελλός.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εἶναι ὅλως αὐθόρμητα καὶ βαθύτατα τὰ αἰσθήματα ἡμῶν τιμῆς καὶ ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν μεγάλην Φυσιογνωμίαν τοῦ Ἀτατούρκ.

Ἡ Νέα Τουρκία, ἡ κατάκτησις τῆς ἀνεξαρτησίας της καὶ ὡς Κράτους καὶ ὡς Ἔθνους, ἡ μεγάλη μεταπολίτευσίς της, ἡ ἀναγέννησίς της. εἶναι ἔργον Του. Ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὅλας τὰς δυνατότητας τῆς πραγματικότητος. Ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν λαὸν νέα ἰδεώδη. Ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νέαν μορφήν. Νέαν πνοήν. Τὸν ἐπροικοδότησε μὲ Δίκαιον. Ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν ὡς μεγάλην ἀρετὴν τὸ προσωπικὸν καὶ ἀτομικὸν ἦθος, ὡς ὕπατον καθῆκον τὸ πολιτικὸν θάρρος, ὡς ὑψηλὴν εὐδαιμονέαν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας καὶ τὸν πολιτισμόν.

Εἶπεν εἰς τὸν πολίτην: Διὰ νὰ εἶσαι γνήσιος ἄνθρωπος, ὀφείλεις νὰ ἔχῃς τὴν ἀληθινήν σου μορφήν, τὴν ἀληθινήν σου καρδίαν. Νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ τὴν νύκτα σου, ἀπὸ τὰ δεσμά σου, ἀπὸ τὸν τάφον σου. Νὰ ὁμιλῇς μέσα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου. Ἡ ψυχή σου νὰ εἶναι ἡ ἰδική σου ψυχή. Ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου ἔχεις ἀνάγκην εἶναι νὰ ἐμπιστευθῇς εἰς τὸν ἑαυτόν σου, εἰς τὴν πατρίδα σου, εἰς τὸν πολιτισμόν. Ἔχε θάρρος καὶ ἀγάπην καὶ χαρὰν πρὸς τὴν ζωήν. Σοῦ ἀνοίγεται εὐρὺ μέλλον. Ἰσχυρόν, ἀνεξάρτητον. Τὸ παρελθὸν σὲ περισφίγγει μὲ ἔρεβος, τὸ μέλλον θὰ σὲ λούῃ μὲ φῶς. Τὰ πτερὰ εἶναι καμωμένα διὰ τὴν πτῆσιν, καὶ σὺ εἶσαι καμωμένος διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν. διὰ τὸ φῶς.

* * *

Τὰ ὡραῖά Του αὐτὰ λόγια πίπτουν ἐπάνω εἰς τὴν Χώραν ὡς γονιμοποιὸς βροχή. Ὡς ἡλιακαὶ ἀκτῖνες ζωογόνοι. Ἡνέωυν ὅπως ὁ γλυκὺς ζέφυρος ὁ ὁποῖος ἔχει πάρῃ ὅλα τὰ μυστικὰ τῶν λουλουδιῶν. Τὰ λόγια του εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ πίστιν πρὸς τὴν ζωήν, ἀπὸ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ μέλλον, ἀπὸ σκέψιν, ἀπὸ ἐνθουσιασμόν, ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸν λαόν Του. Φέρουν τὴν σφραγῖδα τοῦ μεγαλείου. Κατασκευάζουν τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας, τῆς ζωῆς. Εἶναι μεμνηστευμένα μὲ τὴν πρᾶξιν.

Αἱ μεγάλαι ἰδέαι Του κτίζονται, γίνονται ἔργα μνημειώδη. Αἱ λέξεις Του πλάθονται, ὡς ἄρτος, καὶ τροφοδοτοῦν τὸν προσφιλῆ λαόν Του.

† Ο ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΚΑΜΑΛ ΑΤΑΤΟΥΡΚ

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔκτασις : 762.000 τετραγ. χλμ.
Πληθυσμός : 16.188.797.
Πολίτευμα : Δημοκρατικόν.
Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας : Καμὰλ Ἀτατούρκ.

Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Πρωθυπουργός : Ἰσμὲτ Ἰνονου.
Ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν : Τεβφὴκ Ρουσδῆ Ἀράς. Στρατιωτικῶν : Κιαζὴμ Ὄζαλπ. Ἐσωτερικῶν : Σουκροῦ Καγιᾶ Οἰκονομικῶν : Φουὰτ Ἀγραλῆ. Παιδείας : Σαφρὲτ Ἀρικάν. Δημοσίων ἔργων : Ἀλῆ Τσετὶν Καγιᾶ. Οἰκονομίας : Τζελὰλ Μπαγιάρ. Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς προνοίας : Ρεφὴκ Σαϊδάμ. Γεωργίας : Μουχλὶς Ἐρκμέν. Δικαιοσύνης : Σουκροῦ Σαράτζογλου. Μονοπωλείων καὶ Τελωνείων : Ἀλῆ Ρανᾶ.

Ἐθνοσυνέλευσις

Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἀποτελεῖται ἀπὸ 350 βουλευτάς.

Προεδρεῖον Ἐθνοσυνελεύσεως

Πρόεδρος : Μουσταφᾶ Ἀπτουλχαλὴκ, (Γκιουμουσχανέ). Ἀντιπρόεδροι, Νουρῆ Τσόνκερ, (Κιουτάχια). Ρεφὲτ Τζανιτὲζ, (Προῦσα) καὶ Φικρὲτ Σίλαϊ, (Ἰκονίου).

Κοσμήτορες : Ἰρφὰν Φερὴτ Ἀλμπαγιᾶ, (Μάρδιν). Χαλὴτ Μπαγρὰκ, (Μπεγαζὴτ) καὶ Σαὶμ Οὐζὲλ, (Μαγνησίας).

Γραμματεῖς : Σαμπιχᾶ Γκιόκτσουλ, (Βαλήκεσερ). Ζιγιᾶ Γκιεφχὲρ, (Τσανάκκαλε). Ἀλῆ Ζὶρχ, (Τσόρουχ). Ἀλῆ Μουζαφὲρ, (Ἰκονίου). Νασὴτ Οὐλοὺχ, (Κιουτάχια) καὶ Σουρεγιᾶ Τεβφὴκ, (Τόκατ).

Οἱ νομοὶ τῆς Τουρκίας

Οἱ νομοὶ τῆς Τουρκίας εἶναι οἱ ἑξῆς :

1) Ἀδριανουπόλεως, 2) Ραιδεστοῦ, 3) Κιρκλάρελη, 4) Σταμπουλ, 5) Νικομηδείας, (Κοτζάελη), 6) Προύσης, 7) Βαλήκεσερ, 8) Τσανάκκαλε, 9) Σμύρνης, 10) Μαγνησίας, 11) Ἀϊδινίου, 12) Δενιζλῆ, 13) Μούγλων, 14) Ἀταλείας, 15) Ἰτσελ, 16) Μερσίνης, 17) Ἀδάνων, 18) Τζεμπέλη μπερεκὲτ, 19) Μαρᾶς, 20) Γκαζῆ Ἀϊντὰπ, 21) Μαλάτια, 22) Οὔρφα, 23) Διάρβεκηρ 24) Μαρτὶν, 25) Σίϊρτ, 26) Χακκάρι, 27) Βὰν, 28) Μοὺς, 29) Βίτλις, 30) Βεγιαζὴτ, 31) Κὰρς, 32) Ἀρτβὶν, 33) Ρίζε, 34) Τραπεζοῦντος, 35) Γκίρεσουν, 36) Ὀρδοῦ, 37) Σαμσοῦντος, 38) Σινώπης, 39) Κασταμονῆς, 40) Ζογκουλντὰκ, 41) Μπόλου, 42) Ριλετζῆκ, 43) Τσάνκιρι, 44) Τσόρουμ, 45) Ἀμάσια, 46) Τόκατ, 47) Σαρκῆ Καραχισὰρ, 48) Γκιουμουσανὲ, 49) Ἐρζεροὺμ, 50) Ἐλαζὴζ, 51) Ἐρζιντζὰν, 52) Σιβὰς, 53) Κάϊσερη, 54) Ἰοζγκάτης, 55) Ἀγκύρας, 56) Κιρσεχὴρ, 57) Ἀκσεράϊ, 58) Νίγδης, 59) Ἰκονίου, 60) Σπάρτης, 61) Ἀφιὸν Καράχισαρ, 62) Μπόρδουρ, 63) Κιουτάχια, 64) Ἐσκῆ σεχὴρ, 65) Χεκιαρῆ, Μπίγκιολ, Τούντζελη.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ 1935

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

2) Ἀποτυχοῦσα ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀλβανίας Ζώγου.

2) Ὁ κ. Λαβὰλ μεταβαίνει εἰς Ρώμην.

6) Αἱ γαλλοϊταλικαὶ διαπραγματεύσεις καταλήγουν εἰς συμφωνίαν.

6) Τὰ στρατεύματα τῆς Παραγουάης κατέλαβον τὸ ὀχυρὸν Καπιράνδα ἀπὸ τοὺς Βολιβιανούς.

16) Ὁ Μουσολίνι διορίζει τὸν στρατηγὸν Ντὲ Μπόνο Ὕπατον ἀρμοστὴν τῆς Ἐρυθραίας καὶ Σομαλίας.

19) Τὰ ἰαπωνικὰ στρατεύματα καταλαμβάνουν μέγα μέρος τῆς κινεζικῆς ἐπαρχίας Ἰσαχάρ.

23) Ἐπίθεσις Ἰαπωνική.

29) Ἡ ἀμερικανικὴ γερουσία ἀπορρίπτει συμμετοχὴν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν εἰς τὸ Δικαστήριον τῆς Χάγης.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

3) Ἐν Λονδίνῳ συνάπτεται ἀγγλογαλλικὴ Συμφωνία διὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ ζητήματα.

10) Νέον ἰταλοαιθιοπικὸν ἐπεισόδιον εἰς τὴν ζώνην Οὐάλ-Οὐάλ.

16) Ἀποστολαὶ ἰταλικῶν στρατευμάτων εἰς Α. Ἀφρικήν.

17) Ὁ κ. Καρμόνα ἐπανεκλέγεται πρόεδρος τῆς Πορτογαλικῆς Δημοκρατίας.

18) Ὑπεγράφησαν ἐν Νεαπόλει αἱ συμφωνίαι διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Σάαρ εἰς τὴν Γερμανίαν.

24) Μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις συνήφθη μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Αἰθιοπίας συμφωνία δι' ὁδετέραν ζώνην κατὰ μῆκος τῶν συνόρων.

28) Τὸ Σάαρ ἐπισήμως περιέρχεται εἰς τὴν Γερμανίαν.

ΜΑΡΤΙΟΣ

1) Στασιαστικὸν κίνημα ἐν Ἑλλάδι τῶν σωμάτων Μακεδονίας καὶ τοῦ στόλου ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας.

4) Ἡ Μ. Βρετανία ἀποφασίζει τὴν αὔξησιν τῶν πολεμικῶν πιστώσεων.

6) Ὁ στρατηγὸς Κονδύλης κινητοποιεῖ τὰ πιστὰ εἰς τὴν κυβέρνησιν σώματα κατὰ τῶν στασιαστῶν.

12) Ἀνεκαλύφθη ὑπὸ νορβηγοῦ εἰς τὸν Ἀνταρκτικὸν μία νέα γῆ ὀνομασθεῖσα Ἴγκριδ-Κρίστενς.

16) Ἡ Γερμανία προκηρύττει τὴν ὑποχρεωτικὴν στρατιωτικὴν θητείαν.

20) Ἀνασχηματίζεται ἡ κυβέρνησις Τσαλδάρη ἐν Ἑλλάδι.

21) Ἡ Περσία λαμβάνει ἐπισήμως τὸ ὄνομα Ἰράν.

21) Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰταλία στέλλουν διαμαρτυρίαν εἰς Γερμανίαν διὰ τὴν παράβασιν τῶν στρατιωτικῶν διατάξεων τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν.

23) Ἡ Ἰταλία λαμβάνει στρατιωτικὰ μέτρα κατόπιν τῶν γερμανικῶν ἀποφάσεων.

26) Ὁ λόρδος Σάϊμον καὶ ὁ κ. Ἔντεν μεταβαίνουν εἰς Βερολῖνον.

27) Καθίσταται ὁριστικὴ ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς Ἰαπωνίας ἐκ τῆς Κ.Τ.Ε.

31) Ἡ Αἰθιοπία κάμνει ἔκκλησιν εἰς τὴν Κ. Τ. Ε. ὅπως διευθετήσῃ τὴν ἰταλο-αἰθιοπικὴν ῥῆξιν.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

4) Ἀποφασίζεται ἐν Ἑλλάδι ἡ κατάργησις τῆς γερουσίας.

12) Εἰς τὴν Στρέζαν ἡ Γαλλία, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Μ. Βρετανία ἀποφασίζουν νὰ ἐφαρμόσουν οἰκονομικὸν ἀποκλεισμὸν κατὰ τῆς Γερμανίας εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν αὕτη παραβιάσῃ ἐκ νέου τὴν Συνθήκην τῶν Βερσαλλιῶν.

17. Γίνεται ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ. Τ. Ε. ἡ πρότασις Γαλλίας, Ἀγγλίας, Ἰταλίας κατὰ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς Γερμανίας καὶ πάσης νέας παραβιάσεως τῶν συνθηκῶν.

18) Παραιτεῖται ἡ κυβέρνησις τοῦ στρατηγοῦ Ζλάτεφ ἐν Βουλγαρίᾳ.

21) Ἀγγέλλεται ὅτι θὰ ἀναθεωρηθῇ τὸ βουλγαρικὸν Σύνταγμα. - Ὁ Τότσεφ σχηματίζει κυβέρνησιν.

23) Ἐκτέλεσις ἐν Ἑλλάδι τῆς θανατικῆς καταδίκης τῶν στρατηγῶν Παπούλα καὶ Κοιμήση.

26) Τὰ κομμουνιστικὰ στρατεύματα ἐν Κίνᾳ ἐπιτίθενται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γιουνάν.

ΜΑΪΟΣ

2) Ὑπεγράφη ἐν Παρισίοις Συνθήκη ἀμοιβαίας βοηθείας μεταξὺ Γαλλίας καὶ Σόβιετ.

3) Τὰ κομμουνιστικὰ στρατεύματα εἰσῆλθον εἰς Σοὺν-Τιὲν ἐν Κίνᾳ.

— Ὑπὸ ἐκτάκτου στρατοδικείου ἐν Ἑλλάδι ὁ κ. Βενιζέλος καταδικάζεται εἰς θάνατον.

5) Αἱ ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ ἐκλογαὶ σημειώνουν ἐπιτυχίαν τοῦ κ. Γέφτιτς.

6) Οἱ Ἄγγλοι βασιλεῖς ἑορτάζουν τὴν 25ετηρίδα τῆς βασιλείας των.

7) Ἡ Ἰταλία ἐκστρατεύει καὶ ἀποστέλλει ἐνισχύσεις εἰς Α. Ἀφρικήν.

21) Ἐξεδόθη ὁ περὶ στρατολογίας νόμος ἐν Γερμανίᾳ.

28) Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας Φλανδὲν ζητεῖ παρὰ τῆς Βουλῆς ἀπόλυτα δικαιώματα διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐξυγίανσιν.

30) Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις παραιτεῖται διότι δὲν ἔλαβε τὴν ζητηθεῖσαν ψῆφον.

31) Ὁ κ. Μπουϊσὸν σχηματίζει τὴν νέαν κυβέρνησιν.

ΙΟΥΝΙΟΣ

2) Καταργεῖται ἐν Βουλγαρίᾳ τὸ μονοπώλιον τοῦ ἀλκοόλ.

3) Νέα στρατιωτικὰ ἐπεισόδια ἐν τῇ Α. Ἀφρικῇ μεταξὺ Ἰταλῶν καὶ Αἰθιόπων.

4) Ἡ γαλλ. κυβέρνησις Μπουϊσὸν ἀνατρέπεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

5) Ὁ κ. Λαβὰλ σχηματίζει κυβέρνησιν ἐν Γαλλίᾳ.

8) Παραιτεῖται ὁ ἄγγλος πρωθυπουργὸς Μὰκ Ντόναλτ καὶ ἀναλαμβάνει τὴν προεδρείαν τῆς Κυβερνήσεως ὁ συντηρητικὸς κ. Μπώλδουϊν.

9) Εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι ἐκλογὰς ἐπιτυγχάνει μεγάλην πλειοψηφίαν ἡ κυβέρνησις Τσαλδάρη.

9) Γίνεται δεκτὸν ὑπὸ τῆς Κίνας ἰαπωνικὸν τελεσίγραφον περὶ ἐκκενώσεως τοῦ Πεκίνου καὶ τοῦ Τιὲν-Τσὶν ὑπὸ τῶν κινεζικῶν στρατευμάτων.

13) Νέον ἰαπωνικὸν τελεσίγραφον περὶ προτεκτοράτου ἐν τῇ βορείῳ Κίνᾳ.

18) Ἡ Ἰταλία ἀπευθύνει εἰς Ἀδδὶς Ἀμπέμπα διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς προσαρτήσεως τοῦ σουλτανάτου Δζίμμα.

13) Ἐν Λονδίνῳ ὑπεγράφη ἀγγλογερμανικὴ Συμφωνία παραχωροῦσα εἰς τὴν Γερμανίαν τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃ στόλον ἰσοδύναμον πρὸς τὸ 35 ο/ο τοῦ βρετανικοῦ.

24) Ὁ κ. Στογιαντίνοβιτς σχηματίζει ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ κυβέρνησιν.

ΙΟΥΛΙΟΣ

1) Συνῆλθεν ἡ Ἑλληνικὴ Ἐθνοσυνέλευσις.

3) Οἱ πρεσβευταὶ τῶν πιστωτικῶν δυνάμεων ἐν Ἀθήναις ἔκαμαν διάβημα ὑπὲρ τοῦ Ἐλέγχου.

3) Σοβιετικαὶ διαμαρτυρίαι εἰς τὸ Τόκιον.

3) Κατεδικάσθη ἐν Ἀθήναις εἰς ἰσόβια δεσμὰ ὁ Σοφιανόπουλος.

3) Ὑπεβλήθησαν προτάσεις ἐπικηρύξεως τοῦ Βενιζέλου.

6) Ἐζητήθη παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Συνελεύσεως ν' ἀκυρωθῇ τὸ ψήφισμα ἐκπτώσεως τοῦ Γεωργίου.

7) Ἔκκλησις τοῦ κ. Βενιζέλου πρὸς τὸν Γεώργιον.

8) Ὁ Κονδύλης ἔφθασεν εἰς Ρώμην.

5) Σοβαρὰ ἐπεισόδια ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει διὰ τὸ πολιτειακόν.

11) 'Ο βασιλεὺς Γεώργιος θὰ ζητήσῃ 75 ο)ο ἐξ ἑκάστου τῶν κομμάτων εἰς τὸ δημοψήφισμα τῆς ἐπανόδου του.

13) 'Ο κ. Μάξιμος ἀνέλαβε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς 'Ελλάδος.

13) Ἐφονεύθη ἡ σύζυγος τοῦ Αὐστριακοῦ Καγκελλαρίου Σοῦσνιγκ ἀπὸ δυστύχημα αὐτοκινήτου.

14) 'Ο κ. Κονδύλης ἔφθασεν εἰς Γιουγκοσλαβίαν.

17) 'Ο κ. Παπαναστασίου ἔφθασεν εἰς 'Αμερικήν.

19) Παραίτησις ὑπουργείου Τσαλδάρη.

20) 'Ο κ. Τσαλδάρης ἀνασχηματίζει τὸ νέον ὑπουργεῖον.

22) Ἐξελέγη Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων ὁ 'Ιορδάνου Τιμόθεος.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1) Παρητήθη ὁ Τσουδερός.

6) Τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε. ἀνεκοίνωσεν ἐπισήμως τὴν ἀπόφασίν του διὰ τὸ 'Ιταλοαιθιοπικόν.

8) Αἱματηρὰ στάσις ἀέργων 'Ηρακλείου Κρήτης.

8) 'Ο κ. Τσαλδάρης συνηντήθη ἐν Μπλὲντ τῆς Γιουγκοσλαβίας μετὰ τοῦ κ. Στογιαντίνοβιτς καὶ τῶν πριγκήπων Παύλου καὶ Νικολάου.

8) 'Η 'Ιταλία ἐκινητοποίησε δύο νέας μεραρχίας.

8) Ἐπίκειται ἡ 'Ιταλικὴ ἐπίθεσις ἐν Αἰθιοπίᾳ.

9) Ἐπιδιαιτητὴς τῆς 'Ιταλοαιθιοπικῆς διαφορᾶς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν πέντε ζωρίσθη ὁ κ. Πολίτης.

11) Μεγάλα ἰταλικὰ ἀεροπορικὰ γυμνάσια.

11) Βανδαλικὴ ἐπίθεσις ἐν 'Αθήναις κατὰ τῆς «Πατρίδος».

15) Αὐστηρὰ μέτρα τῶν 'Ιταλῶν εἰς τὰ Δωδεκάννησα.

16) Θάνατος τοῦ Μητροπολίτου Ἐφέσου.

18) Ἐξέπνευσεν ἡ τριμερὴς διάσκεψις τῶν Παρισίων.

22) Ἐν 'Αθήναις ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τοῦ ὑπουργείου τῶν 'Εξωτερικῶν ἀφηρέθη ὁ τίτλος Δημοκρατία.

22) 'Απέθανεν ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης.

23) 'Ο ἀγγλικὸς στόλος διετάχθη νὰ φρουρῇ τὴν διώρυγα.

25) 'Ανασχηματίσθη τὸ Γιουγκοσλαβικὸν ὑπουργεῖον.

26) 'Η 'Ιταλία σχεδιάζει στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἐν Μάλτα καὶ Κύπρῳ.

27) Συνῆλθε τὸ 'Ιταλικὸν 'Υπουργικὸν Συμβούλιον. Θὰ λάβῃ σοβαρὰς ἀποφάσεις.

27) Συνηντήθη ὁ Γεώργιος μὲ τὸν Πεσματζόγλου.

29) Τὸ μέγα 'Ιταλικὸν 'Υπουργικὸν Συμβούλιον καθώρισε τὰς ἀποφάσεις του διὰ τὸν πόλεμον.

29) Συνέρχεται τὸ Συμβούλιον τῆς Μικρᾶς 'Αντάντ.

29[Τραγικὸς θάνατος τῆς βασιλίσσης τοῦ Βελγίου Ἄστριδ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1] Σύσκεψις ἐν Βελιγραδίῳ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως.

2] Σφοδραὶ ἐπιθέσεις ἐν 'Αγγλίᾳ κατὰ τοῦ Ντοῦτσε.

4] Συνῆλθεν ἐν Γενεύῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε.

5] 'Η 'Ιταλία δὲν ἐποφθαλμιᾶ τουρκικὰ ἐδάφη (Ζουρνὰλ ντὶ Ἰτάλια).

5] Πτῶσις ἑλληνικοῦ ἀεροπλάνου.

6] Κατηρτίσθη ἐν Γενεύῃ πενταμελὴς ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξεύρεσιν λύσεως τῆς 'Ιταλοαιθιοπικῆς διαφορᾶς.

—] 'Αντιαγγλικὴ προπαγάνδα ἐν Αἰγύπτῳ.

7] Ἐματαιώθη ἐν 'Ελλάδι ἐνδεχόμενον βασιλικὸν πραξικόπημα.

7] Κολοσσιαῖαι ζημίαι εἰς τὸ Χρηματιστήριον 'Αθηνῶν.

9] 'Ο Τσαλδάρης θὰ ἐπιδιώξῃ ἀναβολὴν δημοψηφίσματος.

9] Νέαι προτάσεις ἐκ Γενεύης εἰς τὴν 'Ιταλίαν.

9] 'Αθρόαι μεταβολαὶ εἰς τὰ συντάγματα 'Αθηνῶν.

10] Δυσχερὴς ἡ θέσις τοῦ Ζαΐμη.

10] Φιλοβασιλικαὶ διαδηλώσεις ἐν 'Αθήναις.

11] 'Αγγλικαὶ ἐνισχύσεις εἰς Μάλταν.

11] 'Αγόρευσις Χόαρ πρὸ τῆς Συνελεύσεως τῆς Γενεύης.

11) Διάγγελμα πρὸς τὸν 'Ελληνικὸν λαὸν τοῦ κ. Τσαλδάρη.

14) Οἱ 'Ιταλοὶ ἀπεβίβασαν στρατεύματα εἰς Λέρον.

14] Ἐπανελήφθησαν αἱ μόλις διακοπεῖσαι σχέσεις Τσαλδάρη — Κονδύλη.

15] Λόγοι τοῦ Χίτλερ περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ.

17] 'Η ἀσφάλεια Λόϋδ δὲν ἀσφαλίζῃ πλέον πλοῖα.

18] 'Ο κ. 'Αλοΐζι ἐδήλωσεν ὅτι ἀποχωρεῖ τῆς Κ. Τ. Ε.

19] Ἐπικρατεῖ ἀπαισιοδοξία διὰ τὰς σχέσεις 'Ιταλίας — Αἰθιοπίας.

19] Συμπλοκαὶ ἐν 'Αθήναις.

20] Προτάσεις τοῦ κ. Μουσολίνη εἰς τὴν 'Αγγλίαν κριθεῖσαι ἀπαράδεκτοι.

20] 'Απέθανεν ὁ ἀρχαῖος Σέρβος ὑπουργὸς τῶν 'Εξωτερικῶν Ναρίγκοβιτς.

21] 'Η 'Ιταλία ἀπέρριψε τὰς προτάσεις τῶν πέντε.

23] Ἔντασις τῶν ἰταλικῶν μέτρων εἰς τὰ Δωδεκάνησα.

24] Νέα συνοριακὰ ἐπεισόδια ἐν 'Αβησσυνίᾳ.

24 'Εδημοσιεύθησαν αἱ προτάσεις τῶν πέντε.

24] Οἱ 'Ιταλοὶ ζητοῦν παρὰ τῆς Κ. Τ. Ε. ἐντολὴν ἐπὶ τῆς 'Αβησσυνίας.

25] 'Ισχυρὰ μοῖρα ἀγγλικοῦ στόλου εἰς 'Αργυστόλιον καὶ Ναυαρῖνον.

26] 'Η μυστικὴ συνεδρία τῆς Κ. Τ. Ε. ἀπεφάσισε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Πάκτου.

28] Οἱ Δημοκρατικοὶ στέλλουν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Γεώργιον.

28] Καταργεῖται ἡ ἀτελὴς ἐγγραφὴ εἰς τὸ 'Ελληνικὸν Πανεπιστήμιον.

28] Συνῆλθεν τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον ἐν Λονδίνῳ διὰ τὸ αἰθιοπικόν.

29] Αἱματηρὰ γεγονότα ἐν 'Αθήναις καὶ Θεσσαλονίκῃ.

29] Γενικὴ ἐπιστράτευσις ἐν Αἰθιοπίᾳ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

2] Διαψεύδεται ἡ ἰταλικὴ προέλασις.

2] Συνωμοσία κατὰ τοῦ Βουλγάρου Πρωθυπουργοῦ.

2] Οἱ βασιλικοὶ ζητοῦν ν' ἀνακηρύξουν τὸν Γεώργιον καὶ νὰ διορίσουν τὸν Κονδύλην ἀντιβασιλέα.

3] Οἱ 'Ιταλοὶ ὑποχωροῦν πρὸς βορρᾶν. 1700 νεκροὶ τὴν Ἄδουαν.

ε] 'Απεστάλησαν τὰ διαβατήρια εἰς τὸν ἐν 'Αδὶς 'Αμπέμπα 'Ιταλὸν πρέσβυν.

4] Μεγάλα ἰταλικὰ στρατιωτικὰ μέτρα εἰς τὰ Δωδεκάνησα. 'Απεκλείσθη ὁ λιμὴν τῆς Λέρου.

4] Ἐν 'Αβησσυνίᾳ σοβαραὶ ἀπώλειαι εἰς τὴν σύγκρουσιν εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη.

5] Ἔπεσεν ἡ Ἄδουα.

6] Ἔκτροποι σκηναὶ ἐν 'Αθήναις μεταξὺ Βασιλικῶν καὶ Δημοκρατικῶν. Οἱ κ. κ. Τσαλδάρης καὶ Κονδύλης ἐμμένουν εἰς τὸ δημοψήφισμα.

Γενικὴ ὑποχώρησις ἐν 'Αβησσυνίᾳ.

7] Δυναμιτιστικὴ ἀπόπειρα ἐν 'Αθήναις.

9] 'Η Οὐγγαρία καὶ ἡ Αὐστρία ἐκδηλώνουν συμπαθείας ὑπὲρ τῆς 'Ιταλίας.

9] 'Απειλητικὴ γλῶσσα τοῦ ἰταλικοῦ τύπου κατὰ τῆς 'Αγγλίας.

10] 'Η 'Ελλην. 'Εθνοσυνέλευσις κατήργησε τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα.

10] Ἐπανελήφθη ἡ 'Ιταλικὴ προέλασις πρὸς βορρᾶν.

11] 'Αγγλικὰ γυμνάσια ἐν 'Αλεξανδρείᾳ.

ΕΛΣΙΝΑΝΟΓΙΟ

13] Μυστική Στρατ. Συμφωνία 'Αλβανίας καὶ 'Ιταλίας.

13] 'Απεφασίσθη ὁ πολυχρονισμὸς εἰς τοὺς ἐν 'Ελλάδι ναοὺς τοῦ βασιλέως.

14] Αἱματηραὶ μάχαι κατὰ μῆκος τοῦ Βρεττανικοῦ Σωμαλῆ.

14] 'Εκηρύχθη ὁ στρατιωτικὸς νόμος ἐν 'Ελλάδι.

15] 'Η 'Ελλὰς ἤρχισε τὰς κυρώσεις.

17] 'Επεκυρώθη ἡ ἐκλογὴ τοῦ 'Ιεροσολύμων.

19] Κατάργησις τῆς δουλείας εἰς τὰ καταληφθέντα ὑπὸ τῶν 'Ιταλῶν ἐδάφη.

22] Συνετελέσθη ἡ κινητοποίησις τοῦ Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ.

23] 'Ανεκοινώθησαν ὑπὸ τῆς Κ. Τ. Ε. πρὸς τὰ Κράτη αἱ ἀποφάσεις περὶ κυρώσεων.

25] Μεγάλοι ἐκτοπισμοὶ δημοκρατικῶν ἐν 'Ελλάδι.

27] "Ηρθη ὁ στρατιωτικὸς νόμος ἐν 'Ελλάδι. Κατωχυρώθη τὸ πολίτευμα ἐν τῇ Συνελεύσει.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

3] Τὸ δημοψήφισμα τῆς 'Ελλάδος διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βασιλέως.

3] Θάνατος τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Ανδρούτσου.

5] Διάγγελμα τοῦ Γεωργίου πρὸς τὸν 'Ελληνικὸν λαὸν ἐκ Λονδίνου.

12] 'Επίσημος ἀναγγελία πρὸς τὸν Βασιλέα Γεώργιον ἐν τῇ 'Ελληνικῇ Πρεσβείᾳ Λονδίνου τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ δημοψηφίσματος.

14] Αἱματηραὶ συγκρούσεις εἰς τὴν Αἴγυπτον.

15] Νίκη τῶν συντηρητικῶν ἐν 'Αγγλίᾳ κατὰ τὰς γενικὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς.

16] 'Ανάκλησις τοῦ 'Ιταλοῦ ἀρχιστρατήγου Ντὶ Μπόνο.

19] 'Εσταμάτησεν ἡ ἰταλικὴ προέλασις ἐν 'Αβησσυνίᾳ.

20] 'Ο βασιλεὺς τῶν 'Ελλήνων ἔφθασεν εἰς 'Ιταλίαν ἐπανερχόμενος εἰς 'Ελλάδα.

23] 'Ο βασιλεὺς Γεώργιος ἀνεχώρησεν ἐκ Μπρίντιζι.

23] Παραίτησις τοῦ Βουλγαρικοῦ ὑπουργείου. 'Ανασχηματισμὸς τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν κ. Κινπετβάνωφ.

24] Δηλώσεις τοῦ κ. Βενιζέλου περὶ βασιλευομένης Δημοκρατίας.

25] Κηδεία τοῦ "Αγγλου Ναυάρχου Τζέλικο.

25] "Αφιξις εἰς Φάληρον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου.

29] Παραίτησις τῆς Κυβερνήσεως Κονδύλη.

30] Σχηματισμὸς νέας Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν κ. Δεμερτζῆν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1] Δημοσίευσις τοῦ διατάγματος ἀμνηστείας ἐν 'Ελλάδι.

1] 'Οπισθοχώρησις τῶν 'Ιταλῶν.

11] Σύγκλησις ἐν 'Αθήναις τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αμύνης.

11] 'Επεδόθη τὸ 'Αγγλογαλλικὸν σχέδιον εἰρήνης Λαβὰλ—Χόαρ.

11] Σφοδραὶ ἐπιθέσεις τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου.

12] Θάνατος τοῦ ἰατροῦ Σγουρδαίου.

14] Παραίτησις τοῦ Προέδρου τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας κ. Μαζαρύκ.

17] Διάγγελμα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου ἐξηγεῖ τοὺς λόγους τῆς διαλύσεως τῆς 'Εθνοσυνελεύσεως.

18] Παραίτησις τοῦ "Αγγλου ὑπουργοῦ τῶν 'Εξωτερικῶν κ. Χόαρ.

19] Παραίτησις τοῦ 'Ερριὼ ἀπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ριζοσπαστικοῦ κόμματος.

21] Αὐσσαλέα ἐπίθεσις τῶν 'Αβησσυνῶν. Οἱ 'Ιταλοὶ ὑποχωροῦν μὲ ζημίας.

22] 'Ο κ. "Εντεν διωρίσθη ὑπουργὸς τῶν 'Εξωτερικῶν.

24] 'Η 'Αγγλία ἤλθεν εἰς συμφωνίαν νὰ χρησιμοποιήσῃ Γιουγκοσλαβικοὺς λιμένας ἐν περιπτώσει ναυτικῆς συρράξεως.

28] Οἱ Αἰθίοπες, μετὰ τριήμερον μάχην κατέλαβον τὴν 'Αμπὴ 'Αζῆ.

29] Θάνατος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου.

ΑΠΟ ΤΟ "ΓΙΟΥΛΙΣΤΑΝ" ΤΟΥ ΣΑΔΔΗ

ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

'Η ἀγάπη σου στὸ στῆθος ἀκουμπάει τὸ κεφάλι
τὸ χέρι σου στὸ χέρι της τὸ σφίγγει· κλεῖ τὰ μάτια
τρέμει ὁ περιστερένιος της λαιμός· κι' ἀγάλι ἀγάλι
χαμογελοῦν τὰ χείλη της, στοῦ ὀνείρου τὰ παλάτια.
Νὰ τὴν φιλήσῃς μὴ βιασθῇς, ὦ! μὴ καημένε, ἀκόμα,
μὴ σβύσῃ τὸ ροδόγελο μὲς στὸ γλυκό της στόμα.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

"Ωρες πολλὲς ἡ ἀγάπη σου σοῦ λέει καὶ ξαναλέει
πῶς δὲν ἐγνώρισε ἄλλονε κανένα ἀπὸ τὰ σέ·
κι' ἀνιστορεῖ σου τὰ παλαιὰ, κι' εἴτε γελᾷ εἴτε κλαίει·
κι' εἶναι ὅλ' ἡ χώρα μάρτυρες τῶν ὅρκων της, μάθε!
Κι' ἐσὺ ποῦ ξέρῃς ὁ παλαιὸς πιὸς ἦταν μακαρίτης,
στοχαστικὰ χαμογελᾷς!.. 'Η ἀλήθεια τί ὠφελεῖ·
Μὴ δὲ ληγᾶ στὰ χέρια σου τὸ λάγνο τὸ κορμί της,
καὶ μὴ λιγώτερο ζεστὸ σοῦ δίνει τὸ φιλί;

Η ΚΑΚΙΩΜΕΝΗ

'Ωστόσο ἡ ἀγάπη σου, σωρὸς κουβάρι στὸ χαλί,
γεμᾶτο ἀπ' τὰ σπασίματα, ποῦ ἐσκόρπισε ἡ ὀργή της,
'Ανεστενάζει καὶ βογγάει:— "Αλλοὶ καὶ τρισαλλοί!
καὶ κρύβει μὲς στὰ μπράτσα της τὴν ὄψη τὴν καλή της
Μὴ τὴν κοιτᾷς μ' ἀπελπισιὰ καὶ μὴ νογᾷς θανάτους!
Τρέξε καὶ λύσ' τὰ χέρια της ἀπ' τὰ χιονάτα στήθια.
Θὰ βρῇς τὰ μάτια ἀδάκρυτα κι' ἀνέφελη ἡ ματιά τους!...
Μ' ἂν πάλι κλαίει στ' ἀλήθεια,
φίλατα, φίλατα ζεστὰ καὶ γλύφ'τα καὶ μὴ ἐρώτα:
— Γιατὶ εἶναι μέλι ἡ ἁρμύρα τους σ' ἀράπικη μπομπότα.

ΣΤΕΡΝΗ ΛΑΧΤΑΡΑ

Κι' ἂν εἶναι νὰ βυτίζουνε οἱ σαΐτες πλάϊ στ' αὐτά μου
καὶ τὰ σπαθιὰ ν' ἀστράφτουνε, χαμὸς γιὰ τὸ κορμί,
γιὰ μένα μιὰ ἡ λαχτάρα μου: Νὰ πέσω ἐμπρός της χάμου,
καὶ στὴν ποδιά της, προύμυτα ν' ἀφήσω ἕνα φιλί.
'Αλλιῶς θὰ πάω στὴν πόρτα της, καὶ στὸ κατῶφλι ἐπάνω
στὶς μυρωδιὲς τῶν γιασεμιῶν θὰ γείρω νὰ πεθάνω·

Η ΖΗΛΕΙΑ

Εἶχα ταῖρι καὶ μαζί του τόσο ἀχώριστος ἐζοῦσα
σὰ σὲ ἀμύγδαλο ἀφρᾶτο πόχει δίμελο καρπό.
Ἔφυγε μακρυά μου ἐκείνη ἐγὼ ξέρω πῶς πονοῦσα ! —
καὶ σὰ γύρισε μοῦ λέγει :— Μὰ ποῦ τόσο σ' ἀγαπῶ,
γιατὶ τύχα νὰ μὴ στείλης ἕναν ἄνθρωπο μιὰ μέρα,
νὰ μοῦ φέρῃ δυό σου λόγια μέσ 'στὴν ἐρημιά μου πέρα ;
Καὶ τῆς εἶπα : —Ἄ ! ὄχι, φῶς μου, δὲν τὸ βάσταγε ἡ καρδιά μου.

ΤΟ ΦΩΣ ΜΟΥ

Μιὰ νυχτιά — πῶς τὸ θυμᾶμαι ! — ποῦ ἡ ἀγάπη μου ἡ γλυκιά
μπῆκε μεσ' στὴν κάμαρά μου,
πήδηξα ἀπ' τὸ δ βάνι καὶ ἦταν τόσο ξαφνικά
τῆς λαχτάρας ἡ χαρά μου,
ποῦ μὲ τ' ἀπαλὸ τ' ἀγέρι
ξάφνου σβύστηκε τὸ φῶς μου, καθὼς ἄπλωνα τὸ χέρι.
Καὶ νά ! κάθησε ἡ καλή μου δίπλα δίπλα πεταχτή
καὶ μὲ τὸ γλυκό της στόμα
ἄρχισε νὰ μὲ μαλώνει : τάχα πῶς, τάχα γιατί,
πρὶν νὰ τὴν κυττάξω ἀκόμα,
ἔσβυσα μὲ μιᾶς τὸ φῶς μου ἀπ' ἀντίκρυ μάνι μάνι.
Καὶ τῆς εἶπα : —Τί τὸ θέλω, μιὰ ποὺ ὁ Ἥλιος μου ἐφάνη ;

ΕΧΘΡΟΙ ΚΑΙ ΦΙΛΟΙ

Γιὰ τὸν κακὸ τὸν ἄνθρωπο μὴν ἔχῃς καλωσύνη,
καὶ χάλασέ τον σὰν μπορεῖς, μὲ τὸ δικό σου χέρι.
Γιατὶ ἂν φανῆς ἀδιάφορος κι' ἂν στὴ ζωὴ ἀπομένῃ,
μικρὴ ἢ μεγάλη συμφορὰ μιὰ μέρα θὰ σοῦ φέρῃ.
Κι' ἀκόμη ἂν μπρὸς τὴν πόρτα σου θὰ σκύψῃ τὸ κεφάλι
καὶ μπρουμυτίσῃ ἐμπρός σου,
νὰ πάρῃ τὸ κεφάλι σου θὰ συλλογιέται πάλι,
καὶ πρὶν τὸ κάμῃ σώσου.
Καὶ ὄχι εὐσπλαχνία καὶ καρδιὰ καὶ ὄχι συχωριὸ σοῦ εἶπα !
μὰ φύλαγέ τον μὲ τὸ νοῦ καὶ κοίτα μὲ τὸ μίτι·
καὶ σὰν τὸν βρῇς τὸν ἄνομο σὲ κάνα μονοπάτι,
ρίχτου, γερὰ καὶ χτύπα !
Νὰ μὴ περιφανεύεσαι γιὰ τὴν παληκαριά σου,
σὰν δῇς μπροστά σου τὸν ἐχθρὸ σκυφτὸ καὶ νικημένο,
Στὸ κάθε τὸ πουκάμισο κ' ἕνα ἄνθρωπο φαντάσου·
καὶ μές στὸ κάθε κόκκαλο θὰ βρῇς μυαλὸ κρυμμένο...

ΤΟ ΕΓΚΩΜΙΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἡ εὐκολία μὲ τὴν ὁποίαν μπορεῖς νὰ χρησιμοποιήσῃς ἕνα ἀντικείμενο σὲ στερεῖ πάντα ἀπὸ τὸ αἴσθημα τῆς λατρείας καὶ μονάχα σὲ στιγμὲς στοχασμοῦ κι' ἐνδοσκόπησης τὰ συνειθισμένα καὶ καθημερινὰ πράγματα ἀποκαλύπτουνε στὰ μάτια μας τὴ θαυμαστὴ φύση τους. Μονάχα στὶς ὧρες αὐτὲς τῆς ἐσωτερικῆς ἔρασης νοιώθουμε τὴ σεβάσμια παρουσία τῆς μαγικῆς δύναμης ποῦ ἀναβρύζει ἀπὸ τὸ βιβλίο γιὰ νὰ ποτίσῃ τὴ ζωή μας καὶ νὰ τῆς δώσῃ τόση σημασία, ποῦ στὸν Κ΄ αἰῶνα δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ φαντασθοῦμε ἐσωτερικὴ ζωὴ χωρὶς τὸ θαῦμα τοῦ βιβλίου... Τὸ νὰ μπορῇς, τὸ νἄχῃς τὸ χάρισμα νὰ στοχάζεσαι μεγάλα καὶ ποικίλα θέματα, ἡ ὑπέροχη καὶ μοναδικὴ ἱκανότητα νά θεωρῇς τὸν κόσμο σὲ πολλὰ ἐπίπεδα, αὐτὸ εἶναι γνώρισμα ἐκείνου ποὺ, ἐξὸν ἀπὸ τὴν ἀτομική του πεῖρα, ἀφομοίωσε τὴν πεῖρα ποὺ διαφυλάσσεται μέσα στά βιβλία, δηλαδὴ τὴν πεῖρα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ποὺ ζήσανε σὲ διάφορες χῶρες καὶ σ' ὅλους τοὺς καιρούς..

Ὅποιος δοκίμασε, ἂς εἶναι καὶ γιὰ μία μονάχα φορὰ τὴν ἀξία τοῦ γραφτοῦ λόγου τοῦ ἔντυπου, τῆς φιλολογικῆς παράδοσης, εἴτε μέσα σ' ἕνα καὶ μόνο βιβλίο, εἴτε σὲ ὅλα μαζί, αὐτὸς θὰ χαμογελάσῃ μὲ συμπόνια λογαριάζοντας τὸν τρόμο ποῦ κυριεύει σήμερα τόσους ἀνθρώπους καὶ μάλιστα ἀπ' τοὺς φρόνιμους

Ἄκοῦς νὰ λένε πῶς τὸ βιβλίο ἔκαμε τὸν καιρό του καὶ πῶς τὸ λόγο τὸν ἔχει τώρα ἡ μηχανή. Παραπονιοῦνται πῶς τὸ γραμμόφωνο, ὁ κινηματογράφος, ὁ ἀσύρματος, ἱκανώτερα καὶ βολικώτερα μέσα μεταβίβασης τοῦ λόγου καὶ τοῦ στοχασμοῦ, ἀρχίσανε νὰ παραμερίζουνε τὸ βιβλίο, νὰ ἰσχυρίζουνται πῶς ἡ ἐκπολιτιστική του ἀποστολὴ θὰ ἀνήκει σὲ λίγο στὸ παρελθόν.

Τί στενοκεφαλιά, πόση μυωπία τῆς σκέψης ! Εἶναι λοιπὸν ἡ τεχνικὴ ἱκανὴ νὰ κάμῃ τὸ θαῦμα ποῦ ἡ σημασία του θὰ ξεπερνοῦσε ἢ θἄφτανε μονάχα, τὸ τρισαιώνιο θαῦμα τοῦ βιβλίου ;

Ἡ χημεία δὲν ἀνεκάλυψεν ἐκρηκτικὸ ποὺ νἄχῃ ἀχτίνα ἐνέργειας τόσο ἀπέραντη καὶ ποῦ νὰ κατέχῃ δύναμιν μεγαλείτερη, δὲν δημιούργησε ἀτσάλινη λάμα ἢ βράχο ἀπὸ μπετὸν ἀρμὲ ποὺ ν' ἀντέχῃ στὸ χρόνο καλύτερα ἀπὸ τὸ μικρὸ τοῦτο πακέτο τὸ τυπωμένο χαρτί.

Καμμιὰ πηγὴ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς δὲ δημιούργησε ἀκόμη φεγγοβολὴ ποῦ νά φτάνῃ σὲ δύναμη ἐκείνην ποὺ ἀναβλύζει ἀπὸ μερικοὺς φτενοὺς τόμους, κανένα τεχνητὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα δὲ μοιάζει μὲ κεῖνο ποῦ τραντάζει τὴν ψυχὴ στὴν ἐπαφὴ τῶν βιβλίων ἔξω ἀπὸ τὸν καιρὸ κι' ἀκατάλυτο, ἀνάλλαχτο μέσα στὸν αἰῶνα, δύναμι συμπυκνωμένη στὴν ἐλάχιστη καὶ πιὸ ποικίλη μορφή, τὸ βιβλίο δὲν ἔχει τίποτα

νά φοβᾶται ἀπὸ τὴν τεχνική. Πῶς ἡ τεχνικὴ θά προώδευε καὶ θά τελειοποιότανε παρὰ μὲ τὰ βιβλία; Παντοῦ κι' ὄχι μονάχα στὴ ζωή μας, τὸ βιβλίο εἶναι τὸ ἄλφα καὶ ὦμέγα κάθε γνώσης κι' ἡ ἀρχὴ κάθε ἐπιστήμης. Ὅσο κανεὶς στενώτερα εἶναι δεμένος μὲ τὰ βιβλία, τόσο βαθύτερα αἰσθάνεται τὸ σύνολο τῆς ζωῆς, γιατὶ πολλαπλασιαζόμενος μὲ τρόπο θαυματουργό, ὄχι μονάχα μὲ τὰ μάτια του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ πνευματικὸ βλέμμα ἀναρίθμητων ἀνθρώπων, ἐκεῖνος ποῦ ἀγαπᾶ τὴ ζωὴ ἐποπτεύει τὸ Σύμπαν μὲ τὴ λαμπρὴ βοήθεια τοῦ βιβλίου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΒΑΓΧ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ

Μία συνεργασία

Ἡ γυναῖκα ἔχει τόσα προτερήματα, ἀλλὰ καὶ τόσα ἐλαττώματα, ὥστε ἀναμφιβόλως ἐδημιουργήθη διὰ τῆς συνεργασίας Θεοῦ καὶ Διαβόλου. Εἶνε ἡ πρώτη καὶ τελευταία φορά, καθ' ἣν συνειργάσθησαν οἱ δύο αὐτοὶ ἀντίπαλοι.

Τὸ μειδίαμα τῆς γυναικὸς

Ὅταν θέλῃ νὰ δολοφονήσῃ ἡ φύσις, στέλλει κατὰ τὴν γλυκυτέραν ὥραν τοῦ λυκόφωτος τὴν δρόσον. Καὶ ἡ γυναῖκα ὅταν δολοφονῇ ψυχικῶς, μεταχειρίζεται τὸ συμπαθέστερον μειδίαμά της.

Ἡ γυναῖκα τοῦ κόσμου

Ἡ γυναῖκα μᾶς γυρίζει πολλάκις τὰ νῶτα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἔχει ὡραῖες πλάτες· μᾶς κυττάζει, διὰ νὰ ἰδοῦμε ὅτι ἔχει μεγάλα μάτια· διευθετεῖ τὰ μαλλιά της, διὰ νὰ θαυμάσωμεν τὰ δακτυλάκια της καὶ εἶνε ἱκανὴ νὰ μᾶς κλωτσοπατήσῃ, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ μικρὸ πόδι.

Ἀγάπη ἀπέραντος

Αἱ γυναῖκες, μετὰ τὸν γάμον, ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ δεικνύουν ἀπείρους βαθμοὺς ἀγάπης. Ἡ καρδιά των εἶνε ἀρκετὰ εὐρύχωρος, ὥστε καὶ τὰ παιδιά των ν' ἀγαποῦν καὶ τὸν σύζυγόν των καὶ τοὺς φίλους τῶν συζύγων των, καὶ τοὺς ἐχθρούς των ἀκόμη.

Ἡ πίστις τῆς γυναικὸς

Πολλοὶ παραπονοῦνται ὅτι ἡ πίστις τῆς γυναικὸς εἶνε κάτι τι ψευδές. Πολὺ φυσικόν, ἀφοῦ εἶνε καὶ αὐτὴ .. γυναῖκα.

Ἡ γυναικεία γλῶσσα

Ὅταν ὁ Θεὸς ἤρχισε νὰ πλάττῃ τὴν γυναῖκα, τὴν περισσοτέραν ὥραν θὰ κατηνάλωσεν ἀναντιρρήτως διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς...γλώσσης της.

Πῶς ἀγαπᾶ

Ἡ γυναῖκα 17 ἐτῶν ἀγαπᾶ μὲ τὰ μάτια—ἐρωτοτροπεῖ.

20 ἐτῶν, μὲ τὰ χείλη—ὑπόσχεται.

30 ἐτῶν, μὲ τὰ χέρια—ἀγκαλιάζει.

40 ἐτῶν μὲ τὰ πόδια—βάζει τρικλοποδιά.

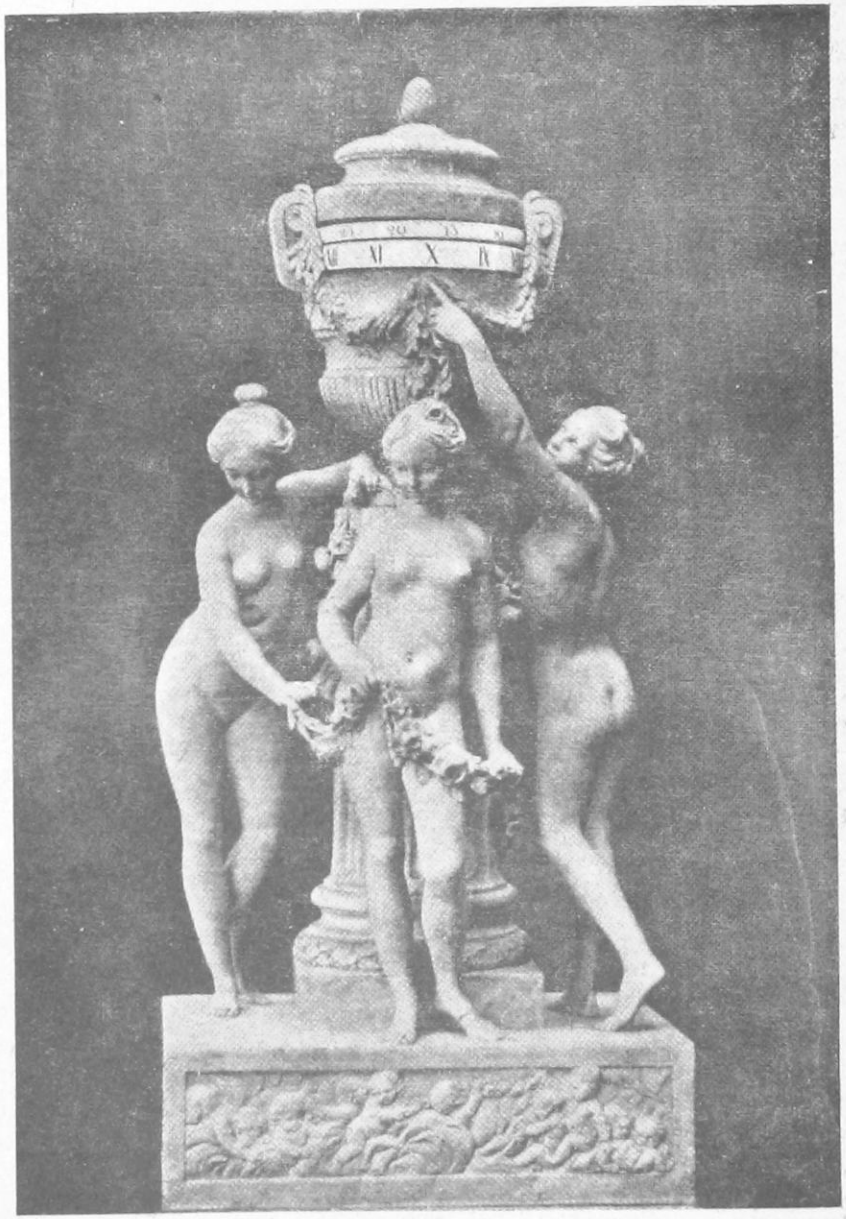

Falconet : *Αἱ τρεῖς Χάριτες*

Μουσεῖον Λούβρου

ISIS MANOGLIO

ΒΑΡΒΑΡΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

Η ΟΚΤΑΒΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Χ ά ο ς !

Μέσα στὴν ψυχὴ κυριαρχεῖ τὸ χάος. Μαῦρο σκοτάδι ἐδῶ, φλόγες τρομαχτικὲς παρέκει. Λάβα σκοτεινὴ κυλίεται ἀκάθεκτη. Ἕνα ρυάκι ἐλίσσεται ἀμέριμνο. Βράχοι ἄμορφοι προβάλλουν τοὺς ὄγκους των, ἡ θάλασσα μυκᾶται στὶς ρίζες τους. Θηρία ἀνήμερα φτεροκοποῦν τὰ νερὰ καὶ τὸν ἀέρα. Εὐωδίες κρυμμένων λουλουδιῶν, ἀπόπνοια πίσσας ποὺ λυώνει. Σύννεφα γοργοπετοῦν στὶς κορυφὲς τῶν βουνῶν καὶ πίσω τους ὁ κεραυνὸς ποὺ βροντάει.

Ὕ λ η.

Καὶ μέσα σ' αὐτὴν ὁλόμονος, νάνος, ἀδύνατος μπαίνει ὁ δημιουργὸς ἄνθρωπος. Πρέπει κάτι νὰ πλάσῃ ἀπὸ ὅ,τι βρίσκεται γύρω του, ἕνα κόσμο ἢ μιὰ καταστροφή :

Χ ά ο ς.

Στὴ ψυχή του κυριαρχεῖ τὸ χάος.

Ὄ ν ε ι ρ α.

Στὸ στῆθός του ἀσφυκτιοῦν τὰ ὄνειρα. Ἕνας σύμφυρτος κόσμος ποὺ ἀναζητᾷ τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, πνοὲς ποὺ γυρεύουν νὰ ἐνσαρκωθοῦν, πρότυπα φαντασμαγορικὰ ἀκαθόριστα, ἰδανικὰ γυμνὰ ἀπὸ σάρκα. Νάνος, δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀδυναμία του, δὲν τὸν τρομάζει τὸ χάος τὸ ἄμορφο. Εἶναι ὁ παντοδύναμος ! Αὐτὸς θὰ δημιουργήσῃ ἀπὸ τὴν ὕλη ποὺ ἐπικρατεῖ γύρω του, θὰ τὴν δαμάσῃ στὸν πόθο του, θὰ τὴν μαλάξῃ στὰ δάκτυλά του, θὰ τῆς δώσῃ τὰ ὀνειρευτὰ σχήματα, τὶς ἁρμονίες τὶς μεθυστικὲς, τὰ φτερὰ ποὺ τῆς πρέπουν, τὰ φτερὰ τὰ δικά του. Τί εἶναι ἡ δύναμι τῶν κεραυνῶν, οἱ ὄγκοι τῶν βράχων, τὰ μανιάσματα τῶν θυελλῶν, ἡ πυρωμένη λάβα ; Ὅ,τι κυριαρχεῖ μέσα του εἶναι πειὸ δυνατό, πειὸ ρωμαλέο, πειὸ κυρίαρχο.

Ὄ ν ε ι ρ α.

Στὸ στῆθός του κυριαρχοῦν τὰ ὄνειρα.

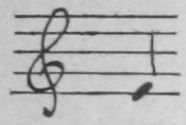

Δημιουργία.

Ἀρχίζει ἡ δημιουργία ἀσυγκράτητη. Τὸ πνεῦμα γοργόφτερο πετᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀνάμεσα στὸ χάος τῆς ὕλης. Γυρεύει κάτι νὰ περιμαζέψῃ γιὰ τὸ ἴνδαλμα ποὺ ἐγέννησεν ἡ φαντασία, θέλει νὰ πάρῃ λάβα γιὰ νὰ πλάσῃ τὸ στῆθος, κρῖνα γιὰ νὰ ἁπλώσῃ στὶς ὠλένες, κοράλλια γιὰ τὰ χείλη, ἔβεννο γιὰ νὰ σκαλίσῃ τὰ μαλλιά. Θὰ δαμάσῃ δυὸ κεραυνοὺς γιὰ νὰ τῆς δώσῃ φτερά, θὰ διαλέξῃ δυὸ ἄστρα, τὰ πειὸ φωτερὰ τοῦ Γαλαξία, γιὰ νὰ τὰ βάλῃ στῶν ματιῶν της τὶς κόγχες. Καὶ θέλει ν' ἀνεβῇ ψηλά, πολὺ ψηλά, σὲ μιὰ ἀπρόσιτη βουνοῦ κορυφὴ κι' ἐπάνω στὸν γρανίτη της νὰ σκαλίσῃ τὸ θρόνο της, ἕνα θρόνο ποὺ ἐνῷ θἄναι ριζωμένος στὶς γῆς τὰ σύβαθα, θὰ φθάνῃ μὲ τὴν κορυφή του τὸ ἄπειρο.

Κι' αὐτὸς τότε δημιουργὸς δυνατὸς μὰ καὶ ταπεινὸς λάτρης, θὰ γύρῃ ἀποσταμένος γλυκὰ στὰ κράσπεδα ἑνὸς θρόνου ὅπου θὰ κάθεται ἡ Βασίλισσα, τὸ Παιδί του, τὸ σπλάγχνο του. Καὶ θὰ τῆς καίει θυμίαμα, θὰ τῆς τονίζει τραγούδι, θὰ τῆς προσφέρει τὴν λατρεία του, μιὰ λατρεία δυνατή, γιατὶ θἄναι τοῦ αἰωνίου ἑαυτοῦ του ἡ λατρεία. Καὶ μέσα στὴν λατρεία ἐκείνη αὐτὸς θ' ἀποκοιμηθῇ κάτω ἀπὸ τὴν γαλήνη της.

Δημιουργία.

Ἀσυγκράτητη καὶ ὁρμητικὴ ἀρχίζει ἡ Δημιουργία!

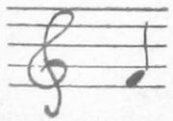

Πάλη!

Τὰ ὄνειρα ἀντιμετωπίζουν τὴν ἀγριώτερη πάλη. Τὸ χάος ἐπιμένει στὴν ἄρνησι, ἡ ἀντίδρασι προβάλλει ἀνένδοτη, ἡ λάβα δὲν ξεκολλᾷ ἀπ' τὸ ἠφαίστειο, οἱ κεραυνοὶ καίουν τὰ δάκτυλα, τὰ λουλούδια ἔχουν ἀγκάθια, τ' ἀστέρια ξεφεύγουν καταπληκτικὰ καὶ ὁ γρανίτης δὲν δαμάζεται στὰ πρῶτα κτυπήματα τῆς σμίλης. Τρέχει ὁ ἱδρῶτας ἀπὸ τὸ φλογισμένο μέτωπο, τὰ χέρια ξεσχισμένα εἶναι βουτηγμένα στὸ αἷμα τους, τὰ πόδια κατάκοπα τρικλοπατοῦν. Ὁ δημιουργὸς μόνος, νάνος στὴ δύναμι, γίγας στὰ ὄνειρα καὶ τὴν φαντασία γίνεται ἐρείπιο ἀπ' τὸν ἀγῶνα τὸν ἐξαντλητικό, κυλιέται κάτω ἀπὸ τοὺς βράχους ποὺ συντρίβει, πέφτει σὰν τὸν Ἀνταῖο καὶ σὰν τὸν Ἀνταῖο ὀρθώνεται πειὸ δυνατὸς στοὺς πόθους καὶ στὰ ὄνειρα. Ματωμένος, πληγωμένος, κατάκοπος, ἐξαντλημένος μὰ

ἀδάμαστος γιὰ τὴν μεγάλη δημιουργία χαμογελᾷ γιατὶ ξέρει πῶς ἡ δημιουργία καὶ ἡ ἐνσάρκωσι τῶν ὀνείρων εἶναι ἔργο ἡρωϊκό.

Πάλη!

Τὰ ὄνειρα ἀντιμετωπίζουν τὴν ἀγριώτερη πάλη!

Ἐλπίδες!

Γοργὲς, θωπευτικὲς, αἰώνιες σκορπίζουν τὴν παρηγοριὰ ἡ ἐλπίδες. Κάτι προβάλλει ἀπ' τὸν ἀγῶνα τὸν δημιουργικό, ἕνα πλᾶσμα ἀκαθόριστο στὴν ἀρχὴ ποὺ σιγὰ-σιγὰ παίρνει γραμμὲς καὶ σχῆμα. Τὸ χάος νικημένο ὑποχωρεῖ στὴν δύναμι τῆς ἀγάπης, τιθασσεύεται στὴ λατρεία, ἐξωραΐζεται στὸ ὄνειρο. Σὲ λίγο νά! θὰ παραδοθῇ πειθήνιο στὸ ρυθμό, θὰ μπῇ στὸν ὀνειρευτὸ κόσμο τῆς ἁρμονίας. Ἀπὸ τά πέρατα ἀκούγεται ν' ἀντηχῇ τῆς μεγάλης νίκης τὸ τρόπαιο. Ἐθριάμβευσε τὸ καλό, τὸ εὐγενικό, τὸ ὡραῖο. Ἕνας ἄγγελος γαλήνης ἁπλώνει τὰ φτερά του καὶ μιὰ δροσερὴ πνοὴ χαϊδεύει τὸ φλεγόμενο μέτωπο τοῦ δημιουργοῦ ποὺ ἔγειρε στὸν ὕπνο.

Ἐλπίδες!

Γοργὲς, θωπευπικὲς, αἰώνιες σκορπίζουν τὴν παρηγοριὰ ἡ ἐλπίδες!

Ἀνησυχίες!

Πῶς βασανίζουν σπαραχτικὰ τὴν καρδιὰ ἡ ἀνησυχίες. Ἡ ἀμφιβολία τὴν ἀνατινάσσει σὰν ἐφιάλτης σκληρά. Σκορπίζει τὸ ὄνειρο, κατατρομάζει τὴν φαντασία, καταδιώκει μὲ παγερὴ πνοὴ τὶς ἐλπίδες. Ἕνας φόβος προβάλλει τυλιγμένος σὲ μαῦρο ἀπέραντο σύννεφο. Ἡ γαλήνη ἡ ὀνειρευτὴ τῆς ζωῆς παίρνει τὴν νάρκη κάποιου θανάτου. Μήπως; Νέα θύελλα βογγᾷ ἀπὸ μακρυά, ἀπειλητικά, πλησιάζει, ἐγγίζει. Καὶ τὸ ὄνειρο; τὸ δημιούργημα; τὸ παιδί; Σῶστέ το! Ὄχι! Ἂς μὴ τὸ σώσῃ κανένας ἂν δὲν εἶναι γραφτὸ νὰ τὸ προστατέψῃ, νὰ τὸ φρουρήσῃ, νὰ τὸ ἀγκαλιάσῃ ἐκεῖνος ποὺ τόπλασε, ὁ πατέρας του. Ἂς συντριβῇ ἂν ἐκεῖνο δὲν ἔχῃ τὴν δύναμι νὰ περάσῃ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὴν τρικυμία, ν' ἀντισταθῇ στὴ θύελλα. Ὅλη ἡ φλόγα τοῦ δημιουργοῦ ἔχει ἐναποτεθῇ στὰ στήθη του, ὅλη ἡ δύναμί του, ἡ ἀγάπη του, αὐτὴ ἂς μεγαλουργήσῃ. Τὸ σύννεφο τοῦ φόβου, ὁ ἐφιάλτης τῆς ἀμφιβολίας, ἡ πα-

γερὴ πνοὴ τῆς ἀπογνώσεως, ἡ κραυγὴ ποὺ ξεσχίζει στριγγὰ τὸν ἀέρα.

Ἀνησυχίες!

Πῶς βασανίζουν σπαραχτικὰ τὴν καρδιὰ ἡ ἀνησυχίες!

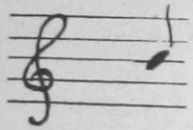

Παραλήρημα!

Τὰ χείλη ἀνοιγοκλείουν στὸ ἄρρυθμο παραλήρημα, ὁ πυρετὸς ἀναστατώνει τὴν ψυχή, κοκκινοβάφει τὰ μάγουλα, ἀγριεύει τὰ μάτια, συσπᾷ τοῦ προσώπου τὰ χαρακτηριστικὰ, καὶ τὰ δάχτυλα ξεσχίζουν τὴν σάρκα. Ἕνας λυγμὸς, κάποιο δάκρυ, χαμόγελα χαρᾶς, λόγια ἀγάπης, κατάρες μίσους, ἀγανάκτησι, σφαδασμὸς, τραγούδια νικητοῦ, οἰμωγαὶ νικημένου. Ἄγγελοι, τέρατα, οὐρανοὶ, τάρταρα. Κάποια γαλάνη, ἕνα τίναγμα, μιὰ θωπεία ποὺ ρουφᾷ αἷμα, μιὰ πληγὴ ποὺ βαλσαμώνει τὴν ψυχή. Κάποια πλάνη, μιὰ πραγματικότητα.

Παραλήρημα!

Τὰ χείλη ἀνοιγοκλείουν στὸ ἀρρυθμο παραλήρημα!

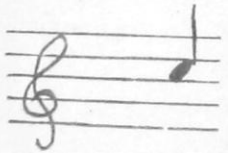

Χάος!

Μέσα στὴ ψυχὴ κυριαρχεῖ τὸ χάος. Ἡ Φαντασία καὶ ὁ Πόθος ὠνειρεύθηκαν νὰ τὸ πλάσουν σὲ ἴνδαλμα, νὰ τὸ δημιουργήσουν σὲ ἁρμονία, νὰ τοῦ δώσουν τὴν ζωὴν τὴν ἀληθινή. Νόμισαν ποὺ νίκησαν. Ἐπίστεψαν στὸ ὄνειρο γιατὶ τῶδαν χειροπιαστὸ νὰ παίρνη σάρκα. Τὸ ἀπόθεσαν στοργικὰ στὸ λίκνο του, τὸ νανούρισαν χαϊδευτικά. Μὰ τὸ ὄνειρο εἶχεν ἀπομείνει ὄνειρο.

Χαος!

Ἔτσι μέσα στὴ ψυχὴ ξαναπῆρε τὸ χάος τὴν κυριαρχία του.

Θ. Κ. Μ.

Γυναικεῖα δάκρυα.

Ποτὲ μὴ πιστεύετε εἰς δάκρυα γυναικός. Εἶναι ἔθιμον τῆς καρδίας της.

Ἄγγελος—Διάβολος.

Ὅταν ἀκούω ν' ἀποκαλοῦν τὴν γυναῖκα Ἄγγελον, φαντάζομαι τί ἂ εἶναι ὁ Διάβολος. Ἀγγελικώτερος καὶ ἀγγέλου!

Δ.Ι.Κ.

ΙΑΤΡΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΥΧΝΟΙ ΑΙΦΝΗΔΙΟΙ ΘΑΝΑΤΟΙ

ὑπὸ ΣΤ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ Ἰατροῦ

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνεφάνησαν δυστυχῶς καὶ παρ' ἡμῖν συχνοὶ αἰφνίδιοι θάνατοι. Λέγω δὲ καὶ παρ' ἡμῖν, διότι εἰς τὰς μεγάλας πόλεις πολλῶν προηγμένων χωρῶν, ἕνεκα λόγων, τοὺς ὁποίους ἀκριβῶς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, οἱ αἰφνίδιοι θάνατοι πρὸ πολλοῦ ἤδη δὲν ἦσαν ἄγνωστοι.

Βλέπομεν οὕτω καὶ ἀκούομεν συχνὰ μετὰ λύπης νὰ ἀποθνήσκωσι σήμερον τὰ ἄτομα ἀπροσδοκήτως, καὶ ἐντὸς στιγμῶν ἢ ὡρῶν τινων, ὅτε μὲν εἰς τοὺς δρόμους, ἄλλοτε ἐντὸς τῶν διαφόρων μεταφορικῶν μέσων, ἄλλοτε καθ' ὃν χρόνον ἐργάζονται ἢ διασκεδάζουσι καὶ γενικῶς ἐν πλήρει φαινομενικῶς ὑγείᾳ καὶ χωρὶς οὐδεμία κατ' ἐπίφασιν νὰ ὑπάρχει αἰτία, χωρὶς οὐδεμία ἐξωτερικὴ δυσμενὴς ἢ θανατηφόρως νὰ ἐξασκηθῇ ἐπ' αὐτῶν ἐπίδρασις. Ὁ ἀποθνήσκων πίπτει καὶ σβέννυται ἀκαριαίως ἔνιοτε, ὅπως τοῦτο συμβαίνει διὰ παραστατικοὺς λόγους μὲ τοὺς ἥρωας ἐκείνους τῶν θεάτρων ἢ κινηματογράφων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μαγικῶν δῆθεν σταγόνων ἢ καταποτίων, ὅπως σβύνει αὐτοστιγμεὶ ὑπὸ ἁπλοῦν φύσημα ἡ φλὸξ λυχνίας τινος ἢ λαμπάδος.

Εἰς τοὺς πλείστους ἐν τούτοις αἰφνιδίους θανάτους ἐλλείπει, ὡς εἴπομεν, παντελῶς πᾶσα καθόλου ἐξωτερικὴ αἰτία, πᾶσα ἐκ τοῦ ἔξω κόσμου φθοροποιὸς ἀφορμή, ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῇ ὡς γενεσιουργὸς παράγων τῶν τοιούτων θανάτων. Τὸ ἄτομον ἀποχωριζόμενον τότε τῆς ζωῆς ἀπροσδοκήτως καὶ αὐτοστιγμεὶ ἐμφανίζει ἐλαφρὰς μερῶν τινῶν μόνον τοῦ σώματος αὐτοῦ κινήσεις ἢ καὶ οὐδεμίαν ἐνίοτε τούτων.

Καὶ δὲν θὰ ἐκφύγει ποτὲ τῆς μνήμης μου ἀνάλογόν τι κατὰ τὸ ἰατρικό μου στάδιον περιστατικὸν, καθ' ὃ δικαστής τις, παρῆλιξ, ἐνῷ μακαρίως ἐπὶ ἀνακλίντρου καθήμενος ἀνεγίγνωσκε, ἀπώλεσεν αἰφνιδίως τὴν ζωήν του, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ὑποστῇ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου του, εἴτε κίνησιν τοῦ σώματος εἴτε μορφασμὸν τοῦ προσώπου, ἀφοῦ, οὔτε τὰ δίοπτρα αὐτοῦ εἶχον πέσει ἐκ τῆς ρινός του, οὔτε αἱ χεῖρες αὐτοῦ, αἱ κρατοῦσαι ἐπὶ τῶν γονάτων του τὸ βιβλίον, μετετοπίσθησαν.

Ἡ καὶ παρ' ἡμῖν συχνὴ ἐμφάνισις τῶν αἰφνιδίων θανάτων ἐπέσυρε, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον μετ' ἀπορίας καὶ περίτρομον πολλάκις ζητεῖ νὰ κατατοπισθῇ κάπως καὶ μάθῃ ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ νέον τοῦτο θλιβερὸν παρ'

ἡμῖν ἰατρο-κοινωνικὸν ζήτημα.

Ἐν τῇ ἀνὰ χεῖρας συντόμῳ μελέτῃ μου δὲν προτίθεμαι βεβαίως νὰ ἐκθέσω ἐν ἐκτάσει τὸ ζήτημα τῶν αἰφνιδίων θανάτων, τὸ ὁποῖον ὡς μέγα πρόβλημα τῆς Γενικῆς Παθολογίας καὶ τῆς Ἰατροδικαστικῆς τυγχάνει πράγματι ἀνεξάντλητον καὶ περίπλοκον. Ἀποσκοπῶ μόνον νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ πρακτικῶν τινῶν τοῦ ὅλου ζητήματος σημείων, τοῦθ' ὅπερ καὶ εἶναι φρονῶ, ἀρκετὸν, δι' ἣν προώρισται δημοσίευσιν.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα θὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα, πρῶτον μὲν τὰ αἴτια τῶν συχνῶν τούτων τὴν σήμερον αἰφνιδίων θανάτων καὶ ἀφ' ἑτέρου τοὺς τρόπους καὶ τὰ μέσα, δυνάμει τῶν ὁποίων δύναταί τις μέχρι σημείου τινὸς νὰ προλάβῃ καὶ ἀποφύγῃ τούτους.

Καὶ πρώτιστα πάντων ἴδωμεν πῶς προκαλεῖται ὁ αἰφνίδιος θάνατος ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως καὶ ἐν συνόλῳ. Πᾶσα καθόλου αἰτία, ἡ ὁποία **ἀποτόμως** κατὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν τρόπον **ἀναστέλλει**, ἡ ὁποία **ἀποτόμως ἀνακόπτει τὴν λειτουργίαν** ἀπαραιτήτου τινὸς διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ σώματος ἡμῶν ὀργάνου μετὰ ἢ ἄνευ ἀνατομικῆς τούτου καταστροφῆς, εἶναι ἱκανὴ νὰ προκαλέσῃ αἰφνίδιον θάνατον.

Τοιαῦτα πολύτιμα, εὐγενῆ καὶ ἀπαραιτήτου σημασίας διὰ τὴν ζωήν μας ὄργανα, ἢ συστήματα τοῦ σώματος ἡμῶν εἶναι κατὰ σειρὰν σπουδαιότητος, πρῶτον μὲν ἡ καρδία, τὸ νευρικὸν σύστημα (κυρίως ὁ ἐγκέφαλος, ὁ προμήκης καὶ τὸ συμπαθητικὸν) καὶ οἱ πνεύμονες, δεύτερον δὲ τὸ αἷμα, οἱ νεφροὶ καὶ τὸ ἧπαρ.

Τὰ αἴτια ἤδη τὰ δυνάμενα ν' ἀναστείλωσι καὶ ἀνακόψωσιν ἀποτόμως τὴν λειτουργίαν ἑνὸς ἢ καὶ περισσοτέρων συγχρόνως ἐκ τῶν εὐγενῶν τούτων ὀργάνων εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα. Ἄλλοτε μὲν εἶναι ἐξωτερικῆς προελεύσεως, ἄλλοτε δὲ ἐσωτερικῆς. Ἐδῶ μὲν εἶνε μηχανικὰ, ἀλλαχοῦ φυσικοχημικὰ, ἀλλαχοῦ καθαρῶς βιολογικῆς ἢ ἀνακλαστικῆς φύσεως καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἓν πλῆγμα κεραυνοῦ, λόγου χάριν, ἓν ἰσχυρὸν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, μία εἰσπνοὴ δηλητηριώδους τινὸς ἀερίου, μία ῥῆξις ἀγγείου εἰς τὸν ἐγκέφαλον, μία ἐμβολὴ εἰς τὸν προμήκη μυελὸν, μία ἰσχυρὰ ἰσχαιμία εἰς τὴν καρδίαν, ἓν οἴδημα τοῦ πνεύμονος, ἓν ὀξὺ οἴδημα τῆς γλωττίδος, ἓν οὐραιμικὸν ἢ ἓν διαβητικὸν κόμμα, μία τραυματικὴ ῥῆξις τοῦ ἥπατος, μία σύνθλασις τῶν νεφρῶν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀνάλογοι παράγοντες δύνανται ἐν δεδομένῃ στιγμῇ νὰ ἐπιφέρωσι τὸν αἰφνίδιον θάνατον.

Συνήθως ὅμως καὶ συχνότερον οἱ αἰφνίδιοι θάνατοι ἐπέρχονται, πρῶτον **ἐκ συγκοπῆς**, δεύτερον **ἐξ ἀποπληξίας** καὶ τρίτον **ἐξ ἀσφυξίας**. Καὶ κατὰ μὲν τὴν συγκοπὴν ἀνακόπτεται ἀποτόμως ἡ λειτουργία τῆς καρδίας, ἕνεκα τούτου βεβαίως ἢ ἐκείνου τοῦ λόγου, κατὰ τὴν ἀποπληξίαν δὲ ἡ λειτουργία τοῦ ἐγκεφάλου καὶ κατὰ τὴν ἀσφυξίαν ἡ λειτουργία τῶν πνευμόνων.

Ὁσάκις μάλιστα δὲν ὑπάρχει ὀφθαλμοφανὴς καὶ ἐξωτερικὴ τις αἰτία εἰς προκείμενόν τινα αἰφνίδιον θάνατον καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἐνέχεται ὡς γενεσιουργὸς τούτου αἰτία οὐδεμία ἄλλη ἔκδηλος ἀνατομικὴ ἀλλοίωσις εὐγενοῦς τινος ὀργάνου ἢ συστήματος, δυνάμεθα μετὰ σχετικῆς τινος βεβαιότητος νὰ προεικάσωμεν καὶ προαποφανθῶμεν. ὅτι ὁ ἐν λόγῳ αἰφνίδιος θάνατος προῆλθεν, ἐὰν μὲν πρόκειται περὶ νέου καὶ ἐνηλίκου, ἐξ ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τῆς καρδίας (ἐκ συγκοπῆς), ἐὰν δὲ πρόκειται περὶ παρήλικος καὶ γέροντος, ἐξ ἀναστολῆς τῆς λειτουργείας τοῦ ἐγκεφάλου (ἐξ ἀποπληξίας).

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν προκαλοῦνται οἱ αἰφνίδιοι θάνατοι.

Τίς ἤδη εἶναι ἡ αἰτία τῶν συχνῶν αἰφνιδίων θανάτων τῆς σήμερον εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς πεπολιτισμένας, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τελευταίως ; Ἡ αἰτία τῶν συγχρόνων συχνῶν αἰφνιδίων θανάτων ὀφείλεται ἄνευ οὐδεμιᾶς, κατ' ἐμέ, ἀμφιβολίας εἰς τὸν τρόπον καὶ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν τὸ ἄτομον σήμερον ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως ἀναγκάζεται νὰ διάγῃ εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς χώρας, αἵτινες προσεχώρησαν εἰς τὸν σημερινὸν πολιτισμόν.

Φρονῶ μάλιστα, ὅτι δὲν σφάλλει τις, ἂν εἴπῃ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰφνιδίων θανάτων εἶναι κατ' εὐθεῖαν ἀνάλογον πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ ἑκάστης χώρας.

Ὁ τῶν συγχρόνων προηγμένων κοινωνιῶν ἄνθρωπος, ἕνεκα πολλῶν καὶ διαφόρων λόγων, ἐμπεποτισμένος δυστυχῶς διατελῶν ἀπὸ ἄκρατον ἐμπάθειαν, ἡδυπάθειαν καὶ κενοδοξίαν καὶ ἀκαθέκτως πάντοτε ἐπιδιώκων τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀτελευτήτων αὐτοῦ ἀναγκῶν καὶ ὀρέξεων διεξάγει ἐν συναισθήσει ἢ καὶ ἀναισθήτως σκληρὸν καθ' ἑκάστην ἀγῶνα, καταπονεῖ καὶ φθείρει τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡς ἐκ τῶν πολλῶν ἰδίᾳ ἀπαιτήσεων, τῶν ἀπολαύσεων καὶ τῶν περισπασμῶν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐπαυξάνει τέλος συνεπείᾳ τῆς συνεχοῦς ὑπερενεργείας, ὑπερδιεγέρσεως καὶ ὑπερκοπώσεως τὰ ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ βλαβερὰ στοιχεῖα, τὰ ἐπιλεγόμενα ***δηλητήρια τῆς ζωῆς. 1.***

Φυσικὴ τούτου συνέπεια εἶνε ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ διαταραχὴ τοῦ γενικοῦ μεταβολισμοῦ (τῶν ἐκκρίσεων, τῶν καύσεων, τῶν ζυμώσεων καὶ τῶν παραπλησίων) εἰς τὰ διάφορα εὐγενῆ ἢ μὴ ὄργανα τοῦ ὀργανισμοῦ μας, τὰ ὁποῖα τότε ἀνωμάλως λειτουργοῦντα ἀποστεροῦνται τῆς φυσιολογικῆς αὐτῶν ἀντοχῆς, ἐξασθενοῦσι καὶ χωροῦσι βαθμιαίως πρὸς μαρασμὸν καὶ ἐκφύλισιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ φοβερὰ ἐκείνη πρόωρος σκλήρυνσις τῶν ἱστῶν καὶ ἰδίᾳ αἱμοφόρων ἀγγείων, ἡ λεγομένη ἀρτηριοσκλήρωσις. Ἐκ τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως μάλιστα ταύτης, ἡ ὁποία ἐν ἀρχῇ φέρει ἐπὶ ἔτη τινὰ σύσπα-

1) Διὰ νὰ δείξωμεν κἄπως τὴν δύναμιν τῶν δηλητηρίων τούτων τῆς ζωῆς, τῶν δηλητηρίων δηλονότι ἐκείνων, τὰ ὁποῖα προσπίπτουσι κατὰ τὰς φυσικοχημικὰς ἐπεξεργασίας τοῦ ζῶντος ὀργανισμοῦ μας καὶ τὰ ὁποῖα ἐκκρίνονται διαρκῶς καὶ ἐγκαίρως ἐκτὸς αὐτοῦ, ϑ' ἀναφέρωμεν τὸ γεγονὸς, τὸ πειραματικὸν, καϑ' ὃ, ἐὰν τὰ διὰ μέσου τῶν οὖρων ἐντὸς **48** ὡρῶν ἐξερχόμενα δ η λ η τ ή ρ ι α τ ῆ ς ζ ω ῆ ς ἑνὸς νέου καὶ ὑγιοῦς ἀνθρώπου, ἐνέσωμεν εἰς νέον καὶ ὑγιὲ ἵππον προκαλοῦμεν ἀμέσως παρ' αὐτῷ τὸν ἐκ δηλητηριάσεως ϑάνατον.

σιν τῶν αἱμοφόρων ἀγγείων (*φθινοπωρισμὸν* ἀπεκάλεσαν τὴν κατάστασιν ταύτην) βραδύτερον δὲ σκλήρυνσιν καὶ εὐρηξίαν τούτων, ὄχι μόνον διαταράσσεται ἡ κανονικὴ κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ ἡ τροφοδότησις κατ' ἀνάγκην τῶν ἱστῶν καὶ ὀργάνων ἀλλὰ καὶ ἐπέρχονται αἱ ἀκατανόητοι ἐκεῖναι ἄλλοτε αἱμορραγίαι, ἐσωτερικαὶ ἢ ἐξωτερικαί, ἀπὸ τὰς ὁποίας εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἐπαπειλεῖται, ὡς καθ' ἑκάστην σήμερον βλέπομεν, ἡ ζωή μας.

Ἐὰν ἤδη θελήσωμεν νὰ μάθωμεν ἐκ τῶν στατιστικῶν τὰ εἴδη τῶν συνήθων συχνῶν αἰφνηδίων θανάτων τῶν τελευταίων ἐτῶν θὰ πληροφορηθῶμεν, ὅτι οὗτο πρσέρχονται κατὰ μέγιστον μέρος ἐκ συγκοπῆς ἢ ἐξ ἀποπληξίας, ὅτι δηλ. εἰς τούτους ἀνακόπτεται ἀποτόμως, ἐδῶ μὲν ἡ λειτουργία τῆς καρδίας, ἐκεῖ δὲ ἡ λειτουργία τοῦ ἐγκεφάλου.

Τὰ δύο λοιπὸν ταῦτα εὐγενῆ ὄργανα, ἡ καρδία τοὐτέστι καὶ ὁ ἐγκέφαλος, εἶναι δυνατὸν νὰ πάθωσι καὶ νὰ παύσωσιν ἀποτόμως λειτουργοῦντα, ὄχι μόνον ἐκ παραγόντων μολυσματικῶν, μιασματικῶν, μηχανικῶν, φυσικοχημικῶν καὶ τῶν προσομίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ ἁπλῶς τοῦ πλημμελοῦς τρόπου τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου, κατὰ τὸν μηχανισμὸν καὶ τὰς αἰτίας τὰς ὁποίας ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν. Αἱ ἐξ ὑπερκοπώσεως δηλονότι αὐτοδηλητηριάσεως καὶ ἀρτηριοσκληρώσεως νοσηραὶ ἐν τῷ ὀργανισμῷ μας καταστάσεις ἐπιφέρουσι ἄλλοτε μὲν ἰσχαιμίαν καὶ λιπώδη ἐκφύλισιν εἰς τὴν καρδίαν, ἄλλοτε δὲ μαλακύνσεις καὶ αἱμορραγίας ἐντὸς τοῦ ἐγκεφάλου καὶ προκαλοῦσι τότε κατὰ τοὺς δύο τούτους τρόπους τὸν αἰφνήδιον θάνατον.

Ὡς αἰτίας ὄθεν τῶν αἰφνηδίων θανάτων καὶ αὐτῶν εἰσέτι τῶν συχνῶν τῆς σήμερον δὲν πρέπει μοιρολατρικῶς, ὡς ἄλλοτε ἔπραττον νὰ θεωρῶμεν τὸ πεπρωμένον, τὴν ἐπίδρασ ν τῶν ἀστέρων καὶ τῆς σελήνης, οὔτε δὲ καὶ τὴν βασκανίαν ἢ τὸν γαλανὸν ἢ μέλανα ὀφθαλμὸν ἀλλὰ πάντοτε παθολογικήν τινα εὐγενοῦς ἡμῶν ὀργάνου κατάστασιν ἥτις διεκφεύγει μὲν ἴσως σήμερον, δὲν θὰ διαφύγῃ ὅμως καὶ αὔριον τὸν ἔλεγχον τῆς ἐπιστήμης. Κατόπιν τούτων ἐξετάσωμεν ἤδη τί εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πρὸς πρόληψιν καὶ ἀποφυγὴν τῶν συχνῶν αἰφνηδίων θανάτων ὑπὸ τὰς σημερινὰς δυσκόλους τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου συνθήκας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἷς καὶ μόνον κατὰ τὴν γνώμην μου, ὑπάρχει τρόπος, ἓν καὶ μόνον ἀσφαλὲς καὶ τελεσφόρον ὑπάρχει μέσον, τὸ ἑπόμενον :

Νὰ μάθῃ πᾶν ἄτομον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀδιαφορῇ διὰ τὴν ὑγείαν του, διὰ τὸ πολυτιμώτατον δηλονότι τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὸν ἄνθρωπον ἀγαθόν.

Ἀλλ' ἴσως θ' ἀντέλεγέ τις ἀμέσως: Καὶ ποῖος τάχα ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ὑγείαν του; Καὶ ὅμως ἐπιτραπήτω μοι νὰ εἴπω μετὰ παρρησίας, νὰ ἐπαναλάβω ἀνεπιφυλάκτως, ὅτι, ἂν ὑπάρχει πρᾶγμα, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος οὐδεμίαν σχεδὸν δίδει σημασίαν, τοῦτο εἶναι ἡ ὑγεία του. Εἶναι δυνατὸν νὰ φροντίζῃ οὗτος νὰ μοχθῇ, νὰ κόπτηται καὶ νὰ θυσιάζηται διὰ πᾶν τὸ πρὸς ἐμφάνισιν, ἐπίδειξιν καὶ ματαιοδοξίαν του συντρέχον, ἀφροντιστῇ ὅμως τελείως διὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς ὑγιεινῆς καὶ οὐδέποτε, πλὴν κατ' ἀνάγκην, ζητεῖ νὰ μάθῃ τὴν ἑκάστοτε κατάστασιν τῶν ὀργάνων, ἐξ ὧν ἀπαρτίζεται ὁ θαυμάσιος καὶ ἀπαρίμιλλος ἐκεῖνος μηχανισμός, τὸν ὁποῖον ὀνομάζει σῶμα του.

Ρίπτεται οὕτω ἀμέτρως καὶ ἄνευ διακοπῆς εἰς τὴν ἐργασίαν ἢ τὴν διασκέδασιν, ἐξαντλεῖται παραφερόμενος δι' ἀσήμαντα τελείως ζητήματα, φέρεται ἀχαλινώτως πρὸς τὰς ἀλλοιωτέρας ἀπολαύσεις καὶ ἡδονάς, μεθύσκεται πρὸς κατάπνιξιν τῆς συνειδήσεώς του μὲ τὰς δηλητηριωδεστάτας οὐσίας, χαρτοπαικτεῖ παραφόρως καὶ ἐξαντλητικῶς καὶ σταθμίζει συνήθως τὸν βαθμὸν τῆς ὑγιείας του μόνον ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀντοχῆς, τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πράξεών του. Ἀπορεῖ δὲ καὶ θορυβεῖται, ὁπόταν αἴφνης ὁ ἰατρός του δυνάμει τῶν ἀσφαλῶν σήμερον πλέον μέσων (καταμετρήσεων, ἐκθέσεων καὶ φωτογραφιῶν) ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτὸν τὴν πραγματικὴν τῆς ὑγιείας του κατάστασιν.

Διὰ νὰ μάθωμεν ἤδη νὰ μὴ ἀδιαφορῶμεν διὰ τὴν ὑγείαν μας δέον:

1ον Νὰ κατευθύνωμεν καταλλήλως ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέμα τοῦτο τὴν ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν παιδίων μας.—2ον Νὰ ζητῶμεν ν' αὐξήσωμεν τὰς περὶ ὑγιεινῆς γνώσεις μας, τὰς ὁποίας καὶ νὰ ἐφαρμόζωμεν μετ' ἐνδιαφέροντος. 3ον Νὰ καταφεύγωμεν ἐγκαίρως καὶ οὐχὶ ἀκαίρως, ὡς συνήθως πράττωμεν, εἰς τὰ φῶτα τῆς ἰατρικῆς. 4ον Νὰ ὑποβαλλόμεθα εἰς γενικὴν παρὰ τῷ ἰατρῷ ἡμῶν ἐξέτασιν δὶς ἢ τρὶς τουλάχιστον κατ' ἔτος καὶ ἴσον, τὸ καὶ σπουδαιότερον νὰ ἔχομεν, ἐφ' ὅσον δυνάμεθα τὸν οἰκογενειακὸν ἰατρόν μας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔγκαιρος ἐπέμβασις ἀπὸ πλεῖστα ὅσα δεινὰ δύναται νὰ προφυλάξῃ ἡμᾶς.

Τότε καὶ μόνον τότε θὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι θὰ προλάβωμεν καὶ θὰ ἀποφύγωμεν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ δυνατοῦ τὴν ὑπὸ ἀγνώστους ὅρους καὶ συνθήκας ἐκεῖ που ἀδόκητον καὶ αἰφνηδίαν ἀπόσβεσιν τῆς ἐπιγείου ταύτης ζωῆς μας.

Ἐν Κων]πόλει, Δεκέμβριος 1935.

Δωρ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

Χωριάτικη ἁπλότης

— Μπάρμπα Θωμᾶ, πόσες ὀκάδες γίλα τὴν ἡμέρα σοῦ δίνουν ἡ ἀγδλάδες σου;

— Ὀγδόντα παιδί μου.

— Τί λές; ! Μωρὲ μπράβο ! καὶ πουλᾶς πολύ;

— Ἑκατὸν ἑξῆντα ὀκάδες.

Η ΡΩΜΑΪΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΛΟΓΙΑ

Ὅταν ἄρχισε στὴν Ἀβησσυνία ὁ πόλεμος, ἄρχισα κι' ἐγὼ νὰ φουσκώνω, σκεπτόμενος ὅτι ἦλθε ἐπὶ τέλους ἡ εὐκαιρία νὰ ἐβγω ἀπ' τὴν ἀφάνεια στὴν ὁποίαν εἴμεθα καταδικασμένοι λίγο πολὺ ὅλοι οἱ Ρωμηοὶ ἐδῶ δημοσιογράφοι. Κ' ἐσκέφθηκα, εὐθὺς ἀμέσως τὸ μεγάλο ρόλο τὸν ὁποῖον εἶχα νὰ παίξω σ' αὐτὴ τὴν μπερδεψιὰ τῆς Ἰταλίας μὲ τὴν Ἀβησσυνία.

Τὴν πρώτη νύχτα δὲν κοιμήθηκα καταστρώνων σχέδια δημοσιογραφικῆς ἐνημερότητος καὶ αὐθεντίας, τὰ ὁποῖα βέβαια θὰ μπέ-νανε σὲ ἐφαρμογὴ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς στιγμῆς.

Καὶ ἐπὶ τέλους τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτανε ἀστεῖο, διότι ἐπρόκειτο περὶ εἰδικότητος τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς οἱ δημοσιογράφοι ἔπρεπε νὰ ἐκμεταλλευθοῦμε καὶ τὸ κοινὸν νὰ ἐξυπηρετηθῇ ἀπὸ τὰς γνώσεις μας. Ἀλλὰ, ἀρχίσανε, μ' ὅλα αὐτὰ, νὰ σχηματίζωνται κι' ἄλλαι σκέψεις στὸ μυαλό μου, σκέψεις φύσεως ἐκδικητικῆς, διότι πέρασε ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἀπ' τὴν φαντασία μου ὅλη ἡ Ρωμαΐϊκη ἀδιαφορία γιὰ τοὺς δημοσιογράφους. Καὶ δὲν εἶχα ἄδικο γι' αὐτὴν τὴν ἀδιαφορία καὶ τὴν τακτικὴ τῶν Ρωμηῶν γιὰ τοὺς δημοσιογράφους. Σ' ὅλαις τῆς ὁμαλαῖς περιστάσεις ὁ δημοσιογράφος περνᾶ ἀπαρατήρητος. Στὸν δρόμο ἢ μόλις διαστικὰ τὸν χαιρετοῦνε, ἢ τὰ μάτια τοῦ κόσμου κάμουνε ἀστρονομία κυττάζοντας εἰς τὸ ἀπλανὲς διότι δὲν μᾶς ἀντιληφθῆκανε τάχα. Τὸν δημοσιογράφο τὸν θυμᾶται ὁ Ρωμηὸς σὲ μιά του ἀνάγκη, σὲ καμμιὰ κηδεία, σὲ κανένα γάμο, σὲ καμμιὰ ἀρραβῶνα ἢ βάπτισι, πρὸ πάντων δὲ τὴν ἐπαύριον κάποιου χοροῦ ἢ ἑορτῆς γιὰ τὴνσχετικὴ ἐξύμνησι τοῦ ὀνόματός του. Σ' ὅλαις τῆς ἄλλαις μέραις τὸν θεωρεῖ ἐπικίνδυνο ἢ γιὰ νὰ μὴτὸνπαραλάβῃ πουθενὰ στὴν ἐφημερίδα, ἢ διὰ νὰ μὴ τοῦ γυρέψῃ δανεικά.

Ὅλαις αὐταῖς ἡ ἰδέαις πέρασαν σὰν ἀστραπὴ ἀπ' τὸ μυαλό μου, ὅταν κατέστρωνα τὸ σχέδιον, ἐτελείωσα δὲ μὲ τὴν παρήγορον πεποίθησιν ὅτι τὸν Ἰταλοαιθιοπικὸν πόλεμο τὸν ἔστειλε χωρὶς ἄλλο ὁ Θεὸς γιὰ ν' ἀποκτήσῃ καὶ ὁ Ρωμηὸς δημοσιογράφος τὴν ὀντότητά του καὶ νὰ καταλάβῃ ἐπὶ τέλους τὴν θέσι ἡ ὁποία τοῦ ἀνήκει στὸν κόσμο! Ξέχασα ὅμως νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἔκαμα καὶ μιὰ ἄλλη σκέψι γιὰ τὴν εἰδικότητα διότι ξεύρω ὅτι στὰς ἐκτάκτους περιστάσεις ὁ κόσμος καταφεύγει στὰς εἰδικότητας.

Τί κάνετε, σᾶς παρακαλῶ, στὰς μεγάλας ἐπιδημίας αἱ ὁποῖαι δεκατίζουν τὴν κοινωνία; Δὲν πιάνετε στὸ δρόμο τὸν πρῶτο γιατρὸ καὶ τοῦ ρωτᾶτε τὴν γνώμητου; Θὰ τὴν γλυττώσουμε γιατρέ, τί λέτε; Τὴν ἐπαύριον ἑνὸς σεισμοῦ, ὁ Φατὶν ἐφέντης τοῦ Κανδυλλῆ δὲν τρίβει τὰ χέρια του. Ἡ γνώμη του ἢ θὰ βουλιάξουμε ἢ θὰ καταπλακωθοῦμε εἶναι περιζήτητος. Στὴν μεγάλη τρικυμία ἢ στὴν ὁμίχλη μέσα στὸ βαπόρι, ποιανοῦ γνώμη βαρύνει; Δὲν περικυκλώνουν ὅλοι τὸν πλοίαρχον; Ὁ δικηγόρος δὲν ἔχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα αὐθεντίας καὶ εἰδικότητος στὰς μεγάλας δίκας αἱ ὁποῖαι συγκινοῦνε ἢ ἕνας μουσικὸς, ἢ ἕνας θεατρικὸς κριτικὸς στὰ οἰκεῖα θέματα;

Μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις σηκώθηκα τὸ πρωὶ καὶ βγῆκα ἔξω περιπατῶν μὲ ὕφος τοὐλάχιστον συντάκτου τοῦ «Τάϊμς» τοῦ Λονδίνου. Ἀπ' τῆς πρώταις ὥραις ὅμως ἄρχισα ν' ἀπογοητεύωμαι. Στὸ καφενεῖο ὄχι μόνο δὲν μέ ρώτησε κανεὶς τίποτε, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐλήφθη μιὰ γνώμη ποὺ ἔδωκα γιὰ τὸν ρᾶς Κοῦζα. Ἕνας μόνο μ' ἐρώτησε ἂν ἔχουμε κανένα νεώτερο τηλεγράφημα. Καὶ ἐν τούτοις ἦτανε σκαρωμένη μιὰ συζήτησις τὸ τί θὰ κάμῃ ἡ Ἀγγλία, καὶ ἀνεπτύσσοντο κάτι ἰδέαις γιὰ τὰς πρώτας μάχας, ποὺ ἀσφαλῶς θὰ μποροῦσε νὰ πῇ κανεὶς ὅτι παρευρίσκετο στὴ συζήτησι κανένας ἀπ' τὸ Ἰταλικὸ ἐπιτελεῖο.

Τὴν ἴδια ψυχρολουσία ἐδοκίμασα καὶ σ' ἕνα γραφεῖο, καὶ ἕως τὸ βράδυ, ὅπως καὶ τὴν ἄλλη μέρα, εἶδα διαφόρους ὁμίλους Ρωμηῶν συζητούντων μὲ τόσο τουπὲ εἰδικότητος καὶ αὐθεντίας περὶ τῆς στρατιωτικῆς καὶ τῆς διπλωματικῆς καταστάσεως, ποὺ ἀπόρησα πῶς νὰ κατατοπισθῷ χωρὶς νὰ σκεφθῶ, κἂν νὰ πῶ καμμιὰ κουβέντα. Καὶ γιὰ νὰ τελειώνω ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ Ρωμηὸς ὄχι μόνον στὰ πολιτικὰ δὲν ρωτᾷ τὴν γνώμη οὔτε τοῦ Τσάμπερλάϊν ἀκόμη, ἀλλὰ καὶ βρίσκεις τὸν μπελᾶ σου ἂν ἀνακατωθῇς στὴ συζήτησι, διότι ὅλοι οἱ Ρωμηοὶ εἶναι καὶ πολιτικοὶ, καὶ στρατιωτικοὶ καὶ ὅ,τι θέλετε ἀκόμα.

I.N.K.

Πιστὴ μεταβίβασις.

Ἡ Ματίνα ἦτανε μιὰ ζακυνθιανὴ δοῦλα, ἀπὸ τὴς καλλίτερες τοῦ νησιοῦ. Ὑπηρετοῦσε ἀπὸ τὰ μικρά της χρόνια στὸ ἀρχοντικὸ τῶν Κουνουταίων, εἰς τὸ ὁποῖον διεδέχθη τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία πάλι ἠκολούθησε τὴ γιαγιά της.

Ἐκεῖνο ποῦ διέκρινε τὴν Ματίναν ἦταν ἡ πιστὴ ἐκτέλεσις τῶν ὁδηγιῶν ποῦ τὴς ἔδιναν, τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦσε κατὰ γράμμα. Ἀλλ' ἡ δυστυχισμένη ἦτανε λιγάκι ἐλαφρὰ καὶ περιέπεπτε συχνὰ σὲ σφάλματα τὰ ὁποία προκαλοῦσαν τὴν εὐθυμία τῶν κυρ ὧν της.

Ἕτος μιὰ μέρα, μιὰ ζακυνθιανὴ ἀρχόντισα, ἡ κοντέσσα Τζοβάρη περασε ἀπ' τὸ σπῆτι τῶν Κουνουταίων οἱ ὁποῖοι ἔλειπαν ἐκείνην τὴν ὥρα.

— Ἄκουσε Ματίνα, λέγει στὴν ὑπηρέτρια, νὰ πῆς σὲ παρακαλῶ στὸν σιὸρ Κόντε πῶς δὲ θὰ μπορέσω νὰ ἐλθω στὸ δεῖπνο ποῦ μὲ κάλεσε, γιατὶ στὸ σπίτι μου εἶναι ὅλοι ἄρρωστοι καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ μαγειρεύω ἐγὼ ἡ ἴδια.

Μάλιστα Κοντέσσα θὰ τὸ πῶ. Ὅταν τὸ μεσημέρι γύρισαν τ' ἀφεντικά της, ἡ Ματίνα ἔσπευσε νὰ μεταδώση τὴν παραγγελίαν.

— Ἡ Κοντέσσα Τζοβάρι μοῦ εἶπε νὰ ἀβιζάρω τὸν σιὸρ Κόντε πῶς δὲν θὰ ἔλθῃ στὸ δεῖπνον.

— Γιατί; ρωτᾶ ὁ Κόντε Κονούτης.

— Γιατὶ στὸ σπίτι της εἶναι ὅλοι ἄρρωστοι ἐπειδὴ μαγειρεύει ἡ ἴδια!

ΑΠΛΑ ΛΟΓΙΑ

ΜΕΤΑ ἢ ΠΡΙΝ ;

Ὅλοι ξέρουμε ὅτι πρέπει νὰ ξε-κουραζώμεθα ὅταν κουρασθοῦμε. Αὐτὸ θεωροῦμε πολὺ φυσικό, αὐτὸ ἄλλωστε μαρτυρεῖ καὶ ἡ λέξις.

«Ξεκουράζομαι» δὲν σημαίνει τί-ποτε ἄλλο παρὰ βγάζω τὴν κούρασί μου, πῶς ἄλλως θὰ μποροῦσε νὰ νοηθῇ τὸ ξεκούρασμα ;

Γι' αὐτὸ βλέπουμε ὅτι ξαπλω νόμεθα ἀφοῦ σπάσουμε τὰ πόδια μας στὴν πορεία, κλίνομε τὰ μά-τια μας, ἀφοῦ τὰ στραβώσωμε στὴν ἐντατικὴ προσήλωσι. Χαζεύουμε μὲ τὶς ὧρες ἀφοῦ προηγουμένως ἐσπάσαμε τὸ μυαλό μας σὲ συλλο-γισμοὺς καὶ σὲ σκέψεις.

Καὶ ὅμως αὐ-τὸν τὸν λογικὸν εἰρμὸν ἔρχεται καὶ μοῦ τὸν ἀνατρέ-πει ἄρδην ἕνα γραμματάκι φίλου μου, ὁ ὁποῖος ἀναγγέλλοντας κάποιο ταξειδάκι του σὲ μιὰ κοντινὴ λου-τρόπολι μοῦ γράφει :

«Εἶναι ἀνάγκη νὰ ξεκουρασθῶ πρὶν πέσω στὴν ἄγρια δουλειὰ ποὺ μὲ περιμένει».

Ξεκουράζεται προκαταβολικῶς, «παρ' ἀντισιπασιόν» καθὼς λέγε-ται στὴν ἐπιστολογραφία, ξεκουρά-ζεται δηλαδὴ προτοῦ κουρασθῇ. Μὰ τί λογῆς λογικὴ εἶναι αὐτή ;

Ἄρχισα νὰ γελῶ καὶ τὸ νόμισα γιὰ ἀστειότητα. Μὰ σὲ λίγο ἔπαυσα νὰ γελῶ γιατὶ ἄρχισα νὰ καταλα-βαίνω ὅτι ἡ ἀνάπαυσή μερικῶν πραγ-μάτων εἶναι πειὸ λογικὴ ἀπὸ τὴν ἴσια των.

Τί ἄλλωστε ἔκαμεν ἕως τώρα ἡ ἀνθρωπότης παρακαλῶ ; τί ἄλλο παρὰ νὰ καταργῇ μιά της ἰδέα ποὺ τὴν ἐλάτρευσε σὰν τὴν ἀλή θεια προσωποποιημένη καὶ νὰ ἀ-σπάζεται τὴν ἀντίθετη ποὺ ἐφαν-τάζετο λανθασμένη καὶ πλάνα ;

Ἔτσι καὶ στὴν περίστασι. Τὸ νὰ ξεκουράζεται κανεὶς μετὰ τὴν κού-ρασι εἶναι κοινὸ καὶ κατήντησε μιὰ μπαναλιτέ, τὸ νὰ ξεκουράζεται ὅμως πρὶν κουρασθῇ δὲν εἶναι μόνο μιὰ καινούργια ἰδέα, ἀλλὰ καὶ μιὰ πολὺ πρακτικὴ ἐνταῦτῶ.

Σκοπὸς δὲν εἶναι νὰ ξεκουράσῃς τὰ μέλη σου ὅταν θὰ ἔχουν κουρα-σθῇ, σκοπὸς εἶναι νὰ τὰ ξεκουρά-σῃς πρὶν κουρασθοῦν ἴσα-ἴσα γιὰ νὰ μὴ κουρασθοῦν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ σύστημα. Σᾶς συμβουλεύω νὰ τὸ ἀκολουθήσετε καὶ πέπτε μου ἂν τὸ προτιμᾶτε αὐτὸ ἢ τὸ προηγούμενο, ἐκεῖνο δη-λαδὴ ποὺ ὡς τώρα ἐφαρμόζατε.

ΨΙΧΟΥΛΑ

Ἄκουσα νὰ βγαίνῃ βαθειὰ ἀπὸ τὰ στήθη τὸ ὀδυνηρὸ παράπονο. Ἦταν παράπονο πρὸς τὴ Ζωὴ τὴν σκληρή, τὴν ἄκαρδη. Ἦταν τὸ παράπονο τῆς διψασμένης ψυχῆς, τῆς διάθερμης καρδιᾶς, τῆς ἀκατά-λυτης νηότης.

Ψίχουλα !

Ναί, ψίχουλα, ἐνῷ αὐτὴ γύρευε τὴν πανδαισία, ἐνῷ τὰ πύρινα χείλη ποθοῦσαν ἀστείρευτο νέκταρ, ἐνῷ

τὰ μουδιασμένα φτερὰ ἀναζητοῦ-σαν τοὺς διάπλατους αἰθέρας.

Σ' ὅλους ἐκείνους τοὺς ἐπιτακτι-κοὺς πόθους αὐτὴ ἔπαιρνε φτωχικὰ ψίχουλα καὶ τὸ παράπονο ἔτσι ἀνα-δίνεται τραγικὸ ἀπὸ τὰ βουρκω-μένα στήθη.

Θὰ σκύψω στοργικὰ στὸ πλευρὸ τῆς πονεμένης ψυχῆς καὶ στὰ ψί-χουλα τῆς Ζωῆς ποὺ παίρνει, θὰ προσθέσω μερικὰ λόγια παρήγορα μὰ ἀληθινά, ψίχουλα κι' αὐτὰ ἑ-νὸς φτωχικοῦ τραπεζιοῦ κοντὰ στὰ ἄλλα ἐκεῖνα ψίχουλα τῆς Ζωῆς τῆς ἄκαρδης... Θὰ σκύψω καὶ θὰ τῆς πῶ :

— Πάρε τα, ὅπως δεχόσουν ἄλ-λοτε τὴν πανδαισία. Μὴ τὸ μετρᾶς μὲ τὸ μέτρο τῶν πόθων, σύγκρινέ τα μὲ τὴν λιτότητα τοῦ τραπεζιοῦ ἀπ' τὸ ὁποῖο πέφτουν.

Ποιὸς ξέρει, ἴσως αὐτὰ ποὺ παίρ-νεις νάναι τὸ καλλίτερο μερίδιο ἀπὸ τὸ ξερὸ ψωμὶ ποὺ ἀπέμεινε ἐ-πάνω στὸ τραπέζι. Ἴσως νάναι βρεγ-μένα στὸ αἷμα γιὰ νὰ μαλακώσουν, φυλαγμένα στὸν κόρφο γιὰ νὰ ζεστα-θοῦν. Τὸ παράπονό σου παραλύει τὸ χέρι ποὺ τὰ προσφέρει, κόβει τὸ αἷμα ποὺ τὰ διατρέχει, παγώνει τὸν κόρφο ποὺ τὰ ζέσταινε. Πάρετα μὲ ἀγάπη γιατὶ εἶναι δικά σου ἀπο κλειστικά. Δέξου τα μὲ τὴν καλλί-τερη διάθεσι δίνονται. Ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὁποία θὰ τὰ δεχθῇς, ἡ λαχτάρα μὲ τὴν ὁποία θὰ τ' ἀγκαλιάσῃς θὰ κάμῃ τὸ θαῦμα της, θὰ τὰ μεγα-λώσῃ, θὰ τὰ πληθαίνῃ, θὰ τὰ κάμῃ πελώρια. Ἄνοιξε καὶ σὺ τ' ἀπο-θέματα ποὺ κρατεῖς, κάποιες ἀνα-μνήσεις ποὺ δὲν ἔσβυσαν, κάποιο πα-ρελθὸν ποὺ δὲν πέρασε, κάποια δῶρα ποὺ δὲν ἔχουν ἐξαντληθῇ. Ἔτσι καὶ τὸ σημερινό σου τραπέζι θὰ πλου-τίσῃ σύμφωνα μὲ τοὺς πόθους σου καὶ ὁ φτωχός του ἀμφιτρύων δὲν θὰ νιώσῃ τὴν θλῖψι τῶν ἀνικανο-ποιήτων πόθων. Ποιὸς ξέρει τότε ἂν τὸ θαῦμα δὲν συμπληρωθῇ ! ἂν ὁ φτωχὸς δὲν μεταβληθῇ, σὲ πλού-σιο, ὁ ἀδύνατος σὲ γίγαντα, ὁ ἀ-σθενικὸς σὲ πανώριο, τὰ ψιχουλα σὲ πεντακισχιλίους ἄρτους. Ποιὸς ξέρει..

Ἔσκυψα στὸ πλευρὸ τῆς πονε-μένης ψυχῆς καὶ ψιθύρισα τὰ στερ-γικα λογια ψίχουλα ἐπάνω στὰ ψι-χουλα. Μα το τραγικὸ παράπονο ἐξακολούθησε νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὰ βουρκωμένα της στήθη.

Θ. Κ. Μ.

ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΥΤΙ

Ὁ Ὀρεκίδης ἔχει ἕναν γυιό, μό-λις ἑπτὰ ἐτῶν, τὸν ὁποῖον καμαρώ-νει καὶ θεωρεῖ πραγματικὸν φαινό-μενον. Δὲν χάνει εὐκαιρία νὰ ἐξάρῃ τὴν ἐξυπνάδα του, τὴν νοημοσύνην του καὶ τὴν ἀντίληψίν του.

Προχθές, σ' ἕνα κύκλο φίλων, ἀνέφερε ὅτι ὁ γυιός του ἔχει τρο-μερὴ κλίσι πρὸς τὴν μουσικήν.

— Ἔχει ξέρετε ἕνα αὐτὶ πολὺ δυνατό· τὸν θαύμασε προχθὲς ἕνας μαέστρος.

— Μὰ εἶναι ἐξησκημένος; ρώτησε κάποιος.

— Πῶς δηλαδή;

— Νά, ἐὰν τοῦ παίξῃς μιὰ νότα στὸ πιάνο, μπορεῖ ἀμέσως νὰ σοῦ πῇ τί νότα εἶναι;

Ὁ Ὀρεκίδης χαμογέλασε κι' ἀ-πήντησε:

— Κάνει κάτι σπουδαιότερο. Τοῦ λὲς τί κομμάτι ἔχει ἕνας δίσκος τοῦ φωνογράφου ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ καὶ σοῦ λέει ἀμέσως τί ἔχει ἀπὸ τὴν ἄλλη.

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

'Η συνήθης μορφὴ τῆς εὐτυχίας εἶνε ἕνας ἀντικατοπτρισμός, ὅστις εὑρίσκεται μόνον εἰς τὰς ἐρήμους τῶν στερήσεων. Ἐκεῖ ὅλαι αἱ ἐπιθυμίαι συνίστανται ἀπὸ ἕνα χλοερὸν κῆπον λικνιζόμενον ἀπὸ ἕνα δροσερὸ ἀεράκι. 'Υπὸ τὸν ὅρον νὰ μείνῃ ὡς πόθος τεμάχιον ἄρτου διὰ τὸν πεινῶντα, σταγὼν ὕδατος διὰ τὸν διψῶντα, μία γωνία πρὸς ἀνάπαυσιν διὰ τὸν κουρασμένον, ὀλίγη φωτιὰ διὰ τὸν κρυωμένον ἔχουσι τὴν ἔκτακτον δύναμιν καὶ τέρψιν, τὰς ὁποίας ὅλος ὁ πλοῦτος τοῦ Φὲρτ δὲν ἠμπορεῖ νὰ πληρώσῃ. Ἀλλ' ἡ εὐτυχία αὕτη ἅμα προσψαύσῃ τὴν πραγματικότητα ἀμέσως διαλύεται ὡς ὄνειρον.

'Η εὐτυχία, ἡ πραγματικὴ εὐτυχία ποὺ δὲν εἶναι ἀντικατοπτρισμός, εἶναι ἕνας πολύτιμος λίθος τὸν ὁποῖον ἠμποροῦμεν νὰ ἐκβάλωμεν ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς μας.

Περὶ τὸ συνωφρυσμένον πνεῦμα ἡ τέχνη τοῦ μουσικοῦ εἶνε ἕνας ὀχληρὸς θόρυβος καὶ αἱ στροφαὶ τῆς χορευτρίας εἶναι κάτι ἀνόητοι τιναγμοί.

Μέχρι σήμερον εἷς καὶ μόνος ἠδυνήθη νὰ γίνῃ εὐτυχὴς ἐν τῷ κόσμῳ. Καὶ οὗτος εἶνε εἷς Ἕλλην φιλόσοφος τῆς ἀρχαιότητος. 'Ο ἄνθρωπος οὗτος πίπτῃ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν θάλασσαν ἐκ τῆς λέμβου τῆς ὁποίας ἐπέβαινε καὶ ἐνῷ ἐκινδύνευε νὰ πνιγῇ σώζεται. 'Ο μόλις ὁλόγυμνος ἐξελθὼν εἰς τὴν παραλίαν φιλόσοφος οὗτος ἐρευνήσας καλῶς ὅλον τὸ σῶμα του εἶπεν εὐχαριστημένος :

Δόξα τῷ Θεῷ ! Τίποτε δὲν ἄφησα ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Τίποτε δέν ἔχω χαμένον.

Μάλιστα, δὲν εἶχε χάσει ὁ φιλόσοφος. Διότι ὅλα ὅσα συνετέλουν εἰς τὴν εὐτυχίαν του δὲν τὰ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ δέρματος, ἀλλ' ἐντὸς αὐτοῦ.

Ι. Α. ΩΡΑΙΟΠΟΥΛΟΣ.

Σ. Μ.— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς μεταφράσεως τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου ἀνεμνήσθην ἑνὸς τετραστίχου ποὺ εἶχον γράψῃ πρὸ εἰκοσαετίας εἰς τὸ λεύκωμα μιᾶς δεσποινίδος. 'Ως ἐπίκαιρον τὸ μεταφέρω κ' ἐδῶ :

Μὲ ρώτησας, ἂν εἰς τὸν κόσμον εὐ-
]τυχία,
καὶ σοῦ λέγω τὴν καρδιά σου νὰ ρω-
[τήσῃς, δεσποινίς
Ἐκεῖ θαῦρῃς [τοῦ χρησμοῦ της τὴν
[ἀληθινὴ Πυθία
— Εἶν' ἡ καρδιά μας καὶ μόνη ποὺ
[μᾶς κάνη εὐτυχεῖς

Ω.

Γυναικεία βοτανική.

'Η γυναῖκα ὅταν εἶναι παιδί, εἶναι κρῖνος. Κόρη, γιασεμί. Παντρεμένη, πανσές Ζωντοχήρα, τριανταφύλλο... ἑκατόμφυλλο. Χήρα, χρυσάνθεμον. Γρηά, χαμομήλι.

ΣΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ ΜΟΥ

('Αλῆ πασᾶ πρόεδρον τῆς Ἐρυθρᾶς 'Ημισελήνου)

Μὲ τὴν πληγὴ πῆς στὴν καρδιὰ σᾶν εἶνε πληγωμένη.
ἄφες αὐτὴν σφαδάζουσα φάρμακον νὰ ζητᾷ,
ἄλγος κι' ἀλγούσης σύνδεσμον ἄφες νὰ παραμένῃ·
εἰς τὸν Θεὸν τἀδύνατα εἶνε ὅλα δυνατά.

Μὴν ἀπελπίζῃς ἄρρωστον ! Ἄφτου, γιατρέ, θυρίδα·
τὴν σκέψιν ἀπ' τὴν αἴσθησιν φύλαξε χωριστά,
ὁ πάσχων ἔχει πάντοτε στὸν Ὕψιστον ἐλπίδα·
εἰς τὸν Θεὸν τ' ἀδύνατα εἶνε ὅλα δυνατά.

(Μετάφρασις) *Ι. Λ. 'Ωραιοπούλου*

Η ΔΙΠΛΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Παρά τῇ ὑλικῇ Γερμανίᾳ φαίνεται πάντοτε ἄλλη τις Γερμανία ἰδεώδης. 'Η χώρα αὕτη, ἣν δύναταί τις νά παρομοιάσῃ πρὸς μαρμάρινον ἄγαλμα ἱστάμενον πέριξ τοῦ αἰθερίου ὁμοιώματός του, συνέδεσε τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα διά δεσμῶν κρυφίων καὶ ἀγνῶν πρὸς τοὺς μυθώδεις αἰῶνας καὶ παραδόσεις της. Ἐν τῇ χώρα ταύτῃ, ἥτις ἐξ ἀνάγκης τῶν ἀγώνων τοῦ πολιτισμοῦ ἔπλασε ὑλόφρονα τινὰ φιλοσοφίαν ὁ ἀτμὸς τῶν ἀπειραρίθμων καπνοδόχων δὲν ἠδυνήθη κατ' ἐλάχιστον νὰ ἀμαυρώσῃ τὰ αἰγλήεντα νέφη, ἅτινα περικοσμοῦσι τοὺς ὁρίζοντας τῆς ποιήσεως καὶ τῆς φαντασίας.

Νομίζει τις ὅτι ἡ Γερμανικὴ ζωὴ καὶ ἰδέα κέκτηνται διπλῆν τινα ζωήν. Ἔμπροσθεν καὶ τῆς ὑλιστικωτέρας πραγματικότητος, ὑπὸ τὸ σύγχρονον τοῦτο ἔνδυμα διαβλέπει τις τὰς ἀναπαύσεις καὶ τὴν ὁρμὴν ἐνθουσιωδεστέρας συνειδήσεως. 'Η πατρὶς, τὸ κράτος, ὁ πόλεμος, ἅπασαι αὗται αἱ ἰδέαι χρωματίζονται μετά τινος ποιήσεως. 'Η πλήρης ἀφ' ἑνὸς ἀριθμητικῆς καὶ γεωμετρίας διάνοια αὕτη μεθύει ἀφ' ἑτέρου εἰς μουστικὴν καὶ εἰς ὄνειρα. Παρὰ τῷ διαβήτῃ ἵσταται τὸ πλῆκτρον. Ὅταν σοφός τις ἐπιστήμων ἐκθέτει τὰς ὑλόφρονας του θεωρίας ἀναπάλλουσιν ὑπὸ τὴν φωνήν του οἱ ὀνειρώδεις ἦχοι τῶν τεθραυσμένων χορδῶν ποιητικῆς τινος λύρας. Καὶ ὅταν εἷς γεωμέτρης ἀναλύει μαθηματικόν τι πρόβλημα αἰσθάνεσαι ὑπὸ τὴν φωνήν του σπινθηρίζουσας τὰς κυανᾶς διακυμάνσεις μυθόδους τινὸς ὠκεανοῦ.

ΧΑΛΙΔ ΖΙΓΙΑ

ΑΧΜΕΤ ΧΑΣΙΜ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Μετάφρασις Β. ΚΑΣΑΠΑΚΗ

ΚΑΙΜΑΚΑ

Βαρειὰ-βαρειὰ θὰ ν' ἀνεβῇς αὐτὰ τὰ σκαλοπάτια,
ποδόγυρά σου ἡλιόχρωμα τοῦψες τὰ φύλλα,
καὶ μιὰ στὸν οὐρανὸ θὰ ἰδῇς μὲ δακρυσμένα μάτια.
Ἴκτερος βάφει τὰ νερά... ἡ ὄψη σου θαμπώνει...
Ἰδὲς τὴν πορφύρα ποὺ ἔβαλεν ἡ φύση, σὰ μουχρώνει...

Αἷμα ἀπὸ ροδοπλήμμυρα στὸ χῶμα αἷμα στάζει.
Σὰν ὄρθιες φλόγες στὰ κλαδιὰ τὰ ματωμένα ἀηδόνια.
Τὰ νερὰ ἀνάψῦνε; Χαλκὸς τὸ μάρμαρο πῶς μοιάζει;
Μιὰ γλῶσσα μυστικὴ εἶνε αὐτὴ ποὺ τὴν ψυχὴ πληρώνει.
Ἰδὲς τὴν πορφύρα ποὺ ἔβαλεν ἡ φύση, σὰ μουχρώνει...
(«Τὸ Ποτῆρι»)

ΜΙΣΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Κατάλαβέ το ὅπως κι' ἂν θές. Γιὰ ἰδές:
βρισκόμαστε στῶν κλάδων τὴν κορφή.
Πρὸς τὸ φεγγάρι πιὸ κοντὰ μισὸ δρόμο μαθές,
καὶ μισὸ δρόμο πιὸ μακρυὰ ἀπ' τὴ γῆ
Αὐτὸ ποὺ ἀκοῦς ἀχὸς δὲν εἶνε ἀπὸ νερό,
εἶνε ἡ φωνὴ τῶν δέντρων, τῶν κλαριῶν.
Καὶ κάπου-κάπου στὸ νερὸ τὸ φῶς εἶνε τῶν ἀστεριῶν
ποὺ τρέχει μέσα στὴ νυχτιὰ μὲ ρίγος λαμπερό.
(«Τὸ Ποτῆρι»)

ΑΗΔΟΝΙ

Στὴν αὐγὴ ἑνὸς θλιμμένου φθινόπωρου
ὦ! γιατὶ νὰ ἐπιμένεις, ἀηδόνι;
Στῆς καρδιᾶς μας τοὺς κήπους ξεψύχησε,
πάει τὸ ρόδο ποὺ ψάλλεις, ἀηδόνι.
Τὸ ρόδο τώρα πλανιέται στὸν αἰθέρα
σ' ἄλλο φῶς χαραυγῆς, σ' ἄλλη μέρα.
(«Τὸ ποτῆρι»)

ΒΡΑΔΥΝΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑ

Στῶν κουρασμένων μου ματιῶν τὰ βλέφαρα,
σὰν τὰ ρόδα ἡ αὐγούλα ἔχει ἀνθίση.
ρόδα ἄφθονα καὶ πιὸ παραπονιάρικα
ἀπὸ τὰ καλάμια ποὺ ἀργοκλαῖν στὴ δύση.
Τί κρίμα ποὺ ἡ μέρα πέρασε τους
ἔχει ροδίση!...

Ἀπὸ τοὺς χρυσοπύργους, πάλι, τὰ πουλιὰ
λὲν τὸ τραγοῦδι τῆς ζωῆς ποὺ νέα θάνει.
Μὰ τάχα εἶνε πουλιὰ τὰ ποὺ καθε-βραδὺς
φεύγουν ἀπὸ τοὺς κόσμους μας καὶ πᾶνε...

Βράδυ, ὦ! βράδυ πάλι. βράδυ πάλι!
Μιὰ χρυσοκεντημένη ζώνη στ' ἀκρογιάλι
ἐπάνω ὁ οὐρανός, ξανθὸ πλοκάμι.
Βράδυ, ὦ! πάλι, βράδυ πάλι!
Τὴν ὥρα αὐτὴ νάμουνα στὶς
ἀκρολημνιὲς ἕνα καλάμι!
(«Τὸ ποτῆρι»)

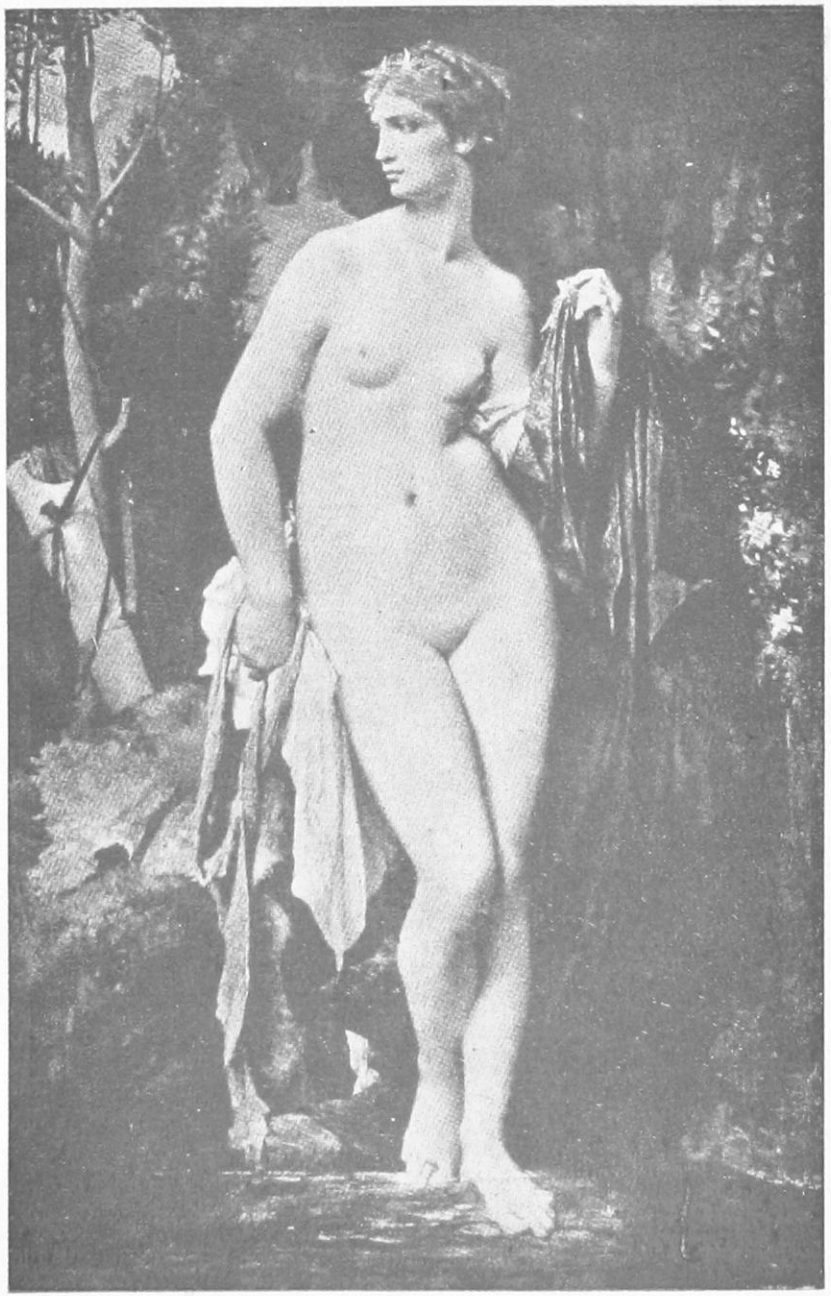

J. E. Delaunay : *Ἄρτεμις*

Μουσεῖον Λουξεμβούργου

SISMANOGLIO

ΓΙΑΣΑΡ ΓΙΑΜΠΗ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟΥ

Ἦταν παιδὶ ὀνειροπόλο καὶ δειλό. Μικρὸς πολὺ εἶχε χάσει τοὺς γονιοὺς του κι' ἀνατράφηκε σ'ἕνα ὀρφανοτροφεῖο. Ἡ μακριὰ ζωὴ τοῦ δρόμου κι' ἡ μοναξιά του ἡ ἀπελπιστικὴ ὡς ὅτου μαζευτῆ ἀπὸ κάποιον μακρυνό του συγγενῆ, γιὰ νὰ τοποθετηθῆ στὸ ἄσυλο, τὸν εἶχαν κάμει ἄνθρωπο σκληρὸ καὶ ξένο ὁλότελα πρὸς τὸν ἀντικρυνό του. Καὶ στὸ σχολειὸ, ἐκεῖ ποὺ χάρηκε ζεστὸ κρεββάτι, καλὴ τροφὴ καὶ ροῦχα καθαρὰ, πάλι δὲν μπόρεσε νὰ ξεπετάξη τὴν ἀπέχθειά του τούτη γιὰ τὸν ἄνθρωπο, κι' ἀδύνατο τοῦ στάθηκε νὰ νοιώσει κάποια θέρμη γιὰ τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς συμμαθητές του.

Κι' ἐκεῖνοι δὲν τὸν συμπαθοῦσαν, στὰ διαλείμματα δὲν ἔτρεχε, δὲν ἔπαιζε σὰν ὅλα τ' ἄλλα παιδιά· κάθοταν σὲ μιὰν ἀπόμερη γωνιὰ κι' ἔστηνε τὶς μαῦρες χάντρες τῶν ματιῶν του σ' ἕνα σημεῖο μακρυνὸ καὶ σκέφτονταν. Κι' ὕστερα, κύτταζε γύρω του φοβισμένα καὶ παράξενα σὰν νὰ μὴν ἀντιλαμβάνονταν τίποτε ἀπ' ὅσα λέγονταν καὶ γίνονταν.

Στὴ ζωὴ, ἄρχισε σὰν μικρὸς ὁ πάλληλος. Τῶξερε κι' ὁ ἴδιος πῶς δὲ θᾶταν καλὸς γιὰ καμμία ἄλλη δουλειά. Τί ἄλλο ἤθελε ; Κάθε πρωὶ μίαν ὡρισμένη ὥρα, κάθονταν μπρὸς σ' ἕνα ὡρισμένο τραπέζι, κ' ἐκεῖ, δίχως νὰ τὸν προσέχει κανεὶς, μόνος ὅσο ἂν ἦταν στὴν κορφὴ κάποιου φανταστικοῦ ψηλοῦ βουνοῦ, γράφοντας ἕνα πλῆθος πράγματα στὰ μεγάλα βιβλία ποῦ βρίσκονταν μπροστά του, ἔμενε μόνος συντροφιὰ μὲ τὶς σκέψεις καὶ τοὺς λογισμούς του. Ποτέ του δὲν σκέφθηκε καὶ τὴν πιθανότητα ἀκόμα πῶς θὰ μποροῦσε ν' ἀποκτήσει μιὰ πιὸ ἀνώτερη ἀπὸ τούτη θέση.

Ἐπίστευε πῶς ἦταν πλασμένος τέτοιος γιὰ νὰ ἐμπνέει τὸν ἀντικρυνό του ὄχι πιὰ συμπάθεια ἢ εἶκτο, μὰ μῖσος βαθὺ κι' ὅσο κι' ἂν εἶχε φθάσει στὰ εἰκοσιπέντε χρόνια του, δὲν εὕρισκε στὸν ἑαυτό του τὴν τόλμη νὰ πλησιάσει γυναῖκα. Αὐτὴ, γιὰ κεῖνον, ἦταν κάτι ποὺ δὲν θὰ κατώρθωνε ποτὲ ν' ἀποκτήσει. Τὴν ἔβλεπε πάντα ἀπὸ ἀπόσταση, μὲ λαχτάρα, ἴσως κι' ἐπιθυμία, μὰ τίποτε περισσότερο. Ἡ φύση του ἡ δειλὴ κι' ἀποτραβηγμένη τὸν εἶχε κρατήσει μακρυὰ ἀπὸ συντροφιὲς μὲ γυναῖκες. Γι' αὐτὸν τὸ θῆλυ ἦταν ἄγνωστο, ἡ γυναῖκα ἕνα αἴνιγμα, κάποιο κρυφό.

Τὴ χρονιὰ ποὺ τέλειωσε τὰ εἰκοσιπέντε, συνέβηκε κάτι σημαντικὸ στὴ ζωή του. Μπῆκε μιὰ μέρα σὲ κάποιαν αἴθουσα δημοπρασίας. Ζητοῦσε ἕνα μικρὸ γραφεῖο γιὰ τὸ δωμάτιό του. Κι' ἐνῷ περιεργάζονταν ἀδιάφορα τὰ γύρω, τὰ μάτια του καρφώθηκαν σ' ἕνα σημεῖο στὸν

τοῖχο. Εἶδε κρεμασμένο ἐκεῖ ἕνα πορτραῖτο νέου κοριτσιοῦ σὲ χρυσὸ πλαίσιο. Στὴν εἰκόνα τούτη, ποὺ δείχνε ὅτι δὲν ἦταν ἀπὸ χέρι φημισμένου ζωγράφου, τὰ μάτια μονάχα ἦσαν ἐξαιρετικά. Ὑπέροχα. Εἶχαν τὸ χρῶμα τὸ γλυκό, τὸ μελισσί, ποὺ δίνει ὁ ἥλιος στὰ νερὰ μιᾶς λίμνης καθάριας καὶ βαθειᾶς, καὶ λὲς καὶ ἦταν ζωντανά, λάμπαν μὲ μιὰ φλόγα ἐσώτερη. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του, ἔνοιωσε ἕνα παράξενο αἴσθημα μέσα του. Τοῦ στέκονταν ἀδύνατο νὰ ξεσκαλώσῃ τὸ βλέμμα του ἀπὸ τὰ μάτια αὐτά. Ζήτησε νὰ μάθῃ ἂν θὰ πουλιόταν ἢ ὄχι τὸ πορτραῖτο καὶ χάρηκε ἐξαιρετικὰ σὰν ἔλαβε καταφατικὴν ἀπάντησι. Χάρηκε τόσο, ποὺ κι' ὁ ἴδιος ἀπόρησε.

Ὑπόμενε δύο-τρεῖς ὧρες στὸ θόρυβο τῆς αἴθουσας. Τὴ μέρα ἐκείνη κι' ὁ γύρω κόσμος δὲν τὸν ἐνοχλοῦσε. Περίμενε πολὺ κι' ἤρθε ἡ σειρά του νὰ πουληθῇ ἡ εἰκόνα. Κανεὶς δὲν τὴν εἶχε προσέξει. Γατί, ἐνῷ ὁ νέος αὔξαινε τὴν τιμή, ὁ ἀντίπαλός του δὲν τραβιόταν νὰ δίνει πέντ—ἕξη μεμιᾶς μονάδες πιὸ πάνω. Ἔμοιαζαν μὲ δυὸ ἄτομα, ἄνισα οἰκονομικά, ποὺ κάθονταν μπρὸς στὸ ἴδιο τραπέζι χαρτιῶν. Ἀσφαλῶς ὁ νέος θἄχανε τὸ παιχνίδι. Δὲν διέθετε πολλὰ χρήματα. Οἱ ἀριθμοὶ ὑψώνονταν διαρκῶς κι' ἤρθε στιγμὴ ποὺ ὁ νέος ὑπάλληλος ἀντελήφθηκε ὅτι εἶχε διαθέσει ὅλες τὶς οἰκονομίες του τὶς μαζευμένες στὰ πέντε χρόνια τῆς ὑπαλληλικῆς του ζωῆς. Τότε, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, πλησίασε μὲ δισταγμένα βήματα τὸν ἀντίπαλό του κι' ἔκανε κάτι, ποὺ δὲν εἶχε μετακάμει. Παρακάλεσε. Ἐκλιπάρησε τὴ συμπάθεια τοῦ ἄλλου καὶ, λέγοντάς του νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὴν ἀγορὰ τοῦ πορτραίτου, ἔνοιωσε δυὸ χοντρὰ δάκρυα νὰ βρέχουν τὰ μάγουλά του. Ἀργότερα ἀποροῦσε κι' ὁ ἴδιος πῶς κατώρθωσε νά μιλήσει ἔτσι καὶ νά κερδίσῃ τὸν οἶκτο τοῦ πλουσίου ἀντιπάλου του, ὁ ὁποῖος πάλε δὲν μποροῦσε ν' ἀρνηθῇ μιά χάρη τιποτένια στὸ νέο μὲ τὸ ἀγνὸ μελαγχολικὸ πρόσωπο.

Ἔτσι, ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη δὲν ἦταν πιὰ μονάχος. Εἶχε τώρα κι' αὐτὸς ἕναν φίλο, ἕνα πρόσωπο ἀγαπημένο, στὸ ὁποῖο θὰ μποροῦσε ν' ἀνοίγει τὴν καρδιά του. Κάθε βράδυ, γυρίζοντας ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, περνοῦσε ἀντίκρυ στὸ πορτραῖτο τοῦ νέου κοριτσιοῦ καὶ τὸ παρατηροῦσε ὧρες ὁλάκερες. Τὸ λάτρευε σὰν εἴδωλο. Τὰ μάτια του ἦσαν ὑπέροχα. Τοῦ φαίνονταν πῶς κάθε ὥρα παίρναν χρῶμα, μιὰν καινούργια ἔκφραση.

Δὲν τοὔχε δώσει κανένα ὄνομα τοῦ πορτραίτου. Τῶβρισκε περιττό. Μονάχα κάποιες φορὲς ἀποκαλοῦσε μὲ φόβο καὶ στοργὴ τὸ νέο αὐτὸ ἄψυχο κορίτσι "ἀγαπημένη" του. Στέκονταν ἀντίκρυ του καὶ τοῦ φανέρωνε τὴ ζωή του, τὰ πρῶτα του χρόνια, τὴ νεότητά του, τοὺς στοχασμούς του, τὰ σχέδιά του, ποὺ ἄρχισε νὰ τρέφει ἀπὸ τὴ μέρα τῆς ἀπόκτησής του.

— Ὅταν ἄνοιξα τὰ μάτια στὴ ζωή, ἔλεγε, βρῆκα τὸν ἑαυτό μου πεταγμένο στοὺς δρόμους. Δὲ χάρηκα μητέρας καὶ πατέρα χάδια. Δὲν ἔνοιωσα στοργὴ κι' ἀγάπη κανενὸς κι' αὐτὸ μ' ἔκανε ψυχρὸ κι' ἀποτραβηγμένο ἀπ' τὸν καθένα.. Κι' ὅμως αἰσθανόμουνα μέσα μου μεγάλη ζωὴ ἀγάπης, λαχταροῦσα λίγη ζωή, τόση δὰ τρυφερότητα...

Πολλὲς φορὲς ὅταν ἐμπιστευόταν στὴν «ἀγαπημένη» του τὶς πίκρες τῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς ἀθλιότητάς του ἔνοιωθε τόση συγκίνηση, χάνονταν τόσο, ποὺ τοῦ φαινόταν νὰ ξεχωρίζει δυὸ χοντρὰ δάκρυα στὰ μάγουλα τοῦ νέου κοριτσιοῦ. Κι' ἔπειτα ὅταν τῆς τραγουδοῦσε τὴν ἀγάπη του, ὅταν τῆς ἔλεγε «σ' ἀγαπῶ», διέκρινε νὰ χάνεται ἀπὸ τὰ μάτια ἐκεῖνα ἡ θλίψη καὶ κάποιο γλυκὸ χαμόγελο ν' ἀνθίζει στὰ χείλη της...

Πέρασαν χρόνια. Ὡστόσο ὁ καιρὸς μὲ τὸ κύλημά του δὲν κατόρθωσε νὰ περάσῃ τὴ λησμοσυνιὰ πάνω στὴ μεγάλη φανταστικὴ ἀγάπη τοῦ νέου. Ἐνάντια, ὅσο περνοῦσαν ἡ μέρες μεγάλωνε ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸ ἄψυχο κορίτσι τῆς εἰκόνας, θέριευε, φούντωνε κι' ἀγκάλιαζε ὅλο του τὸ εἶναι.

Κι' ἔτσι, μιὰ μέρα βρέθηκε μπρὸς στὸ πιὸ ἀπίθανο συμβὰν τῆς ταλαίπωρης ζωῆς του. Ὁ τμηματάρχης του τὸν εἶχε προσκαλέσει στὸ γάμο τοῦ παιδιοῦ του. Ἤξερε πῶς θὰ ἔπληττε μέσα στὸ πλῆθος ποὺταν ξένο ὁλότελα γι' αὐτὸν, ὅμως πάλε δὲ μπόρεσε ν' ἀρνηθῇ. Καὶ πῆγε... Τὸ πρῶτο πρόσωπο ποὺ συνάντησε ἐκεῖ τὸν κάρφωσε στὴ θέση του παγωμένο. Ἔκπληκτο. Ἦταν ζωντανὸ τὸ νέο κορίτσι τοῦ πορτραίτου. Ἦταν ἐκεῖνο. Ἦταν ἡ γυναῖκα ποὺ τόσον καιρὸ τώρα ἀγαποῦσε τὴν εἰκόνα της. Τὴ γνώρισε μὲ μιᾶς. Ὅσο κι' ἂν τὰ χρόνια εἶχαν ἀφήσει ἕνα δυὸ σημάδια ἀνεπαίσθητα ἀκόμα στὸ πρόσωπό της. Ἄλλη καμμιὰ διαφορά.

Ξεχάστηκε ἀπότομα. Προχώρησε πρὸς τὸ μέρος της κι' ἁπλωσε τὸ χέρι του μὲ τὴν οἰκειότητα ποὺ δίνει μιὰ μακρόχρονη φιλία. Ἁπλωσε τὸ χέρι του καὶ χαμογέλασε χαρούμενος, εὐτυχισμένος. Ὅμως ἡ νέα γυναῖκα, τὸν παρατηροῦσε παραξενεμένη. Δὲν μποροῦσε νὰ θυμηθῇ ἂν γνώριζε τὸν ἄντρα αὐτὸν ποὺ τῆς φέρνονταν τόσο φιλικά.

— Ἀλλά.. δὲν σᾶς γνωρίζω, κύριε...

Δὲν τὸν ἐγνώριζε ; Ἦταν χτύπημα βαρὺ γι' αὐτόν. Τὸ πρόσωπό του ἦταν ὠχρό. Ἔτρεμε. Κάτι ψιθύρισε ἀνάμεσα στὰ μελαναισμένα χείλη του.

— Μὰ δὲν εἶσθε σεῖς ἡ «ἀγαπημένη» μου;

Τὸ νέο κορίτσι τὸν ξανακοίταξε μ' ἔκπληξη κι' ὕστερα ξεκαρδίστηκε εἰρωνικά. Πλησίασε κάποιον νέον ἄντρα κοντά της καὶ δείχνοντας τὸν ἄλλον "θἄναι ἄρρωστος ὁ φτωχὸς» εἶπε. Καὶ ξεκαρδίστηκε ξανά. Τότε ἔζησε τὴν πραγματικότητα ἐκεῖνος. Δύσκολα ρίχτηκε ἔξω κι' ἔτρεξε τρελλὸς στὸ δωμάτιό του. Κλειδώθηκε ἐκεῖ κι' ἔκλαψε. Ἔκλαψε, ἔκλαψε...

Ἔπειτα, ὅταν συνῆλθε, οἱ μανιὲς ἀντίκρυσαν τὸ πορτραῖτο τοῦ τοίχου. Δὲν εἶχαν πιὰ τὰ μάτια του τὸ πρωτινὸ καλόβολο καὶ στοργικὸ βλέμμα. Ξεχώριζε μιὰ λάψη εἰρωνείας. Ταλαντεύθηκε. Μὲ λύσσα ἑνὸς συζύγου, ποὺ βλέπει τὴν γυναῖκα του νὰ τὸν ἀπατᾷ, τράβηξε τὸ πορτραίτο ἀπ' τὴ θέση του, κι' ἐνῷ τὰ δάχτυλά του τρέμαν ἀπ' τὴν ὀργὴ καὶ τὴν ἀγανάκτηση, τὸ κομμάτιασε καὶ τῶρριξε μὲς τὴ φωτιά... Ἀνάμεσα στὰ κόκκινα κάρβουνα τοῦ τζακιοῦ.

(Μετάφρασις ἀπὸ τὰ τούρκικα).

Α. Ν. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

ΤΟ ΒΑΤΙΚΑΝΟΝ

Τὸ Βατικανὸν δὲν εἶναι μία οἰκία, ἀλλὰ σύνολον οἰκιῶν ἀποτελουσῶν ὁλόκληρον πόλιν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην πλουσίαν εἰς ἀριστουργήματα τέχνης.

Τόσα οἰκοδομήματα ἐκεῖ μέσα, γύρῳ ἀπὸ ἕνα θαυμάσιον κῆπον, ἀποτελοῦν ἕνα κολοσσὸν ἕνδεκα χιλιάδων δωματίων! Ἐκεῖ μέσα ἐγκλείονται τὸ Σιξτῖνον Παρεκκλήσιον, ἡ ἀποθέωσις τῆς τέχνης τοῦ Μιχαὴλαγγέλου, τὸ διαμέρισμα τῶν Βοργιῶν, αἱ περίφημοι Loggie τοῦ Ραφαήλου, τὸ Προαύλιον τοῦ Βελβεδέρε, κατασκευασθὲν ἀπὸ τὸν Bramante, τὰ ὑπέροχα μουσεῖα βεβήλου καὶ χριστιανικῆς τέχνης, αἱ μοναδικαὶ Αἴθουσαι τοῦ Ραφαήλου μία Βιβλιοθήκη μὲ πολύτιμα χειρόγραφα, τοιχογραφίαι καὶ ἄλλοι θησαυροὶ τέχνης. Εἰς τὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ καὶ τὴν ἐσωτερικήν του διακόσμησιν εἰργάσθησαν οἱ γίγαντες τῆς Ἀναγεννήσεως, ὁ Bramante, ὁ Μιχαηλάγγελος, ὁ Ραφαήλος, διὰ νὰ ἀρκεσθῶ εἰς τοὺς γνωστοτέρους.

Θὰ ἐπεθύμουν νὰ δώσω πλήρη περιγραφὴν τοῦ Βατικανοῦ. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο θὰ ἐχρειάζετο χῶρος διπλάσιος τοῦ παρόντος Ἡμερολογίου. Ἐξ ἄλλου μία βιαστικὴ, σκελετώδης, a la Baedeker, θὰ ἐμείωνε τὴν ἀξίαν τοῦ Βατικανοῦ, καὶ θὰ καθίστατο κουραστικὴ καὶ περιττὴ εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου. Προτιμῶ ὅθεν νὰ ἀπασχοληθῶ μὲ ἓν μικρὸν τμῆμα του μόνον. Καὶ ἐξέλεξα τὸ ἔργον τοῦ Ραφαήλου ἐν τῷ Βατικανῷ, τοῦ ὁποίου διακρίνει τις τὸ ὑπέροχον κάλλος ἐν τῇ ὑπερτάτῃ τελειότητι.

Ἀκολουθήσατέ με διανοητικῶς εἰς τὰς Αἰθούσας τοῦ Ραφαήλου. Ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης κατὰ τὸ 1508 ἐκλήθη ἀπὸ τὸν προστάτην τῶν τεχνῶν Πάπαν Ἰούλιον Β΄, ὅπως ζωγραφίσῃ τὰς αἰθούσας ἐκείνας, ἐνῷ ταὐτοχρόνως ὁ Μιχαηλάγγελος ἐζωγράφιζε τὴν Capella Sictina. Ὁ Ραφαήλος, ἀληθὴς φιλόσοφος ταῦ χρωστῆρος, ἔδωσε σάρκα εἰς τὰς ἰδέας καὶ ἀπετέλεσε τὸ αἰώνιον ἐκεῖνο ποίημα, ὁποῖον εἶναι αἱ τοιχογραφίαι τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ «Συζήτησις τῆς Μεταλήψεως» ἀποτελεῖ τὴν ἀποθέωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ "Πυρκαϊὰ τοῦ Borgo παριστᾷ ἓν θαῦμα τοῦ Λέοντος Δ΄, κατὰ τὸ 847. Ἡ "Τιμωρία τοῦ Ἡλιοδώρου" ἐλήφθη ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ὑπέροχα εἶναι ἡ "Ἀπελευθέρωσις τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἀπὸ τὴν φυλακὴν", ἡ «Συνάντησις τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ Μεγάλου μετὰ τοῦ Ἀττίλα», ἡ "Ἐμφάνισις τοὺ Θεοῦ εἰς τὸν Νῶε" ἡ "Θυσία τοῦ Ἀβραὰμ", ἡ «Μάχη τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου», τῶν ὁποίων ἀδύνατον ἀποβαίνει, ἐλλείψει χώρου, νὰ δώσωμεν λεπτομερῆ ἀνάλυσιν. Θὰ ἀρκεσθῶμεν μόνον εἰς δύο του ἔργα ἑλληνικοῦ θέματος: τὴν «Σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν» καὶ τὸν Παρνασσόν".

Ἡ "Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν" εἶναι μία φανταστικὴ συγκέντρωσις ὅλων τῶν φιλοσόφων τῆς Ἑλλάδος πάσης ἐποχῆς. Εἰς τὴν σύνθεσιν ταύτην ὅλα εἶναι ὑπεράνθρωπα, ἀθάνατα. Οὐδέποτε τὸ πνεῦμα καλλιτέχνου συνέλαβε δυνατωτέραν σύνθεσιν, μορφὰς ἀγερωχοτέρας, τολμηροτέρας, διάκοσμον πρωτοτυπώτερον καὶ ποικιλώτερον. Ἡ εἰκὼν αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἀποθέωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης. Παριστᾷ μίαν στοὰν μὲ θόλους ἀποτελοῦσαν τὸ ὡραιότερον Ἱερὸν τῆς Σοφίας, τὸ ὁποῖον χεὶρ ζωγράφου ἀπεικόνισε ποτέ. Τὸ διακοσμοῦν τὰ ἀγάλματα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Οἱ σοφοὶ εἶναι τοποθετημένοι ἐπὶ τῶν βαθμίδων κλίμακος, πρὸς τὴν ὁποίαν καταλήγει τὸ Ἱερόν.

Τὸ κέντρον, εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα, κατέχουν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ γύρῳ των συγκεντροῦνται οἱ ἐπισημότεροι μαθηταὶ καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτῶν. Εἰς τὰς κατωτέρας βαθμῖδας εὑρίσκονται οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐμπειρικῶν ἐπιστημῶν, τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀριθμητικῆς, τῆς μουσικῆς. Ὁ Σωκράτης, ὄρθιος, ὁμιλεῖ μὲ τὸν Ἀλκιβιάδην. Εἰς τὴν αὐτὴν πλευρὰν τῆς εἰκόνος φαίνεται ὁ Πυθαγόρας γράφων, πλησίον του δὲ ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὁ Ἐπίχαρμος, ὁ Ἀρχίτας. Πρὸς τὸ ἄκρον διακρίνεται ὁ Ἐπίκουρος, στεφανηφόρος μὲ τρυφεροὺς κλάδους ἀμπέλου καὶ κρατῶν βιβλίον. Γυρμένος ἐπὶ τῶν βαθμίδων, φαλακρὸς, ἡμίγυμνος, κεῖται ὁ κυνικὸς Διογένης.

Δεξιᾷ τοῦ θεατοῦ διακρίνεται ὁ περίφημος ὅμιλος τῶν μαθηματικῶν: ὁ Ἀρχιμήδης, κύπτων ἐπὶ πίνακος, χαράσσει ἐξάγωνον διὰ διαβήτου. Δεξιᾷ ὁ Ζωροάστρης καὶ ὁ ἀστρονόμος Πτολεμαῖος. Ὄπισθεν τούτου διακρίνονται δύο μορφαί. Ὁ ζωγράφος, εἰς τὰς δύο αὐτὰς κεφαλὰς, ἠθέλησε ν' ἀπαθανατίσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸν διδάσκαλόν του Perugino,

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἄλλο κολοσσιαῖον ἔργον του — τὸν «Παρνασσὸν», τὴν ἀποθέωσιν ταύτην τῆς Ποιήσεως. Εἶναι μία εἰκὼν γεγάτη ἀπὸ χάριν καὶ φῶς. Κάτωθι δενδρυλίου κάθηται ὁ Ἀπόλλων παίζων βιολίον. Ὁ ζωγράφος ἔβαλεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντὶ τῆς Λύρας βιολίον, διότι εὗρισκεν ἁρμονικωτέραν τὴν κίνησιν τῆς χειρός. Γύρω τοῦ Ἀπόλλωνος θεῶνται αἱ Μοῦσαι. Πλησίον διακρίνεται ὁ Ὅμηρος, εἰκὼν ἀληθῶς ἐμπνευσμένη: ἡ μουσικὴ τῶν Θεῶν ἐμπνέουσα τὸν ὑπέρτατον τῶν ποιητῶν, ψάλλοντα τὰς ραψῳδίας του. Παρ' αὐτὸν εὑρίσκεται ὁ Δάντης ἐστεμμένος μὲ δάφνην καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Βιργίλιον. Ὁ Ρωμαῖος ποιητὴς ἀτενίζει ἕνα ὅμιλον ἐκ τεσσάρων ἀνθρώπων. Εἶναι ὁ Πατριάρχης μὲ τὴν Σαπφὼ καὶ ὁ Πίνδαρος μὲ τὸν Ὁράτιον, κατὰ τὴν πιθανωτέραν ἐκδοχὴν, διότι ἄλλοι, ἀντὶ τῆς Σαπφοῦς, διακρίνουν τὸν περίφημον

Λάουραν, τὴν ἐρωμένην τοῦ Πατριάρχου. 'Ο 'Οράτιος πα ατηρεῖ ἀτενῶς τὸν Πίνδαρον ψάλλοντα.

Διηγοῦνται ὅτι, ὅταν ὁ Πάπας εἶδε τελειωμένον τὸν θαυμάσιον τοῦτον πίνακα, κατελήφθη ὑπὸ τόσου ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὸ ὕψος τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τὴν λυρικότητα τῆς ἐκτελέσεως, ὥστε διέταξε νὰ ἐξαφανίσουν δύο τοιχογραφίας ἄλλου ζωγράφου τῆς ἐποχῆς, εὑρισκομένας ἐντὸς τοῦ ἰδίου δωματίου.

Εἰς τὰς «Στοὰς τοῦ Ραφαήλου» εὑρίσκεται τὸ σύμπλεγμα τοῦ διακοσμητικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐξετέλεσεν εἰς τὸ Βατικανόν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προστάτου τοῦ Πάπα 'Ιουλίου Β', ὁ διάδοχος αὐτοῦ Λέων ὁ Ι', θαυμαστὴς καὶ οὗτος τοῦ μεγάλου ζωγράφου, παρήγγειλεν εἰς τὸν Ραφαήλον ὅπως διακοσμήσῃ τὰς Στοὰς αὐτὰς, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον ἔκτοτε τὸ ὄνομά του καὶ ἀποτελοῦν τὸ ὡραιότερον γνωστὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἔργον διακοσμητικῆς τέχνης.

Καὶ ἀλλαχοῦ εὑρίσκομεν εἰς τὸ Βατικανὸν τὸν Ραφαήλον. Εἰς τὴν περίφημον Πινακοθήκην, ὅπου μάλιστα ἐμφανίζεται ἐν ὅλῃ τῇ ἀκμῇ τῆς τέχνης του μὲ τὴν Παναγίαν τοῦ Foligno καὶ τὴν «Μεταμόρφωσιν». Οἱ δύο οὗτοι πίνακες περισσότερον τῶν ἄλλων ἔργων του ἀποσπῶσι τὸν θαυμασμόν. Τέλος εἰς τὸ σχέδιον ὁ Ραφαήλο ἔχει ὀλιγίστους ἐφαμίλλους. Εἰς τὴν' γαλήνην ὅμως καὶ γλυκύτητα τῆς ἐκφράσεως οὐδένα ἔχει τὸν δυνάμενον ν' ἀντιπαραβληθῇ. Μετὰ τὰς ἁπλοϊκὰς καὶ ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν τεχνοτροπίαν ἐμπνευσμένας Παναγίας τῆς Φλωρεντινῆς περιόδου, ἡ «Παναγία τοῦ Foligno», ζωγραφηθεῖσα κατὰ 1511, ἐγκαινιάζει τὴν σειρὰν τῶν ἐνδόξων δι' ἔκφρασιν καὶ γλυκύτητα εἰκόνων ιῆς Παναγίας.

'Η «Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος» εἶναι τὸ τελευταῖον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐξωγράφισεν· "Οταν τριάκοντα ἕπτα μόλις ἐτῶν, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δόξης καὶ τῆς τέχνης του, ὁ Ραφαήλος ἀπέθνησκεν, εἰς τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην του οἱ θαυμασταί του ἐτοποθέτησαν τὴν εἰκόνα ἐκείνην, τὴν ὁποίαν μόλις εἶχεν ἀποπερατώσει. Μὲ τὸ ἔργον αὐτὸ ὀλίγιστα ἄλλα δύνανται νὰ συγκριθοῦν οἷον ὁ "Μυστικὸς Δεῖπνος" τοῦ Ντα-Βίντσι καὶ ὁ "Χριστὸς" τοῦ Τιτσιανοῦ καὶ τοῦ Ρέμβρανδτ.

Σταματῶ ἐδῶ. "Ισως ἄλλοτε μοῦ δοθῇ εὐκαιρία ὅπως ἀπὸ τῶν σελίδων τοῦ ἀγαπητοῦ μου 'Ημερολογίου ὁμιλήσω καὶ διὰ τὰ ἄλλα ἀριστουργήματα τοῦ Βατικανοῦ.

(Ρώμη) **Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ**

Συλλυπητήρια.

— 'Ελυπήθηκα πολὺ ποῦ δὲν μπόρεσα νὰ παρευρεθῶ στὴν κηδεία τοῦ πατέρα σας... "Ελειπα ἐκείνην τὴν ἡμέρα... πιστεύσατε ὅτι..

— Δὲν πειράζει τὸ κάνεις ἄλλη φορά.

— ***'Εὰν ἦτο***

— **"Ωστε μὲ θεωρεῖς βλάκα ;**

— **'Ασφαλῶς· θὰ τὸ καταλάβαινες καὶ μόνος σου, ἐὰν ἤσουνα ξύπνος.**

ΠΕΡΙ ΑΣΦΥΞΙΟΓΘΟΝΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΩΝ ΑΠ' ΑΥΤΩΝ

Αἱ συζητήσεις διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν δυνατὸν νὰ μὴ παύουν. Τὰ κράτη πιθανὸν νὰ ἀγωνίζωνται διὰ τὴν διατήρησιν πάσῃ θυσίᾳ τῆς εἰρήνης· δὲν παύουν ὅμως ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ ἐξοπλίζωνται διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς αὔριον, ἡ ὁποία ἀκόμη εἶναι πολὺ ἀβεβαία. Νέα πολεμικὰ καθελκύονται, νέοι ἀεροπορικοὶ στολίσκοι σχηματίζονται καθημερινῶς. Τὰ ἐργοστάσια πολεμικοῦ ὑλικοῦ ἐργάζονται ὡσὰν νὰ εὑρισκώμεθα εἰς τὰς παραμονὰς πολέμου.

Τὸ φάσμα τοῦτο προβάλλει τρομακτικώτερον καθημερινῶς εἰς τὰ ὄμματα τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ ὁποία δὲν συνῆλθεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν φρίκην τοῦ 1914. Θὰ εἶναι ὅμως μηδὲν ἡ φρίκη αὕτη παραβαλλομένη μὲ τὴν ἄλλην ἑνὸς μελλοντικοῦ πολέμου, τὴν ἐκ τῶν ἀερίων. Περισσότερον ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια ὑλικοῦ καὶ ὅπλων ἐργάζονται σήμερον τὰ χημικὰ ἐργαστήρια διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν νεωτέρων αὐτῶν μέσων τῆς ἀνθρωποεξοντώσεως.

Κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον ἐγένετο χρῆσις ἰδιαιτέρων ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπροξένησαν ἐκρήξεις πυρκαϊᾶς, εἰς τὸν ἀέρα εἶδος νέφους πυκνῶν καπνῶν — οἱ ὁποῖοι ἀπέκρυπτον ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν μετακινήσεις στρατευμάτων — φαινόμενα ἀσφυξίας, δάκρυα, δύσπνοιαν κτλ.

Πρώτη ἡ Γερμανία προσέτρεξεν εἰς ὅλας τὰς φυσιολογικὰς ἰδιότητας τῶν ἀερίων, αὐξάνουσα τοιουτοτρόπως τοὺς πόνους τῶν πολεμούντων. Τὴν 22 'Απριλίου 1915 ἕκα κιτρινωπὸν πνιγηρὸν ἀέριον ἐξαπελύθη αἰφνιδίως ἀπὸ τὰ γερμανικὰ χαρακώματα τοῦ "Υπρ καὶ φερόμενον ἀπὸ τὸν ἄνεμον πρὸς τὰς ἀντικρυνὰς γαλλικὰς θέσεις τάς κατέκλυσε ταχύτατα μὲ τὸν ὄγκοντου· ὅταν δὲ διελύθη ἀφῆκε τρομακτικὸν σωρὸν ἀσφυκτιώντων στρατιωτῶν, νὰ ψυχορραγοῦν ἐπάνω εἰς τὸ χῶμα. 'Η χημεία εἰσήρχετο θριαμβευτικῶς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ πολέμου. Τὸ κιτρινωπὸν σύννεφον ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸ δηλητηριῶδες ἀέριον τὸ χλώριον. Καὶ οἱ 15,000 Γάλλοι ἔκαμαν τὴν πρώτην γνωριμίαν τοῦ νέου καταστροφέως, ἀπὸ τοὺς ὁποίους 5,000 ἀπέθανον. Εὐτυχῶς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου τὸ χημικὸν ὅπλον περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ μέτωπον, ὅπου ἔδρασεν οὐσιωδέστατα. Σήμερον ἡ ἀεροπορία δύναται νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δρᾶσίν της εἰς ἐξαιρετικὸν βάθος τῆς ἀντιπάλου χώρας πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ ἐχθροῦ διὰ τῆς μερικῆς καταστροφῆς τοῦ πληθυσμοῦ του.

ΦΥΣΙΣ ΤΩΝ ΑΕΡΙΩΝ

Σήμερον τὰ χημικὰ πολεμικὰ ἀέρια ἔχουν τὴν ἰδίαν διαίρεσιν ὅπως καὶ κατὰ πόλεμον, διακρινόμενα :

1ον Εἰς **δακρυγόνα**, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν προκαλοῦν τὴν ἀκουσίαν ἐκροὴν τῶν δακρύων καὶ ἐκ τούτου ἐμποδίζουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ βλέπουν.

2ον Εἰς **πτερνιστικά**, τὰ ὁποῖα ἐπιδρῶντα ἐπὶ τῶν γενικῶν βλεννῶν προκαλοῦν πταρμούς, ἀκολουθουμένους ἐκ δευτερευουσῶν ἐκδηλώσεων, ἐρεθισμὸν τοῦ λάρυγγος, ἐκροὴν δακρύων, πόνους εἰς τὴν ῥῖνα καὶ τὰς σιαγόνας.

3ον Εἰς **ἀσφυκτικὰ ἢ δηλητήρια τῶν πνευμόνων**, τὰ ὁποῖα εἰσαγόμενα εἰς τὸν ὀργανισμὸν προσβάλλουν ἓν ἐκ τῶν κυρίων ὀργάνων, προκαλοῦν γενικὰ φαινόμενα· παραδείγματος χάριν, προσβάλλουν τὸ νευρικὸν σύστημα, τὰ ἐρυθρὰ αἱμοσφαίρια.

4ον Εἰς **τὰ φλυκταινογόνα καὶ παραλυτικά**, τὰ ὁποῖα προκαλοῦν εἴτε δυνατοὺς κνισμούς, εἴτε δερματικὰς ἐκδηλώσεις βαθυτέρας, ὡς ἐμφάνισιν φλυκταινῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπιδροῦν ἐπὶ τῶν διαφόρων βλεννῶν καὶ κυρίως ἐπὶ τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων καὶ προκαλοῦν ἀνάλογα τραύματα.

Αἱ δραστηριώτεραι ἀπὸ τὰς γνωστὰς σημερινὰς οὐσίας εἶναι «ἡ κυανιοῦχος διφαινυλαροΐνη» κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν χημικῶν, δηλαδὴ ὁ κυανοῦς σταυρὸς (πταρνιστική), τὸ χλώριον (ἀσφυκτικόν), τὸ φυσγένιον (cocle, ἀσφυκτικόν), ἡ ὑπερουσία ἢ πράσινος σταυρὸς (ἐπίσης ἀσφυκτικὸς) καὶ τέλος «τὸ θειοῦχον διχλωροδιαιθύλιον $S(\frac{CH^2\,CH^2\,CL}{CH^2\,CH^2\,CL})$ ἢ παγκόσμιος καὶ τρομερὰ ὑπερῖτις.

Αὕτη εἶναι ἡ ὑπερφοβωτέρα χημικὴ οὐσία. Αἱ ἐν χρήσει προσωπίδες προφυλάττουν ἀποτελεσματικῶς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοὺς ἀτμοὺς τῆς ὑπερίτιδος, ὄχι ὅμως καὶ ἀπὸ τὰς ψεκάδας της. Καὶ δι' αὐτὸ χρησιμοποιεῖται κυρίως ὑπὸ ὑγρὰν μορφήν, ὁπότε διαπερᾷ ὅλα τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ δερμάτινα καὶ τὰ καουτσουκένια, προξενοῦσα φοβερὰς φλυκταίνας, αἱ ὁποῖαι θέτουν τὸν στρατιώτην ἐκτὸς μάχης, χωρὶς νὰ σπανίζῃ καθόλου ὁ θάνατος. Ἀποτελεῖ θαυμάσιον ἀμυντικὸν ὅπλον τοῦ ὑποχωροῦντος στρατοῦ, διότι ἔδαφος τὸ ὁποῖον ἔχει ραντισθῇ μὲ ψεκάδας ὑπερέτιδος εἶναι ἀπλησίαστον ἀπὸ τὸν ἐπιτιθέμενον. Φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ ὁ κίνδυνος αὐτῆς τῆς χημικῆς οὐσίας, ἔχει ἐν μέρει ἐξουδετερωθῇ, χάρις εἰς εἰδικὸν ἐμποτισμὸν τῶν ἐνδυμάτων, ὁπότε αὐτὰ γίνονται ἀδιαπέραστα.

Ἐκ τῶν τελευταίων ἀποκαλύψεων τοῦ χημικοῦ πολέμου δύο εἶναι αἱ συνταρακτικώτεραι: ἡ πρώτη εἶναι ἡ τελειοποίησις ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τῆς ἀμερικανικῆς ἐφευρέσεως, τοῦ «διηθυλίου»· τὸ διαβολικὸν αὐτὸ ἀέριον δύναται νὰ εἰσχωρῇ διὰ διϋλίσεως ἀνάμεσα καὶ ἀπὸ τὰς προσωπίδας· ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ δέρμα εἰσχωρεῖ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον εἰς τὰς σάρκας καὶ προκαλεῖ θάνατον παρεμφερῆ πρὸς τὸν τοῦ τετάνου. Ἂν λοιπὸν ἐφαρμοσθῇ αὐτὴ ἡ ἐφεύρεσις εἰς ἕνα προσεχῆ πόλεμον, οὔτε αἱ μάσκες, ὅπως ἔχουν κατασκευασθῇ, θὰ σώσουν τὸν κόσμον!

Ἡ δευτέρα πολεμικὴ ἐφεύρεσις φοβερωτέρα ἀκόμη, εἶναι ἡ ἐξαπόλυσις μικροβίων. Γερμανοὶ χημικοὶ ἀνήκοντες εἰς τὰς μυστικὰς ὑπηρεσίας τοῦ γερμανικοῦ ἐπιτελείου, προέβησαν εἰς ἐμπράκτους δοκιμὰς μέσα εἰς τοὺς Παρισίους καὶ τὸ Λονδῖνον. Ἐσκόρπισαν μὲ τρόπον μικρὰ σωληνάρια περιέχοντα ἀβλαβῆ μικρόβια εἰς τὰς πλέον πολυσύχναστους πλατείας τῶν Παρισίων, τὴν Concorde καὶ τοῦ Etoile, καθὼς καὶ εἰς τὸ Πικανδίλλυ τοῦ Λονδίνου, ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ὑπογείους σιδηροδρόμους. Μετά τινας ὥρας ἐπέρασαν ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη καὶ εὗρον τὰ εἰδικῶς κατασκευασθέντα μικροσκοπικὰ καὶ ἀπαρατήρητα σωληνάρια διαλελυμένα, αἱ δὲ χιλιάδες τῶν μικροβίων τὰ ὁποῖα περιεῖχον εἶχον διασκορπισθῇ εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν. Τὰ μικρόβια, τὰ ὁποῖα διασκορπίζονται εὐκολώτερον διὰ τῆς μεθόδου ταύτης τῶν διαλυομένων σωληναρίων, εἶναι τοῦ τυφοειδοῦς καὶ τῆς διφερίτιδος.

ΤΡΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΒΟΜΒΑΙ

Αἱ ριφθησόμεναι βόμβαι διὰ τῶν ἀεροπλάνων θὰ εἶναι ἢ ἐκρηκτικαὶ ἢ ἀερογόνοι. Ἐξετάσωμεν ἑκάστην τῶν κατηγοριῶν ἰδιαιτέρως:

1ην Αἱ ἐκπεμπόμεναι **ἐκρηκτικαὶ βόμβαι** θὰ ἐπιτύχουν ἀρά γε τοὺς προβλεπομένους σκοπούς; Ἐξ 100 βομβῶν ἐπὶ μιᾶς πόλεως ὅπως ἡ πόλις τῶν Παρισίων, παραδέχονται ὅτι 30 μόνον θὰ θίξουν τὰς οἰκοδομάς, διότι ἡ ἀναλογία τῆς ἐκτισμένης ἐπιφανείας εἶναι 30 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Κατὰ τοὺς εἰδικούς, τὰ ἀεροπλάνα δύνανται νὰ σκοπεύσουν ἐν ὡρισμένον οἰκοδόμημα κατὰ προσέγγισιν 30 μέτρων περίπου καὶ τοῦτο εἰς 4,000 μέτρων ὕψους. Ἡ ἀκρίβεια θὰ εἶναι ἔτι μεγαλειτέρα ἀκόμη μὲ τὸ σύστημα τοῦ ἐν εἴδει κεντήματος βομβαρδισμοῦ, τὸ ὁποῖον συνίσταται νὰ τεθῇ τὸ ἀεροπλᾶνον κατακορύφως καὶ νὰ ἀφήσῃ τὴν βόμβαν νὰ πέσῃ μόνη της. Ὡς πρὸς τὴν ποσότητα, ἡ δύναμις τῶν ἐκρηκτικῶν βομβῶν ὑπερβολικῶς ηὐξήθη μετὰ τὸν γενικὸν πόλεμον. Ἐδοκιμάσθησαν μηχανήματα μεγάλης ὁλκῆς (ἀπὸ 300 ἕως 1000χλγ) διὰ χώματα πάχους 12 ἕως 20 μέτρων καὶ διὰ béton armé 1,μ20. Ὑπάρχουν σήμερον βλήματα 1800 χλγ.

2ον) Ἐλθωμεν εἰς **τὰς ἐμπρηστικὰς βόμβας**, γνωστὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἤλεκτρα. Αὗται δὲν ζυγίζουν πολὺ—1 ἕως 5 χιλιόγραμμα—μόλις ὅμως γίνῃ ἡ ἐπαφή, ἡ μὲ βάσιν μαγνησίου πυρῖτις, καίεται εἰς θερμοκρασίαν 2 ἕως 3000 βαθμῶν. Οὐδὲν ἀνθίσταται καὶ πρὸς στιγμὴν τίποτε δὲν δύναται νὰ τὰς καταπολεμήσῃ, οὐδὲ τὸ ὕδωρ. Τοὐναντίον τοῦτο ἐπισπεύδει τὴν ὁλεθρίαν ἐνέργειαν καὶ πρέπει νὰ καταφεύγωμεν εἰς τὰ συνήθη μέσα πρὸς κατάσβεσιν τῶν πυρκαϊῶν.

Ποῖον εἶνε ἐκεῖνο τὸ ἀεροπλάνον τὸ πλέον μικρὸν τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ φέρῃ 100 ἐμπρηστικὰς βόμβας; Ἐκ τῶν 100 αὐτῶν βομβῶν 30 θὰ προσβάλλουν τὰς οἰκίας, Ἐὰν μόνον μία ἐκ τῶν δύο ἀνάψῃ

εἰς ἓν εὔφλεκτον μέρος — καὶ τοιαῦτα εἶναι οἱ ἐκ ξύλου σκελετοὶ τῆς στέγης καὶ τὸ ἑτερόκλιτον περιεχόμενον, δηλαδὴ τὰ πλέον τρωτὰ — θὰ ἔχωμεν 15 πυρκαϊάς. Πᾶς τις ἐννοεῖ τὰς ὑπεράνθρώπους δυνάμεις αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται πρὸς κατάσβεσιν τῶν πυρκαϊῶν τούτων. Καὶ ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν ἓν μόνον ἀεροπλάνον.

3ον) Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν τρίτην κατηγορίαν, τὰς ἀερογόνους βόμβας, αὗται θὰ ἔχουν φοβερὰ καὶ βαρέα ἀποτελέσματα εἰς μίαν πόλιν ὑπερκατοικουμένην. Τοῦτο, ἕνεκα τῆς βλαβερότητος τῶν τοξικῶν ἀερίων, ἀποτελεῖ μίαν σπουδαίαν προειδοποίησιν καὶ ἐπὶ πολὺ συνεζητεῖτο ἡ ἀκρίβειά της.

Ἂς φέρωμεν εἰς τὴν μνήμην μας τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ γενομένου συμβάντος πλησίον τοῦ Ἀμβούργου πρό τινων ἐτῶν, ἕνεκα ἐκρήξεως ἀποθήκης φωσγενίου: 11 θάνατοι, 180 ἀσφυξίαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δακρεῖαι, δηλητηριάσεις χιλιάδων ζώων, βλάβη μεγάλη ἀποθηκῶν τροφίμων. Ἡ καταστροφὴ θὰ ἦτο ἀκόμη μεγαλειτέρα, ἐὰν τὸ νέφος διηυθύνετο πρὸς τὴν πόλιν, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν κατοικιῶν· εὐτυχῶς διηυθύνετο πρὸς τὴν θάλασσαν.

Τὰ διατηρούμενα ἀέρια, εἴδους ὑπερίτιδος ἢ λεβουζίτου εἶναι μεγαλειτέρας ἐνεργείας· 10 τόννοι τῶν τοξικῶν τούτων ἀερίων κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον, μολύνουν τὸ ἔδαφος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 10 νεώτερα ἀεροπλάνα ἀρκοῦν διὰ νὰ μεταφέρουν τὸ φορτίον τοῦτο.

Μία βόμβα περιέχουσα 500 χιλιόγραμμα φωσγενίου θὰ δηλητηριάσῃ ὅλους τοὺς κατοίκους ἐφωδιασμένους μάλιστα μὲ προσωπίδας — ἑνὸς κτιρίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ πέσῃ. Διὰ μίαν ἑκατόμβην, ἐπὶ ἑνὸς τετραγωνικοῦ χιλιομέτρου, ἀρκοῦν μόνον 40 τόννοι διὰ νὰ προσβάλλουν 80000 πρόσωπα.

Ἐὰν μία βόμβα ἡμίσεος τόννου ἔπιπτεν εἰς τὸν δρόμον, θὰ παρῆγε νέφος ἀέρος 100000 κυβικῶν μέτρων, τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε 30 μέτρα πλάτος, 35 μέτρα ὕψος καὶ 100 μέτρα μῆκος. Ὑποθέτουν ὅτι ἡ ἐπικίνδυνος ζώνη ἐπεκτείνεται πέραν τῶν 500 μέτρων ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς πτώσεως, καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἄνεμος, 1500 ἕως 2000 μέτρα κατὰ τὴν διεύθυνσίν του.

Νὰ ἀναμένωμεν ἀράγε ἀέρια πλέον δηλητηριώδη ἀκόμη ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα γνωρίζομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ τῶν ὁποίων ἡ διάλυσις θὰ γίνεται εἰς μεγαλειτέραν ἀπόστασιν; Ὁ λόγος ἀνήκει ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἰς τοὺς χημικοὺς καὶ ὑπάρχουν δυστυχῶς πολλοὶ κίνδυνοι ὅτι ὅταν ἔλθῃ ἡ δέουσα στιγμὴ δὲν θὰ μείνουν σιωπηλοί.

ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ

Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τὰ ἀσφυξιογόνα ἀέρια; Πρέπει νὰ χωρίσωμεν τὴν προσωπικὴν προστασίαν ἀπὸ τὴν συνολικὴν προστασίαν, δηλαδὴ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν πῶς ἕκαστος ἰδιαιτέρως δύναται νὰ προφυλαχθῇ καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ προφυλαχθοῦν πολλοὶ μαζύ, εἰς ἰδιαίτερα καταφύγια.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τῆς προσωπικῆς προστασίας, τὰ μηχανήματα δύνανται νὰ διαιρεθοῦν εἰς τρεῖς κατηγορίας:

Εἰς τὰ διϋλιστικά,

εἰς τὰ ἀπομονωτικὰ

καὶ εἰς τὰ εἰδικὰ ἐνδύματα προστασίας.

Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἀνήκουν:

'Η ὑπηρεσία τοῦ αἰφνιδιασμοῦ.

'Η διοργάνωσις τῶν καταφυγίων.

'Η προστασία τῶν τροφῶν

καὶ ἡ ἀπολύμανσις τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ὑλικοῦ.

'Υπάρχουν πολλὰ δείγματα προσωπίδων ἀναλόγως ἑκάστου κράτους. 'Εκάστη δὲ σύγκειται 1ον ἐκ τῆς κυρίας προσωπίδος, ἐκ δύο ὑπερκειμένων ὑφασμάτων ἑνὸς ἐξωτερικοῦ ἐκ καουτσούκ καὶ ἑνὸς ἐσωτερικοῦ χρισμένου μὲ ἔλαιον, 2ον ἐκ τῆς περικεφαλαίας, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει τὴν τοποθέτησιν τῆς προσωπίδος διὰ τριῶν ταινιῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου, 3ον ἐκ τῆς βάσεως, ἡ ὁποία φέρει 2 βαλβίδας, τὴν βαλβίδα τῆς εἰσπνοῆς καὶ τὴν βαλβίδα τῆς ἐκπνοῆς, 4ον ἐκ σωλῆνος ὁ ὁποῖος συνδέει τὴν προσωπίδα μετὰ τοῦ φυσιγγίου καὶ 5ον ἐκ τοῦ διϋλιστικοῦ φυσιγγίου.

Τὸ φυσίγγιον εἶναι κατασκευασμένον ἐκ μετάλλου καὶ περιέχει ἀπορροφητικὰς ὕλας· σοδικὴν ἄσβεστον, στηριζομένην ἐπὶ στρωμάτων γεμισμάτων σιδήρου καὶ ἄνθρακος πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ μεμολυσμένου ἀέρος. Εἰς ἄλλα μηχανήματα ἡ χημικὴ ἐκκαθάρισις τοῦ ἀέρος ἐπι-

Προσωπίς

τυγχάνεται διὰ τῆς διαβάσεως τοῦ ἀέρος ἀνὰ μέσῳ στρώματος ἐνεργοῦ ἄνθρακος ἐκ κοκοκαρύου, ὁ ὁποῖος ἀπορροφᾷ ὅλα τὰ ἀέρια ἢ τοὺς ἀτμοὺς τῶν τοξικῶν ὑγρῶν τῶν χρησιμοποιουμένων σήμερον ὡς ἀέρια πολέμου.

Δέον νὰ σημειώσωμεν ὅτι εἰς πολλὰ δείγματα ἐλλείπει ὁ σωλήν, ὁ συνδέων τὴν προσωπίδα μετὰ τοῦ φυσιγγίου· εἰς τὰ δείγματα ταῦτα τὸ φυσίγγιον τίθεται καὶ εὐφαρμόζεται κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν βάσιν τῆς προσωπίδος. Ἡ προσωπὶς δέον νὰ εἶναι καλῶς τεθειμένη διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει μένει ἄνευ ἀποτελέσματος.

'Ως ἀπομονωτικὸν μηχάνημα ἀναφέρω τὸ μηχάνημα Draeger, προωρισμένον νὰ παρέχῃ τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἀναπνοὴν ὀξυγόνον· διαφέρει τοῦ προηγουμένου κατὰ τοῦτο

ὅτι ἡ προσωπὶς ἀντικαθίσταται διὰ συσφιγκτῆρος τῶν ρωθώνων (pince narines) καὶ συγχρόνως ὑπάρχει φιάλη ὀξυγόνου καὶ εἷς σάκκος. Τὸ μηχάνημα τοῦτο χρησιμοποιεῖται ἐπίσης καὶ εἰς τὴν διάσωσιν τῶν ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχείοις προσβαλλομένων ἐργατῶν.

Τὰ εἰδικὰ ἐνδύματα προστασίας

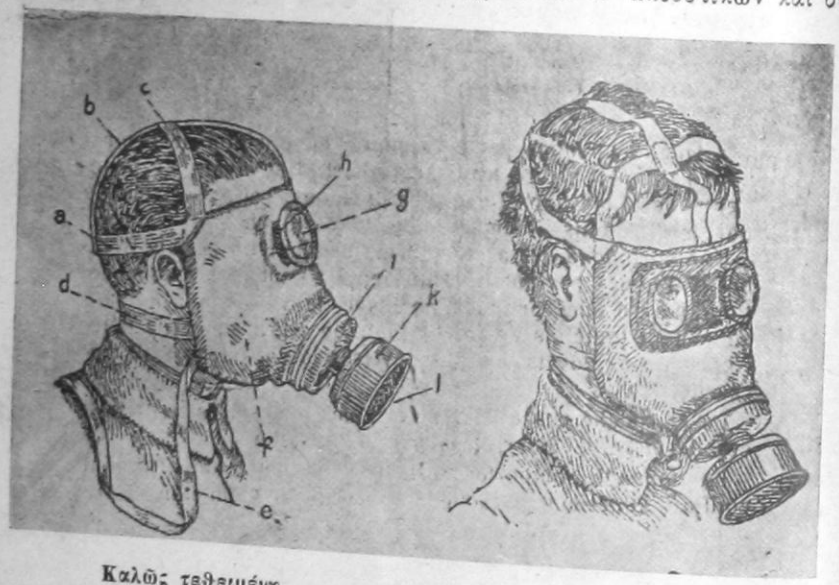

Καλῶς τεθειμένη

σύγκεινται ἐκ μεγάλων χειροκτίων, ἐκ χιτωνίων καὶ ἐνδυμάτων, ὁμοίων πρὸς τὰ τῶν ἐργατῶν τῶν ἐργοστασίων, καὶ τέλος ἐξ ὑποδημάτων, χρησιμοποιουμένων εἰς τὰ χαρακώματα.

Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην περίπτωσιν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν συνολικὴν προστασίων τῶν προσώπων, ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ αἰφνιδιασμοῦ.

Ὁ ὀργανισμὸς αὐτῆς εἶναι ἀρκετὰ σύνθετος, διότι ὑπονοεῖ ἐπαφὴν μετὰ τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, τὴν πρόβλεψιν τηλεφωνικῶν καὶ ραδιοτηλεφωνικῶν ἑνώσεων, τὴν μελέτην τῆς σβέσεως τῶν φώτων καὶ διαφόρους μηχανικὰς προειδοποιήσεις, προωρισμένας διὰ τὸν λαόν. Αὗται ἐπιτυγχάνονται δι' ἀκουστικῶν καὶ ὀπτικῶν σημείων, διὰ τοῦ τηλεφώνου.

Κακῶς τεθειμένη

Διὰ τὴν διοργάνωσιν τῶν καταφυγίων, ὅπου εἶναι δυνατόν, τὰ καταφύγια πρέπει νὰ εἶναι προφυλαγμένα ἀπὸ τὰς ἐκρήξεις καὶ τὰς πυρκαϊάς· ἡ ἀσφάλεια πρέπει νὰ εἶναι πρὸ πάντων ἐναντίον τῶν ἀερίων, ἀλλὰ δυστυχῶς αὕτη δὲν ἐπιτυγχάνεται εὐκόλως. Ἡ ἔμφραξις τῶν εἰσόδων καὶ ἄλλων ἀνοιγμάτων, ὁ ἀερισμός, ἡ τροφοδότησις εἰς ὀξυγόνον, ἡ καταβολὴ τῶν ἐκμηδενιστικῶν οὐσιῶν, αἱ πρῶται περιθάλψεις ἐν περιπτώσει δηλητηριάσεως, πάντα ταῦτα ἀπαιτοῦν μελέτας καὶ σημαντικὸν ὑλικόν.

Διὰ τὴν προστασίαν τῶν τροφῶν, ἀνάγκη αἱ τροφαὶ αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται ἐκτεθειμέναι εἰς βομβαρδισμὸν μὲ τοξικὰς βόμβας, νὰ ἦναι προφυλαγμέναι καὶ τεθειμέναι εἰς κλειστὰ δοχεῖα. Ἐπίσης καὶ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἐξετέθη εἰς βομβαρδισμὸν εἶναι ἐπικίνδυνον πρὸς πόσιν.

Τέλος, ἡ ἀπολύμανσις τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ὑλικοῦ ἐπιβάλλει τὴν χρῆσιν τῆς προσωπίδος καὶ τῶν εἰδικῶν προστατευτικῶν ἐνδυμάτων, πρὸ πάντων ὅταν πρόκειται περὶ τῆς ὑπερίτιδος.

Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑγειονομικῶν μέτρων, δέον νὰ ἀποδοθῇ ἡ μεγαλειτέρα σπουδαιότης, διότι αὕτη δέον νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν σπάνιν καὶ τὴν ἀτέλειαν τῶν μέσων τῆς προστασίας, πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ πολέμου. Δέον νὰ προβλεφθῇ ἓν προσωπικὸν ἀλλαγῆς, ἐφωδιασμένον μὲ τὸ ἀναγκαῖον ὑλικόν, νὰ προβλεφθοῦν σταθμοὶ βοηθειῶν καὶ διαλογῆς, κινητοὶ καὶ ἀκίνητοι, ἐννοεῖται λίαν ἀδιαπέραστοι σταθμοὶ πλύσεως, ἀπολυμάνσεως καὶ μέρη μὴ ποτισμένα ἀπὸ δηλητηριώδη ἀέρια.

ΜΕΤΡΑ ΛΗΦΘΕΝΤΑ ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

Ὅλα τὰ κράτη, ἔχοντα ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω, διοργανώνουν συντόνως τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀμύνης καὶ παροχῆς βοηθειῶν τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ των κατ' ἐνεαρίου ἐπιθέσεως, ἐφοδιάζοντα τὰς πόλεις των μὲ εἰδικὰ ἀεροστεγῆ καταφύγια καὶ τὸν πληθυσμόν των μὲ ἀντισφυξιογόνους μάσκας.

Ἡ Τουρκικὴ Δημοκρατία, φροντίζουσα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὑπηκόων της ἔδρυσεν εἰς Νιμὰκ, πλησίον τῆς Ἀγκύρας, ἐργοστάσιον προσωπίδων, τοῦ ὁποίου τὰ ἐγκαίνια ἐγένοντο τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1935. Διετέθησαν 1,270,000 λίραι καὶ ἡ ἡμερησία παραγωγὴ δύναται νὰ φθάσῃ τὰς 1000 προσωπίδας.

Ἐπίσης κατεσκευάσθη, ὑπὸ τὸ κτίριον τῆς ἕδρας τοῦ Ἰατρικοῦ Ἐπιμελητηρίου, εἰς τὸ Τζιγάλογλου, ὑπόγειον μὲ ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τεχνικῆς δυνάμενον νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς ἄσυλον διὰ τὸν πληθυσμὸν εἰς περίπτωσιν ἐναερίου ἐπιθέσεως. Τὸ ὑπόγειον εἶναι χωρισμένον εἰς διάφορα διαμερίσματα.

Διοργανοῦνται λαϊκαὶ διαλέξεις, διαμοιράζονται ἔντυποι ὁδηγίαι (ἡ ἐπὶ τῶν ἀσφυξιογόνων ἀερίων ἐπιτροπὴ ἐτύπωσε 10,000 ἀντίτυπα συλλογῆς ὁδηγιῶν) διεξάγονται δοκιμαὶ νυκτεριναὶ εἰς διαφόρους πόλεις τοῦ κράτους, ὅπως τοιαῦται δοκιμαὶ ἔγιναν καὶ γίνονται εἰς πλείστας μεγαλουπόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΜΙΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ

Πρὸς καθοδηγίαν τῶν κατοίκων τῆς Σταμπούλ παραθέτω τὰς ὁδηγίας μιᾶς ἀστυνομικῆς ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως τῶν Παρισίων :

Ἐν πρώτοις μόλις ἀναγγελθῇ ὅτι

ἐκηρύχθη πόλεμος ἢ καὶ πρὶν ἀκόμη μόλις ἐκδηλωθοῦν φόβοι ἐκρήξεως, τὸ καλλίτερον τὸ ὁποῖον ἔχῃ νὰ κάμῃ πᾶς Παρισινὸς εἶναι νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτοστιγμεὶ τοὺς Παρισίους. Νὰ παραλάβῃ τά μέλη τῆς οἰκογενείας του, μερικὰ φορέματα καὶ ὅσα δύναται περισσότερα τρόφιμα καὶ νὰ μεταβῇ μὲ τὸ πλέον πρόχειρον μέσον συγκοινωνίας, ἀκόμη καὶ πεζῇ πλησίον συγγενοῦς, φίλου, γνωστοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἰδίως εἰς τὴν ἐξοχήν. ὅπου αἱ οἰκίαι εἶναι ἀραιαὶ καὶ ἡ μία μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἄλλην. Ἡ ἔγκαιρος ἐγκατάλειψις τῶν Παρισίων θεωρεῖται ὡς τὸ καλλίτερον μέσον σωτηρίας. Συνιστᾶται μάλιστα εἰς τοὺς Παρισινοὺς νὰ ἔχουν ἀπὸ τώρα συνεννοηθῇ μὲ συγγενῆ ἢ φίλον ὁ ὁποῖος κατοικεῖ εἰς τὴν ἐξοχήν, ὥστε νὰ γνωρίζουν ποῦ ἀκριβῶς μεταβαίνουν κατὰ τὰς ὥρας ἐκείνας τῆς γενικῆς συγχύσεως καὶ τοῦ πανικοῦ.

Ὅσοι θὰ μείνουν εἰς Παρισίους, πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τοὺς κατοίκους τῆς ἰδίας οἰκίας καὶ μὲ τοὺς γείτονας διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ὑπογείων εἰς καταφύγια. Ὁ καθεὶς πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς ὄχι μόνον εἰς ποῖον ὑπόγειον, ἀλλὰ καὶ εἰς ποῖον σημεῖον τοῦ ὑπογείου θὰ καταφύγῃ, ὅταν θὰ δοθῇ τὸ σύνθημα τοῦ κινδύνου, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ τὴν τελευταίαν στιγμὴν σύγχυσις. Τὰ ὑπόγεια πρέπει νὰ καθαρισθοῦν ἀπὸ πᾶσαν εὔφλεκτον ὕλην καὶ νὰ ἀσβεστωθοῦν. Πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ αὐτὰ πᾶς σωλὴν ἀεριόφωτος. Μέσα εἰς τὰ ὑπόγεια πρέπει νὰ ὑπάρχουν διαρκῶς ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς: 1) Δοχεῖα ποσίμου ὕδατος, συχνὰ ἀνανεουμένου, 2) Τρόφιμα εἰς κονσέρβες καὶ παξιμάδια, 3) Μία ἀξίνη καὶ ἓν πτυάριον, 4) Φαρμακευτικὰ εἴδη πρὸς ἐπούλωσιν πληγῶν κ. τ. λ.

Ἑκάστη οἰκογένεια πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπὸ τώρα μερικὰ κηρία ἢ ἠλεκτρικὰ φαναράκια, διότι αἰφνιδίως θὰ διακοπῇ τὸ φῶς. Ἐπίσης, νὰ ἔχῃ παξιμάδια, κονσέρβες καθὼς καὶ ὕδωρ εἰς δοχεῖα, διότι ἴσως δηλητηριασθῇ τὸ ὕδωρ τῆς πόλεως. Τέλος ὁ καθεὶς πρέπει νὰ ἔχῃ προμηθευθῇ δι' ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του μίαν προσωπίδα.

Τὸ σύνθημα τοῦ κινδύνου θὰ δοθῇ μὲ τοὺς διαπεραστικοὺς ἤχους ἠλεκτρικῶν κωδώνων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη κατασκευασθῇ καὶ θά τοποθετηθοῦν τὴν τελευταίαν στιγμὴν, εἰς πᾶσαν διασταύρωσιν δρόμων. Ἂν κανεὶς εὑρεθῇ ἔξω, κατὰ τὰς ὁδηγίας τῆς ἀστυνομίας, ὀφείλει νὰ διακόψῃ πᾶσαν ἀσχολίαν καὶ νὰ τρέξῃ εἰς τὸ πλησιέστερον καταφύγιον μὲ διαστικὸν βῆμα, ἀλλὰ ***ψύχραιμα***, χωρὶς ***νὰ τρέχῃ***, οὔτε ***νὰ φωνάζῃ***. Ἂν δὲν προλαβάνῃ νὰ εὕρῃ καταφύγιον, πρέπει νὰ σταθῇ κάτωθεν ἀπὸ μίαν εἴσοδους καμάρας, εἴσοδον οἰκίας. Ἂν δὲν ἔχῃ μαζί του προσωπίδα, πρέπει νὰ σκεπάσῃ τὸ πρόσωπον καὶ ἰδίως τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ ἕνα μανδήλιον ἢ κασκόλ. Δὲν πρέπει πρὸ παντὸς νὰ σκουπίσῃ ἢ νὰ τρίψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του ἀκόμη καὶ ὅταν αἰσθανθῇ πῶς τὸν πονοῦν ἢ τὸν καίουν.

Ἂν εὑρίσκεται εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν ὥραν ποὺ θὰ σημάνῃ ὁ κίνδυνος, πρέπει νὰ κλείσῃ ἀμέσως τὰ παράθυρα καὶ νὰ σταματήσῃ ἀπὸ τὴν εἴσοδον τὸ ἠλεκτρικὸν καὶ τὸ ἀεριόφως. Θὰ φορέσουν ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τὰς προσωπίδας των, θὰ πάρουν εἰς τὰς χεῖρας τὰ τρόφιμα καὶ τὸ ὕδωρ των καὶ χωρὶς ἀναβολὴν στιγμῆς, ἀλλὰ καὶ ***χωρὶς τρέξιμον*** μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἠλεκτρικοῦ φαναριοῦ, θὰ καταφύγουν εἰς τὸ καθωρισμένον ὑπόγειον. Ἀπὸ τοὺς ὡρισμένους οἱ ὁποῖοι θὰ τρέξουν εἰς τὸ καταφύγιον ἐνοίκους ἢ γείτονας, εἷς θὰ ἔχῃ ὁρισθῇ ἀπὸ τώρα «ἀρχηγὸς» εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ὑπακούουν ὅλοι, ὥστε νὰ μὴ ἐπέρχεται σύγχυσις καὶ πανικός. Ἀπὸ τὸ καταφύγιον δὲν ἐπιτρέπεται ἔξοδος, παρὰ μόνον ὅταν θὰ σημάνουν εἰδικῶς οἱ κώδωνες.

Δεκέμβριος 1935

Σ. Στασινόπουλος

Μεταλλειολόγος μηχανικὸς

Ποιάν θὰ ἔπαιρνε.

Ἔπρεπε νὰ μοῦ τὸ πῇς πρὶν σὲ πάρω ὅτι ἤθελες 200 λίρες τὸ χρόνο γιὰ τουαλέττες.

— Καὶ ἂν σοῦ τὸ ἔλεγα θὰ μ' ἔπαιρνες;

— Ὄχι· θὰ ἔπαιρνα... τὴν ράφτρα σου.

Τὸ κτένισμα τοῦ φαλακροῦ.

Πές μου κύριε κτενίζεσαι μὲ τὸ ξυράφι;

ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Ὁ φίλος μου ὁ Σ.. ἕνας ἀπ' τοὺς καλλιτέρους δικηγόρους τῆς πόλεώς μας ἔχει πάθει ψύχωσιν... διὰ τὴν συντομίαν. Αἱ ἀγωγαί του, τὰ ὑπομνήματά του, δὲν ὑπερβαίνουν ποτὲ μισὴ σελίδα τοῦ δικαστικοῦ χάρτου. Καὶ ὅμως ἔχει πρώτης τάξεως ἐπιτυχίας.

Αἱ ἐπιστολαὶ ποῦ γράφει δὲν ὑπερβαίνουν ποτὲ τὰς δέκα γραμμάς. Ὅταν ἔχει νὰ πληροφορήσῃ κανέναν πελάτην τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τῆς δίκης του, τοῦ γράφει ἁπλούστατα:

«Κύριε,

Ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ἐκέρδισα τὴν δίκην σας».

Ὅταν πάλιν τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀντίθετον ἡ ἴδια συντομία:

«Κύριε,

Σᾶς πληροφορῶ μετὰ λύπης ὅτι ἐχάσατε τὴν δίκην σας».

ΕΤΟΣ ΓΡΗΓΟΡΟ

Ὁ Παντράκας ἐκήδευσε μὲ ὅλας τὰς τιμὰς τὴν πεθερά του. Τέσσερα ἄλογα, τρεῖς παπάδες, στέφανα κ.τλ. Ἤναν τὰ πρῶτα καὶ τὰ τελευταῖα εὐτυχῶς - λεπτὰ ποῦ ξόδευε εὐχαρίστως γιὰ τὴν πεθερά του. Φυσικὰ εἶχε πάρει, γιὰ τὴν περίστασι, ἕνα πένθιμο ὕφος, δὲν μιλοῦσε, προσπαθοῦσε νὰ θολώσῃ τὸ μάτι του.

Ὅταν τελείωσε ἡ ταφή, πῆρε τὸν δρόμο νὰ γυρίσῃ σπίτι του πεζῇ ἤθελε νὰ μείνῃ μόνος του γιὰ νὰ ἀναλογισθῇ τὸ μέγεθος τῆς εὐτυχίας του, διότι δεκαπέντε ὁλόκληρα χρόνια ἡ μακαρίτισσα τοῦ εἶχε ψήσῃ τὸ ψάρι στὰ χείλη.

Τραβοῦσε λοιπὸν ἥσυχος ὅταν περνῶντας κάτω ἀπὸ ἕνα σπίτι ποῦ ἐπεσκευάζετο, ἕνα τοῦβλο ἔπεσε ἀπ' ἐπάνω καὶ πέρασε μπροστὰ στὴ μύτη του χωρὶς εὐτυχῶς νὰ τὸν κτυπήσῃ. Ὁ Πατράκας στάθηκε, σήκωσε τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ ψιθύρισε;

— Μωρὴ καρακάξα, ἔφθασες ἤδη στὸν οὐρανό;

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

— Πάει στοίχημα;
— Πάει!
— Φέρε λοιπὸν κρασὶ καὶ ψαρί.

* * *

Ὁ Κατρόκιος, ἕνας κοσμογυρισμένος Κεφαλλωνίτης, ἐστοιχημάτιζε μὲ τὸν κὺρ Ἀναγνώστη τὸν ταβερνιάρη, ποιός ἀπὸ τοὺς δυὸ θὰ πλήρωνε τὸ ψαγοπότι τῆς παρέας: Ἂν ὁ ταβερνιάρης ἔλεγε πῶς τ' ἀρέσει ἕνα ἀπ' ὅσα τραγούδια θὰ τραγουδοῦσε ὁ Κατρόκιος, θἄχανε αὐτός· ἀλλοιῶς, θὰ πλήρωνε ὁ Κεφαλλωνίτης.

* * *

Γλεντζὲς πρώτης τάξεως, τραγουδιστὴς ξακουσμένος, καὶ κάλτσα τοῦ διαβόλου ὁ Κατρόκιος, ἐστοιχημάτιζε μὲ τὴν ἐλπίδα, πῶς οὕτως ἢ ἄλλως κάπου θὰ τύλιγε τὸν ταβερνιάρη, ὅπως καὶ τόσες ἄλλες φορὲς τοῦ τὤκανε. Ὁ κὺρ Ἀναγνώστης ἐξ ἄλλου, ἕνας κουτοπόνηρος καὶ φιλάργυρος Μωραΐτης, ταβερνιάρης καὶ μάγειρας ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια, ἐνόμισε πῶς βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ βγάλῃ ὅλα ὅσα εἶχε χάσει ὡς τώρα, καὶ ἐδέχθηκε τὸ στοίχημα, βέβαιος τώρα πιὰ πῶς θὰ τὸ κερδίσει σίγουρα, ἀφοῦ αὐτός καὶ μόνος θὰ ἦτο ὁ κριτὴς τοῦ τραγουδιστῆ!

— Καὶ τὰ Χερουβεὶμ νὰ κατεβοῦνε νὰ τὸν βοηθήσουν, πάλι πῶς δὲν μ' ἀρέσουν θὰ λέω, ἐμουρμούριζε ἐνῷ ἔτρωγε.

* * *

Τὸ ψαγοπότι ἐξακολουθοῦσε ἀπὸ ὥρα μὲ ζωηρότητα. Τέσσαρες ἡ παρέα τοῦ Κατρόκιου καὶ ὁ κὺρ Ἀναγνώστης πέντε, ἀφοῦ ἄδειασαν τῆς κατσαρόλες, βαλθῆκαν τώρα ν' ἀδειάσουν καὶ τὸ βαρέλι. Μόλις ἄφησε τὸ πηροῦνι ὁ Κεφαλλωνίτης, ἴσαξε τὰ μουστάκια του — κάτι μουστάκια γυρισμένα ἐπάνω σὰν τσιγκέλια — καὶ ἄρχισε τὸ τραγούδι:

«Τρεῖς ἀντρειωμένοι βούλησαν νὰ
βγοῦν ἀπὸ τὸν Ἅδη...»

— Δὲν μ' ἀρέσει! δὲν μ' ἀρέσει! ἐφώναξεν ὁ ταβερνιάρης.

— Φέρε λοιπὸν κρασί.

Ἡ κρασοκανάτες ἐπήγαιναν καὶ ἤρχοντο, ἐνῷ ὁ Κατρόκιος ἐξελαρυγγιζόταν νὰ τραγουδῇ πότε Εὐρωπαϊκά, πότε κλέφτικα, Τούρκικα καὶ Ζακυνθινά, Ἀρβανίτικα καὶ Σμυρνέϊκα. Εἶπε τὸ Τσακωνάκικο, εἶπε τὸ γιαργιτό, εἶπε τὸ Μακεδονικό, μὰ σ' ὅλα ὁ κὺρ Ἀναγνώστης εἴτε στὴν ἀρχὴ εἴτε στὸ τέλος, ἔδινε τὴν ἴδια ἀπάντηση:

— Δὲν μ' ἀρέσει, ἀδερφέ! δὲν μ' ἀρέσει! Μπᾶαααά!

— Θέλω μοσχᾶτο! εἶπε κάποτε θυμωμένος ὁ Κεφαλλωνίτης.

Μοσχᾶτο. Σαμιώτικο. Ὅ,τι θέλεις, μπεη μου, ἀπήντησε κοροϊδευτικὰ καὶ ὁ ταβερνιάρης, ἐνῷ ἔφερνε τίγκα τῆς κανάτες μοσχᾶτο! τὴν τσέπη σου νὰ φοβερίζῃς λέω!!

Τὸ τραγοῦδι ξανάρχισε ζωηρότερο· μὰ ὁ Κεφαλωνίτης, οὔτε μὲ τοὺς ἀμανέδες του, οὔτε μὲ τὰ σαρκιά, οὔτε μὲ τὰ ἐθνικὰ κατώρθωσε νὰ κάμῃ τὸν ταβερνιάρη ν' ἀλλάξῃ γνώμη.

Ἐπλησίαζαν μεσάνυχτα.

Ὁ Κατρόκιος κουρασμένος τώρα, μόλις ἐμουρμούριζε ξεψυχισμένα κανένα τραγοῦδι.

Μ' ἔφαε ὁ Μωραΐτης! εἶπε σιγανὰ στὸν διπλανόν του, ἀρκετὰ ὅμως ὥστε νὰ τ' ἀκούσῃ ὁ ταβερνιάρης.

Ἔβγαλε κατόπιν ἀπ' τὸ πορτοφόλι του ἕνα κατοστάρικο, καὶ βλέποντας στὸ ρολόγι του τὴν ὥρα καὶ τὸν κὺρ Ἀναγνώστη στὰ μάτια, ἐμουρμούρισε τραγουδιστά, μὲ φωνὴ ἄψυχη καὶ μὲ νησιώτικη προφορά:

Ἡ ὥρα ἐπλησίασε, ἂς μὴ μοιρογαρίζω,
νὰ σοῦ πληρώσω τὸ κρασὶ
καὶ νὰ μὴ ξεροτσαμπουνίζω.

— Δός μου τὰ ρέστα! εἶπε συγχρόνως πετῶντας στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ τὸ κατοστάρικο. Αὐτὸ βέβαια θὰ σ' ἀρέσῃ, κὺρ Ἀναγνώστη! ἔ!!

Αὐτὸ μάαααλιστα! μ' ἀρέσει λέει; καὶ πιανοῦ δὲν ἀρέσει;

Καὶ χαρούμενος, πεταχτὸς ὁ κὺρ Ἀναγνώστης ἅπλωσε χέρια τρεμάμενα νὰ πάρῃ τὸ κατοστάρικο.

Ὁ Κατρόκιος ὅμως ἐπρόφθασε καὶ τ' ἅρπαξε.

Σ' ἀρέσει; ἀμ' ἔχασες ἀφοῦ σ' ἀρέσει! εἶπε βάζοντας τὸ κατοστάρικο στὸ πορτοφόλι του.

— Ἔχασεεες!! ἀντήχησε συγχρόνως μονόγνωμη καὶ παρατεταμένη ἡ φωνὴ τῆς παρέας.

Καὶ ἐνῷ ὁ Κατρόκιος μὲ τὴν παρέα του ἔφευγε χασκογελῶντας, ὁ ταβερνιάρης ἔσβυνε τὰ φῶτα μουρμουρίζων:

— Μ' ἔφαες, Κεφαλλωνίτη! μ' ἔφαες!

Canova : *Ἔρως καὶ ψυχὴ*

Μουσεῖον Λούβρου

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΜΑΝΤΑΛΕΝΑ

Οἱ πρῶτές μου γι' αὐτὴν ἀναμνήσεις ξεκαθαρίζουν μὲ δυσκολία, χαμένες στὰ σύθαμπα τῆς νηπιακῆς ἡλικίας. Ἀνάμεσα στοὺς ἤχους, ποὺ ἔφθαναν ἀπὸ μακριὰ στὴν ἀσυνείθιστη ἀκοή μου, ἀγνώριστοι ὅλοι κ' ἐκπληκτικοί, ἔμαθα γρήγορα νὰ ξεχωρίζω τὴ φωνή της. Ἦταν μιὰ φωνὴ δυνατή, καθαρή, δροσερή, γλυκειά, ποῦ θἄλεγα πὼς ἔλαμπε καὶ στὰ μάτια μου μὲ τὸ χρῶμα τοῦ μελιοῦ ἢ τοῦ χειμωνιάτικου ἡλιου. Τὴν ἄκουγ' ἀπὸ τὸ περιβολάκι, ὅπου ἔπαιζα μὲ τὰ χώματα καὶ τὰ πετραδάκια, καθισμένος μέσα στήν πέτρινη γούρνα· τὴν ἄκουγ' ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς σάλας, ὅπου στεκόμουν ἀνεβασμένος σὲ μιὰ καρέκλα κι' ἔβλεπ' ἀντίκρυ τὸ Κάστρο· τὴν ἄκουγα κάποτε κι' ἀπὸ τὸ κρεββατάκι μου, στὴν ἄλλη κάμαρα, ὅταν ξυπνοῦσα τὸ πρωΐ μὲ τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν. Καὶ πρέπει νἄδειχνα μιὰ πολὺ χαρούμενη ἔκπληξι, γιατὶ συχνὰ ἡ μητέρα μου γελαστή, μοῦ ἔλεγε :

— Ἄκου, ἡ Μανταλένα !...

Ἔτσι ἤξερα, πὼς ἡ γλυκειὰ καὶ καθαρὴ ἐκείνη φωνὴ ἔβγαινε ἀπὸ κάποιο πλάσμα ποῦ τῶλεγαν «Μανταλένα», μὰ ποῦ δὲν τὸ εἶχα ἰδῆ ποτέ. Πολλὰ ἄλλα πλάσματα, ἀκόμα τότε, τἄξερα ἔτσι μόνο ἀπ' τὴ φωνή τους, ἀπ' τὸν ἦχό τους. Μ' ἀνάμεσα 'ς ὅλα, γνωστά μου κι' ἄγνωστα εἰδωμένα κι' ἀνείδωτα, ἡ Μανταλένα μοῦ φαίνουνταν σὰν κάτι ξεχωριστό. Τὴ φαντάζουμουν πιὸ ὥμορφη κι' ἀπὸ τὴ μητέρα μου, ὅταν μ' ἐχάϊδευε στὸ κεφάλι καὶ στὸ πηγοῦνι.

Μιὰ 'μέρα, καθὼς στεκόμουν μπροστὰ στὸ παράθυρο, ἀνεβασμένος στὴν καρέκλα, ἄκουσα πάλι τὴ φωνή της. Μοῦ φάνηκε πὼς ἔβγαινε ἀπὸ τόσο κοντά μου, ὥστε ὥρμησα νὰ προβάλω, γιὰ νὰ ἰδῶ. Ἡ μητέρα μου, ποῦ μὲ παράστεκε ἀπὸ πίσω, μ' ἐκράτησε. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπέμενα, μ' ἐσήκωσε στὴν ἀγκαλιά της καὶ μ' ἄφισε νὰ βγάλω τὸ κεφάλι μου ἀπὸ τὴ γρίλλια. Καὶ νά, τὸ ξεχωριστό, τὸ θαυμάσιο, τὸ θεῖο ποῦ μοῦ ὑπόσχουνταν ἡ φωνή : Σ' ἕνα διπλανὸ παράθυρο, δυὸ-τρία σπίτια πιὸ κάτω ἀπ' τὸ δικό μας, ἀριστερὰ μου, εἶδα ἕνα κεφάλι ὁλόξανθο, ποῦ ἔλαμψε στὰ μάτια μου μὲ τὸ χρῶμα τοῦ μελιοῦ καὶ τοῦ χειμωνιάτικου ἡλιου,

— Ἡ Μανταλένα ! μοῦ ψιθύριζε καθὼς μὲ κρατοῦσε ἡ μητέρα μου. Τὴν εἶδες λοιπὸν τὴ Μανταλένα ;

Ναί, τὴν εἶδα, τὴν ἔβλεπα, μὰ ὄχι ὅσο ἤθελα, Γιατὶ καθὼς ἦταν κ' ἐκείνη γυρισμένη ἀριστερὰ καὶ μιλοῦσε μ' ἕν' ἄλλο κορίτσι, μαυρειδερό, 'ς ἕν' ἄλλο παράθυρο, πιὸ

κάτω, δὲν μοῦδειχνε παρὰ τὰ ξανθά της μαλλιά, τὸν κάτασπρο σβέρκο της καὶ λιγάκι ἀπὸ τὴν οὐρανιὰ καμιζόλα της. Τοῦ κάκου περίμενα νὰ γυρίσῃ μιὰ στιγμὴ τὸ πρόσωπό της πρὸς τὸ μέρος μου· τοῦ κάκου ἀντιστάθηκα ὅσο μποροῦσα δυὸ-τρεῖς φορὲς, ποῦ θέλησε ἡ μητέρα μου νὰ μὲ τραβήξῃ μέσα. Ἡ Μανταλένα ἐξακολουθοῦσε νὰ μιλᾷ μὲ τὸ μαυρειδερὸ κορίτσι, γυρισμένη ἀντίθετα. Κι' ἄξαφνα, μ' ἕν' ἀπότομο κίνημα, σὰ νά τὴ φώναξε κάποιος ἀπὸ τὸ σπίτι, ἔμπασε μέσα τὸ κεφάλι της καὶ τὴν ἔχασα.

Δὲν θυμοῦμαι ἂν ἔκλαψα καὶ τότε, ὅπως μιὰ φορὰ ποῦ μοῦκαναν μὲ τὸ πρίσμα φάσματα στὸν τοῖχο κι' ἄξαφνα μοῦ τῶκοψαν. Ἀπὸ κείνη ὅμως τὴν ἡμέρα, ποῦ εἶδα τὸ ξανθὸ κεφάλι, ἡ γλυκειὰ φωνὴ μοῦ φαίνουνταν πιὸ γνώριμη, πιὸ ἀγαπητὴ καὶ πιὸ ζωηρὰ γρωματισμένη μὲ τὸ χρῶμα τοῦ μελιοῦ καὶ τοῦ χειμωνιάτικου ἥλιου...

***

Γυρίζαμε ἀπ' τὴ γειτονική μας Ἐκκλησία. Κάποια Κυριακή; κάποια γιορτή;...

Ἡ μητέρα μου μὲ κρατοῦσε ἀπ' τὸ χεράκι κ' ἡ ντάντα, στὸ πλάϊ μας, ἦταν ἕτοιμη νὰ μὲ σηκώσῃ στὴν ἀγκαλιά της, γιατὶ μόλις ἔσερνα τὰ πόδια μου.

Ἄξαφνα βλέπω τὴ μητέρα μου νὰ στέκεται καὶ νὰ μιλᾷ πρὸς τὰ ψηλά. Στέκουμαι κ' ἐγὼ καὶ σηκώνω τὸ κεφάλι μου. Ἤμαστε κάτω ἀπὸ ἕνα παράθυρο, ποῦ πρέπει νἄταν τὸ ἴδιο ἐκεῖνο, ὅπου ἐδῶ καὶ λίγες μέρες εἶχα ἰδῇ τὸ ξανθὸ κεφάλι. Γιατὶ καὶ τώρα τὸ ἴδιο κεφάλι ἦταν ἐκεῖ προβαλμένο. Θὰ τὸ γνώριζα κι' ἀπὸ τὰ μαλλιά του. Ἄκουσα ὅμως καὶ τὴ μητέρα μου ποῦ εἶπε :

— Καλημέρα, Μανταλένα μου...

Καὶ τὴ γλυκειὰ δυνατὴ φωνὴ ποῦ ἀποκρίθηκε :

— Καλημέρα σας, κυρία!...

Ἀπόρησα, θαμπώθηκα καὶ καταχάρηκα. Ἤμουν στὴν ἡλικία, ποῦ βλα μᾶς φαίνουνται θαύματα, ὑπερφυσικά. Πῶς βρέθηκε ἄξαφνα μπροστά μας τὸ παράθυρο ἐκεῖνο, σὲ μιὰ στιγμὴ ποῦ τὸ νόμιζα μίλλια μακριά;

Μὰ ἔκαμα ἔτσι κ' εἶδα, γνώρισα τὸ σπίτι μας, στὴν ἴδια γραμμή. Βέβαια, καλὲ, ἦταν τὸ παράθυρο τῆς Μανταλένας! Καὶ νὰ ἀπὸ κάτω του μιὰ πόρτα, λαδιὰ σκοῦρα, μὲ τῶνα πορτόφυλλο κλειστό, μὲ τἄλλο διάπλατο, ἀπ' ὅπου φαίνουνταν παρὰ μέσα μιὰ σκάλα κιτρινωπὴ, ἴσια, φωτισμένη ζωηρὰ καὶ φαιδρὰ ἀπὸ κάποιο ἀθώρητο φεγγίτη.

Τράβηξα τὴ μητέρα μου ἀπ' τὸ χέρι, γιὰ νὰ τῆς δείξω πῶς ἤθελα νὰ μποῦμε ς' ἐκείνη τὴν πόρτα καὶ νἀναιβοῦμε ς ἐκείνη τὴ σκάλα, γιὰ νὰ φθάσουμε τὴ Μανταλένα.

Μὰ ἡ μητέρα μου ἀντιστάθηκε.

— Σύχασε, μοῦ εἶπε, τώρα θὰ πᾶμε στὸ σπίτι μας.

Κ' ἐπρόσθεσε, κυττάζωντας ψηλά:

— Δὲ βλέπεις, καλέ; Ὁ γιός μου θέλει νὰ σοῦ κάμῃ δίζιτα.. Νά, νά, μὲ τραβουλιάζει...

Ντράπηκα κ' ἔπαψα ἀμέσως τὸ τραβούλιγμα. Ἡ Μανταλένα γελοῦσε δυνατὰ κ' ἔλεγε λόγια ποῦ δὲν τὰ θυμοῦμαι, γιατ' ἴσως καὶ δὲν τὰ καταλάβαινα. Γελοῦσε κ' ἡ μητέρα μου, ποῦ ἔσκυβε τώρα σὲ μένα καὶ μοῦλεγε:

— Τὴν ἀγαπᾶς τὴν κυρία Μανταλένα; .. σᾶρέσει;. . Ἰδές τη λοιπόν ! νά !...

Μοῦ σήκωνε τὸ κεφαλάκι ἀπ' τὸ πηγοῦνι· κ' ἐγὼ ἀντιστεκόμουν, ἔβαζα δύναμι νὰ τὸ κρατῶ σκυφτό· γιατὶ καταλάβαινα πὼς ἅμα τὸ σήκωνα τώρα, θἀντίκρυζα τὰ μάτια τῆς Μανταλένας νὰ μὲ κυττάζουν, κι' αἰσθανόμουν ντροπή, ἴσως μάλιστα καὶ κάποιο φόβο.

Γιατὶ προτήτερα, ποῦ ἡ Μανταλένα μιλοῦσε μὲ τὴ μητέρα μου, εἶχα ἰδῇ μιὰ στιγμὴ αὐτὰ τὰ μάτια ἀπὸ τὸ πλάϊ, καὶ μοῦ εἶχαν φανῇ πολὺ ἀλλοιώτικα, πολὺ διαφορετικὰ ἀπ' ὅσα μάτια εἶχα ἰδῇ ὡς τότε. Φανταζόμουν, πὼς ἂν τἄβλεπα ὁλόϊσα, καρφωμένα στὰ δικά μου, θὰ τρόμαζα, ὅπως τρόμαξα μιὰ φορὰ στὴ σοφίτα, ὅπου, παίζωντας, γύρισα μιὰ παληὰ εἰκόνα, πεταμένη ἀνάποδα σὲ μιὰν ἄκρη, καὶ βρέθηκα ἄξαφνα ἀντίκρυ ς ἕνα μεγάλο πρόσωπο μὲ κάτι μάτια φοβερά. Ἄντρας ἦταν; γυναῖκα ἦταν; Δὲν ξέρω ! Μὲ μιὰ κραυγὴ τρόμου πέταξα τὴν εἰκόνα, ἔφυγα κι' οὔτε ξαναπάτησα στὴ σοφίτα ἐκείνη.

Μὰ σήμερα, ἡ περιέργεια κατανίκησε καὶ τὴ ντροπὴ καὶ τὸ φόβο. Ἔπειτα ἡ μητέρα μου ἦταν κοντά μου, μὲ κρατοῦσε ἀπ' τὸ χέρι· τί εἶχα νὰ πάθω; Κ' ἐπιτέλους σήκωσα τὸ κεφάλι μου κ' εἶδα τὰ μάτια τῆς Μανταλένας ποῦ μὲ κύτταζαν.

Τρόμαξα πάλι, γύρισα μιὰ στιγμὴ τὰ δικά μου ἀλλοῦ κ' ἔσφιξα τὸ χέρι τῆς μητέρας μου. Μὰ σὰ νὰ μὲ τράβηξαν μὲ μαγνήτη τὰ μάτια ἐκεῖνα, τὰ ξανακύτταξα χωρὶς νὰ θέλω. Αὐτὸ ἔγεινε δυὸ-τρεῖς φορὲς, ὥς που νὰ ξεθαρρευτῶ. Κι' ἄφοβα τότε ξακολούθησα νὰ τὰ κυττάζω...

Τὰ μάτια τῆς Μανταλένας, μεγάλα, βλάνοικτα, τριγυρισμένα ἀπὸ μαῦρα, μακρυὰ τσίνορα, εἶχαν τὸ χρῶμα τῆς γαλαζόπετρας. Μὰ ἔχυναν τόσο φῶς, ὥστε δὲν μἄφιναν νὰ βλέπω τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὸ πρόσωπό της. Αὐτὰ ἔβλεπα μόνο καὶ τὰ ξανθά της μαλλιά. Ἦταν γιὰ μένα μιὰ καινούργια ἐντελῶς γοητεία. Εἶχα καρφωθῇ ἐκεῖ στὴ μέση τοῦ δρόμου, μὲ τὸ κεφάλι μου ψηλά. Ἡ μητέρα μου, γιὰ νὰ κουνηθῶ, ἀναγκάσθηκε νὰ μὲ τραβήξῃ μὲ δύναμη. Τὴν ἀκολούθησα. Μὰ ὅσο πηγαίναμε, ἐγὼ ὥς ποῦ μπήκαμε πιὰ στὴν πόρτα μας, ξακολουθοῦσα νὰ κρατῶ τὸ κεφάλι μου γυρισμένο κατὰ τὸ παράθυρο τῆς Μανταλένας.

Ἀπὸ τότε, μόλις ἄκουγα τὴ γλυκειά, δυνατὴ φωνὴ, ξαναφαίνουνταν μπροστά μου τὸ ξανθόμαλλο κεφάλι μὲ τὰ γαλάζια μάτια. Ἡ Μανταλένα γιὰ μένα ἦταν ἕνα ἀλλοιώτικο πλάσμα, ἕνα γοητευτικὸ τέρας, ποὺ δὲν εἶχε παρὰ μαλλιὰ καὶ μάτια.

***

Σιγὰ σιγά, μεγαλώνοντας τὴ συμ-

πλήρωνα, τὴν ἔβλεπα καθαρά. Ὅταν ἔγεινα πειὰ πέντε χρονῶν, ἡ Μανταλένα ἐκτὸς ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ μάτια, εἶχε γιὰ μένα κ' ἕνα κατακόκκινο στόμα μὲ κάτασπρα δόντια, ποῦ τὰ μπροστινά, ταπάνω, μοῦ φαίνουνταν σὰν μεγαλείτερ' ἀπὸ τἄλλα· εἶχε ἀκόμα μιὰ μύτη ἴσια, στενὴ καὶ μακρυά, ποῦ μὲ δυσκολία ξεχώριζα τὰ ρουθουνάκια της, καὶ δύο αὐτάκια τριανταφυλλιά, στιλισμένα μὲ δυὸ μικρούτσικα διαμάντια. Πάντα ὅμως τὰ μάτια της ἔλαμπαν περισσότερ' κι' ὅλ' αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τἄβλεπα σὰ μέσα 'ς ἕνα γαλάζιο φῶς. Καὶ τὸ μέλι ἀκόμα τῶν μαλλιῶν της μοῦ φαίνουνταν πὼς ἐκυάνιζε ἀλαφρά, σὰν τὸ παληὸ χρυσάφι μιᾶς καρφίτσας ποῦ φοροῦτε ἡ γιαγιά μου.

Ἦταν ἀράγε τόσο ὑπερφυσικὰ ὥμορφη ἡ Μανταλένα, ὅπως τὴν ἔβλεπα ἀπ' τὰ πέντε μου χρόνια ὡς τὰ ἑπτά ; Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω ἀκόμα. Δὲν θάξερα κἂν νὰ' πῶ οὔτε τί ἡλικία εἶχε, τὸν καιρὸ ποῦ, μαζὶ μὲ τὸν κόσμο, τὴν πρωτογνώρισα. Θυμᾶμαι πάντα τὸ στῆθος της μεστό, στρογυλό, φουσκωμένο. Μὰ ἦταν τότε κοριτσόπουλο δεκαπέντε χρονῶν ἢ μεγάλο κορίτσι, εἰκοσιπεντάρα ; Ἀδύνατο νὰ συμπεράνω. Τό μόνο βέβαιο εἶνε πὼς ὕστερ' ἀπὸ τριάντα χρόνια ποῦ τὴν ξαναεῖδα, ἡ Μανταλένα ἦταν γρηὰ κι' ἄσχημη, μὲ δυὸ δόντια μονάχα, — ἐκεῖνα τὰ μπροστινά, ποῦ μοῦ φαίνουνταν πάντα μεγαλήτερα. Μὰ κι' ἀπ' αὐτὸ τίποτα δὲν ἐγάζω. Μπορεῖ νὰ γέρασε πρώρα, μπορεῖ νἄχε μεστώσῃ καὶ τὸ στῆθος της. Κ' ἡ πιὸ ἄσχημη γρηὰ δὲν μπορεῖ νὰ στάθηκε ςτὸν καιρό της πεντάμορφη ;

Τὴν ἱστορία της ὅμως τὴν ξέρω κι' ἀπ' αὐτὴ ἐγάζω πὼς ἡ ὥμορφη Μανταλένα, αὐτὸ τὸ νηπιακό μου ὄνειρο, στάθηκε μιὰ ἀπὸ τὴς πιὸ δυστυχισμένες γυναῖκες τοῦ τόπου της καὶ τοῦ καιροῦ της. Κ' εἶνε μάλιστα τὸ πρῶτο πλᾶσμα 'στὸν κόσμο ποῦ μαζὶ μὲ τὴ χαρὰ τῆς Ὡμορφιᾶς, μοῦ γνώρισε καὶ τὴ θλίψη τῆς Δυστυχίας. Θὰ ἤμουν τότες ὡς ἑπτὰ χρονῶν. Ἡ μητέρα μου μ' ἔστελνε κάθε μέρα στὸ σπίτι τῆς Μανταλένας, ὅπου ἡ θειά της, μιὰ ἀγαθώτατη καὶ καθαρώτατη γρηοῦλα, μ' ἐμάθαινε νὰ συλλαβίζω στὴ φυλλάδα μου καὶ μοῦλεγε παραμύθια. Τὸ μάθημα μὲ στενοχωροῦσε πολύ. Μιὰ μέρα μάλιστα, θυμοῦμαι, πέταξα μὲ θυμὸ τὴ φυλλάδα μου καὶ φώναξα: «Νὰ μοῦ δώσετε τὸ μηνιάτικό μου νὰ φύγω!» (Γιατὶ ἴσα-ἴσα ἐκεῖνο τὸ πρωῒ εἶχα πάῃ τὸ ἀσημένιο δίφραγκο, ποῦ πληρώναμε κάθε μῆνα τὰ πέντ' ἔξη παιδιά, γειτονόπουλα, τοῦ νηπιαγωγείου). Τὰ παραμύθια ὅμως τἄκουγα πάντα μ' εὐχαρίστηση, ἄν καὶ τἄξερα πιὰ ἀπόξω, γιατὶ ἡ γρηὰ δασκάλα μᾶς ἔλεγε δυὸ-τρία, πάντα τὰ ἴδια. Ἤμουν κατενθουσιασμένος προπάντων ὅταν μπορεῖσα, ἀκούγωντας τὸ παραμυθι μὲ τὶς πεντόμορφες, τὶς βασιλοπούλες, τὶς νεράϊδες, τὶς μάγισσες, νὰ βλέπω καὶ τὴ γλυκειὰ Μανταλένα, πότε ἀπ' τὴ μισανοικτὴ πόρτα, ςτὴν καμαροῦλα της, ὅπου κτένιζε ἀτέλειωτα τὰ χρυσᾶ της μαλλιά, ὁλάκαιρη ἱεροτελεστία ! — πότε 'κεῖ, μπροστά μας, νὰ κάθεται στὴν καρέκλα καὶ νὰ πλέκῃ ἥσυχα ἢ νὰ κεντᾷ.

Σπάνια, πολὺ σπάνια μιλοῦσε καὶ σιγὰ-σιγά. Ἡ φωνή της, μέσα στὸ σπίτι, ἦταν ὁλωσδιόλου ἀλλοιώτικη, παρὰ ὅπως τὴν ἄκουγα ἀπ' τὸ περιβόλι. Τὴν ὕψωνε καθαρὴ καὶ δυνατὴ μόνο σὰν κουβέντιαζε, ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ δρόμου ἢ τῆς αὐλῆς, μὲ τὶς ἀντικρινὲς της φιληνάδες. Φώναζε τότε καὶ γελοῦσε, σὰν ἕνα πλᾶσμα χαρούμενο καὶ ξένοιαστο. Μὰ μόλις τέλειωνε τὴν κουβέντα κ' ἔμπαινε μέσα, τὸ γέλοιο της ἔσβυνε, τὸ πρόσωπό της γίνουνταν σοβαρό, μελαγχολικό, κ' ἡ φωνή της δὲν ἀντηχοῦσε παρὰ 'ς ἕνα πολὺ χαμηλὸ τόνο, βαρὺ, σχεδὸν πένθιμο... Μοῦκανε μεγάλη ἐντύπωση αὐτὴ ἡ διαφορά. Πῶς κτυπᾷ ἕνα κουδοῦνι ὅταν τὸ χουφτώνῃς ὁλάκαιρο κι' ὅταν πάλι τὸ κρατᾷς μόνο ἀπ' τὸ χεροῦλι ; Ἔτσι μοῦ φαίνουνταν κ' ἡ Μανταλένα ὅταν μιλοῦσε ἀπ' τὸ παράθυρο κι' ὅταν μιλοῦσε μέσ' ςτό σπίτι. Μὰ τὸ λυπημένο ὕφος τῆς πήγαινε. Γίνουνταν πιὸ ὥμορφη ὅταν σιωποῦσε ἢ σιγομιλοῦσε μελαγχολικά. Τὰ χαμηλωμένα ματόκλαδα μὲ τὰ μαῦρα τσίνορα ἔρριχναν μιὰ θαυμάσια σκιὰ στὴς γαλάζιες κόρες. Ἦταν στιγμὲς ποῦ ζωντάνευε μπροστά μου τὴ Βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ. Κ' ἦταν ἄλλες ποῦ μοῦ φαίνουνταν σὰν τὴν γαλανὴ Φραγκοπαναγιά, ποῦ εἶχε στὸ εἰκονοστάσι της μιὰ γειτόνισσά μας κοντέσσα. Τὸ βράδυ τῶλεγα τῆς μητέρας μου:

—Μαμμάκα, ἡ κυρία Μανταλένα δὲν εἶναι ἀπαράλλακτη μὲ τὴν Παναγία ;

Κ' ἡ μητέρα μου τῶλεγε τοῦ πατέρα μου καὶ γελοῦσαν.

Ἕνα βράδυ, ἐκεῖ ποῦ δειπνούσαμε ὁ πατέρας μου μέ ρώτησε :

—Κωστάκη, ἄμα μεγαλώσῃς θέλεις νὰ πάρῃς γυναῖκά σου τὴ Μανταλένα ;

Ἐγὼ κούνησα ἀμέσως τὸ κεφάλι μου ζωηρά, μὲ προθυμία· κ' ἔπειτα, ξαφνικά, μιὰ φλόγα ντροπῆς ἀνέβηκε στὰ μάγουλά μου. Ἐκεῖνοι ἔσκασαν ἀπὸ τὰ γέλια.

Ἄλλη φορά, ρώτησα τὴ μητέρα μου :

— Μὰ γιατὶ ἡ κυρία Μανταλένα εἶνε πάντα λυπημένη ;

— Γιατὶ δὲν ἔχει μητέρα, παιδί μου.

— Τῆς πέθανε ;

— Ναί.

— Οὔτε πατέρα ;

— Ὄχι, πατέρα ἔχει..

— Καὶ γιατὶ δὲν εἶνε μαζύ του;

— Γιατὶ ἄμα ἔχασε τὴ μητέρα της πρὶν γεννηθῇς ἐσύ, τὴν πῆρε ἡ θεία της, νὰ τὴν ἔχει σὰν παιδί της.

Τόσο μόνο μοῦ εἶπε ἡ μητέρα μου καὶ, χωρὶς νὰ τὴ ρωτήσω ἄλλο ἐπωφελήθηκε γιὰ νὰ προσθέσῃ :

— Λυπᾶται, ἡ καϊμένη, σὰ θυμᾶται τὴ μητερούλα της. Βλέπεις, παιδί μου ; Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ μπῇ στὴ θέσι τῆς μητερούλας· οὔτε μπαμπᾶς οὔτε θεία. Γι' αὐτὸ καὶ σὺ πρέπει νἄσαι φρόνιμος, νὰ μά-

κοῦς, νὰ μὴ μὲ συγχίζῃς καὶ νὰ μ' ἀγαπᾷς.

— Σ' ἀγαπῶ, ψιθύρισα. Πάντα θὰ σ' ἀγαπῶ, μαμμάκα !..

Κι' ἀπὸ μέσα μου εἶπα: «Θ' ἀγαπῶ ὅμως καὶ τὴ Μανταλένα».

***

Ἀργότερα ἔμαθα.

Δὲν ἦταν μόνο ποῦ δὲν εἶχε Μητέρα ἡ Μανταλένα, παρὰ ποῦ εἶχε καὶ μητρυιά. Ἡ μητρυιὰ αὐτὴ, κάμποσα χρόνια τῆς εἶχε κάμῃ πολὺ κακὴ ζωή. Δηλαδὴ κ' ἡ Μανταλένα μπορεῖ νἄχε κάμῃ κακὴ ζωὴ τῆς μητρυιᾶς της. Ὁπωσδήποτε, δὲν μποροῦσαν πιὰ νὰ ζοῦν στὸ ἴδιο σπίτι. Γι' αὐτὸ ἡ Μανταλένα ἀναγκάστηκε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ πατρικὸ καὶ νὰ ζητήσῃ ἄσυλο στὸ σπίτι τῆς πτωχῆς της θειᾶς.

Τὴν ἀγαποῦσε τάχα ὁ πατέρας της; Τῆς χάριζε ὡραῖα πράμματα ; Τὴν ἔβλεπε συχνά; Τίποτ' ἀπ' αὐτὰ δὲν μποροῦσα τότε νὰ ξέρω. Ἐγὼ δὲν εἶδα ποτὲ τὸν πατέρα τῆς Μανταλένας. Μὰ γιὰ νὰ ἐξηγῶ τὴν αἰώνια μελαγχολία της, μοῦ ἔφθαναν ἡ πληροφορίες τῆς μητέρας μου.

Μιὰ μέρα τὴ ζύγωσα ξαφνικὰ καὶ τῆς εἶπα :

— Ξέρω γιατὶ εἶσαι λυπημένη ! Θυμᾶσαι τὸ μαμμάκα σου ποῦ πέθανε.

Κ' ἡ Μανταλένα ξαφνιάστηκε, θύμωσε καὶ μ' ἀποπῆρε :

— Νὰ μοῦ κάνῃς τὴ χάρι ! μοῦ φώναξε. Δὲν εἶναι δική σου δουλειά! Πήγαινε νὰ διαβάσῃς τὴ φυλλάδα σου. Ὁρίστ' ἐκεῖ !...

Μοῦρθαν κλάμματα. Τὰ εἶδε ἡ γρηὰ δασκάλα μου, μ' ἐχάϊδεψε καὶ μοῦ εἶπε στ' αὐτί :

— Μὴν τῆς μιλᾷς ποτὲ γιὰ τὴ μάννα της. Τῆς τὴ θυμίζεις καὶ πικραίνεται χειρότερα. Ἔπειτα ἔχει κι' ἄλλα βάσανα, τὸ καϊμένο. Εἶνε βαρειὰ ἄρρωστος ὁ πατέρας της.

Μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ συχώρεσα ἀμέσως τὸν ἀπότομο τρόπο τῆς Μανταλένας, γιατὶ εἶδα πὼς ὅλο τὸ λάθος ἦταν δικό μου. Λυπήθηκα μάλιστα πολὺ ποῦ, χωρὶς νὰ θέλω, τὴν πίκρανα. Κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἀντὶ νὰ λιγοστέψῃ μεγάλωσε ἡ παιδιάτικη λατρεία ποῦ τῆς εἶχα.

Ἄξαφνα ἕνα βράδυ, πολλὴν ὥρα ἀφοῦ σκόλασα, ἦλθε στὸ σπίτι μας ἡ εἴδησι : Πέθανε ὁ πατέρας τῆς Μανταλένας.

Δὲν ἤξερ' ἀκόμη ἀπὸ θάνατο κ' ἡ εἴδηση δὲν μοῦκαμε καὶ τόσο φοβερὴ ἐντύπωση. Δὲν φαντάσθηκα ἀμέσως καμμιὰ μεγάλη συμφορὰ γιὰ τὴ Μανταλένα. Συλλογίστηκα μόνο ὅτι τὴν ἄλλη μέρα, θὰ τὴν ἔβλεπα πολὺ λυπημένη, ἴσως καὶ κλαμμένη. Ὑποσχέθηκα ὅμως στὸν ἑαυτό μου νὰ μὴ τῆς πῶ οὔτε λέξι γιὰ τὸν πατέρα της. Θἄκανα σὰ νὰ μὴν ἔμαθα τίποτα...

Καὶ τὸ πρωΐ, ἀνύποπτος μπορῶ νὰ πῶ, πῆρα τὴ σάκκα μου καὶ πῆγα, ὅπως πάντα, στὸ σκολειό μου.

Θέ μου ! τί μὲ περίμενε !

Δὲν ξέρω τί ὥρα ἦταν. Θυμοῦμαι μόνο, πὼς ὁ ἥλιος δὲν εἶχε κατεβῇ ἀκόμα στὸ στενό μας δρομο μὲ τὰ ψηλὰ σπίτια. Ἔτρεξα τὸ μικρὸ διάστημα, ποῦ χώριζε τὴν πόρτα μας ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς Μανταλένας, μέσα σὲ μιὰ στακτερὴ σκιά,

δροσερή, σχεδὸν κρύα. Ψήλωσα ὅσο μποροῦσα στὴς μύτες τῶν ποδιῶν καὶ κτύπησα μιὰ φορὰ τὸν σιδερένιο ***μπατταδοῦρο.*** Κάποιος ἀπὸ πάνου τράβηξε τὸ σχοινὶ τοῦ ***σαρταρέλλου*** καί τὸ σκοῦρο λαδὶ πορτόφυλλο ἄνοιξε. Τῶσπρωξα τότε, μπῆκα μ' ὁρμὴ κ' ἑτοιμάστηκα νἀνεβῶ. Ἀλλὰ ἡ σκάλα, φωτισμένη ζωηρὰ ἀπὸ ἕνα μικρὸ, ἀνατολικὸ φεγγίτη, δὲν ἦταν ἐλεύθερη. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ κατέβαιναν δυὸ ἄνθρωποι: Ἡ Μανταλένα μπροστὰ κι' ὁ θεῖος της ἀπὸ πίσω.

Στάθηκα εὐθὺς μὲ τὸ κεφάλι ψηλά.

— Ποιὸς εἶνε; ρώτησε ἀπὸ πάνου ἡ δασκάλα μου.

Κ' ἡ Μανταλένα, κατεβαίνωντας, μὲ τὰ γαλάζια της μάτια ὁλάνοιχτα, καρφωμένα ἀπάνου μου, ἀποκρίθηκε σιγὰ, μὰ πολὺ σιγά :

—Ὁ Κωστάκης...

Ἡ φωνή της ἦταν ἀθόρυβη, ὅπως τὸ βῆμα της. Ἦταν σὰ μιὰν ἀληθινὴ ὀπτασία, σὰν ἕνα πλάσμα ὑπερφυσικὸ, ποῦ κατέβαινε τὴ σκάλα χωρὶς νὰ τὴν ἀγγίζῃ... Τὸ φουστάνι της ἦταν τόσο μακρύ, ποῦ ἀλήθεια δὲν ἔβλεπα τὰ πόδια της. Καὶ τὸ φουστάνι αὐτὸ ἦταν κατάμαυρο. Κατάμαυρη κι' ἡ ζακέττα μὲ τὰ στενὰ μανίκια. Κατάμαυρη κι' ἡ μαντίλλια, ποῦ ἦταν ριχμένη ἀπάνω στὰ ξανθὰ μαλλιὰ κ' ἔφθανε μὲ ἁπλὲς, ἴσιες πτυχὲς, ὥς πάρα κάτω ἀπὸ τὴ μέση. Μὲ τῶνα της χέρι, κατάλευκο σὰν τὸ κερί, τὴν κρατοῦσε ἐνωμένη κάτω ἀπ' τὸ πηγοῦνι. Ταὐτιά της ὅμως ἔβγαιναν ἔξω κ' εἶδα εὐθὺς πὼς σήμερα δὲν ἦταν στολισμένα μὲ τὰ μικρά διαμάντια... Ἡ Μανταλένα ἦταν βουτηγμένη στὰ φρικτὰ μαῦρα. Δὲν ἔκλαιγε. Μὰ τὸ πρόσωπό της, κατακόκκινο, ἀναμμένο, εἶχε μιὰ τέτοια ἔκφραση λύπης, πόνου, συντριβῆς, ποῦ μοῦ φαίνεται πὼς ποτὲ δὲν τὴν εἶδα 'ς ἄλλο πρόσωπο ἀνθρώπου. Τὰ μάτια της προπάντων—ἄχ, Θέ μου, ἐκεῖνα τὰ μάτια της! Πῶς γυάλιζαν στεγνά, κατάξερα, πῶς φαίνουνταν σὰ νἄχαν χύση ὅλα τὰ δάκρυα ποῦ μποροῦσαν!

Δυὸ-τρεῖς στιγμὲς μπόρεσα νἀνθέξω στὸ κύτταγμά τους. Ἔπειτα κατέβασα τὰ δικά μου καὶ ξυστὰξυστὰ, τοῖχο-τοῖχο, κρατῶντας καὶ τὴν ἀναπνοή μου, προσέχοντας νὰ μὴν ἀγγίξω οὔτ' ἕνα κρόσσι τῆς μαύρης μαντίλλιας, ἀνέβηκα γρήγορα τὴ σκάλα,—μὰ πολὺ γρήγορα, σὰ νὰ μὲ κυνηγοῦσαν, — ἔτρεξα ἴσα στὴ γωνίτσα μου κ' ἐκάθησα, ἔπεσα στὸ σκαμνάκι μου. Τὰ μικρά μου πόδια ἔτρεμαν, σὰ νὰ εἶχα κάμῃ δρόμο πολύ. Ἤμουν στὴν κάμαρα ὁλομόναχος. Κανένα παιδὶ δὲν εἶχ' ἔλθη ἀκόμα κ' ἡ δασκάλα μου ἦταν στὴν κουζίνα, ἀπ' ὅπου μὲ εἶδε τὴ στιγμὴ ποῦ ἀνέβαινα καὶ μοῦ φώναξε ἕνα θλιμμένο «καλόστονε!» Ἡ Μανταλένα μὲ τὸ θεῖο της βγῆκαν στὸ δρόμο. Ἄκουσα τὸ βρόντο τῆς πόρτας ποῦ ξανάκλεισε πίσω τους καὶ μοῦλθε νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ κυττάξω ἀπ' τὸ παράθυρο. Ἤθελα νἄβλεπα: ἔτσι ἀλαφρὰ, ἀερικά, θὰ περπατοῦσε καὶ στὸ δρόμο ἡ μαυροφόρα Μανταλένα, ὅπως κα-

τέβηκε καὶ τὴ σκάλα; Μὰ δὲν τόλμησα. Κ' ἔμεινα στὴ θέση μου μονάχος, λυπημένος, συλλογισμένος. Μπορῶ νὰ πῶ καὶ φοβισμένος. Γιατὶ ἡ ζωντανὴ ἐκείνη εἰκόνα τῆς Δυστυχίας μοῦ εἶχε προξενήση λύπη μαζί καὶ φόβο...

***

Ποῦ πήγαινε τάχα τόσο πρωΐ ἡ μαυροφόρα Μανταλένα; Στὸ σπίτι βέβαια τοῦ πεθαμένου πατέρα της καὶ τῆς κακῆς μήτρυιᾶς της. Θἄκαναν σήμερα τὴν κηδεία. Καὶ πότε θὰ γύριζε; Θὰ τὴν ξανάβλεπα σήμερα; Ὕστερα, τὸ μεσημέρι, ταπόγευμα, θἄρχουνταν πάλι, θἄβγαζ' ἐκεῖνα τὰ φρικτὰ μαῦρα, θὰ φοροῦσε τὴν κόκκινη, τὴ γαλάζια ἢ τὴν ἄσπρη καμιζόλα της, καὶ θὰ κάθουνταν ἐκεῖ. μὲ τὸ ἐργόχειρό της, νἀκούσῃ κι' αὐτὴ τὸ παραμύθι τῆς γρηᾶς;

Τίποτ' ἀπ' αὐτά.

Ἡ μέρα ἐκείνη πέρασε ὅλως διόλου ἀλλοιώτικα στὸ σκολάκι μας.

Τὰ παιδιὰ δὲν ἤλθαν, ἐκτὸς ἀπὸ μένα κι' ἀπὸ ἕνα ἄλλο. Ἡ δασκάλα δὲν μᾶς ἔβαλε καινούργιες συλλαβές μᾶς ἄφισε νὰ λέμε καὶ νὰ ξαναλέμε τὶς περασμένες Κι' οὔτε παραμύθι μᾶς εἶπε, οὔτε «φιγοῦρες» μᾶς ἔδειξε, οὔτε νὰ παίξουμε μᾶς ἔδωσε τὴν ἄδεια. Ὅλη τὴν ἡμέρα εἶχε τὸ νοῦ της ἀλλοῦ. Στὸν πεθαμένο βέβαια καὶ στὴ μαυροφόρα Μανταλένα...

Κ' ἐγὼ ἐκεῖ τὸν εἶχα. Στιγμὴ δὲν μποροῦσα νὰ ξεχάσω τὴν πρωϊνὴ ὀπτασία. Ὁλοένα ἡ λύπη ἔσφιγγε τὴ μικρή μου καρδιὰ δυνατώτερα. Πολλὲς φορὲς τὰ μάτια μου βούρκωσαν καὶ τὰ δάκρυά μου, χοντρὰ καὶ ζεστά, ἔσταξαν στὴ φυλλάδα.

— Γιατὶ κλαῖς; μὲ ρωτοῦσε ὁ μικρός μου συμμαθητής.

— Ἔτσι, τοῦ ἀπαντοῦσα—ἢ καὶ δὲν τοῦ ἀπαντοῦσα καθόλου.

Τὸ μεσημέρι, κρατῶντας μὲ κόπο τὰ κλάματα, διηγήθηκα στὴ μητέρα μου τὴ συνάντηση ποῦ εἶχα κάμῃ στὴ σκάλα. Καὶ περιγράφοντας τὴ Μανταλένα, τῆς εἶπα:

— Φοροῦσε ὁλόμαυρα σὰ γρηά.

Ἡ μητέρα μου χωρὶς νὰ θέλῃ, χαμογέλασε· ἔπειτα εὐθὺς σοβαρεύτηκε καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε:

— Ἡ καϋμένη! Τώρα ἀπόμεινε δισάρφανη. Καὶ θἀργήσῃ νὰ τὰ βγάλῃ αὐτὰ τὰ μαῦρα. .

Τί; αἰωνίως ἔτσι θἄβλεπα μπροστά μου τὴ Μανταλένα, μαυροφόρα σὰ γρηά; Μ' αὐτὸ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τὸ ὑποφέρω! Θἄταν σὰ νἄλλαζε ὁ ρυθμὸς τοῦ παντός, σὰ νὰ μὴ ξημέρωνε ποτέ...

Τἀπόγευμα ξαναπῆγα στὸ σχολειό, ἀλλὰ ἡ Μανταλένα δὲν εἶχε γυρίσῃ. Μόνο ὁ θεῖός της ἤλθε μιὰ στιγμὴ καὶ ξανάφυγε...

Ὅσο βράδυαζε, ὅσο λιγώστευε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, τόσο μεγάλωνε ἡ θλίψη κι' ὁ ἀόριστος ἐκεῖνος φόβος μου. Μὲ τὴ φαντασία, ἔβλεπα τὴ Μανταλένα ἀκόμα πιὸ μαύρη, ἀκόμα πιὸ δυστυχισμένη, καὶ τὰ γαλάζια μάτια της μ' ἕνα τρόπο, ποῦ στιγμὲς-στιγμὲς μοὔρχουνταν νὰ ξεφωνίσω, σὰ νἄβλεπα φάντασμα.

Ἔφαγα ἀνόρεκτα, ἔπεσα στὸ κρεββατάκι μου, μὰ στάθηκε ἀδύνατο νὰ κοιμηθῶ. Ἡ καρειά μου καρδιὰ ζητοῦσε ἕνα ξεθύμασμα. Κι' ἄρχισα νὰ σιγοκλαίω. Ποτέ, ὡς τότε, δὲν εἶχα κάμῃ τέτοιο θρῆνο. Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσες ὧρες εἶχα κλάψῃ, μὲ τὸ πρόσωπο χωμένο στὸ προσκεφάλι. Ὅταν ἡ μητέρα μου μπῆκε στὴν κάμαρα, γιὰ νὰ πλαγιάσῃ κι' αὐτή, μὲ βρῆκε ἔτσι καὶ τρόμαξε.

— Τί ἔχεις, παιδί μου; .. γιατὶ κλαῖς; μὲ ρώτησε.

Κ' ἐγώ, δυναμώνοντας τὸ κλάμα, τῆς φώναξα:

— Λυπᾶμαι τὴ Μανταλένα!

Μ' ἀγκάλιασε, μὲ σκούπισε, μὲ φίλησε, μὲ χάϊδεψε, δὲν ἤξερε τί νὰ μοῦ κάνῃ γιὰ νὰ μὲ παρηγορήσῃ. Κ' ἐγὼ ξακολουθοῦσα νὰ κλαίω καὶ νὰ λέω:

— Λυπᾶμαι τὴ Μανταλένα!...

***

Οὔτε τὴν ἄλλη μέρα φάνηκε στὸ σπίτι τῆς θειᾶς της ἡ Μανταλένα Οὔτε τὴν ἄλλη, οὔτε τὴν ἄλλη..

Ποτὲ πιά!

Φαίνεται, πὼς ἡ κακὴ μητρυιὰ εἶχε ξαναγυρίσῃ στὴ μητέρα της, κ' ἡ Μανταλένα μπόρεσε νὰ καθήσῃ πάλι στὸ πατρικό της, μὲ τὴ γιαγιά της καὶ μ' ἕναν ἀδελφὸ ποῦ εἶχε, μεγαλήτερο.

Γιὰ πολλὲς ἡμέρες, ἔβλεπα νὰ τῆς κουβαλοῦν ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς θειᾶς της τὰ πράμματά της: Μιὰ ντουλάπα καρυδένια, ἕνα φορτσεράκι μὲ χρυσᾶ καρφάκια, μιὰ κασσετίνα μὲ ἀχιβάδες, ἕναν καθρέφτη μὲ βελουδένια κορνίζα, δυὸ βάζα κόκκινα. Τίποτα δὲν ἔμεινε ἐκεῖ μέσα ποῦ νὰ τὴ θυμίζῃ, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ κορδελίτσα τῶν μαλλιῶν, μαβιά, ποῦ κρέμουνταν ξεχασμένη ἀπάνω ἀπ' τὸ σκοτεινὸ κομμὸ τῆς θειᾶς, στὴν ἴδια κάμαρα ποῦ καθόμαστε τὰ παιδιά. Καὶ τὸ σπίτι μοῦ φαίνουνταν σὰν ἄδειο...

Δὲν τὴν ξαναεἶδα.

Πέρασαν χρόνια, μεγάλωσα. πῆγα στὸ «ἀληθινὸ» σκολειό, ἄρχισα νὰ ἐρωτεύουμαι κορίτσια τῆς ἡλικίας μου. Μὰ πάντα θυμούμουν τὴν ὠμορφιὰ τῆς μεγάλης ἐκείνης Μανταλένας· ἦταν ἀδύνατο νὰ ξεχάσω τὴν πρωτογνώριστη λύπη ποῦ μοῦ προξένησε ἡ δυστυχία της κ' ἔμεινα μὲ τὴν ἐντύπωση τῆς μαύρης ὀπτασίας, ποῦ μοῦ παρουσιάστηκε 'κεῖνο τὸ πρωΐ.

Δὲν τὴν ξαναεἶδα.

Πέρασαν κι' ἄλλα χρόνια, χρόνια πολλά... Ἔγειν' ἄντρας, ξενιτεύτηκα. δυστύχησα, εὐτύχησα, ἀγάπησα, παντρεύτηκα, χήρεψα, ξαναπανδρεύτηκα, ἔκαμα ἕνα σωρὸ παιδιά, ἔζησα κ' ἔφτασα στὴν ἡλικία ἐκείνη ποῦ ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει νὰ ζῇ περισσότερο μὲ ἀναμνήσεις.

Κι' οἱ ἀναμνήσεις αὐτὲς μὲ ξαναγύριζαν συχνὰ στὴν πατρίδα μου, στὸ πατρικό μου σπίτι, στὸ καντοῦνι μας, στὸ σκολάκι τῆς θειᾶς, στὸ σπίτι τῆς Μανταλένας. Πότε ἄκουγα μὲ τὸ νοῦ μου τὴν καθαρὴ καὶ γλυκειὰ φωνή της, ὅπως τὴν ἄκουγα τότε, πρὶν γνωρίσω τὴν ἴδια· πότε ἔβλεπα τὸ κεφάλι της μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά, γυρισμένο, ὅπως

τὸ πρωτοειδα στὸ παράθυρο· πότε τὰ γαλάζια της μάτια, ὅπως μὲ πρωτοκύτταξαν ἐκείνη τὴν Κυριακὴ ποῦ γύριζα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιά· καὶ πότε τὰ ἴδια αὐτὰ μάτια, μὰ τόσο ἀλλοιώτικα, ὅπως μοῦ φανίστηκαν τὸ πένθιμο ἐκεῖνο πρωΐ. Ἔτσι, συχνότερα, οἱ ἀναμνήσεις μοῦφερναν μιὰ Μανταλένα μαυροφόρα καὶ θλιμμένη, σὰν εἰκόνα ὑπέρτατης Δυστυχίας, καὶ μαζί μ' αὐτὴ, κάτι ἀπ' τὴ βαθειὰ λύπη, κάτι ἀπ' τὸ θρησκευτικὸ φέβο, ποῦ εἶχε δοκιμάσῃ τότε ἡ παιδική μου καρδιά.

Σὰν ξαναγύρισα, μετά τριάντα χρόνια ξενητειᾶς, στὴν πατρίδα μου, ρώτησα καὶ γιὰ τὴ Μανταλένα. Ζῇ;

— Ζῇ, μοῦ εἶπαν, ἡ τρισκακομοῖρα, μὰ καλλίτερα νὰ μὴ ζοῦσε!

Καὶ μοῦ διηγήθηκαν ἀπὸ τὴ ζωή της ὅσα δὲν ἤξερα.

Σ' αὐτά τὰ τριάντα χρόνια, εἶχε παντρευτῇ δυὸ φορές, εἶχε κάμῃ δέκα παιδιὰ καί, καινούργια Νιόβη, τὰ εἶχε θάψῃ ὅλα ἕνα-ἕνα. Στὸ τέλος τῆς πέθανε κι' ὁ δεύτερος ἄντρας της. Ὁ ἀδελφός της, παντρεμένος, ἔλειπε στὰ ξένα ἀπὸ καιρό. Θειό, θειός, δὲν ὑπῆρχαν πιά. Κι' ἡ Μανταλένα, ὁλομόναχη, ἔρμη, ζοῦσε 'ς ἕνα μαῦρο, κατάκλειστο σπίτι, μὲ μιὰ ψυχοπαῖδα.

Αἰστάνθηκα μι' ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ τὴν ξαναϊδῶ.

Ξεκίνησα ἓν' ἀπόγεμα καὶ πῆγα στὸ σπίτι της.

Ἡ ψυχοπαῖδα, σαστισμένη, μ' ἔμπασε σὲ μιὰ σάλα σκονισμένη, μὲ παληούς, μαυρισμένους καθρέφτες, ποῦ τὰ παράθυρά της, ἀπὸ τὴν ἀντίστασι ποῦ ἔκαμαν, κατάλαβα πῶς εἶχαν νὰνοίξουν καιρό.

Ὁ ἀέρας ποῦ ἔμπαινε ἀπέξω, προσπαθοῦσε νὰ διώξῃ κάποια μυρωδιὰ μούχλας καὶ νεκρουλιᾶς.

Καὶ σὲ λίγο, χωρὶς νὰ μὲ προειδοποιήσῃ ὁ παραμικρὸς κρότος παρουσιάστηκε μπροστά μου μιὰ μαυροφόρα γυναῖκα, μιὰ ψηλὴ γρηά.

Ἦταν ἡ Μανταλένα.

Θὰ τὴν ἐγνώριζα, ἂν δὲν ἤξερα πῶς ἤμουν στὸ σπίτι της;

Μοῦ φαίνεται ναί. Διατηροῦσε ἴσιο τὸ ἀνάστημά της καὶ ἴδιο τὸν ἀέρα της. Φοροῦσε ὁλόμαυρα, ὅπως τὴν τελευταία φορὰ ποῦ τὴν εἶδα καὶ περπατοῦσε ἀλαφρά, ἀερικά, σὰ νὰ μὴν ἄγγιζαν τὰ πόδια της στὸ πάτωμα.

— Μὲ γνωρίζετε; τῆς εἶπα. Ὁ Κωστάκης ..

— Μπᾶ, μπᾶ; ἔκαμε.

Μὲ θυμήθηκε. Καὶ τὰ μάτια της, ποῦ τὰ κρατοῦσε μισόκλειστα μ' ἀδιαφορία τἄνοιξε ζωηρὰ καὶ τὰ κάρφωσε ἀπάνου μου.

Ἀνατρίχιασα.

Ἦταν τὰ ἴδια, ἀπαράλλακτα, ὅπως μὲ εἶχαν κυττάξῃ τὴν τελευταία φορά, 'ς ἐκείνη τὴ σκάλα.

Τὸ ἰσχνό, τὸ καταζαρωμένο πρόσωπο φωτίσθηκε πάλι ἀπὸ τὸ γαλάζιο ἐκεῖνο φῶς, τὰ κάτασπρα μαλλιὰ ξαναπῆραν τὸ χρυσό τους χρῶμα ποῦ κυάνιζε, καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ παρουσιάσθηκε μπροστά μου ἡ ἴδια Μανταλένα τῆς τελευταίας ὀπτασίας, ἡ ἴδια ζωντανὴ εἰκόνα τῆς ὑπερτάτης Δυστυχίας, τὸ ἴδιο φάντασμα τοῦ Πόνου καὶ τοῦ Πένθους.

Τὰ σαράντα χρόνια ποῦ χώριζαν τὴς δυὸ στιγμές, ξαφανίσθηκαν ἀπὸ τὴ μέση καὶ ξανάγεινα παιδάκι, ποῦ ἀνέβηκε φοβισμένο τὴ σκάλα τοῦ σκολειοῦ του, ἐκεῖνο τὸ πρωΐ, προσέχοντας μὴν ἀγγίξῃ τὰ κρόσσια τῆς μαύρης μαντίλλιας. Ὁ ἴδιος ἀόριστος φόβος μ' ἐκυρίεψε κ' ἐκύτταξα γύρω μου, σὰ νἄθελα νὰ φύγω...

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΩΣ ΜΠΗΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ

Τῆς καρδιᾶς μου μπῆκες τὸ κρυφὸ παλάτι,
Ἔτσι μοναχή σου!
Ποῦ τὸ δρόμο βρῆκες, ποῦ τὸ μονομάτι,
οὔτ' ἐγὼ δὲν ξέρω... Ἡ δουλειὰ δική σου.

Μπῆκες ὅλο γέλια, σὰν τρελλὴ κοκέττα...
βγάζεις τὸ καπέλλο... βγάζεις τὴ ζακέττα,
Καὶ στὴν πρώτη θέση, μέσ' στὴ φασαρία,
Κάθεσαι, σὰν νἄσουν τοῦ σπητιοῦ ἡ κυρία.

Πρὶν καλοκυττάξω τ' ἤθελες νὰ κάνῃς,
ψάχνεις ὅλα γύρω καὶ στὰ γέλια σπάνεις.
Βλέπεις τῆς καρδιᾶς μου ὅλες τὴς γωνιές,
Ὡς καὶ κρυφοβλέπεις ἀπ' τῆς κλειδωνιές.

«Ἤσυχα μικρή μου!» σοῦ φωνάζω «Στάσου,
Ἔλα στὰ σωστά σου!
Χάλασες τὸν κόσμο! Πᾶμε κ' ἔξω λίγο!»
— Ὄχι, μοῦ φωνάζεις, δὲν μπορῶ νὰ φύγω».

Σὰν παιδὶ ποῦ σκέψεις ἀναμνήσεις, λύπες,
ὄνειρα, πορτραῖτα, σὰν νὰ τὰ μισῆς...
Ἦσουν ὅμως θεία τὴν στιγμὴ ποῦ εἶπες
Στὶς παληές μου ἀγάπες:— «Ἔξω τώρα σεῖς!»

ΛΑΙΔΙΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ

ΜΙΑ ΑΝΑΓΚΗ

Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΕΙΝ ΚΑΙ ΑΚΟΥΕΙΝ

ΔΙΑ ΝΑ ΣΥΝΕΝΝΟΟΥΜΕΘΑ

Τὸ ὁμιλεῖν καὶ τὸ ἀκούειν δὲν εἶνε πρᾶγμα τόσον ἁπλοῦν ὅσον φαίνεται ἐξ ἀρχῆς. Εἶνε ὁλόκληρος τέχνη. Καὶ εἰς τὸ πεδίον αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ εἰσαχθοῦν οἱ νόμοι τοῦ ρυθμοῦ καὶ πρωτίστως ἡ πειθαρχία ἡ ὁποία διέπει τὰ μαθηματικά. Ὥστε, ἐὰν ἡ λογικὴ ἔχῃ τοὺς κανόνας της, ἡ ἀποκατάστασις ἁμοιβαίας συνεργασίας, μεταξὺ τοῦ ὁμιλοῦντος καὶ τοῦ ἀκούοντος, ἔχει ἀνάγκην θεωρητικῆς ἐργασίας. Πολλάκις ἔχουν διατυπωθῇ κανόνες τῆς τέχνης τοῦ νὰ ὁμιλῇ κανεὶς καλὰ εἰς τὸ κοινόν. Διδάσκουν καθ' ὁμοιον τρόπον τὴν τέχνην τοῦ ἀκούειν εἰς ὅσους ἡ ἡλικία διαφυλάττει ἀκόμη αὐτὸ τὸ προνόμιον. Ἀλλὰ πάντως κατεβλήθη προσπάθεια, ὅπως συνδεθῇ διὰ κοινοῦ νήματος κάποιας διδασκαλίας αὐτὴ ἡ ἁρμονία ἡ ὁποία πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὁμιλεῖν καὶ ἀκούειν.

Ὁ Πὼλ Βαλερὺ ἀναφέρει κάπου, ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχει καμμιὰ φορὰ σημασίαν εἰς τὴν λογικήν, εἶνε τὸ ἀσύνδετον καὶ ἡ διασκορπισμένη τάξις τῶν συλλογισμῶν. Μὴν τρομάζετε. Ὁ εὐφυὴς Γάλλος δὲν κάμνει τὴν ἀπολογίαν τῆς παραφροσύνης. Θέλει ἁπλῶς καὶ μόνον νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὰ πνευματικὰ στάδια δὲν πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ ἀκολουθοῦν τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τῆς δογματικῆς σκέψεως. Ὁ Βαλερὺ εὑρίσκει ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη λογικὴ εὑρίσκεται ἐν μεγαλυτέρᾳ ἀνέσει, ὁσάκις τὴν καθορίζει καὶ τὴν χρωματίζει ἐλευθέρως τὸ πρωτόβουλον πνεῦμα.

Συμβαίνουν πολλάκις εἰς τὴν συνομιλίαν μεταξὺ δύο ἀνθρώπων πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀντὶ νὰ ἐπιφέρουν συνεννόησιν μεταξὺ των, προκαλοῦν ἀντιθέτως ἀκατανοησίαν. Τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν διαφορὰν τῶν ἰδεῶν τὰς ὁποίας ὑποστηρίζουν. Τὸ σφάλμα ὀφείλεται εἰς τὴν διεσπαρμένην τάξιν μὲ τὴν ὁποίαν ἀρχίζουν τὴν συνομιλίαν. Ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν δίδει ὁ συνομιλητὴς δὲν διαφωτίζει τὴν συζήτησιν. Ὁ ἀτελείωτος μονόλογος τοῦ ἑνὸς καὶ ἡ μὴ ἀκουομένη ἀπάντησις τοῦ ἄλλου, περιπλέκει τὰς ἰδέας. Ἡ πνευματικὴ ἰσότης τῶν συνομιλητῶν καθιστᾷ συχνάκις δυνατὰς τὰς συνομιλίας τοῦ εἴδους αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀφθονοῦν εἰς παρεξηγήσεις. Φυσικά, ὅταν ἡ συνομιλία γίνεται μεταξὺ δύο ἀτόμων ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕν πρέπει νὰ ὁμιλῇ καὶ τὸ ἄλλο νὰ ἐκτελῇ ὡρισμένας ὑποδεικνυομένας πράξεις ὑπὸ τοῦ πρώτου, ἡ κατανόησις θὰ εἶνε ἁμοιβαία.

Ἂν ἡ ἀνθρωπότης ὑποφέρῃ ἀπὸ δεινὰ τῶν ὁποίων ἡ θεραπεία εἶνε δυσχερής, τοῦτο ὀφείλεται ἴσως εἰς τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας δοκιμάζουν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ νὰ συνεννοηθοῦν. Ἡ μὴ συνεννόησις δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν διαφορὰν ἀντιλήψεων ἐναντι ὡρισμένων προβλημάτων, ἀλλὰ γεννᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν σύγχυσιν μιᾶς ἐξηγήσεως τὴν ὁποίαν κακῶς ἠκολούθησαν οἱ ἄνθρωποι. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε πάντοτε ἐλεύθερος εἰς τὰς ἐκδηλώσεις του. Ἡ συνομιλία μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων ἀνθρώπων ἔχει σχέσιν ὄχι μόνον μὲ τὴν φύσιν τῶν συζητουμένων ἰδεῶν, ἀλλ' ὑφίσταται καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῶν διαφόρων ἰδιοσυγκρασιῶν τῶν ἀνθρώπων ποὺ τὴν κάμνουν. Τὸ συζητούμενον θέμα ἔχει ἐπίσης νὰ κάμῃ πολύ. Μία ἀπάντησις π. χ. δὲν ἀκούεται μέχρις ὅτου ὁ συνομιλητὴς ἐξαντλήσῃ τὴν σκέψιν του. Μία ἄλλη ἐκφερομένη ἰδέα ἔχει τόσον σαρκασμὸν ὥστε δὲν τὴν ἀνέχεται ἀμέσως ὁ ἄλλος. Πάντως ὑπάρχουν πολλὰ συμφέροντα ποὺ δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἐπισπεύσεως. Ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ὅμοιόν του διὰ νὰ συνεννοηθῇ μαζί του. Ἂν συμβῇ νὰ χωρισθοῦν ἀπογοητευμένοι, τὸ λάθος εὑρίσκεται εἰς τὸν κακὸν ρυθμὸν μὲ τὸν ὁποῖον διεξήχθη ἡ συνομιλία.

Μία ἄλλη αἰτία ἡ ὁποία ἀντιστρατεύεται τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν εὑρίσκεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἀντικαθίστανται αἱ παρορμήσεις τῆς ἰδιοσυγκρασίας μὲ τὰς καθησυχαστικὰς ἐξηγήσεις. Συζητεῖ κανεὶς θορυβωδῶς. Χειρονομεῖ καὶ ἐκφέρει ἀναριθμήτους λόγους. Ὁ ἕνας δὲν ἀκούει τὸν ἄλλον. Αἱ ἀπαντήσεις δὲν ἔχουν καμμίαν ἀξίαν, διότι ὄχι μόνον χάνονται εἰς τὸν ἀέρα, ἀλλὰ καὶ γίνονται ὅπλον χρησιμοποιούμενον ἐναντίον ἐκείνου ποὺ τὰς δίδει. Ἔχομεν τότε τὴν διένεξιν.

Ἐκεῖνος ἐκ τῶν συνομιλητῶν ποὺ δίδει τὴν ἁπλῆν ἐξήγησιν μὲ ἥρεμον ἐμφάνισιν, παθαίνει καὶ αὐτὸς σύγχυσιν. Ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ὅτι ἔχει γίνει μᾶλλον διὰ νὰ ὁμιλῇ παρὰ διὰ νὰ ἀκούῃ. Ἡ παθητικὴ κατάστασις ἐκείνου ποὺ ἀκούει εἶνε ὀλιγώτερον εὐάρεστος ἀπὸ ὅσον φαντάζεται κανείς. Βιαζόμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν καὶ πολλάκις ἐξ αἰτίας τούτου εὑρισκόμεθα εἰς δυσχερῆ θέσιν. Ἡ πειθαρχία τοῦ πνεύματος κατορθώνει ἐν τούτοις νὰ ὑποτάσσῃ τὴν παρόρμησιν αὐτήν. Ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι μονολογοῦν ἐσωτερικῶς. Αὐτοὶ δὲν εἶνε οἱ ῥήτορες. Εἶνε μᾶλλον ἐκεῖνοι ποὺ συζητοῦν μὲ τὸν ἑαυτόν τους, εἰσάγοντες οὕτως εἰς πεῖσιν καὶ τρίτον συζητητήν.

Τὸ ὁμιλεῖν καὶ ἀκούειν εἶνε δύο λειτουργίαι προωρισμέναι νὰ προσεγγίζουν τοὺς ἀνθρώπους. Ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐναρμονισθοῦν αἱ ἐκδηλώσεις των κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ πνευματικὴ συνεργασία μεταξύ των, θὰ ἐσημειοῦντο πρόοδοι σημαντικαί.

Ἡ ἰατρικὴ προοδεύει

— Πέθανε! Καὶ ἐν τούτοις δὲν ἐφαίνετο τόσο πολὺ ἄρρωστος! Μόλις μιὰ φορὰ ἦλθε ὁ γιατρός...

— Ἔ... ἔτσι εἶνε... ἡ ἰατρικὴ ἔχει κάνει πολλὰς προόδους.

Ἔλειπεν ἡ ὀμβρέλλα του

— Μοῦ φαίνεται νὰ ἔχετε νερὸ μέσα στὴν κοιλιά σας...

— Πιθανὸν γιατρέ, γιατὶ προχθὲς ποῦ ἔβρεχε βγῆκα ἔξω χωρὶς ὀμπρέλλα.

Λόγῳ ταχύτητος

— Γιατὶ ἡ μερίδα μου εἶνε μικρότερη ἀπ' τοῦ κυρίου ἀπ' ἐκεῖ;

— Διότι τὸ τραῖνο σας φεύγει πέντε λεπτὰ ἐνωρίτερα ἀπὸ τὸ δικό του.

Πολυτέλεια

— Γιατὶ πλύνεις τὰ πόδια σου Ὑάκινθε; παντρεύεσαι;

— Ὄχι ἀλλὰ φεύγω αὔριο ταξεῖδι. — Καὶ σκοπεύεις νὰ ταξιδέψῃς ξυπόλυτος;

Γνῶμαι

Ἡ καρδιὰ τῆς χήρας εἶναι σὰν τὰ ἐπιπλωμένα δωμάτια, εἰς τὰ ὁποῖα βρίσκει κανεὶς πάντοτε κάτι ποῦ ἀνῆκε στὸν προηγούμενον ἐνοικιαστήν.

Ὁ πειὸ χαλασμένος τροχὸς εἶν' ἐκεῖνος ποῦ κάνει τὸν περισσότερο θόρυβο.

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Δὲν ἔχω γυιό, ἀλλ' ἂν εἶχα, δὲν θὰ εὐχόμουν ἴσως, νὰ μοιάσῃ μὲ τὸν ἀνεψιό μου Ζὰν ντὲ Λιρουάρ. 'Ο Ζὰν ντὲ Λιρουὰρ εἶνε ἕνα ὥμορφο καὶ περήφανο παλληκάρι, 25 ἐτῶν. ψηλό, γερό, καλοκαμωμένο. Λίγοι, πολὺ λίγοι τοῦ μοιάζουν. Τὸ παιδί αὐτό, ποὺ γονεῖς καὶ συγγενεῖς, φίλοι καὶ γνώριμοι τὸ παραχαϊδεψαν, κατόρθωσε ὡς τόσο νὰ μὴ χαλάσῃ. Δὲν ἔκανε τίποτε ὡς τώρα ποὺ νὰ μειώσῃ τὴν ἐκτίμηση ποὺ τοῦ ἔχουν ὅσοι τὸν ξέρουν. Μὴν νομίσετε, λοιπόν, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζω τὰ προσόντα τοῦ ἀνεψιοῦ μου. 'Απ' τὴν ἄλλη μεριὰ ὅμως μόνον ἐγὼ ξέρω πόση βιαιότητα κρύβει, πόσην ἄγρια ἀγάπη τῆς ζωῆς ἡ ὁποία φυσᾶνε ὡς τὴ σκληρότητα, ὁ ἥπιος καὶ τόσο γοητευτικὸς στὴν ἐπιφάνεια, χαρακτῆρας του. Τὰ ξέρω αὐτά, ἀλλὰ μὴ νομίσετε, ὅτι καὶ θὰ τὸν κατηγορήσω γιατὶ εἶνε ἔτσι φτιασμένος καὶ ὄχι σὰν ἐμένα π. χ. ποὺ ὑπῆρξα πάντοτε στὴ ζωὴ αὐτὴ ἄνθρωπος δίχως θέληση δειλὸς καὶ ἀδύνατος. Γιὰ τοῦτο δὲν εἶπα καὶ τίποτε στὸν πατέρα τοῦ Ζὰν γιὰ τὸν γυιό του. Τὸν ἀγαπῶ τόσο! καὶ θὰ ἦταν κρίμα νὰ τοῦ χαλάσω τὴν χαρά του ποὺ βλέπει τὸν γυιό του νὰ ἔχῃ τόση ἐπιτυχία στοὺς κοσμικοὺς κύκλους τοῦ Παρισιοῦ. Γιατὶ ἔχει μεγάλη ἐπιτυχία, τὸ παληόπαιδο, ὅπως εἶνε καὶ σωστὸ ἄλλωστε. Μοῦ κάνουν γιὰ τὸν ἀνεψιό μου κοπλιμέντα ποὺ μὲ κολακεύουν. Μοῦ διηγοῦνται τοὺς ἔρωτές του, γιὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος δὲν λέει τίποτε γιατὶ εἶνε μετριόφρων καὶ κρυφός. Ἔτσι, ἀπὸ τὶς διηγήσεις αὐτὲς, ἔμαθα τυχαίως μιὰ μέρα, ὅτι ἔκανε ἄγριο κόρτε στὴν Κα ντὲ Λινκρί.

Ὅταν ἄκουσα τὸ ὄνομα αὐτὸ κολλημένο στοῦ ἀνεψιοῦ μου Ζὰν ντὲ Λιρουάρ, ἀνατρίχιασα ἀμέσως ἀπὸ μιὰ σχεδὸν ὀδυνηρὴ συγκίνηση. Πόσο μοῦ θύμιζε ἔξαφνα τὸ παρελθόν μου! Ξανάβλεπα τὴν Ντιάνα ντὲ Λινκρὶ σ' ὅλη τὴ λάμψη τῆς θριαμβευτικῆς ξανθῆς της νεότητος, τὴν Ντιάνα αὐτὴν, ποὺ ἐδῶ καὶ δεκαπέντε χρόνια τὴν εἶχα ἀγαπήσει μὲ τόση φλόγα καὶ μὲ τόσο πάθος, καὶ ποὺ μόνο τὸ ὄνομά της προφερόμενο μπροστά μου ἔκαμνε ἀκόμη νὰ χτυπᾷ ἡ γέρικη πενηντάρικη καρδιά μου! Τί μακρυὰ ποὺ ἦταν ὡς τόσο αὐτὴ ἡ ἀγάπη! 'Αλλὰ παρὰ τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ, ἀναπολοῦσα μὲ μιὰ σκληρὴν ἀκρίβεια τὶς ἀναμνήσεις τοῦ πικροῦ καὶ θυελλώδους δεσμοῦ μας.

Ὦ! πῶς μὲ εἶχε βασανίσει καὶ μὲ τί τέχνη ραφφινάτη εἶχε κάνει νὰ ταραχτοῦν μέσα μου ὅλες οἱ χορδὲς τοῦ ἐρωτικοῦ τόνου! Πῶς εἶχε καταχραστῇ τῆς ἀδυναμίας μου! Πῶς μὲ εἶχε κοροϊδέψει! Τί στρόβιλο αἰσθημάτων εἶχε ξυπνήσει μέσα μου! Μὲ εἶχε διαδοχικῶς μεθύσει καὶ ἀπελπίσει μὲ εἶχε γεμίσει μὲ ὑπερηφάνεια καὶ δυστυχία. Σὰν σκλάβος ἔκαμνα ὅτι τῆς περνοῦσε ἀπὸ τὸ νοῦ, ὅλα της τὰ καπρίτσια ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ μ' ἐπέταξε μακρυά της μὲ μιὰ τόσο χαμογελαστὴ ἀλλὰ καὶ τόσο ἀδυσώπητη σκληρότητα!

Ἔκτοτε δὲν τὴν εἶχα ξαναϊδῇ, γιατὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπουσίαζα ἀπὸ τὸ Παρίσι, ἤξερα ὅμως ὅτι ἦταν πάντα ὡραία, ἀναίσθητη καὶ ἐπικίνδυνη. Καὶ νὰ ποῦ, ἔξαφνα, μόλις ἄκουσα τὸ ὄνομά της νὰ προφέρεται ζευγαρωμένο μὲ τοῦ ἀνεψιοῦ μου, ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ παρελθόντος, μιὰ ὑπόκωφη ζηλοτυπία ἀνέβηκε καὶ μοῦ δάγκωσε τὴν καρδιά. Τὸ ὡραῖο λοιπὸν αὐτὸ σῶμα θὰ τὸ ἔσφιγγε ὁ ἀνεψιός μου μέσα στὴν ἀγκαλιά του, τὸ στόμα της, τὰ ὡραῖα μεταξένιά της μαλλιὰ

θὰ γινόντουσαν δικά του. Δὲν ἦταν ἡ Ντιάνα ἀπὸ τὰ πλάσματα ἐκεῖνα ποὺ ὁ χρόνος ἀφίνει ἀνέγγιχτη τὴν ὁμορφιά των, καὶ ἡ ἀνάμνησή των δὲν φεύγει ποτὲ ἀπὸ τὴν μνήμη ὅσων τὰ συναντήσουν. 'Αλλὰ μόλις αἰσθάνθηκα τὴν λύπη αὐτὴ καὶ τὴν ζηλοτυπία, εὐθὺς σχεδὸν κατελήφθην ἀπὸ ντροπὴ καὶ προσπάθησα νὰ δικαιολογηθῶ στὸν ἑαυτό μου.

Καὶ συγχρόνως ἔνοιωσα κάτι σὰν φόβο γιὰ τὸν ἀνεψιό μου. Γιὰ ἕναν νέο τῆς ἡλικίας του πόσους κινδύνους δὲν κρύβει ἕνα παρόμοιο πάθος! 'Η Ντιάνα ντὲ Λινκρὶ ἦταν γυναίκα ἐπίφοβη καὶ ὁ Ζὰν δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἔχῃ τὴν ἀπαιτούμενη γιὰ τέτοιες γυναῖκες πεῖρα. Βέβαια ὁ ἀνεψιός μου ἦταν ἕνας νέος μὲ δύναμη καὶ θέληση ἀπ' ἐκείνους ποὺ ἐπιβάλλονται εὐθὺς σὲ ὅσες τοὺς ἀγαπήσουν, ἀλλὰ τί θᾶξιζαν τὰ προσόντα του αὐτὰ, μπροστὰ στὴν ψυχρὴ διαφθορὰ καὶ τὴν πονηρὴ λεπτότητα μιᾶς Ντιάνας ντὲ Λινκρί; Θὰ ὑπέφερε λοιπὸν καὶ ὁ Ζὰν ὅ,τι εἶχα ὑποφέρει καὶ γὼ ἄλλοτε μαζύ της; Θὰ ξανάρχιζε καὶ μ' ἐκεῖνον τὸ σκληρὸ ἐρωτικὸ παιχνίδι, ποὺ ἐδῶ καὶ δεκαπέντε χρόνια, εἶχε παίξει μ' ἐμέ;

Ὅμως αὐτοὺς τοὺς κινδύνους τοὺς ἔβλεπα· μὰ μὲ τί τρόπο ὅμως θ' ἀποσποῦσα τὸν Ζὰν ἀπὸ τὸν γεμᾶτο παγίδες δρόμο ὅπου εἶχε πέσῃ; Νὰ τοῦ ἀπεκάλυπτα μὲ τί εἴδους γυναίκα εἶχε νὰ κάνῃ; Δὲν θὰ μὲ πίστευε· καὶ ἔπειτα τί ἐξευτελισμὸς ν' ἀνοίξω μπροστά του τὶς παληές μου ἐρωτικὲς πληγές! Νὰ ἐκλιπαροῦσα τὴν Ντιάνα; Θὰ μὲ γελοῦσε κατάμουτρα καὶ τὴν ταπείνωση αὐτὴ δὲν μποροῦσα νὰ τὴν ὑπομείνω.

Γνωρίζετε τὸ ρεστωρὰν Πελλερὲν, ποὺ βρίσκεται στὸ νησὶ τοῦ 'Αγίου Λουδοβίκου. Εἶναι ἕνα εὐχάριστο ξενοδοχεῖο ὅπου τρώγει κανεὶς ἥσυχα καλομαγειρεμένα φαγητά, σὲ μικροῦλες κομψὲς αἴθουσες. Βρισκόμουν περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματός μου χθὲς, κάμνοντας τὶς δυσάρεστες σκέψεις ποὺ σᾶς εἶπα, ὅταν αἴφνης μπῆκε ἕνα ζευγάρι. Μόλις τοὺς εἶδα ἀνατρίχιασα. 'Η Ντιὰνα ντὲ Λινκρὶ προχωροῦσε μὲ τὸ ρυθμικὸ καὶ λιγερὸ βῆμα της ἀκολουθούμενη ἀπὸ τὸν ἀνεψιό μου Ζὰν. Εὐτυχῶς ἤμουν μισοκρυμμένος πίσω ἀπὸ ἕνα παραβὰν καὶ κανεὶς ἀπ' τοὺς δύο δὲν μὲ εἶδε. 'Εκάθησαν στὴν ἄλλην ἄκρη τῆς αἰθούσης ἀλλὰ ἀπὸ τὴ θέσι ποὺ βρισκόμουν μποροῦσα εὔκολα νὰ παρακολουθῶ τὶς κινήσεις των.

'Η παρατήρησις αὐτὴ μέ ἔκανε νὰ μείνω ἀντὶ νὰ φύγω ὅπως στὴν ἀρχὴ ἐσκέφθηκα, καὶ παρήγγειλα ἀκόμη ἕναν καφέ. Θὰ μποροῦσα νὰ ἰδῶ μὲ ὅλη τὴν ἄνεσί μου αὐτὴ τὴ Ντιάνα ντὲ Λινκρὶ τὴν ὁποίαν εἶχα νὰ ἰδῶ χρόνια.

'Ηταν πάντα ὡραία ὅπως μοῦ εἶχαν πῇ. 'Ο καιρὸς λὲς καὶ εἶχε περάσει ἐπάνω της χωρὶς νὰ τὴν ἀγγίξῃ. Εἶχε πάντα τ' ὡραῖο ἐκεῖνο της πρόσωπο, τὰ ὑπέροχά της μαλλιά, τὸ κομψὸ καὶ συμμετρικὸ σῶμα της. Ὡς τόσο σὲ κάτι εἶχε ἀλλάξει. Ὄχι βέβαια στὴν ὁμορφιά. Τίποτα δὲν φαινόταν ν' ἀπειλῇ τὸ ἐξαίσιο κάλλος της. Καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς, ὅτι ὑπῆρξε τόση διαφορὰ ἡλικίας μεταξὺ τοῦ ἀνεψιοῦ μου καὶ ἐκείνης. 'Η Ντιάνα ντὲ Λινκρὶ ἦταν πάντα ἡ Ντιάνα ντὲ Λινκρὶ, καὶ ὅμως καὶ ὅμως... Ἔξαφνα κατάλαβα καὶ μιὰ μεγάλη γαλήνη ἀνακατωμένη μὲ ἕνα εἶδος καλῆς εὐχαριστήσεως ἐχύθηκε σὲ ὅλο μου τὸ εἶναι. Κατάλαβα: ἡ Ντιάνα ντὲ Λινκρὶ ἀγαποῦσε τὸν Ζὰν ντὲ Λιρουάρ.

Ναί, τὸν ἀγαποῦσε, τὸν ἀγαποῦσε μὲ ἕνα πάθος φλογερὸ καὶ ἔξαλλο, μὲ ἕνα πάθος ἀνυπεράσπιστου σκλάβου. Τὸν ἀγαποῦσε. Τὸ διάβαζε κανεὶς σὲ ὅλες τὶς κινήσεις της, στὴ στάση της ὅλη. Τὸν ἀγαποῦσε, γιατὶ τὸ ὡραῖο αὐτὸ παλληκάρι ἦταν ἴσως ἡ τελευταία ἀγάπη της, ἐκείνη ὅπου καίγεται ἡ τελευταία τῆς νειότης φλόγα.

Ὢ πόσο ταπεινὴ καὶ ὑπάκουη θὰ γινότανε γιὰ νὰ τὸν συγκρατήσῃ τὸν στερνόν αὐτὸν φίλο· πῶς θἄρριχνε μπροστά του τὴν ὑπερηφάνεια της· πῶς θὰ ἔνοιωθε, ὅτι θὰ ἦταν κόπος χαμένος κάθε κοκεταρία καὶ πονηριά! Τώρα δὲν φοβόμουν πειά. Ἂν κάποιος ὑπέφερε στὸν ἔρωτά τους, δὲν θὰ ἦταν ὁ Ζὰν, θὰ ἦταν ἐκείνη! Θὰ γνώριζε τὰ μαρτύρια τῆς ζηλειας, τὸ φαρμάκι τῆς ἀδιαφορίας, τὸν ἀνείπωτο πόνο τῆς ἐγκαταλείψεως. Θὰ ὑπέφερε καὶ αὐτὴ στὴ σειρά της, ὅ,τι εἶχε κάνει ἄλλους νὰ ὑποφέρουν. Ἤμουν βέβαιος γι'αὐτὸ καὶ μόνον, ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ τὴν ἐκύτταζε ὁ Ζὰν τὸν ἐγωϊστικὸ τρόπο τῆς γερῆς καὶ τραχειᾶς του νεότητος, τῆς βιαίας του ἐπιθυμίας τῆς ἐφήμερης ποὺ εἶχε ἱκανοποιηθῇ καὶ ἤρχιζε κιόλας νὰ βαριέται. Ἤμουν βέβαιος γι' αὐτὸ καὶ σχεδὸν ντρεπόμουν ποὺ αἰσθανόμουν μιὰ εὐτυχία γιὰ τὴν τόσο ἀπροσδόκητη καὶ πλήρη ἐκδίκηση ποὺ μοῦ ἔδινε ἡ μοῖρα.

Δὲν εἶνε εὐγενικὸ, τὸ ξέρω καλά, ὅτι σᾶς ἐξομολογοῦμαι, δὲν εἶνε εὐγενικὸ, ἀλλὰ ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου ἔχει καὶ τὰ ταπεινά της αἰσθήματα καὶ ἡ ἀγάπη δὲν μᾶς κάνει πάντα καλούς.

(Μετάφρασις Κλ. Παράσχου.)

Ὡραία ἀπάντησις

— Ξέρεις Κατίνα μου, ὁ ἄνθρωπος μου εἶναι πολὺ καλός. Κάθε φορὰ ποῦ μὲ ἀπατᾶ μοῦ κάνει δῶρο ἕνα δακτυλίδι.

— Μπᾶ! Καὶ γιατὶ δὲν τὰ φορᾶς ὅλα!;

Ἡ χειρ της

— Κύριε Τάκη τί θὰ λέγατε ἐὰν σᾶς προσέφερα τὴν χεῖρα μου;

— Θὰ ρωτοῦσα πόσα ἔχει μέσα δεσποινίς!

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἕνας σοφὸς ἀστρονόμος παρεκλήθη κάποτε νὰ κάμῃ μίαν διάλεξιν, σ' ἕναν ἐπιστημονικὸ Σύλλογο. Ὁ σοφὸς ἐδέχθη καὶ ἐξέλεξεν ὡς θέμα τῆς ὁμιλίας του τὸ τέλος τοῦ κόσμου, θέμα τὸ ὁποῖον μελετοῦσε ὅλη του τὴ ζωή. Μεταξὺ ἄλλων ὁ ὁμιλητὴς εἶπε:

— Κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς μου, τοὺς ὁποίους ἔχω πάντοτε λόγον νὰ θεωρῶ ἀκριβεῖς, τὸ τέλος τοῦ κόσμου θὰ ἐπέλθῃ μετὰ πάροδον 217 ἑκατομμυρίων, 807 χιλιάδων καὶ 46 ἐτῶν ἀκριβῶς.

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἕνας ἀκροατὴς σηκώθηκε ἀπὸ τὴν θέσιν του, κάτωχρος καὶ τρέμων ἀπὸ τὸν φόβον του.

— Συγγνώμην κύριε καθηγητά, μετὰ πόσα χρόνια εἴπατε παρακαλῶ;

— 217 ἑκατομμύρια 807 χιλιάδες καὶ 46 ἔτη ἐπανέλαβεν ὁ ὁμιλητής.

Ὁ ἀκροατὴς φάνηκε τότε σὰν νὰ γλύτωσε ἀπὸ ἕναν ἐφιάλτην. Ἀναστέναξε μὲ ἀνακούφιση, ξανακάθισε στὴ θέσι του καὶ ἕνα μειδίαμα ἤνθισε στὰ χείλη του.

— Ἄ! τώρα εἶμαι ἥσυχος, εἶπεν ἀφελέστατα. Νόμισα πῶς εἴχατε πεῖ 117 ἑκατομμύρια ἀντὶ 217 !!...

Πῶς ἀποικίζουν

Ὅταν ἀποκτήσουν μιὰν νέαν ἀποικίαν οἱ Γάλλοι ὡς πρώτη δουλειὰ θὰ κτίσουν ἕνα φρούριο, οἱ Ἱσπανοὶ μιὰ ἐκκλησία, καὶ οἱ ἄλλοι... ἕνα μπάρ.

Στὸ καφενεῖο

— Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴν διαβάζετε τὶς ἐφημερίδες σας μεγαλοφώνως.

— Δυστυχῶς δὲν μπορῶ εἶμαι λιγάκι κουφός.

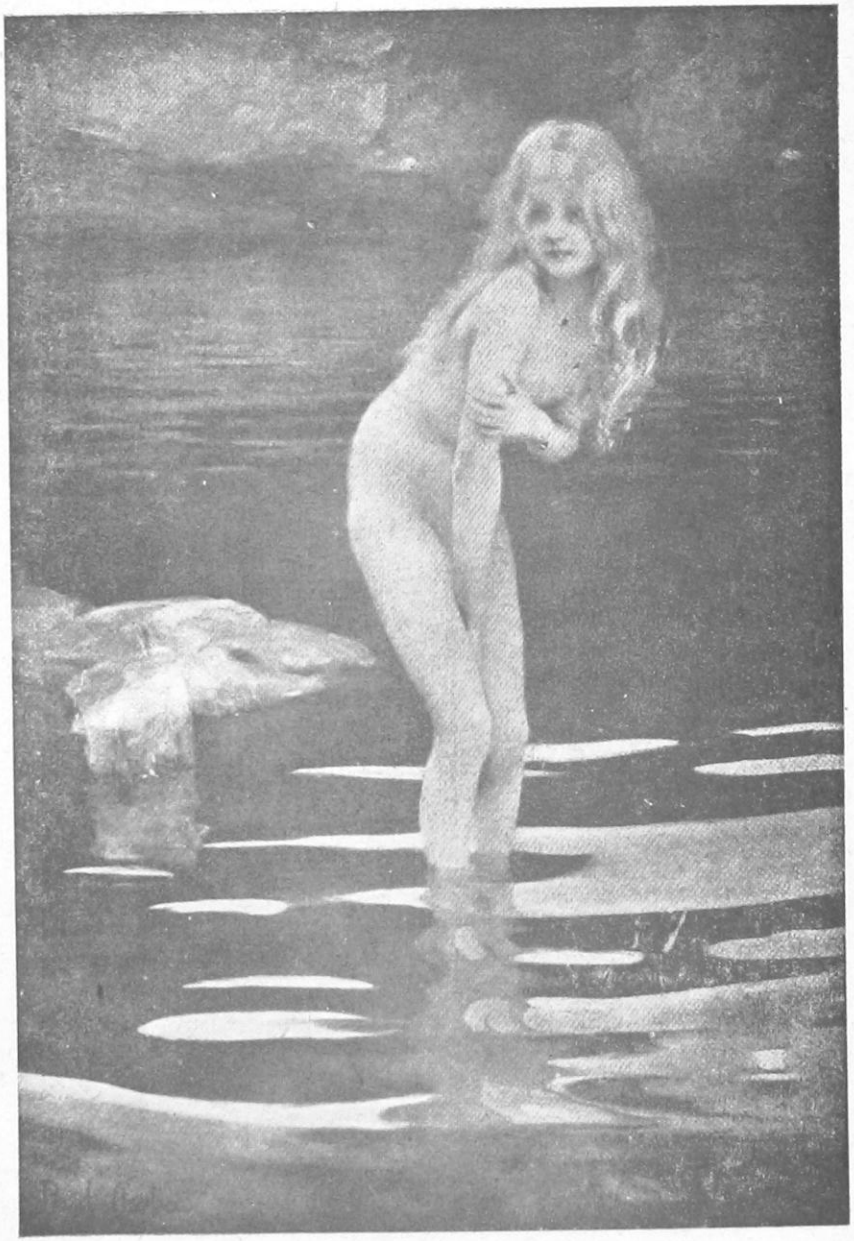

Chabas: *Στὸ δειλινό*

Μουσεῖον Λουξεμβούργου

ISIS MANOGLIO

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΒΕΒΕ, ΒΙΒΙ, ΒΟΒΩ

Ἔλεος πλέον! Ἀφ' ὅτι ἐνθυμοῦμαι μίαν φορὰν ἦσαν ἕνας Λελὲς καὶ ἕνας Πεπὲς, ἕνας Μπιμπῆς καὶ ἕνας Ντιντῆς. Καὶ ἦσαν ἀκόμη μία Σωσὼ καὶ μία Μωμὼ, μία Νινὴ καὶ μία Βιβί.

Κούνελοι ἦσαν αὐτοὶ καὶ ἐγεννοβόλησαν ἐντὸς τόσον μικροῦ διαστήματος τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνάρθρων λοξίγκων καὶ χασμημάτων, τῶν τριγμῶν καὶ τῶν βρυγμῶν, τῶν λυγμῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων, τῶν κραυγῶν καὶ τῶν βογγητῶν τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν τὴν σήμερον ἡμέραν ὡς ὀνόματα κύρια εἰς τοὺς συμπολίτας καὶ τὰς συμπολίτιδας, ἀπὸ μωρῶν γαλουχουμένων μέχρι μωρῶν ἀραρουτοφάγων;

Κούνελοι ἑκατόμπαιδος ἦσαν καὶ ἐγέμισαν τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰς ἐπαρχίας μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ παράγωγα καὶ τοὺς ἀναδιπλασιασμοὺς ὅλων τῶν συμφώνων τοῦ ἀλφαβήτου, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀκόμα;

Ἐκτὸς τοῦ βαβὰ τὸ ὁποῖον σημαίνει σπυράκι ἢ κτύπημα τῶν παιδιῶν, ἐκτὸς τοῦ γεγὲ τὸ ὁποῖον σημαίνει, κάποιαν ὕβριν καὶ ἐκτὸς τοῦ κακὰ, τὸ ὁποῖον ὅλοι γνωρίζομεν τί σημαίνει, ἠξεύρετε σεῖς ἕνα σύμφωνον, τὸ ὁποῖον προσλαμβάνον ἕνα οἱονδήποτε φωνῆεν τῆς ἀρεσκείας σας καὶ ἀναδιπλασιαζόμενον νὰ μὴ ἀποτελῇ ὄνομα Ἕλληνος καὶ χριστιανοῦ, Ἑλληνίδος καὶ χριστιανῆς τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων!

Μὲ αὐτὰ ἐβαπτίσθησαν καὶ ἐμυρώθησαν; Αὐτὴν τὴν ἐκλογὴν ἔκαμεν ὁ ἀνάδοχος ποῦ νὰ πάρῃ ὁ διάβολος τὸν νονὸν των;

Ἐκτὸς τῆς φιλοκαλίας τόση ἦτο ἡ φιλοστοργία τῶν γονέων καὶ τῶν ἀδελφῶν καὶ οἰκείων ὥστε νὰ μὴ λυπηθοῦν τὸ ἄθωον καὶ ἀνυπεράσπιστον πλάσμα καὶ νὰ τὸ στιγματίσουν μὲ τὸ ἀνεξίτηλον καυτήριον ἑνὸς ἀηδοῦς παρατσουκλίου, μὲ τὴν κατάραν νὰ τὸ φέρουν κατόπιν εἰς ὅλην των τὴν ζωήν;

Καὶ καλὰ τέλος πάντων ἐφ' ὅσον ἕνας εἶνε παιδὶ ἢ νεανίας, καὶ μία εἶνε μικρούλα καὶ κοπελοῦδα, ἀλλὰ δὲν τοὺς εὔχεσθε ζωὴν καὶ πολλὰ τὰ ἔτη;

Δὲν συλλογίζεσθε μὲ τί μοῦτρα ὁ Γαγὰ θὰ φέρῃ εἰς τὰ γηρατεῖα τὸ ὄνομά του καὶ πῶς θὰ ταιριάζῃ εἰς τὴν Πιπὴν τὸ ἰδικόν της, ὅταν γίνῃ παμπόγρηα;

Βεβὲ. Βιβὶ, Βοβὸ, Γογὲ, Γιγὴ, Γογὼ, Δαδὰ, Δεδὲ, Διδὴ, Δοδὼ, Ζαζὰ, Ζεζὲ, Ζιζὴ, Ζοζὼ. Θέλετε νὰ ἐξακολουθήσω τὰ νέα ὀνόματα τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ποὺ ἐγέμισαν τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος;

***

Καὶ ἡ θεραπεία ; Νὰ ἀπειλήσωμεν ὅτι θὰ ἐπανέλθωμεν δημοσιογραφικῶς δριμύτεροι ; Τοῦ κάκου. Νὰ ἀποταθῶμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ ζητήσωμεν, νὰ ἀπαιτήσωμεν ὅπως προστατεύσῃ αὕτη τὰ ὀνόματα, ἅτινα οἱ λειτουργοί της ἔδωκαν τόσον ἐπισήμως κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος; Νὰ καταγγείλωμεν ἐπὶ αἰσχροκερδείᾳ τοὺς ἀδίκως λαβόντας τὰ μαρτυρίκια ;

Νὰ ἀξιώσωμεν ὅπως ἡ Ἱεραρχία διὰ τῆς ἀπειλῆς ἐπιτιμίων καὶ ἀφορισμῶν σώσει τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων της τοὐλάχιστον, τὰ χρησιμοποιούμενα ὡς βάσις τοῦ ἀνηλεοῦς κατασπαραγμοῦ ;

Νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀστυνομίας τῶν πόλεων, ὅπως ἀδελφικῶς συνεργαζομένη μετὰ τῆς χωροφυλακῆς μᾶς ἀπαλλάξῃ τοῦ κα-

κοῦ ; Νὰ ἀποταθῶμεν εἰς τὴν εἰσαγγελίαν τὸν Ἄρειον Πάγον, τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον, τὸ ἰατροσυνέδριον ; Νὰ ἱδρύσωμεν ἑταιρείαν, νὰ καλέσωμεν συνέδριον; ἢ νὰ σπεύσωμεν πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν τώρα ἀμέσως χωρὶς νὰ περιμένωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν διάσκεψιν τοῦ Ἰουνίου ;

***

Ἀποτείνομαι πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως. Ἡ πατρὶς εὑρίσκεται εἰς οἰκονομικὰ χάλια καὶ πάντες προτείνουν αἱματηρὰς οἰκονομίας καὶ ἐκματικὰς πηγὰς διὰ τὸν ἀνισοσκελῆ προϋπολογισμόν.

Δὲν κάμνετε ἕνα νομοσχέδιον μὲ ἄρθρον μοναδικόν : Ἐπιβάλλεται εἰδικὸς φόρος καὶ ἄρσις τοῦ ἐνοικιοστασίου εἰς τὰς καὶ τοὺς φέροντας ἢ ἀκούοντας τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα ὀνόματα.

Εἶναι ἴσως τὸ μόνον μέσον θεραπείας. Ὅλα καὶ ὅλα, ἀλλὰ τὸν Ρωμηὸν μὴ τὸν πειράξῃς στὴν σακκοῦλα.

Ι.Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΜΙΑ ΕΞΥΠΝΗ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ὁ Ἄγγλος ποιητὴς Τζὼν Μοὺρ ἦταν πολὺ μετριόφρων ἀλλὰ καὶ πολὺ πνευματώδης ἄνθρωπος, γι' αὐτὸ καὶ ἡ συντροφιά του ἦτο περιζήτητη στὰ ἀριστοκρατικὰ σπίτια. μολονότι ὁ Μοὺρ, δὲν ἦτο εὐγενοῦς καταγωγῆς! Μιὰ φορὰ σ' ἕνα σαλόνι, κάποιος φθονερὸς ἀνθρωπάκος θέλησε νὰ τὸν ταπεινώσῃ.

— Δὲν μοῦ λέτε κ. Μοὺρ, ὁ πατέρας σας δὲν ἦταν μπακάλης ;

— Μάλιστα κύριε, ἀπαντᾷ ὁ ποιητὴς ἀφελέστατα.

Τότε, ἐξακολουθεῖ ὁ ἀνθρωπάκος γιατὶ δὲν σᾶς ἔκαμε καὶ σᾶς μπακάλη ;

Ὁ Μοὺρ δὲν ταράχθηκε, ἀλλὰ μὲ ὅλην του τὴν ἀπάθειαν καὶ μὲ τὸ χαλήτερο στὰ χεῖλη ρωτᾷ τὸν συνομιλητήν του :

— Συγγνώμην, ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι ὁ δικός σας ὁ πατέρας ἦτο τζέντλεμαν.

— Ἀκριβῶς.

— Ἔ, πῶς γίνεται νὰ μὴ σᾶς κάνῃ καὶ σᾶς τζέντλεμαν ! !

Η ΡΕΓΚΑ

Ἡ φορεστά σου, ὦ ρέγκα, εἶνε ἡ παλέττα τῶν ἡλίων ποὺ δύουν, τὸ πρασινόγκριζο χρῶμα τοῦ παληοῦ χαλκοῦ, τὸ χρυσὸ τῶν στιλβωμένων δερμάτων τῆς Καρδούης, οἱ χρωματισμοὶ τῶν φθινοπωρινῶν φυλλωμάτων τοῦ βορρᾶ! Ἡ κεφαλή σου, ὦ ρέγκα, ἀκτινοβολάει σὰν χρυσῆ περικεφαλαία, καὶ τὰ μάτια σου εἶναι σὰν μαῦρα καρφιὰ μπηγμένα μέσα σὲ χάλκινους κύκλους! Ὅλες οἱ μελαγχολικὲς καὶ σκοτεινὲς ἀποχρώσεις, ὅλες οἱ ἀκτινοβόλες καὶ εὔθυμες ἀντιανακλάσεις, ἐξασθενίζουν καὶ φωτίζουνε διαδοχικὰ τὴν λεπιδένια σου φορεστά.

Κοντὰ στὴν πίσσα, στὴ γαία τῆς Ἰουδαίας, στὶς καμμένες σκιὲς καὶ στὸ πράσινο τοῦ Σὲλ, στὰ μελαχροινὰ τοῦ Βὰν Ντάϋκ καὶ τῶν Φλωρεντινῶν μπρούτζων, στὰ χρώματα τῆς σκουριᾶς καὶ τῶν πεθαμένων φύλλων, ἀκτινοβολοῦν μ' ὅλη τους τὴ λαμπρότητα τὰ πρασινόχρυσα, τὰ κίτρινα κεχριμπάρια, οἱ ὤχρες, τὰ χλώρια, τὰ πορτοκάλια τοῦ Μάρτη ! Ὦ !, ἡ στιλπνὰ καὶ θαμπὰ καπνισμένη, ὅταν κυττάζω τὴ πλευρά σου μὲ τοὺς σιδερένιους της κρίκους, σκέπτομαι τοὺς πίνακας τοῦ Ρέμπραντ, ξαναβλέπω τὶς ἡλιολουσμένες τους σάρκες, τὰ σπινθηροβολήματα τῶν κοσμημάτων ἀπάνω στὸ μαῦρο βελοῦδο, ξαναβλέπω τὰ παιγνίδια τοῦ φωτὸς μέσα στὴ νύχτα, τὶς μακρυὲς σειρὲς τῆς χρυσῆς σκόνης μέσ' στὸ σκοτάδι, τὰ παιγνίδια τοῦ ἡλίου κάτω ἀπ' τὶς μαῦρες ἀψίδες του...

(Μετάφρασις) Κ. ΤΡΟΥΚΙΔΗ

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΒΑΘΥΤΕΡΟΣ ΓΝΩΣΤΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΨΥΧΗΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ Η ΖΩΗ

Ὅταν τὸ ὄνομα ἑνὸς συγγραφέως ἀποκτήσῃ κάποιαν δημοτικότητα, τὸ ἀναγνωστικὸν κοινόν, καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὸ καὶ ἡ κριτική, σπεύδουν νὰ τοῦ κολλήσουν μίαν «ἐτικέττα» δίπλα στ' ὄνομά του, ὁ πολὺς κόσμος προσθέτει πάντα ἕνα σύντομο χαρακτηρισμό, ποὺ εὔκολα μπορεῖ κανεὶς νὰ συγκρατήσῃ στὸ μυαλό του καὶ ποὺ μοιάζει μέ τοὺς ἐπιγραμματικοὺς ὁρισμοὺς τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ τῶν λεξικῶν. Κι' ἔτσι ὁ συγγραφεὺς, σ' ὅλη του τὴ ζωή, θὰ σταδιοδρομήσῃ στὴ φιλολογία μὲ τὴν ἀναγκαστικὴν αὐτὴν ἐτικέττα. Ἡ ἐτικέττα ποὺ ὁ κόσμος ἐκόλλησε στὸ φιλολογικό μου ὄνομα, εἶνε, πῶς εἶμαι εἰδικὸς στὰ ψυχολογικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα, ποὺ ἐνδιαφέρουν τὴ γυναῖκα ἢ. πιὸ σύντομα, πῶς «γνωρίζω τὴ γυναῖκα».

Καὶ ὅμως ! Πόσο ἀπατηλὴ εἶνε ἡ ἐτικέττα αὐτή ! Πόσο ἐξωγκωμένη εἶνε ἡ φήμη μου στὸ ζήτημα αὐτό ! Γιατὶ πρῶτα-πρῶτα, ποιὸς ποτὲ μπόρεσε νὰ γνωρίσῃ τὴ γυναῖκα; Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Εὔας, ποὺ ἔχασε τὸν παράδεισο γιὰ ν' ἀποκτήσῃ μίαν ἀνώφελη ἠθικὴ γνῶσι, ὅλες, καὶ οἱ πιὸ σοβαρὲς πραξεις της, ἔχουν σχεδὸν πάντοτε μιὰ βαθειά, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μυστηριώδη λογική. Τὰ πρῶτα λόγια κάθε βιβλίου σοβαροῦ, ποῦ θὰ εἶχε σκοπὸ νὰ γνωρίσῃ τὴ γυναῖκα, πρέπει νὰ εἶνε, πῶς κανένας δὲν θὰ τὴν γνωρίσῃ ποτέ ! Ὕστερα ἀπὸ τὶς ἐπιφυλάξεις αὐτὲς, συμφωνῶ κι' ἐγώ, πῶς ἡ γυναικεία ψυχὴ ἀξίζει στ' ἀλήθεια νὰ μελετηθῇ σοβαρά. Ἡ ψυχὴ αὐτὴ εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ἀνθρωπότητος. Κάθε σοβαρὴ ψυχολογικὴ μελέτη, ὅπως κι' ἂν διατυπώνεται, φιλοσοφικά, διδακτικὰ ἢ μυθιστορηματικά, ἀπὸ τὴν ψυχὴ αὐτὴ παίρνει τὰ στοιχεῖα της. Ὁ Πρίγκηψ ντὲ Λίγκ εἶπε, πῶς οἱ ἄνδρες κάνουν τοὺς νόμους, ἀλλὰ οἱ γυναῖκες δημιουργοῦν τὰ ἤθη, ποὺ εἶνε κι' αὐτὰ διαρκῆ καὶ σπουδαῖα, ὅσο καὶ οἱ νόμοι ! Ἐπειδὴ κι' ἐγὼ εἶμαι μυθιστοριογράφος, ἐζήτησα τὰ στοιχεῖα τῆς ἱστορίας τῶν ἠθῶν μέσα στὶς ἐκδηλώσεις τῆς γυναικείας ψυχῆς. Σὲ μίαν ἐποχὴ μάλιστα σὰν τὴ σημερινή, ποὺ τὰ ἤθη ἔπαθαν μιὰ τέτοιαν ἀναστάτωσι, ὥστε τίποτε ἀπὸ τὰ περασμένα νὰ μὴ μπορῇ νὰ συγκριθῇ μ' αὐτή, μόνο στὴν ἐξέτασι τῆς «σύγχρονης γυναικείας ψυχῆς» θὰ μποροῦσε νὰ ἐκτιμηθῇ ἀκριβῶς, πόσο πλατειὰ εἶνε ἡ μεταβολὴ αὐτὴ τῶν ἠθῶν καὶ ποιὰ εἶνε ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ ἀξία της. Κι' ἔτσι ἔφθασα στὸ θέμα ποὺ ἤθελα νὰ θίξω ἐδῶ. Ὑπάρχει σήμερα—καὶ κανεὶς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ ἀρνηθῇ—ἕνας ξαναγεννιωμένος τύπος γυναίκας ὁλωσδιόλου ἀλλοιώτικης ἀπὸ τὸν προπολεμικό, πιὸ διαφορετικὸς ἀπὸ ὅ,τι θὰ μποροῦσε νὰ περιμένῃ κανεὶς σ' ἕνα τόσο σύντομο χρονικὸ διάστημα, ἂν βέβαια τὰ χρόνια αὐτὰ περνοῦσαν ὁμαλὰ καὶ εἰρηνικά. Ποιὰ εἶνε τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ νέου αὐτοῦ γυναικείου τύπου; Ὑπάρχουν χαρακτηριστικὰ ποὺ ὑποπίπτουν στὴν ἀντίληψι καὶ τῶν ἐλάχιστα παρατηρητικῶν ἀνθρώπων—δηλαδὴ μεταβολὴ στὴν τουαλέττα, στοὺς τρόπους, στὴν ὁμιλία της. Ἀπὸ τὰ φαινόμενα ὅμως αὐτὰ δὲν θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ βγάλῃ σπουδαῖα καὶ χρήσιμα συμπεράσματα. Ὑπάρχουν ὅμως οὐσιαστικὲς μεταβολὲς στὸ πνεῦμα τῆς μοντέρνας γυναίκας, ποὺ εἶνε μυστικὲς καὶ κάποτε ἀντίθετες ἀπὸ τὶς καθημερινὲς μεταβολὲς τῆς μό-

δας. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς μεταβολὲς, ποῦ ἔχουν γίνει στὸ κεφάλαιον αὐτὸ, ὑπάρχουν κι' ἄλλες, ποὺ τώρα διαμορφώνονται· γιατὶ ἡ ἐποχή μας εἶνε μία ἐποχὴ ἀδιάκοπων μεταμορφώσεων, γιὰ νὰ μὴν εἰπῶ, μιὰ ἐπαναστατικὴ ἐποχή. Ἡ γυναίκα ἡ σημερινὴ δὲν εἶνε ἡ ἴδια μὲ τὴ γυναίκα τὴν προπολεμική. Ἔχει πάρα πολὺ μεγάλη διαφορὰ, συνεχίζει ὅμως στὴν ἴδιαν ἐξελικτικὴ τροχιά.

Γενικῶς, γιὰ νὰ μεταχειρισθῶ δύο λέξεις, ποὺ ἔπαψαν πιὰ νὰνε σχολαστικὲς γιατὶ συχνὰ τὶς μεταχειρίζεται σήμερα ὅλος ὁ κόσμος : ἡ «Γυναίκα ἐξελίσσεται» κάτω ἀπὸ τὰ μάτια μας, πάρα πολὺ γρήγορα, πρὸς ἕνα κάποιο ἰδεῶδες, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ προσδιορίσῃ ἀκόμα κανεὶς, ποὺ τὸ θέλγητρό του ὅμως εἶνε ἀκατανίκητο γιὰ τὸ ὑποσυνείδητο τῶν συγχρόνων γυναικῶν. Ἐπιμένω, πὼς κανεὶς δὲν θὰ μποροῦσε ἀκόμη νὰ προσδιορίσῃ τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ, ὅπως ἠμπόρεσαν νὰ καθορίσουν ἱστορικῶς, ποιὸ ὑπῆρξε τὸ ἰδεῶδες τῆς ρωμαντικῆς γυναίκας τοῦ 1830 ἢ τῆς ἀστικῆς γυναίκας τοῦ 1860. Ὡς τόσο ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν προσεκτικὴ καὶ ἀπροκατάληπτη ἐξέτασι τῶν γυναικείων ἠθῶν τῆς ἐποχῆς μας, θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ γνωρίσῃ ὡρισμένα στοιχεῖα του. Αὐτὸ εἶνε τὸ θέμα, ποὺ ἤθελα νὰ θίξω στὶς λίγες αὐτὲς γραμμές. Ἐὰν ἐπέτυχα στὸ θέμα μου καθένας ἂς προσπαθήσῃ ἀπὸ τὸ κάθε μου σχόλιο νὰ σχεδιάσῃ μιὰ πρόχειρη γραμμὴ τοῦ «ἰδανικοῦ προφὶλ τῆς μοντέρνας γυναικὸς». Τὴν γραμμὴν αὐτὴν ὑποδεικνύουν, ἐφ' ὅσον οἱ μῆνες κυλοῦν, αὐτὰ τὰ γεγονότα τῆς παγκοσμίας γυναικείας ζωῆς. Διότι δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ κάνω μάθημα κοινωνιολογίας (ἀποστρέφομαι τὸ κουραστικὸ καὶ δασκαλίστικο αὐτὸ εἶδος τῆς μελέτης) ἀλλὰ νὰ περιλάβω σ'ἕνα στιγμιότυπο, τὴν ἔντονη δράσι τῆς σημερινῆς γυναίκας. Αὐτὸ καὶ μόνον ἠθέλησα. Εὔχομαι, ἂν οἱ σκέψεις μου αὐτὲς πραγματοποιηθοῦν, νὰ μὴν ἐπηρεάσουν στὰ μάτια τῶν ἀναγνωστριῶν μου τὴν τρομερὴ ἐτικέττα μου ὡς γνώστου τῆς γυναικείας ψυχῆς»...

Marcel Prévost

(τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας)

Ἄκρον ἄωτον τεμπελιᾶς

Νὰ παρακαλῇ κανεὶς νὰ γίνῃ φαλακρὸς... γιὰ νὰ μὴ κτενίζεται !

Παρεξήγησις

— Ναὶ μαμμάκα εἶμαι ἀρραβωνιασμένη.

— Τὶ λὲς παιδί μου τρελλάθηκες Ἐπειδὴ χόρεψες δυὸ τρεῖς φορὶς μὲ τὸν κύριο Νώντα, πῆραν τὰ μυαλά σου ἀέρα ; Εἶσαι ἀκόμη πολὺ μικρὴ νὰ σκέπτεσαι γιὰ γάμο !

— Μὰ ποιὸς σοῦ μίλησε γιὰ γάμο μαμμάκα !

Κλινήρης

Ἡ γειτόνισσα. — Μπᾶ ! ὁ κὺρ Γιάννης στὸ κρεββάτι ! ; Καμμιὰ γρίππη σίγουρα.

— Ὄχι καλὲ! Ἔκατσε στὸ κρεββάτι ὡς ποῦ νὰ μπαλώσῃ τὸ παντελόνι του.

Ἡ ἀνικανότης... του

— Ὁ δάσκαλός σου μᾶς γράφει ὅτι ἕνα ὁλόκληρο χρόνο δὲν κατώρθωσε νὰ σὲ κάνῃ νὰ μάθῃς ἕνα ποίημα.

— Θυμᾶστε ποῦ σᾶς ἔλεγα πῶς εἶναι ἀνίκανος ἄνθρωπος;

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΦΑΝ ΜΠΕΤΟΒΕΝ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΤΟΥ ΖΩΗ ΚΑΙ Τ'ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ

«Ὅπου μπορεῖς κάνε τὸ καλό, ἀγάπα πρὸ πάντων τὴν Ἐλευθερία καὶ μὴ προδώσῃς ποτὲ τὴν Ἀλήθεια, ἔστω καὶ γιὰ ἕνα θρόνο»,

BEETHOVEN

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ

Ὁ Λουδοβῖκος Φὰν Μπετόβεν ἐγεννήθη τὴν 16 Δεκεμβρίου 1770 στὴν πόλιν Βόνναν τῆς Γερμανίας, κοντὰ στὴν Κολωνίαν, εἰς ἕνα πτωχικὸ δωμάτιον. Ἦτο Φλαμανδικῆς καταγωγῆς. Ὁ πατέρας του ἦτο τενόρος καὶ ἡ μητέρα του ὑπηρέτρια.

Ἐξ ἀρχῆς ἡ ζωὴ παρουσιάσθη εἰς τὸν Μπετόβεν μὲ τὴν πιὸ θλιβερὴν καὶ σκληράν της μορφήν. Ἀπὸ ἡλικίας 4 ἐτῶν ὁ πατέρας του ἠθέλησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν κλίσιν του στὴν μουσικὴν καὶ τὸν ἐβασάνιζε μὲ ὑπερβολικοὺς κόπους. Τὸν ἔβαζε νὰ παίζῃ ἐπὶ ὥρας πολλὰς πιάνο καὶ βιολί. Συγχρόνως ἡ φτώχεια τὸν ἐπίεζε τρομερά. Εἰς ἡλικίαν 11 ἐτῶν ἔπαιζε στὴν ὀρχήστρα τοῦ θεάτρου διὰ νὰ ζήσῃ.

Τὸ 1787 ὁ Μπετόβεν ἔχασε τὴν μητέρα του, ποὺ ἀπέθανε ἀπὸ φθίσιν. Εἰς ἡλικίαν 17 ἐτῶν εὑρέθη ἀρχηγὸς οἰκογενείας, μὲ δύο ἀδέλφια μικρότερά του καὶ μὲ πατέρα ἀλκοολικὸν ἀνίκανον νὰ ἐργασθῇ ! Εὑρῆκεν ὅμως προστασίαν ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν Βράουνιγκ τῆς Βόννας. Εἰς τὴν κόρην τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, στὴν χαριτωμένην Ἐλεονώραν, ὁ νεαρὸς Μπετόβεν ἐδίδασκε μουσικὴν καὶ μάλιστα ὑπῆρξε μεταξύ των καὶ μία διαρκὴς ἀγάπη, συνεχισθεῖσα ἕως τὰ γηράματά των.

Τὸ 1792 ὁ Μπετόβεν ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Βόνναν καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Βιέννην. Τὸ 1796 καὶ 1797 ἐμελοποίησε δύο πολεμικὰ τραγούδια. Ἀλλὰ συγχρόνως ἡ δυστυχία του ηὔξανε. Ὁ ἀτυχὴς Μπετόβεν ἤρχισε νὰ κουφαίνεται, ἐνῷ συγχρόνως ἠνωχλεῖτο καὶ ἀπὸ πόνους τοῦ στομάχου. Ἡ τραγική του τύχη ἐκφράζεται εἰς τὰ ἔργα ποὺ συνέθεσε ἀμέσως κατόπιν, δηλαδὴ εἰς τὴν παθητικὴν σονάταν (1799) καὶ εἰς τὴν τρίτην σονάταν (1798). Ἀντιθέτως τὸ 1800 συνέθεσε τὴν πρώτην συμφωνίαν του, πλήρη ἀπὸ νεανικότητα καὶ ὑγείαν.

Τὸ 1802 συνέθεσε τὴν περίφημην σονάταν του «Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Σελήνης» ἐμπνευσμένην ἀπὸ τὸν ἔρωτά του πρὸς τὴν Ἰουλιέτταν Γκουϊτσιάρντη. Τὸ ἴδιον ἔτος συνέθεσε τὴν σονάταν μὲ τὸ ἐπικήδειον ἐμβατήριον, τὴν δευτέραν σονάταν, τὴν σονάταν εἰς do ἔλασσον, τὴν σονάταν Κρόϊτσερ. Τὸ ἑπόμενον ἔτος συνέθεσε τὴν δευτέραν συμφωνίαν του, τὸ δὲ 1804 ἐδημιούργησε τὴν «Ἀπασσιονάτα» του,

διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μπίσμαρκ ἔλεγε: «Ἂν τὴν ἤκουα συχνά, θὰ ἤμουν πάντα ἀκμαῖος!»

Ἀμέσως κατόπιν ἐμελοποίησε τὸν «Ἔγμοντ» τοῦ Γκαῖτε, συνέθεσε τὸ Κονσέρτο εἰς μὶ ἔλασσον, τὸ «Πένθιμον ἐμβατήριον διὰ τὸν θάνατον ἑνὸς ἥρωος». Κατὰ τὸ 1805 ἐδόθη καὶ τὸ μελόδραμά του «Fidelio».

Τὸ ἑπόμενον ἔγραψεν ὁ Μπετόβεν τὴν τετάρτην συμφωνίαν καὶ συγχρόνως ἠρραβωνίζετο τὴν Τερέζαν δὲ Βρουνσβὶκ, ἡ ὁποία τοῦ τὴν ἐνέπνευσεν. Ἀλλὰ τὸ εἰδύλλιον δὲν κατέληξεν εἰς γάμον. Ὁ ἀρραβὼν διελύθη καὶ τὸ 1810 ὁ Μπετόβεν εὑρίσκεται πάλιν μόνος!

Ἐπηκολούθησεν ἡ Ἕκτη, ἡ Ἑβδόμη καὶ ἡ Ὀγδόη γραφεῖσαι τὸ 1812. Τὸ ἑπόμενον ἔτος συνέθεσε μίαν συμφωνίαν ἐπὶ τῆς "Νίκης τοῦ Οὐέλιγκτων„ καὶ τὸ 1814 τὸ πολεμικὸν ἄσμα „Ἀναγέννησις τῆς Γερμανίας„ καὶ σύνθεσιν „Ἡ ἔνδοξος στιγμή". Τὸ 1815 παρουσίασε τὸ ἄσμα διὰ χορωδίαν «Τὸ πᾶν εἶνε τέλειον».

Μὲ τὰ ἐπίκαιρα αὐτὰ πατριωτικὰ ἄσματα ἐστερεώθη ἡ φήμη τοῦ Μπετόβεν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δόξης του, ἀκολουθεῖ νέα δυστυχία τον. Οἱ φίλοι του διεσπάρησαν ἢ ἀπέθανον. Ἡ κουφαμάρα του ἔγινε τελεία. Ἀπὸ τὸ 1815 μόνον γραπτῶς μποροῦσε νὰ συνεννοηθῇ! Δὲν μποροῦσε ν' ἀκούσῃ πλέον οὔτε μίαν νόταν ἀπὸ τὰ θαυμάσια ἔργα του...

Συγχρόνως εἶχε χρηματικὰς στενοχωρίας. Καὶ ὅμως κατεγίνετο εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς θαυμαστῆς του Ἐνάτης Συμφωνίας, τὴν ὁποίαν παρουσίασε τὸ 1823.

Τὸ θέρος τοῦ 1826 ἡ δυστυχία του καὶ ἡ ἀπελπισία του τὸν ἔφεραν μέχρι ἀποπείρας αὐτοκτονίας. Ἐτράβηξε μίαν πιστολιὰ κατὰ τῆς τῆς κεφαλῆς του, ἀλλ' ἐσώθη.

Ἤρχισε κατόπιν ὁ Μπετόβεν νὰ δεικνύῃ σχετικὴν ἀνθηρότητα, ἀλλὰ κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1826 ἠσθένησεν ἀπὸ πλευρίτιδα. Δὲν τοῦ ἔγινεν ἐγκαίρως θεραπεία καὶ ἔπειτα ματαίως τὸν ἐβασάνισαν οἱ ἰατροὶ μὲ τρεῖς ἐγχειρήσεις. Τὴν 26 Μαρτίου 1827 ἀπέθανεν εἰς τὴν Βιέννην, ἐν μέσῳ χιονοθυέλλης.

Ὁ Μπετόβεν ἦτο ἄνθρωπος κατάχονδρος, μὲ χονδρὸν λαιμὸν, μὲ σῶμα ἀθλητικῆς κατασκευῆς. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο πλατὺ μὲ πλατὺ μὲ χρῶμα κεραμιδί, ποὺ εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἔγινε κιτρινωπόν. Εἶχε μέτωπο μεγάλο μὲ ἐξογκώσεις, μαλλιὰ κατάμαυρα, ἐξαιρετικὰ πυκνὰ καὶ ἀνορθωμένα, μάτια μικρὰ καὶ λάμποντα, μύτην πλατειὰ καὶ τετράγωνην, στόμα λεπτόν. Εἶχεν ὡραῖο χαμόγελο, ἀλλὰ συνήθως ἦτο μελαγχολικός. Δὲν ἦτο καθόλου ὡραῖος καὶ ὅμως ἠγαπήθη πολὺ ἀπὸ τὶς γυναῖκες!

ΕΝΑ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΤΟΥ

Ἕνα ἐρωτικὸν αἴσθημα ποὺ ἔπαιξε μεγάλον ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Μπετόβεν εἶνε ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν Τερέζαν δὲ Βροῦνσβικ. Τὴν εἶχε γνωρίσῃ τὸ 1796 εἰς τὴν

Βιέννην καὶ τῆς ἔδιδε μαθήματα πιάνου. Ὁ Μπετόβεν ἦτο φίλος τοῦ ἀδελφοῦ της, τοῦ κόμητος Φραγκίσκου. Τὸ 1806 τοὺς ἐπεσκέφθη ὁ μουσουργὸς εἰς τὸ Μαρτὼ-Βαζὸρ τῆς Οὐγγαρίας καὶ ἐκεῖ ἠγαπήθησαν.

Ἡ Τερέζα ἀργότερα διηγεῖτο διὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτήν:

— Μιὰ Κυριακὴ βράδυ, ἔπειτα ἀπὸ δεῖπνο, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, ὁ Μπετόβεν ἐκάθησε στὸ πιάνο. Στὴν ἀρχὴ περιέφερε τὰ χέρια του ἀόριστα πάνω σ' αὐτό. Ὁ Φραγκίσκος καὶ γὼ ἐγνωρίζαμε ὅτι ἔτσι ἄρχιζε πάντα νὰ παίζῃ. Κατόπιν ἔπαιξε μερικὲς συγχορδίες στοὺς χαμηλοὺς ἤχους καὶ σιγά, μὲ μυστηριώδη ἐπισημότητα ἄρχισεν ἕνα τραγουδι τοῦ Μπάχ: „Ἂν θέλεις νὰ μοῦ δώσῃς τὴν καρδιά σου, στὴν ἀρχὴ ἄς εἶνε μυστικὰ καὶ τὴν κοινή μας σκέψη κανεὶς ἄς μὴν μπορέσῃ νὰ ἐννοήσῃ„. Ἡ μητέρα μου καὶ ὁ ἐπίσκοπος εἶχαν ἀποκοιμηθῆ. Ὁ ἀδελφός μου ἐκύτταζεν ἐμπρός του σοβαρὸς καὶ ἐγὼ, ποὺ μὲ διαπερνοῦσε τὸ τραγοῦδι του καὶ τὸ βλέμμα του, αἰσθανόμουν ὅλο τὸ μεγαλεῖον τῆς ζωῆς.

Τὴν ἄλλη μέρα συναντηθήκαμε στὸν κῆπο. Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε: "Γράφω τώρα ἕνα μελόδραμά μου. Τὸ κύριον πρόσωπό του εἶνε μέσα μου, μπροστά μου, παντοῦ ὅπου πηγαίνω, παντοῦ ὅπου στέκομαι. Ποτὲ ἕως τώρα δὲν ἔφθασα σὲ τόσο ὕψος. Τὸ πᾶν γιὰ μένα εἶναι φῶς, ἀγνότης, λάμψις. Ἕως τώρα ὡμοίαζα μὲ τὸ παιδὶ ἐκεῖνο τῶν παραμυθιῶν, ποὺ μαζεύει τὰ πετραδάκια καὶ δὲν βλέπει στὸ δρόμο του τὸ ἀνθισμένο λαμπρὸ λουλοῦδι. Τὸν Μάιον τοῦ 1806 ἀρραβωνιαστήκαμε...

Τὸ 1806 ποὺ ὁ Μπετόβεν ἀρραβωνιάσθηκε μὲ τὴν Τερέζαν συνέθεσε τὴν "Τετάρτην Συμφωνίαν» ποὺ διατηρεῖ ὅλη τὴν εὐωδία τῶν εὐτυχισμένων ἐκείνων ἡμερῶν τοῦ μουσουργοῦ...

Τὸ εἰδύλλιον αὐτὸ εἶχε εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν στὸν Μπετόβεν. Ηὔξησε τὴν δραστηριότητά του καὶ ἀνέπτυξε τὴν δημιουργικότητά του.

Ἔτσι ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ Μπετόβεν συνέθεσε τὴν «Ποιμενικὴν Συμφωνίαν» καὶ τὴν «Ἀπασιονάτα».

Ὑπάρχει καὶ ἕνα γράμμα τοῦ Μπετόβεν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς πρὸς τὴν ἀγαπημένην του:

«Ἀγγελέ μου,—τῆς γράφει εἰς αὐτὸ,—εἶσαι τὸ πᾶν μου, τὸ ἐγώ μου... Ἔχω τὴν καρδιά γεμάτη ἀπὸ πολλὰ ποὺ θέλω νὰ σοῦ πῶ... Ὅπου βρίσκομαι εἶσαι καὶ σὺ μαζύ μου.. Κλαίω ὅταν σκέπτομαι, ὅτι πρὸ τῆς Κυριακῆς δὲν θὰ λάβῃς νέα μου. Σ' ἀγαπῶ, ὅπως μ' ἀγαπᾷς κι' ἀκόμα πιὸ πολύ. Ἄ! Θεέ μου! Τί ζωὴ αὐτή! Χωρὶς ἐσέ. Τόσο κοντὰ καὶ τόσο μακρυά. Σ' ἐσένα στρέφονται οἱ ἰδέες μου, ἀθάνατη ἀγάπη μου, πότε ζωηρὲς καὶ πότε θλιβερές. Δὲν μπορῶ νὰ ζῶ παρὰ μὲ σένα εἰδεμὴ δὲν ζῶ... Ποτὲ καμμιὰ ἄλλη δὲν θἄχῃ τὴν καρδιά μου. Ποτέ! Ποτέ! Ποτέ! Ὦ Θεέ! Για-

τί ν' ἀποχωριζώμεθα ὅταν ἀγαπώμεθσ ; Καὶ ὅμως ἡ ζωή μου, ὅπως εἶναι τώρα, εἶναι μιὰ ζωὴ, μιὰ λύπη... Ἡ ἀγάπη σου μ' ἔκαμε μαζὺ τὸν εὐτυχέστερον καὶ τὸν δυστυχέστερον θνητόν. Μεῖνε ἥσυχη... Μεῖνε ἥσυχη.. Ἀγάπα με !»

Καὶ ὅμως κάποια μυστηριώδης αἰτία ἐμπόδισε τὴν εὐτυχία τῶν δύο ἀγαπημένων.

Ὁ Μπετόβεν δὲν ἐνυμφεύθη τὴν Τερέζαν. Ἴσως νὰ ἐμπόδισεν ἡ ἔλλειψις περιουσίας, ἴσως αἱ περιστάσεις. Ἴσως ὁ Μπετόβεν νὰ ἠγανάκτησε γιατὶ τοῦ ἐπέβαλεν μακροχρόνιον ἀναβολήν. Ἴσως, καθὼς ἦτο ἀποτόμου χαρακτῆρος νὰ ἔκαμε, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, νὰ ὑποφέρῃ ἡ ἀγαπημένη του κι' ἔπειτα κατελυπήθη γι' αὐτό... Ἴσως.. Ἀλλὰ τίποτε βέβαιον.

Δὲν ἠνώθησαν ποτέ.

Καὶ ὅμως ἡ Τερέζα μέχρι τοῦ θανάτου της ἠγάπα τὸν Μπετόβεν!

Καὶ ὁ Μπετόβεν ἔλεγε συχνὰ γι' αὐτήν :

— Ὅταν τὴν σκέπτωμαι ἡ καρδιά μου χτυπᾷ τόσο δυνατά, ὅ ως τὴν ἡμέρα ποὺ τὴν εἶδα γιὰ πρώτη φορά !...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ ΤΟΥ ΜΠΕΤΟΒΕΝ

Ἡ ποίησις δύναται νὰ θεωρεῖται εὐτυχεστέρα παραβαλλομένη πρὸς τὴν μουσικὴν κατὰ τοῦτο : ὁ χῶρος της δὲν εἶναι τόσον περιφραγμένος, ὅσον ὁ δικός μου. Ἐξ ἄλλου ὁ δικός μου ἐξαπλώνεται περισσότερο εἰς ἄλλα στάδια καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς εὔκολα νὰ φθάσῃ στὸ βασίλειό μου.

***

Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ πρόοδος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς τέχνης, ὅπως καὶ ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς. Ἂν δὲν εἴμεθα τόσον ὑγιεῖς, ὅπως οἱ παλαιοὶ διδάσκαλοι, ἡ λεπτολογία ὅμως τοῦ πολιτισμοῦ ἔχει πλατύνῃ πολλὰ ζητήματα.

***

Δὲν ὑπάρχει κανὼν ποὺ νὰ μποροῦμε νὰ τὸν παραβιάσωμεν χάριν τοῦ "ὡραιοτέρου„.

***

Γιατὶ γράφω ; Ὅ,τι ἔχω στὴν καρδιά μου πρέπει νὰ βγῇ. Γι' αὐτὸ γράφω.

***

Οὐδέποτε μὲ ἄκουσε κανεὶς νὰ δώσω προσοχὴ εἰς ὅ,τι κι'ἂν ἔγραψαν γιὰ μένα, ὅσον μ'ἀφορᾷ ὡς καλλιτέχνην.

***

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κριτικοὺς, δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον παρὰ νὰ τοὺς ἀφίνῃ κανεὶς νὰ συζητοῦν. Ἡ φλυαρία τους βέβαια δὲν θὰ κάμῃ κανένα ἀθάνατον. Πολὺ ὀλιγώτερο μπορεῖ ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ἀθανασίαν ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τοὺς τὴν προσέφερεν ὁ Ἀπόλλων.

***

Δὲν συνειθίζω νά ἐπιδιορθώνω τὰς συνθέσεις μου, μιὰ φορὰ κ' ἐτελείωσαν· Δὲν τὸ ἔκαμα ποτὲ, πεπεισμένος ὅτι κάθε μερικὴ τροποποίησις ἀλλοιώνει τὸν χαρακτῆρα τῆς συνθέσεως,

***

Ἡ μουσικὴ πρέπει ν' ἀναγκάζῃ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα νὰ ἐκπηδᾷ.

***

Πιστεύετε, ὅτι σκέπτομαι εἰς ἕνα θεῖον βιολὶ ὅταν μοῦ μιλεῖ τὸ πνεῦμα καὶ γράφω ὅ,τι μοῦ ὑπαγορεύει.

***

Κατὰ τὴν συνήθειαν ποὺ ἔχω, ὅταν συνθέτω ἔστω καὶ μουσικὴν δι' ἔγχορδα, πάντοτε ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ σύνολον.

I. V. BEETHOVEN

Ο ΠΙΕΡΟΣΤΟΣ

Πιερόττοι ἐσὺ κ' ἐγὼ κι' ἄλλοι κον-
[τά του
κι' αὐτὸς τόσο σωστὸς μ' ἄσπρη ζα-
[κέττα,
παίζαμε μὲ τὴ φόρμα του, ρίχναμε
[κάτου
τ' ὁμοίωμά του — χρῶμα σὲ παλλέτα.

Φτιάναμ' ἐμεῖς τὴ στάσι του μαζύ του,
ἦταν τυχαία καὶ τὸ σύμβολό μας,
στὸ πέταγμα, στὴν τοποθέτησί του,
εἶχε τὸν ξένο μορφασμὸ καὶ τὸ δικό
[μας

Ἀνάμπαιζε μὲ τὴ δική του κάθε πόζα,
ἐνῷ τὴν εἶχε πάρῃ ἀπὸ τεχνίτη,
καὶ στὰ κυτάγματά του τὰ σκαμπρόζα,
ἐμάντευες τὸ δύσκολο καὶ ψηλομύτη.

Εἶχε τοῦ θετικοῦ τὴν παρουσία,
τὸν ρεμβασμὸ ἑνὸς ὄντος νοητικοῦ,
εὐπρέπεια πολλὴ, ἑτοιμολογία
καὶ ὕφος κρυψίνου σ' ἔμπασμα ἱεροῦ.

Ἦταν εἰρωνικὸς, μὰ καὶ θλιμμένος,
στὸ παλκοσένικο ἕνας μῶμος τραγι-
[κὸς
ἦταν ὁλοφυρόμενος, ἀπεγνωσμένος,
σὰν ἔμπροστὰ σὲ θαῦμα ἐκστατικός.

Ἦταν αὐτός, ὁλόκληρος κι' ὡραῖος,
ἀνθρώπινος πολὺ στὴ μπατιστένια
στολή του, στὰ κουμπιά του, φευγα-
[λέος,
βραχνᾶς ἀπ' τοὺς βαθύτερους στὴν
[ἔννοια.

Σὰν νᾶταν ἀνεμπόδιστος στὴν πλάση,
χωρὶς τὴν ψεύτικη εὐγένεια καὶ τὴ
[γνῶσι,
ἐλεύθερος νὰ κλάψῃ ἢ νὰ γελάσῃ,
χωρὶς ν' ἀκούσῃ σχόλια ἢ ν'ἀρθρώσῃ.

Ἄλλοτε εἶχε αὐθάδεια μεγάλη
κ'ἔπαιρνε ἡ φάτσα του ἔκφρασι πικρὴ,
περιφρονοῦσε τὶς κυρίες, ὅπου οἱ ἄλλοι
θαυμάζανε καὶ τοῦ φοινόντουσαν
[μικροί.

Εἶχε χολὴ σὲ ὑπόσταση πανένια,
πλαστογρρφοῦσε ὑπόκρισι ρητὴ,
κ' ἐσυγχιζόντανε σὰ νειόκοπη γαρ-
[ντένια
μὲ τεχνητὴ καμέλια στὸ κουτί.

Εἶχε προθύστερη ἡ μορφή του ση-
[μασία
κι' ὅμως μᾶς ἀπατοῦσε ὅλους μαζὺ
κ' ἐνῷ ἦταν ἄνθρωπος σωστὸς, οὐσία
γυρεύαμε καὶ θέλαμε νὰ ζῇ.

ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ

Η ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ὁ πελάτης.—Διακόσια φράγκα ! ! ! Ἀλλὰ δὲν φάγαμε τίποτα ! ! !
Τὸ γκαρσόνι.— Ἄσχημα κάματε.

Ο ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ[1]

Πρόσωπα

Ὁ Συμβολαιογράφος — ***Ὁ ἐκτιμητής***. - ***Α΄ μάρτυς*** — ***Β΄ μάρτυς***. ***Μῆτσος*** γραφεὺς τοῦ Συμβολαιογραφείου. — ***Κοράκης*** τρίτος ἐξάδελφος τοῦ μακαρίτη. — ***Κικὴ*** γυναῖκα τοῦ Συμβολαιογράφου. — ***Πόπη*** κοκότα. ***Μαρία*** γρηὰ ὑπηρέτρια τοῦ μακαρίτη.

Ἡ σκηνὴ σύγχρονος ἐν Ἀθήναις

[Στὴν γκαρσονιέρα τοῦ μακαρίτη, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατόν του. Ὁ νεκρικὸς θάλαμος. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ πόρταις. Στὸ βάθος παράθυρο μὲ κλειστὰ παραπετάσματα. Ἀριστερὰ τοῦ παραθύρου ἕνα μεγάλο κρεββάτι καὶ ἕνα κομμοδίνο. Δεξιὰ μία τουαλέττα, μὲ τὸ καθρέπτη ἀκόμη σκεπασμένο μὲ μαῦρο πανί, καὶ ἕνα μικρὸν γραφεῖον, εἴδους bureau ministre. Περὶ τὸ μέσον τῆς σκηνῆς ἕνα τραπεζάκι φορτωμένο φωτογραφίαις καὶ κομφοτεχνήματα καὶ πρὸς τὰ ἔξω καὶ δεξιὰ μία chaise longue. Δυὸ ἐδώλια καὶ μερικὰ ἄλλα καθίσματα συμπληροῦν τὴν κυρίαν ἐπίπλωσιν. — Αἰσθητὴ ἀταξία εἰς ὅλα· στὰ πράγματα ποῦ εἶναι ἐπάνω στὸ τραπεζάκι, ἐπάνω στὸ γραφεῖον, ἐπάνω στὴν τουαλέττα. Κάτω πεσμένα διάφορα ἀντικείμενα: ἕνας δίσκος, ἕνα κερί, ἕνα ὑποκάμισο τῆς κόλλας, ἕνα γύψινο ἀγαλματάκι σπασμένο. Ὅλα, βυθισμένα σ' ἕνα ἡμίφως, δείχνουν πῶς ὁ θάνατος ἐπέρασεν ἀπ' ἐκεῖ].

Πρᾶξις μόνη

(Μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς αὐλαίας ἀνοίγει ἡ δεξιὰ πόρτα καὶ ἐμφανίζεται ἡ Μαρία φοροῦσα κατάμαυρα καὶ ἄσπρη ποδιά. Τὴν ἀκολουθοῦν ὁ Συμβολαιογράφος καὶ ὁ Κοράκης· ὁ πρῶτος κρατεῖ ἕνα τόμον κωδίκων, ὁ δεύτερος φορεῖ κατάμαυρα ἐπίσης, εἶναι ἄξυριστος καὶ ἔχει ὕφος περίλυπον).

Μαρία (θρηνωδῶς). Ἐδῶ εἶναι ἡ κρεββατοκάμαρα τοῦ μακαρίτη (Ὁ Συμβολαιογράφος καὶ ὁ Κοράκης ἀποκαλύπτονται). Σ' αὐτὸ ἐκεῖ τὸ κρεββάτι ξεψύχησεν. (Σταυροκοπουμένη) Θεὸς σ'χωρέσ'τονε τὸν μακαρίτη !

Ὁ Συμβολαιογράφος καὶ ὁ ***Κοράκης*** (σταυροκοπούμενοι ἐπίσης). Θεὸς σ'χωρέσ'τον ! (Φοροῦν πάλι τὰ καπέλλα τους).

Μαρία. Θέλετε φῶς, ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρο;

Ὁ Συμβολ. Βεβαίως ἀπ' ἐδῶ θἀρχίσουμε τὴν ἀπογραφή. (Ἡ Μαρία ἀνοίγει τὰ παραπετάσματα καὶ τὸ παράθυρο καὶ φωτίζεται ἡ σκηνή. Ὁ Συμβολαιογράφος καὶ ὁ Κοράκης ἀκίνητοι παρατηροῦν τὸ δωμάτιον).

Μαρία (μὲ συγκίνησιν). Ἄχ, ὅσο θυμᾶμαι ἐκείνη τὴν ἡμέρα! Ἤρθα ὅπως πάντα πρωΐ-πρωΐ ἀπὸ τὸ σπίτι ποῦ κάθουμαι...

Κοράκης (διακόπτων). Μὰ δὲν ἐκοιμώσουν ἐδῶ τὴ νύχτα, καλή μου γυναῖκα;

Μαρία (χαμηλόνουσα τὰ μάτια). Ὄχι, κύριε. Ὁ μακαρίτης ἤθελε νὰ μένῃ μοναχός του.

Ὁ Συμβολ. (στὸν Κοράκη, ἰδιαιτέρως). Ἐδῶ ποῦ τὰ λέμε, ἦταν λιγάκι... μουρντάρης ὁ μακαρίτης.

Κοράκης (σταυροκοπούμενος εὐλαβῶς). Θεὸς σ'χωρέσ'τον !

Ὁ Συμβολ. (ὁμοίως) Θεὸς σ'χωρέσ'τον !

Μαρία (συνεχίζουσα τὴ διήγησίτης). Ἤρθα λοιπόν, ἄνοιξα ἀμέσως τὰ παράθυρα, ἐσκούπισα, σιγύρισα... Κατὰ τὴς δέκα λέω: «Ἂς τοῦ πάω τώρα τὸ γάλα του», Ἑτοιμάζω λοιπὸν τὸ γάλα του, ἔρχομαι σ' αὐτὴ τὴν πόρτα (δεικνύει τὴ δεξιὰ πόρτα), κτυπῶ... τίποτα. Ξανακτυπῶ... τίποτα. Ἡ πόρτα κλειδωμένη. Μοῦ πέρασε μία ἰδέα... Κατεβαίνω ἀμέσως, φωνάζω τὸ Σταυρῆ, τὸ παιδὶ τοῦ μπακάλη, ἀνεβαίνουμε καὶ οἱ δύο, ξανακτυπᾶμε μαζί... τίποτα. Τότε μοῦ λέει ὁ Σταυρῆς: "Κυρὰ Μαρία, πρέπει νὰ σπάσουμε τὴν πόρτα. Κάτι τοῦ συνέβηκε τοῦ Κύριου„. Σπάζει ὁ Σταυρῆς τὴν πόρτα, μπαίνουμε μέσα, ζυγόνουμε στὸ κρεββάτι... (Μ ἕνα λυγμό). Τί νὰ δοῦμε;

Ὁ Συμβολ. Κόκκαλο ὁ μακαρίτης !

Κοράκης (κατασυγκεκινημένος δῆθεν). Ἄχ, φτάνει, φτάνει πειά, μὴ μοῦ σπαράζετε περισσότερο τὴν καρδιά! Ἦταν ὁ μόνος συγγενής μου ποῦ ἀγαποῦσα ! Τὸν εἶχα καλλίτερα ἀπὸ ἀδελφό!... (Κλαίει δῆθεν, ἐνῷ ἡ Μαρία σκουπίζει ἕνα ἀληθινὸ δάκρυ).

Ὁ Συμβολ. (καθήμενος). Ὁ

1) Ἡ κριτικὴ ὡμίλησε πολὺ εὐνοϊκῶς διὰ τὸ ἔργον. Ὁ κ. Ξενόπουλος ἔγραψε περὶ αὐτοῦ: Ὁ «Μακαρίτης», ποῦ ἐπαίχθη κατόπιν, δὲν ἔχει ὕφος παρὰ μόνον ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Ἔχει ὅμως κάτι ἄλλο, διὰ τὸ ὁποῖον μοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν ξεχωριστήν. Μίαν σάτυραν, μίαν εἰρωνείαν, ἕνα σαρκασμόν, ἐκεῖνο ποῦ διὰ μίαν κωμωδίαν θὰ τὸ ἔλεγα βάθος. Ἂν θέλετε μάλιστα, τὸ κωμικόν, τὸ ἐλαφρὸν αὐτὸ ἔργον εἶνε τόσον σοβαρὸν κατὰ βάθος, ὥστε ἀποτελεῖ μᾶλλον ἕνα δρᾶμα, μὲ τὸ ὁποῖον γελῶμεν, ἐπειδὴ ἔτσι τὸ θέλει ὁ συγγραφεύς. Διὰ τοῦτο τὸ γέλιο μας εἶναι πολὺ διαφορετικὸν ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ ἀφίνομεν εἰς μίαν κοινὴν φάρσαν. Ὁμοιάζει μᾶλλον, — τηρουμένων τῶν ἀποστάσεων — μὲ τὸ γέλιο ποῦ μᾶς ἀποσπᾷ ὁ «Δὸν Κιχώτης». Καὶ ὁ «Δὸν Κιχώτης» ἐπίσης εἶνε ἕνα δρᾶμα, μία τραγωδία καλλίτερα, μὲ τὴν ὁποίαν γελῶμεν. Δὲν τὸ λέγω ἐγώ, τὸ λέγει ἕνας μεγάλος κριτικός. Λοιπὸν καὶ ὁ κ. Κολοκοτρώνης, στοχασθεὶς νὰ μᾶς κάμῃ νὰ γελάσωμεν μὲ τὸν θάνατον, μὲ τὸ πένθος, θηλαδὴ μὲ ὅλας τὰς ἀνθρωπίνας ἀδυναμίας καὶ ὑποκρισίας ποῦ τὸ περιστοιχίζουν, ἔκαμε ἕνα ἔργον ὄχι, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀπὸ τὰ συνειθισμένα, τὸ ὁποῖον, ἂν ἦτο γραμμένον ὀλιγώτερον ἐρασιτεχνικῶς, θὰ ἦτο ἓν ἀριστούργημα. Ἀλλὰ καὶ ἔτσι ὅπως εἶνε, τὸ θεωρῶ χωρὶς ὑπερβολήν, ἓν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα κομμάτια τῆς μεγάλης «ἀνθρωπίνης κωμωδίας» ἀπὸ ὅσα εἴδομεν, ὄχι μόνον εἰς τὸ ἑλληνικόν, — καὶ πόσα τέτοια κομμάτια ἐγράψησαν εἰς τὴν γλῶσσάν μας; - ἀλλ' εἰς τὸ θέατρον ἐν γένει.

καϋμένος ! Τί καλὸς ἄνθρωπος ποὺ ἦταν ! Τί εὐχάριστος, τί νόστιμος ! Καὶ τί μορφωμένος, τί σπουδασμένος ! Μεγάλη ἀξία ! Τόσα χρόνια στὴν Εὐρώπη ! Ἐπήγαινε γιὰ καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο ! (Βλέπων πρὸς τὸ τραπεζάκι). Ἄχ, νὰ καὶ ἡ φωτογραφία του !...

Κοράκης (πλησιάζων στὸ τραπεζάκι καὶ λαμβάνων μίαν φωτογραφίαν). Τί εὐγενὴς μορφή ! Ἀκριβῶς ὁ τύπος τῆς οἰκογενείας μας ! Αὐτὰ ἰδίως τὰ γενάκια μοῦ ὑπενθυμίζουν τὴν σεπτὴν μορφὴν τοῦ προπάππου μας...

Ὁ Συμβολ. (ἐγειρόμενος). Τὰ γενάκια ! ; Ποιὰ γενάκια ! ; Ὁ μακαρίτης δὲν εἶχε γενάκια ! (Βλέπων τὴν φωτογραφίαν ποὺ κρατεῖ ὁ Κοράκης). Καλὲ ἡ ἄλλη φωτογραφία εἶναι. Αὐτὸς εἶναι... ὁ Πουανκαρὲ, ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας !

Κοράκης. Ὄχι δά ! (Ἀφίνει τὴν μίαν φωτογραφίαν καὶ πέρνει τὴν ἄλλην).

Ὁ Συμβολ. Βεβαίως. Ὁ μακαρίτης δὲν εἶχε γενάκια. Ψέμματα, κυρὰ Μαρία;

Μαρία (μ' ἕνα στεναγμό) Ἄχ, κάθε πρωὶ τοῦ πήγαινα νερὸ ζεστὸ γιὰ ξύρισμα.

Κοράκης (ἀφίνων καὶ τὴν ἄλλην φωτογραφίαν). Μὰ τί ἰδέα ὡς ὡς τόσο νἄχῃ στὴν κάμαρά του ἕναν Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας !

Ὁ Συμβολ. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴν Γαλλία. Μὰ δὲν τὸν ἐγνωρίζατε λοιπὸν οὔτε κατ' ὄψιν τὸν ἐξάδελφόν σας ; Καὶ σεῖς χθὲς τὸ βράδυ τὸν ἐκλαίγατε τόσον πολὺ τὸν μακαρίτη, καὶ μοῦ διηγηθήκατε μάλιστα καὶ μία ὁλόκληρη ἱστορία, πῶς εἴδατε κι' ἐπάθατε, τὴν πρώτη φορὰ ποῦ ἤρθατε στὰς Ἀθήνας, νὰ εὕρετε τὸ σπίτι του !

Κοράκης. Μὰ δὲν σᾶς ἐτελείωσα. Τὸ βρῆκα ἐπὶ τέλους τὸ σπίτι του, καὶ μάλιστα ἐχτύπησα καὶ τὸ κουδοῦνι.

Ὁ Συμβολ. Χμ ! Χτυπήσατε καὶ τὸ κουδοῦνι.

Κοράκης. Μάλιστα. Βγαίνει ὅμως ἡ ὑπηρέτρια, (βλέπων τὴν Μαρίαν) μιὰ ἄλλη ὑπηρέτρια ποῦ εἶχε τότε, καὶ μοῦ λέει : «Μόλις ἐξῆλθε. Νά τος μάλιστα, στρίβει στὴν γωνία». Γυρίζω καὶ καθὼς πράγματι ἔστριβε σὲ μιὰ γωνία, τὸ 'μάτι μου μπόρεσε καὶ ἅρπαξε μόνο τὴν ἄκρη τῆς ζακέτας του. Τρέχω, τοῦ φωνάζω «Ἀνδρέα ! Ἀνδρέα !, φαίνεται ὅμως πῶς ἐν τῷ μεταξὺ ἐπήδησε σ' ἕνα τραμ ποῦ περνοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ χάθηκε !(Κινῶν περιλύπως τὴν κεφαλήν). Ἀπὸ τότε... δὲν τὸν ξανάειδα πειὰ τὸν μακαρίτη ! (Σκουπίζει ὄῆθεν ἕνα δάκρυ).

Ὁ Συμβολ. (κατ' ἰδίαν). Δὲν ξανάειδε δηλαδὴ τὴ ζακέτα του.

Κοράκης (στενάζων). Θεὸς σ'χωρέσ'τον ! Ἦταν πολὺ καλὸς ἄνθρωπος !

Ὁ Συμβολ. Ἂν ἦταν πολὺ καλὸς ἢ ὄχι, ἐγὼ τὸ ξέρω. Γιατὶ ἐγὼ, χωρὶς νὰ ἤμαι συγγενής του, εἶχα ἰδῇ, ἐκτὸς τῆς ζακέτας του, καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον. (Σὰν νὰ ἦναι θυμωμένος). Καὶ δὲν τὸν εἶδα μόνο μιὰ φορὰ, κύριε ! Τὸν ἔβλεπα κάθε 'μέρα ποῦ ἤρχετο γιὰ δουλειές στὸ συμβολαιογραφεῖο μου. Καὶ ὁσάκις δὲν τὸν ἔβλεπα στὸ συμβολαιογραφεῖο μου, τὸν ἔβλεπα στὸ σπίτι μου. Διότι ὁ μακαρίτης δὲν ἦταν μόνον ὁ καλλίτερος πελάτης τοῦγραφείου μου, ἦταν ἀκόμη καὶ ὁ καλλίτερος φίλος τοῦ σπιτιοῦ μου. Καὶ εἶμαι ὑπερήφανος δι' αὐτὸ, κύριε ! (Ἀποκαλυπτόμενος καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸ κρεββάτι). Ναί, ἀείμνηστε Ἀνδρέα Ρουφοξύδη εἶμαι ὑπερήφανος διὰ τὴν τιμὴν τῆς φιλίας σου καὶ σ' εὐγνωμονῶ ! Αἰωνία σου ἡ μνήμη ! (Φορεῖ πάλιν τὸ καπέλλο του. Μικρὰ σιγή).

Κοράκης. Ὥστε κάθε μέρα ἤρχετο στὸ συμβολαιογραφεῖο σας γιὰ δουλειές του ὁ μακαρίτης ὁ ἐξάδελφός μου ;

Ὁ Συμβολ. Διάβολε ! Ὅταν ἔχῃ κανεὶς μισὸ μιλλιοῦνι !...

Κοράκης. Μισὸ μιλλιοῦνι !

Ὁ Συμβολ. Σωστὸ, τοῦ ὁποίου τώρα, γιὰ νὰ πεθάνῃ ὁ μακαρίτης ἄγαμος, σεῖς καὶ ὁ ἀδελφός σας πᾶνε στὴν Ἀμερικὴ εἶσθε οἱ μόνοι ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι.

Κοράκης. Ποιὸς τὸ λογαριάζει τὸ μισὸ μιλλιοῦνι ! Ὁ ἄνθρωπος ποὺ χάθηκε !..

Ὁ Συμβολ. (κατ' ἰδίαν). Ἐμένα μοῦ λές ! (Στὸν Κοράκη). Νὰ σᾶς πῶ. Ἐγὼ δύο πράγματα λογαριάζω. Μιὰ καλὴ γυναικοῦλα καὶ... χρῆμα ! Δυστυχῶς ἔχω μόνον τὴν καλὴ γυναικοῦλα.

Κοράκης Εἶσθε, βλέπω ὑλιστής. Ἐγὼ προτιμῶ τὴν ἔντιμον πενίαν. Ἀλλὰ τί νὰ κάμω ; Ν' ἀρνηθῶ τὴν κληρονομίαν ; Θὰ ἦτο ὕβρις πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἀγαπητοῦ μου ἐξαδέλφου.

Ὁ Συμβολ. (κατ' ἰδίαν). Μασκαρᾶ ! Σοῦ γρειάζεται νὰ βρεθῇ καμμιὰ διαθήκη, γιὰ νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ ἂν προτιμᾷς τὴν ἔντιμον πενίαν.

Κοράκης (βλέπων τὸ ὡρολόγι του). Ἡ ὥρα ὅμως εἶναι πέντε παρὰ τέταρτον. Πρέπει νὰ τελειώνωμεν. Κι' ἀκόμη ὁ γραφεύς σας δὲν ἐφάνηκε.

Ὁ Συμβολ. (στὴν Μαρία). Μὰ ποῦ τῶστειλες, κυρά μου, τὸ παιδὶ νὰ βρῇ δυὸ μάρτυρες κι' ἕναν ἐκτιμητὴ ποῦ μᾶς χρειάζονται. (Ἀκούγονται βήματα). Νὰ, ἔρχονται !

Κοράκης. Δόξα σοι ὁ Θεός !

Μῆτσος (εἰσερχόμενος δεξιόθεν γυναικωτὸς καὶ σχολαστικός). Εὗρῆκα, κύριε πρεϊστάμενε. (Στρεφόμενος πρὸς τὴν πόρτα). Ὁρίστε, κύριοι, μέσα !

[Εἰσέρονται μετά τινος δισταγμοῦ ὁ ἐκτιμητὴς καὶ οἱ δύο μάρτυρες. Ὁ πρῶτος ἔχει ἐξωτερικὸν καφετζῆ : κατσαρὰ μαλλιά, μεγάλα στριμμένα μουστάκια, χωρὶς καπέλλο, χωρὶς σακκάκι, μὲ ποδιὰ καὶ τὰ χέρια πάντα στὴ μέση. Οἱ μάρτυρες ἔχουν ἐξωτερικὸν ὑποπτον. Μόλις εἰσέλθουν, ἀποκαλύπτονται καὶ κυττάζουν τὰ πάντα μὲ θαυμασμόν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραστάσεως πηγαίνουν πάντα μαζὶ καὶ φροντίζουν ὥστε ἡ παρουσία των νὰ μὴν ἦναι πολὺ αἰσθητή].

Ὁ Ἐκτιμ. Ἐδῶ εἴμαστε !

Ὁ Συμβολ. Καλῶς τὰ παιδιά. Τὸ ξέρετε γιατὶ σᾶς φωνάξαμε. Δὲν πιστεύω νὰ σᾶς ἐμποδίζουμε ἀπὸ δουλειά σας.

Ὁ Ἐκτιμ. Αἴ, ἡ δουλειὰ δὲ λείπει. Μ' ἀφοῦ μᾶς καλεῖ ὁ Νόμος, τί νὰ γίνῃ; Παράτησα τὸ καφενεῖο στὰ παιδιά.

Μῆτσος. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἐκτιμητής. Οἱ Κύριοι (δεικνύει τοὺς δύο μάρτυρας) ἦρθαν γιὰ μάρτυρες.

Κοράκης (ἀνυπόμονος). Ἐμπρός, ἐμπρὸς λοιπὸν νὰ τελειώνουμε. (Κατ' ἰδίαν). Μισὸ μιλλιοῦνι !

Ὁ Συμβολ. Μῆτσο, νὰ, κάθησε σ' ἐκεῖνο τὸ τραπεζάκι κι' ἄρχισε τὴν ἔκθεσι.

Μῆτσος (στοὺς μάρτυρας). Μοῦ βάνετε ἕνα χέρι, κύριοι, κύριοι, ν' ἀσειάσουμε μερικὰ πράγματα ἀπ' ἐδῶ; (Τοὺς δίνει μερικὰ πράγματα ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἄφωνοι ἐκεῖνοι τὰ μεταφέρουν εἰς τὴν τουαλέττα ἢ τὸ γραφεῖον. Τὰ βολικώτερα ὅμως ἐξ αὐτῶν προτιμοῦν νὰ τὰ χώσουν στὶς τσέπαις τους μὲ τρόπον. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μῆτσος κάθεται στὸ τραπεζάκι, βγάζει ἕνα κονδυλοφόρον μὲ μελάνι καὶ ἕνα χαρτόσημον καὶ γράφει. Ὁ Συμβολαιογράφος, ὁ Κοράκης καὶ ὁ ἐκτιμητὴς περιεργάζονται τὰ διάφορα ἔπιπλα, τῆς Μαρίας διδούσης ἐξηγήσεις).

Ὁ Συμβολ. (ἱστάμενος πρὸ τῆς ἀριστερᾶς πόρτας, στὴν Μαρία). Κι' ἐδῶ μέσα τί εἶναι;

Μαρία (ἀνοίγουσα τὴν πόρτα). Εἶναι ἡ γκαρνταρόμπα τοῦ μακαρίτη. Ἐδῶ ὁ συχωρεμένος ἐφύλαγε ὅλα του τὰ ροῦχα. (Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λέξεων τούτων οἱ δύο μάρτυρες διασταυρώνουν τὰ βλέμματα).

Ὁ Συμβολ. (στρεφόμενος πρὸς τὸν Μῆτσο, ἐνῷ ἡ Μαρία ἐπαναλείει τὴν ἀριστερὰν θύραν). Ποῦ βρίσκεται, Μῆτσο;

Μῆτσος. Στὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων.

(Ἡ Μαρία ἀφοῦ συμμαζεύσῃ τὰ πράγματα ποῦ εἶναι πεσμένα κάτω, θὰ ἐξέλθῃ δεξιά).

Ὁ Συμβολ. (στὸν Α΄ μάρτυρα). Τ' ὄνομά σου.

Α΄ Μάρτυς. Ἀπόστολος Ἀπέντταρος. (Ὁ Μῆτσος γράφει).

Ὁ Συμβολ. Ἐπάγγελμα;

Α΄ Μάρτυς. Κτηματίας. Ὁ Μῆτσος γράφει).

Ὁ Συμβολ. (στὸν Β΄ μάρτυρα). Τοῦ λόγου σου;

Β΄ Μάρτυς. Χαραλάμπης Γλεντζὲς, ὑπάλληλος κηδειῶν. (Ὁ Μῆτσος γράφει).

Ὁ Συμβολ. (ὑπαγορεύων)... ἀμφοτέρους κατοίκους Ἀθηνῶν γνωστούς μοι, ἐνηλίκους καὶ μὴ ἐξαιρετέους, εὑρὼν δὲ ἐν τῇ διαληφθείσῃ οἰκίᾳ τὸν τρίτον ἐξάδελφον καὶ κληρονόμον ἐξ ἀδιαθέτου τοῦ ἀποβιώσαντος,..

Κοράκης (συμπληρῶν)... Ἀνάργυρον Κοράκην ..

Ὁ Συμβολ. (συνεχίζων)... στιφιδαποθηκάριον, κατοικον Πατρῶν, ὡς καὶ τὴν ὑπηρέτιδα τοῦ ἀποβιώσαντος, προσεκάλεσα τὸν εἰρημένον κληρονόμον ὅπως ἐκλέξῃ ἕναν ἐκτιμητὴν, οὗτος δ' ἐξέλεξε τόν.. (Στὸν ἐκτιμητήν). Τ' ὄνομά σου.

Ὁ Ἐκτιμ. Ἔρρικος Ναργιλὲς, διευθυντὴς καφείου.

(Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ δύο μάρτυρες χώνονται ἀπαρατήρητοι εἰς τὴν γκαρνταρόμπαν).

Ὁ Συμβολ. (συνεχίζων).. ὅστις καὶ ὡρκίσθη ὅτι θέλει κάμει ὀρθὴν καὶ δικαίαν ἐκτίμησιν. Τὸ εὐαγγέλιο, Μῆτσο.

Μῆτσος (βγάζων ἓν μικρὸν εὐαγγέλιον ἀπὸ τὴν τσέπη του). Ὁρίστε, κύριε πρϊστάμενε. (Τὸ ἀποθέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης).

Ὁ Συμβολ. (στὸν Ἐκτιμητή). Βάν' τὸ χέρι σου ἐπάνω καὶ λέγε : «Ὀρνίζομαι...

Ὁ Ἐκτιμ. (ἐπαναλαμβάνων). Ὀρκίζομαι...

Ὁ Συμβολ. (ταχέως)... ὅτι θέλω κάμει ὀρθὴν καὶ δικαίαν ἐκτίμησιν.

Ὁ Ἐκτιμ. (ἐπαναλαμβάνων)... ὅτι θέλω κάμει ὀρθὴνκαὶ δικαία διατίμησιν.

Ὁ Συμβολ. (συνεχίζων τὴν ὑπαγόρευσιν) Καὶ πρῶτον εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιον τοῦ ἀποβιώσαντος .. ἔνθα εὕρομεν τὰ ἑξῆς πράγματα. (Πλησιάζων τὸ κομμοδῖνο). Ἂς ἀρχίσωμεν ἀπ' ἐδῶ.

Μῆτσος (ἐγειρόμενος). Συγγνώμην, κύριε πρϊστάμενε, ἔσκασα ἀπ' τὴ ζέστη. Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ βγάνω τὸ σακκάκι μου;

Ὁ Συμβολ Καὶ δὲν τὸ βγάνεις!;

(Ὁ Μῆτσος βγάνει τὸ σακκάκι του καὶ ἀφοῦ τὸ ἀπέθεσε εἰς μίαν καρέκλαν, ξανακάθηται καὶ γράφει. Ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐπανέρχενται ἀπαρατήρητοι οἱ δύο μάρτυρες ἀπὸ τὴν γκαρνταρόμπαν, φέροντες ποδήρη ἐπανωφόρια).

Μῆτσος. (ἀναγινώσκων τὰς τελευταίας λέξεις) .. ἔνθα εὕρομεν τὰ ἑξῆς πράγματα.

Ὁ Συμβολ. (συνεχίζων τὴν ὑπαγόρευσιν). Πρῶτον: Ἕνα κομμοδῖνο ἐκ ξύλου μετὰ μαρμαρίνου ἐπικαλύμματος .. ἐκτιμηθὲν ἀντὶ δραχμῶν.. Ὁ κύριος ἐκτιμητὴς νὰ πῇ ἀντὶ πόσου τὸ ἐκτιμᾷ

Ὁ Ἐκτιμ. (ἐξετάζων τὸ κομμοδῖνο). Δέκα φράγκα.

Ὁ Συμβολ (ὑπαγορεύων). Ἀντὶ δραχμῶν δέκα. Ἐντὸς δὲ αὐτοῦ εὕρομεν, ἐν μὲν τῷ ἄνω συρταρίῳ (ἀνασκαλεύει τὰ ἐν αὐτῷ πράγματα) διάφορα καλλυντικὰ καὶ φαρμακευτικὰ εἴδη ἄνευ ἀξίας, (ἐξάγων ἕνα πέτσινο κουτὶ καὶ ἀνοίγων αὐτὸ) καὶ μίαν ξυριστικὴν μηχανήν. (Ἐπιδεικνύων αὐτὴν στὸν Κοράκη). Εἶναι ἡ μηχανὴ ποῦ ξυριζότανε ὁ μακαρίτης.

Ὁ Ἐκτιμ. (ἁρπάζων αἴφνης αὐτήν). Αὐτὴν τὴν μηχανὴ τὴν πῆρα! (Τὴν χώνει στὴν τσέπη του).

Ὁ Συμβολ. καὶ ὁ ***Κοράκης*** (ἀφοῦ συνέλθωσιν ἐκ τῆς ἐκπλήξεως). Φέρ'την ἐδῶ!

Ὁ Ἐκτιμ. Τίποτα. κύριε Συμβολαιογράφε, μοῦ ἀνήκει! Ἄφησα ἔρημο μαγαζὶ γιὰ νἄρθω ἐδῶ, νὰ μὴ πάρω λοιπὸν κι' ἐγὼ μιὰ μηχανὴ, ἔτσι γι' ἀνάμνησι τοῦ μακαρίτη ;

Ὁ Συμβολ. Πολὺ καλά, μὰ ἔχουμε ὅμως καὶ μάρτυρας. (Στρέφεται πρὸς τοὺς μάρτυρας καὶ μένει ὡς ἀπολιθωμένος βλέπων τὰ

ποδήρη τους ἐπανωφόρια Πλησιάζων τὸν Μῆτσο, ἰδιαιτέρως). Γιὰ πές μου, Μῆτσο, οἱ μάρτυρες φοροῦσαν πανωφόρια ;

Μῆτσος (βλέπων τοὺς μάρτυρας οἱ ὁποῖοι χαμηλώνουν τὰ μάτια). Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲ θυμᾶμαι, κύριε προϊστάμενε. Μ' αὐτὴ ὅμως τὴ ζέστη νὰ φοροῦν ἐπανωφόρια !..

Κοράκης (πλησιάζων τὸν Συμβολαιογράφο ἰδιαιτέρως) Ἔχω μιὰ ἀπορία. Τὰ εἶχαν αὐτὰ τὰ ἐπανωφόρια οἱ μάρτυρες ;... ἢ μήπως ;

Ὁ Συμβολ. Τὴν ἴδια ἀπορία ἔχουμε κι' ἐμεῖς. (Στοὺς μάρτυρας) Αἴ, παιδιά· δὲν καψόνετε μ' αὐτὰ τὰ ἐπανωφόρια ;

Α΄ Μάρτυς. Καψόνουμε, μὰ τί νὰ κάνουμε ; Εἴμαστε κι' οἱ δύο πουντιασμένοι ! (Βήγει ὄπισθεν Ὁ Β΄ μάρτυς τὸν μιμεῖται).

Ὁ Συμβολ. (στὸν Κοράκη). Εἶναι, βλέπετε, κι' οἱ δύο πουντιασμένοι !

Κοράκης (ἀνυπομονῶν). Καλὰ-καλά, ἂς τελειώσῃ πρῶτα ἡ ἀπογραφὴ καὶ τὸ βλέπουμε αὐτό. (Κατ' ἰδίαν). Μισὸ μιλλιοῦνι !

Ὁ Συμβολ (στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἐκτιμητήν). Καὶ ἡ μηχανή ;

Ὁ Ἐκτιμ. Εἴπαμε ὅτι μοῦ ἀνήκει. Ὅσο γιὰ τοὺς μάρτυρες, μὴ σὲ μέλῃ, εἶναι παιδιὰ ὅπως πρέπει. Ἔπειτα τί ἔχει μιὰ τέτοια μηχανή ; Ἕνα τάλαρο !

Ὁ Συμβολ. Ἔγει πενῆντα φράγκα ! Εἶναι Ἀμερικάνικη !

Ὁ Ἐκτιμ. Μὰ δὲν ξεύρω ἐγὼ τώρα ποὺ εἶμαι ἐκτιμητής, ξέρεις τοῦ λόγου σου ;

Ὁ Συμβολ. (στὸν Μῆτσο). Σ' αὐτὸ τί νὰ τοῦ πῇς ;

Μῆτσος (σχολαστικά). Σ' αὐτό, κατὰ τὸν νόμον, δὲν εἰμπορεῖτε νὰ τοῦ πῆτε τίποτα, κύριε προϊστάμενε.

Κοράκης (στὸν Συμβολαιογράφο, ἰδιαιτέρως). Τὸν διορθώνω κι' αὐτὸν κατόπιν. Μόνο ἂς τελειώνῃ μιὰ ὥρα ἀρχίτερα ἡ ἀπογραφή.

Ὁ Συμβολ. (στὸν Μῆτσο). Σβῦσε, Μῆτσο, τὴ μηχανὴ καὶ γράφε: (Ὑπαγορεύων). Ἐν δὲ τῷ κάτωθι διαμερίσματι τοῦ κομμοδίνου, εὕρομεν .. (Τὸ ἀνοίγει καὶ βγάζει ἕνα ψηλὸ καπέλλο) Διάβολε! Ἕνα ψιλὸ καπέλλο ! Αὐτὸ δὲν τὸ περίμενα ! Θὰ χώθηκε ἐδῶ μέσα ἐπάνω στὴ φασαρία !

Ὁ Ἐκτιμ. (γελῶν). Χὰ, χᾶ, χά! Αὐτὸ εἶναι κατάλληλο γιὰ τὴς ἀπόκρηες. (Παίρνει τὸ καπέλλο ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Συμβολαιογράφου καὶ τὸ φορεῖ Οἱ δυὸ μάρτυρες ἀκίνητοι γελοῦν θορυβωδῶς).

Ὁ Συμβολ. (στὸν Μῆτσο). Μὰ ποὺ τοὺς πέτυχες καὶ τοὺς τρεῖς ;

Μῆτσος. Εἶναι οἱ καλλίτεροι ποὺ βρῆκα, κύριε προϊστάμενε.

Κοράκης (στὸν Ἐκτιμητὴ ἀγριεμένος). Δὲν πιστεύω νὰ τὸ πάρῃς κι' αὐτό !

Ὁ Ἐκτιμ Τί νὰ τὸ κάνω ; Νὰταν ἀπόκρηες !..

Ὁ Συμβολ. (ἁρπάζων τὸ καπέλλο). Φέρ' το λοιπὸν ἐδῶ καὶ λέγε πόσο τὸ ἐκτιμᾷς.

Ὁ Ἐκτιμ. Ἕνα διπλό.

Ὁ Συμβολ (ὑπαγορεύων)... εὕρομεν ἕνα ὑψηλὸν πῖλον ἐκτιμη-

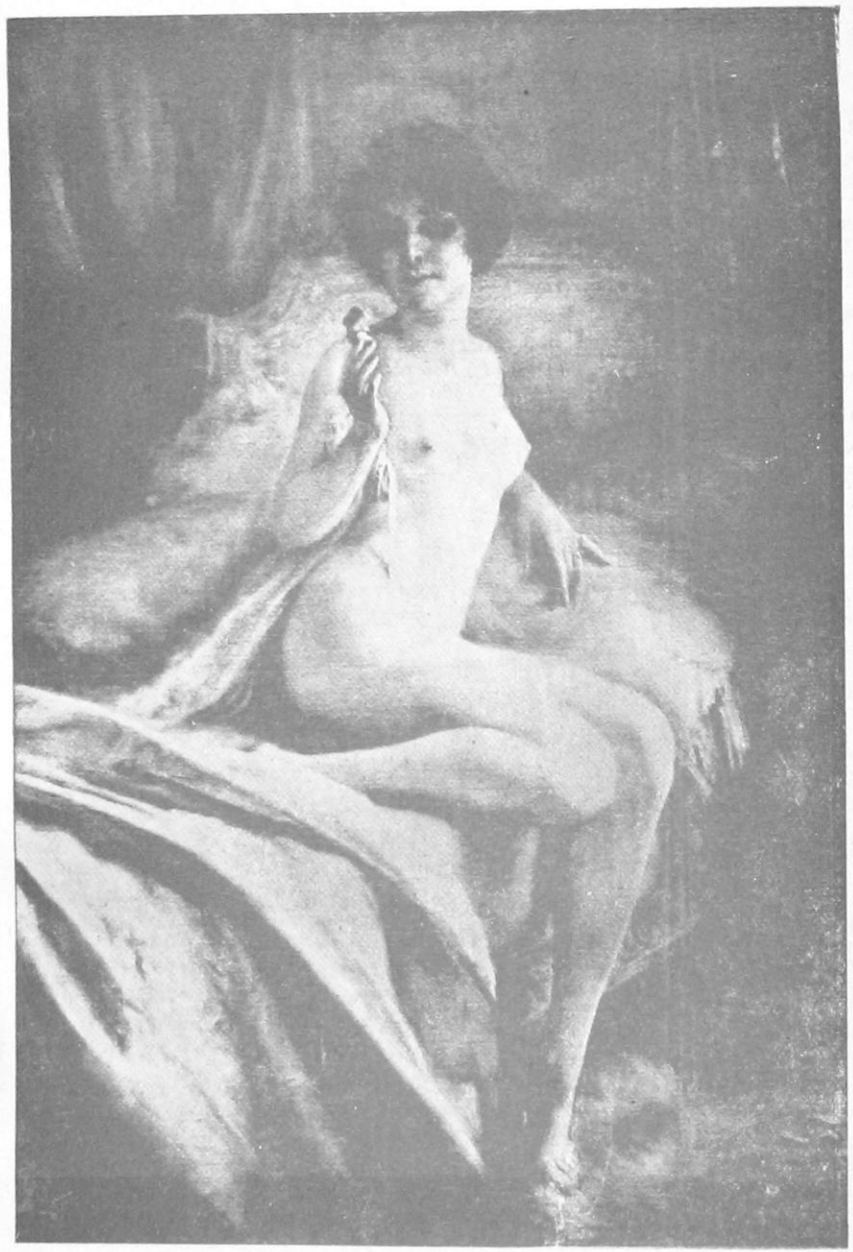

Tabary: *Τὸ δῶρον*

Ἔκθεσις Γάλλων Καλλιτεχνῶν

θέντα ἀντὶ δραχμῶν δύο. (Ἀποθέτων κάπου τὸ καπέλλο). Ἂς πᾶμε τώρα σ' αὐτὸ τὸ γραφεῖο! (Ὑπαγορεύων). Δεύτερον, εὕρομεν ἓν γραφεῖον ἐκ ξύλου μετὰ συρταρίων, ἐκτιμηθὲν ἀντὶ δραχμῶν...

Ὁ Ἔκτιμ. (ἐξετάζων τὸ γραφεῖον). Βάν' το σαράντα φράγκα.

Ὁ Συμβολ. (Ὑπαγορεύων) ... ἀντὶ δραχμῶν τεσσαράκοντα. Ἀνοίξαντες δὲ τὰ συρτάρια αὐτοῦ εὕρομεν: Πρῶτον: (Ἀνοίγει ἕνα ἀπὸ τὰ ἐπάνω συρτάρια καὶ βγάζει ἕνα μάτσο cartes-postales, τὰς ὁποίας ἐξετάζει καὶ ἀρχίζει νὰ γελᾷ).

Κοράκης (πλησιάζων μετὰ τῶν λοιπῶν). Τί εἶναι; Κὰρτ-ποστάλ;

Ὁ Συμβολ. Γυμναίς καλλοναίς! Χά! χά! χά! (Ζητοῦν ὅλοι νὰ ἰδοῦν. Ὁ Συμβολαιογράφος τὴς βλέπει μία-μία καὶ τῆς περνᾷ στὸν Κοράκην. Ἀπὸ τὸν Κοράκη τὴς ἁρπάζουν οἱ ἄλλοι. Ὅλοι γελοῦν). Βρὲ τὸν μακαρίτη, μᾶς κάνει καὶ γελᾶμε!

Κοράκης. Νὰ σᾶς πῶ ἕνα πρᾶγμα: Ἂν κλάψουμε, θὰ τὸν ἀναστήσουμε;

Ὁ Συμβολ. Τέτοιος φόβος δὲν ὑπάρχει. Μόνο μὴν ἔρθῃ ἡ γρηά! (Βλέπων μίαν ἄλλην **carte-postale**). Χά, χά, χά! Τούτη ἔχει γοῦστο!

Οἱ Ἄλλοι. Ποιά; Ποιά!; (Γεντώνονται ὅλοι γιὰ νὰ ἰδοῦν).

Ὁ Ἔκτιμ. (ἁρπάζων καὶ βλέπων αὐτήν). Βρὲ τὴν ἀφιλότιμη! (Στρίβει ἀρειμανίως τὸ μουστάκι).

Ὁ Συμβολ. (στὸν Κοράκη). Καλὰ σᾶς εἶπα ἐγὼ πῶς ὁ μακαρίτης ἦταν λίγο μουρντάρης. Τοῦ ἄρεσαν τὰ τέτοια! Χά! χά! χά!

Κοράκης (σοβαρευόμενος) Θεὸς σχωρέσ'τον!

Ὁ Συμβολ. Ἀλήθεια, Θεὸς σχωρέσ'τον! Μᾶς ἔκανε καὶ γελάσαμε λιγάκι, χά! χά! χά! Ἐνῷ ὅλοι γελοῦν, ὁ Συμβολαιογράφος, ἔντρομος, τοὺς ἐπιβάλλει σιωπήν). Σσσς! Ἡ γρηά, ἔρχεται ἡ γρηά! (Χώνουν ὅλοι γρήγορα ὅσαις κάρτες κρατοῦν στὴς τσέπες τους καὶ παύουν τὰ γέλια. Ὁ Μῆτσος τρέχει καὶ τοποθετεῖται πάλι στὸ τραπεζάκι του. Εἰσέρχεται ἡ Μαρία, ἐνῷ ὁ Συμβολαιογράφος προσπαθεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὑπαγόρευσίν του). Ἀκολούθως εὕρομεν... εὕρομεν... (Ψάχνει τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου).

Μαρία (στὸν Κοράκη). Μήπως μ' ἐφωνάξατε, κύριε;

Κοράκης. Ὄχι, κυρά μου, δὲν ἐφωνάξαμε κανένα.

Ὁ Συμβολ. (βγάζων ἀπὸ τὸ συρτάρι ἕνα τενεκεδένιο κουτί)... εὕρομεν ἓν κυτίον ἐκ λευκοσιδήρου...

Μαρία (βλέπουσα τὸ κουτὶ καὶ συμπλέκουσα τὰς χεῖρας). Ἄχ, τὸ κουτὶ μὲ τὸ χαρτί!

Ὁ Συμβολ. καὶ ὁ *Κοράκης.* Ποιὸ χαρτί!;

Μαρία. Ἄχ, ἕνα χαρτὶ ποῦ ἔγραφε χρόνια καὶ χρόνια ὁ μακαρίτης καὶ τὸ ἐφύλαγε σὰ φυλαχτό! Μιὰ μέρα τὸ λησμόνησε ἐπάνω στὸ τραπέζι καὶ γύρισε τρεχάτος πίσω νὰ τὸ κλειδώσῃ. "Κυρὰ Μαρία, μοῦ εἶπε, αὐτὸ τὸ χαρτὶ ποῦ βλέπεις

εἶναι ἕνα σπουδαῖο βιβλίο ποῦ γράφω. Μιὰ μέρα θὰ μὲ δοξάσῃ!»

Ὁ Συμβολ. (προσπαθῶν ν' ἀνοίξῃ τὸ κουτί). Τί διάβολο νὰ ἦναι αὐτὸ τὸ χαρτί!; (Βγάζων ἀπὸ τὸ κουτὶ τέλος ἕνα πολυσέλιδον χειρόγραφον καὶ ἀναγινώσκων). «Ψυχὴ καὶ ὕλη, πρωτότυπος ἠθικοκοινωνικὴ μελέτη ἐπὶ εἰκοσιτεσσάρων φιλοσοφικῶν θεμάτων. (Κυττάζει τὸν Κοράκη μορφάζων).

Κοράκης. Ὄχ ἀδερφὲ, εἶπα κι' ἐγώ!...

Ὁ Συμβολ. (στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἐκτιμητήν). Ὁ κύριος Ἐκτιμητὴς ἔχει τὸν λόγον. Λέγε ποιὰ ἡ ἀξία αὐτῆς τῆς πρωτοτύπου ἠθικοκοινωνικῆς μελέτης;

Ὁ Ἐκτιμ (παίρνων τὸ χειρόγραφον). Αὐτὴ θὰ λογαριαστῇ μὲ τὴν ὀκᾶ (Ζυγίζων τὸ χειρόγραφον εἰς τὸ χέρι). Δὲν ζυγιάζει ὅμως οὔτε ὀγδόντα δράμια. (Ξεφυλλίζων). Ἔπειτα τὸ χαρτὶ εἶναι γραμμένο, μουντζουρωμένο... δὲν κάνει γιὰ τύλιγμα. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει καὶ τυλίξεις τυρί, θὰ ὀγοῦν τὰ γράμματα..

Ὁ Συμβολ. (ἀνυπομονῶν). Λοιπόν, τί ἀξία δίνεις;

Ὁ Ἐκτιμ Μηδέν! (Ἐπιστρέφει τὸ χειρόγραφον).

Ὁ Συμβολ. Μά, ξέρεις, μπορεῖ... τόσα χρόνια ποὖγραφε ὁ μακαρίτης, νὰ ἦναι τίποτα σπουδαῖο...

Ὁ Ἐκτιμ. Μηδὲν εἶπα. Δὲν ξέρω ἐγὼ τώρα ποῦ εἶμαι ἐκτιμητής!

Ὁ Συμβολ. (μὲ ἀπόφασιν). Μῆτσο, γράφε. (Ὑπαγορεύων). Ἐντὸς δὲ τοῦ κυτίου εὕρομεν, ἐν χειρογράφῳ, μίαν πρωτότυπον ἠθικοκοινωνικὴν μελέτην τοῦ ἀποβιώσαντος φέρουσαν τὸν τίτλον Ψυχὴ καὶ ὕλη» καὶ ἐκτιμηθεῖσαν ὡς ἄνευ ἀξίας. (Πετᾷ τὸ χειρόγραφον σὲ μιὰ γωνιά. Ἡ Μαρία συμπλέκει τὰς χεῖρας).

Μῆτσος. Καὶ τὸ κυτίον;

Ὁ Συμβολ. (στὸν Ἐκτιμητή). Ἀλήθεια, ὁ τενεκές;

Ὁ Ἐκτιμ. Αὐτὸς ἀξίζει ὡς ἐνάμισυ φράγκο. Τὸν παίρνω κι' ἐγὼ μάλιστα, γιὰ νὰ βάνω τὴ ζάχαρη!

Ὁ Συμβολ. (ξαναβάνων γρήγορα τὸ κουτὶ εἰς τὸ συρτάρι). Τὸν παίρνεις μεθαύριο στὴν δημοπρασία!

(Ἡ Μαρία ἐξέρχεται σταυροκοπουμένη. Ἀμέσως ὅλοι, ὡς ἐκ συνθήματος, βγάζουν ἀπ' τὴς τσέπαις τους τὴς κάρτ ποστὰλ καὶ ξαναρχίζουν τὰ γέλια).

Ὁ Συμβολ. Ποῦναι ἐκείνη ἡ χοντρή ποῦ ἔχει γοῦστο;

Ὁ Ἐκτιμ. (ὑψώνων μίαν carte-postale. Ὤπ, ἐδῶ τὴν ἔχω!

Ὁ Συμβολ. Γιὰ νὰ δοῦμε μήπως βροῦμε καὶ τίποτε ἄλλαις. Ψάχνει πάλι τὸ συρτάρι καὶ βγάζει μίαν δεσμίδα ἐπιστολῶν τυλιγμένων μὲ μιὰ χάρτινη ταινία. Βλέπων ἐπὶ τῆς ταινίας). Τί λέει ἐδῶ; (Ἀναγινώσκων). «Ἐπιστολαὶ Μπεμπέκας». (Γελῶν). Χά! χά! χά! Ἡ ἐρωτικὴ ἀλληλογραφία τοῦ μακαρίτη! (Πλησιάζουν ὅλοι γελῶντες Ἀνοίγει μίαν ἐπιστολὴν καὶ διαβάζει). «Μπεμπέκο μου!» Χά! χά! χό! Βρὲ τὸν μακαρίτη! Μᾶς κάνει καὶ γελᾶμε! (Γελοῦν πράγματι ὅλοι). Ἂς εἶναι ὅμως, παιδιά, εἶναι ἁμαρτία. Ἂς τὴ

βάνουμε καλλίτερα στὴ θέσι της. (Τὴ ξαναβάνει στὸ συρτάρι). Θεὸς σ' χωρέσ' τον!

Κοράκης. Θεὸς σ' χωρέσ' τον!

Ὁ Συμβολ. (ἐρευνῶν τὸ συρτάρι καὶ τραβῶν ἄλλην δεσμίδα ἐπιστολῶν). Κι' ἄλλαις, κι' ἄλλαις! (Ἀναγινώσκων ἐπὶ τῆς ταινίας). «Ἐπιστολαὶ Πόπης».

Ὁ Ἐκτιμ. Βρὲ τὸν ἀφιλότιμο! Δύο εἶχε;

Ὁ Συμβολ. (ἀνοίγων μίαν ἐπιστολὴν καὶ ἀναγινώσκων. «Μπουλοῦκο μου!» Χά! χά! χά! (Γελοῦν ὅλοι. Στὸν Κοράκη). Μὰ πολὺ μουρντάρης ἦταν ὁ μακαρίτης. Ἔλεγα κι' ἐγώ, μὰ δὲν τὸν φανταζόμουν ἔτσι πειά!

Κοράκης. Θεὸς σ' χωρέσ' τον.

Ὁ Συμβολ. Ἀλήθεια, Θεὸς σ' χωρέσ' τον. Γιὰ νὰ δοῦμε μὴν εἶνε καὶ τίποτε ἄλλαις!; (Ξαναβάζει καὶ αὐτὰς τὸς ἐπιστολὰς στὸ συρτάρι καὶ ἀποσύρει ἄλλην δεσμίδα). Κι' ἄλλαις, κι' ἄλλαις! Μ' αὐτὸς, καλὲ, ἦταν τρομερὸς γυναικᾶς.

Ὁ Ἐκτιμ Τρεῖς εἶχε ὁ ἀφιλότιμος!;

Ὁ Συμβολ. (ἀναγινώσκων ἐπὶ τῆς ταινίας). «Ἐπιστολαὶ Κικῆς». Χά! χά! χά! (Στὸν Κοράκη). Κικὴ, ξέρετε, λένε χαϊδευτικὰ καὶ τὴ γυναῖκά μου! Τί σύμπτωσις! Χά! χά! χά! (Ἀνοίγει μία ἐπιστολὴν καὶ ἀναγινώσκει). «Τζουτζοῦκο μου!» (Γελοῦν μόνον οἱ ἄλλοι. Κατ' ἰδίαν). Διάβολε! Αὐτὸ τὸ γράψιμο... (Ἀπὸ τὴν δεσμίδα τῶν ἐπιστολῶν πίπτει ἕνας φάκελλος. Ἀνεγείρων αὐτὸν καὶ ἀναγινώσκων ἐπ' αὐτοῦ κατ' ἰδίαν), «Φωτογραφία Κικῆς . (Ἔρχεται ἀμέσως εἰς τὸ ἄκρον τοῦ προσκηνίου, ἀνοίγει νευρικὰ τὸν φάκελλον, βλέπει τὴν φωτογραφίαν καὶ ἀπομένει ἐμβρόντητος. Κατ' ἰδίαν). Ἡ γυναῖκα μου!!.. (Ἀρχίζει αἴφνης νὰ βηματίζῃ μανιώδης). Ἄ! Αὐτὸς λοιπὸν ὁ μακαρίτης ἦταν ἕνας μεγάλος παληάνθρωπος! (Ὁ Ἐκτιμητὴς καὶ οἱ δυὸ μάρτυρες γελοῦν).

Κοράκης. Θεὸς σ' χωρέσ' τον !

Ὁ Συμβολ. Τί ἔκανε λέει ; Διόλου ! Ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸν συχωρέσῃ ποτέ !

Ὁ Ἐκτιμ. Ἀκοῦς τρεῖς ἐρωμέναις ὁ ἀθεόφοβος !

Ὁ Συμβολ. Δύο, δύο !

Μῆτσος. Θὰ τὰς ἀπογράψουμε τὰς ἐπιστολὰς, κύριε προϊστάμενε ;

Ὁ Ἐκτιμ. Νὰ φᾷς τὴ γλῶσσά σου ! (Χώνει τὰ γράμματα καὶ τὴ φωτογραφία στὴν τσέπη του). Δὲν θ' ἀπογράψουμε τίποτε πλέον ! Ἡ ἀπογραφὴ διακόπτεται !

Κοράκης (πρὸς τοὺς ἄλλους). Μὰ τί ἔπαθε ;

Ὁ Ἐκτιμ. Θὰ τὸν χτύπησε ἡ ζέστη !

Ὁ Συμβολ. (κατ ἰδίαν). Ἀκοῦς ἡ γυναῖκά μου ! (Πρὸς τὸ κρεββάτι). Γι' αὐτὸ λοιπὸν πρωί, μεσημέρι, βράδυ, κύριε μακαρίτη, ποῦ σ' ἔχανα, ποῦ σ' εὕρισκα... στὸ σπίτι μου ! Ἄ, θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς αὐτό ! Μὰ τί νὰ σοῦ κάνω ; Πέθανες ! (Βηματίζει).

Κοράκης (κατ' ἰδίαν). Καλὲ; τί ἔπαθε ;

Ὁ Συμβολ. (ἱστάμενος πάλι καὶ

ἀποτεινόμενος πρὸς τὸ κρεββάτι). Πέθανες! Μπρύδο σου, κὺρ Ἀνδρέα! Ὡραῖα τὰ κατάφερες! Μοῦκανες τὴ δουλίτσα σου καὶ... πέθανες!

Κοράκης (ἀδημονῶν). Μὰ ἐπὶ τέλους θὰ τελειώνουμε τὴν ἀπογραφὴ ἢ ὄχι;

'Ο Συμβολ. Κύριε, εἶπα ἡ ἀπογραφὴ διεκόπη! Γράφε Μῆτσο! (Ὑπαγορεύων). Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διεκόψαμεν τὴν ἀπογραφήν... (Πρὸς τὸ κρεββάτι), Ἔπρεπε νᾶσουν ζωντανὸς καὶ λογαριαζόμαστε! (Στὸν Μῆτσο). Γράψε τὴν ὥρα. (Στὸ κρεββάτι)· Πέθανες ὅμως. αἴ; Πέθανες! (Ὑπαγορεύων)... καὶ ἀναβάλλομεν τὴν συνέχειαν αὐτῆς...ἐπ' ἀόριστον!

Κοράκης (διαμαρτυρόμενος). Μὰ δὲν ἐννοῶ τὸν λόγον!

'Ο Συμβολ, Οὔτε θὰ τὸν ἐννοήσετε ποτέ! (Στὸ κρεββάτι) Καὶ μοῦκανες καὶ τὸ φίλο! Ἰησοῦτη! Ποτὲ νὰ μὴ λυώσῃς! (Βηματίζει).

Κοράκης (κατ' ἰδίαν). Δὲν εἴμαστε καλά!

Μαρία (εἰσερχομένη). Εἶναι ἔξω μιὰ κυρία ποῦ θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ ἔμπῃ μέσα!

'Ο Συμβολ. Μία κυρία; (Κατ' ἰδίαν). Αὐτὴ θὰ ἦναι! Ἡ γυναῖκά μου! Ἔρχεται γιὰ τὰ γράμματα καὶ τὴ φωτογραφία! Γι' αὐτὸ μὲ εἶχε φάῃ αὐταῖς τὴς ἡμέραις νὰ τὴν πάρω νὰ δῇ τάχα μιὰ ἀπογραφή! Ἄ, θὰ τὴν πεθάνω κι' αὐτή! ('Ορμᾷ πρὸς ἔξοδον, ἀλλ' ἀναχαιτίζεται ὑπὸ τῆς Πόπης ἐμφανισθείσης εἰς τὴν δεξιὰν πόρταν).

Μαρία. Ἄ, νὰ αὐτὴ ἡ κυρία.

'Ο Συμβολ. (Βλέπων τὴν Πόπην). Μπᾶ! Δὲν εἶναι ἡ γυναῖκά μου!

Πόπη (χωρὶς ἐντροπήν). Τί γίνεται ἐδῶ μέσα, παρακαλῶ; (Κανεὶς δὲν ἀπαντᾷ. Προχωροῦσα). Αἴ! Κουφοὶ εἴσαστε ὅλοι; Τί γίνεται ἐδῶ μέσα, εἶπα!

Κοράκης. Ποιὰ εἶσθε παρακαλῶ κυρία μου;

Πόπη. Βρὲ ἀπὸ τὴν ἐπαρχία ἔρχεσαι καὶ δὲν μὲ ξέρεις ποιὰ εἶμαι; (Λαμβάνουσα προκλητικὴν στάσιν). Εἶμαι ἡ Πόπη, ἡ πρώτη 'Ελληνίδα σαντέζα τοῦ Ἐτουὰλ καὶ ἡ τελευταία ἐρωμένη τοῦ μακαρίτη! Θὰ μοῦ πῆτε λοιπόν, τώρα ποῦ μάθετε τοὺς τίτλους μου, τί γίνεται ἐδῶ μέσα; (Στὸν Συμβολαιογράφο) Σὺ γέρο. ποῦ στέκεις σὰ χαζὸς στὴν μέση ποιὸς εἶσαι καὶ τί γυρεύεις ἐδῶ;

'Ο Συμβολ. (σαστισμένος). Ἐγὼ εἶμαι... εἶμαι ὁ συμβολαιογράφος καὶ κάνω τὴν ἀπογραφὴ τῆς κληρονομίας τοῦ μακαρίτη.

Πόπη. Χμ! Κατάλαβα. Καὶ τὰ μοῦτρα τους ποιοὶ εἶναι;

'Ο Συμβολ. Εἶναι... οἱ νόμιμοι βοηθοί μου.

Πόπη Νὰ τοὺς χαίρεσαι.

'Ο Συμβολ. (κατ' ἰδίαν). Μ' ἀρέσει ὄπως τὰ λέει.

Πόπη. Μὰ ὅλοι αὐτοὶ εἶναι βοηθοί σου;

'Ο Συμβολ. (δεικνύων τὸν Κοράκην). Δηλαδὴ... μόνο ὁ κύριος εἶναι συγγενὴς τοῦ μακαρίτη.

Πόπη (πρὸς τὸν Ἐκτιμητὴν ἱστάμενον πλησίον τοῦ Κοράκη, ἀντὶ τοῦ ὁποίου τὸν ἐκλαμβάνει). Γιὰ στάσου στὸ φῶς! Χμ! Τοῦ φέρνεις τοῦ μακαρίτη!

Κοράκης (παρεμβαίνων). Καλ' ἐγὼμαι ὁ συγγενὴς τοῦ μακαρίτη.

Πόπη. Μπᾶ! Τοῦ λόγου σου εἶσαι; (Βλέπουσα καλὰ αὐτόν). Χμ! Ἐσὺ δὲν τοῦ μοιάζεις διόλου. Ἀδελφός σου ἦταν;

Κοράκης (δυσφορῶν). Ξάδερφος.

Πόπη. Πρῶτος;

Κοράκης (δυσφορῶν). Τρίτος.

Πόπη. Στενὴ συγγένεια! Οὔ νὰ μοῦ χαθῇς! ('Ο Ἐκτιμητὴς καὶ οἱ δύο μάρτυρες γελοῦν).

'Ο Συμβολ. (διασκεδάζων). Μὰ τί νόστιμα ποῦ τὰ λέει.

Κοράκης (φουρκισμένος). Μὰ γιὰ νὰ μᾶς ὁρίσετε ἤρθατε σεῖς ἐδῶ πέρα; Πρῶτον, πῶς ἐμπήκατε;

Πόπη. Περνοῦσα ἀπὸ τὸ δρόμο, εἶδ' ἀνοικτὸ τὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας καὶ μπῆκα.

Μῆτσος (ἀφελῶς). Ἀπ' τὸ παράθυρο;

Πόπη. Ἀπ' τὴ πόρτα κτῆνος! Ἀπ' τ' ἀνοικτὸ παράθυρο κατάλαβα μονάγα πῶς μπήκανε κοράκια ἐδῶ μέσα! ('Ο Ἐκτιμητὴς καὶ οἱ δύο μάρτυρες γελοῦν. Βλέπουσα τὸ κρεββάτι). Βρὲ τὸν κακομοίρη τὸ μπουλοῦκο μου, νὰ πάῃ νὰ μοῦ πεθάνῃ! Ὅσο θυμᾶμαι τὰ γέλια, ποῦ κάμαμε τὴν παραμονή! Εἴμαστε κι' οἱ δύο τάπα κ' ἐχορεύαμε ταγκό! ('Ο Ἐκτιμητὴς κι' οἱ δύο μάρτυρες γελοῦν). Μὰ σοῦχε ἕνα γοῦστο ὁ μακαρίτης!

Κοράκης. Ἀσεβεῖτε πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἐξαδέλφου μου, ὁ ὁποῖος ἦταν πολὺ σοβαρὸς ἄνθρωπος! Δὲν τὸν ἐγνωρίζατε, φαίνεται, καλὰ, γιὰ νὰ λέτε ὅσα λέτε.

'Ο Συμβολ. (κατ' ἰδίαν). Τὸν ἐγνώριζε καλὰ αὐτός!

Πόπη. Βρὲ 'γὼ δὲν τὸν ἐγνώρισα καλὰ, ἐγώ;... Στάσου νὰ δῇς! (Στὸν Ἐκτιμητή). Ἔλα 'δῶ σὺ μὲ τὴν ποδιά! Ἄνοιξε τ' ἀριστερὸ ντουλαπάκι, τοῦ γραφείου. Θὰ βρῇς ἔντεκα μπουκάλαις σαμιώτικο κρασί, ἐκτὸς ἂν τὴς ἤπιατε, καὶ ποτήρια.

'Ο Ἐκτιμ. (ἀνοίγων προθύμως τὸ ντουλαπάκι καὶ βγάζων μιὰ μποτίλια κρασί). Ὤπ, τὸ νέκταρ!

Πόπη. Βάνε νὰ πιοῦμε στὴν ὑγειὰ τοῦ μακαρίτη ποῦ δὲν τὸν 'γνώριζα καλά!

'Ο Συμβολ. (βλέπων τὸν Ἐκτιμητὴν νὰ βγάζῃ ἀπὸ τὸ ντουλαπάκι τοῦ γραφείου ποτήρια). Μ' αὐτὸς εἶνε μπουφὲς, δὲν εἶναι γραφεῖο! ('Ο Ἐκτιμητὴς γεμίζει τὰ ποτήρια).

Πόπη. (παίρνουσα ἕνα ποτῆρι καὶ πίνουσα). Στὴν ὑγειά σου καὶ σὺ γέρο!

'Ο Συμβολ. (μιμούμενος αὐτήν). Στὴν ὑγειά σου, κοκκώνα μου!

'Ο Ἐκτιμ. καὶ **οἱ μάρτυρες** (πίνοντες πρὸς τὸν Κοράκην). Στὴν ὑγειά σου, Κύριε κληρονόμε! (Ἐξακολουθοῦν νὰ πίνουν προσφέροντες καὶ ἕνα ποτῆρι στὸν Μῆτσο).

Πόπη. Κληρονόμε!; Βρὲ ποιός εἶναι ὁ κληρονόμος; Αὐτός; (Γελᾷ). Βρὲ μπᾷς καὶ θαρεῖτε πῶς ὁ μακαρίτης δούλευε γιὰ τὸν ἔκτο ἐξάδερφο τῆς ἀνεψιᾶς τῆς θείας του;... Κληρονόμος εἶμαι ἐγώ!

'Ο Συμβολ. Σεῖς!;

Πόπη. Μάλιστα, ἐγώ! Δὲν βρήκατε ἀκόμη τὴ διαθήκη;

Κοράκης. (λιποψυχῶν). Τὴ διαθήκη!;

Ὁ Συμβολ. Ἄφησε ὁ μακαρίτης διαθήκη;

Πόπη. Μοῦ τῶπε ὁ ἴδιος δυὸ μέραις πρὶν πεθάνῃ.

Ὁ Συμβολ Δηλαδή;

Πόπη. Νά, πῶς ἔκανε διαθήκη καὶ τ' ἀφίνει ὅλα στὴν τελευταία του ἐρωμένη.

Ὁ Συμβολ. Στὴν τελευταία του ἐρωμένη;

Πόπη. Λόγον τιμῆς. Λοιπόν, ποιὰ εἶναι ἡ τελευταία του ἐρωμένη; Ἐγὼ δὲν εἶμαι;

Ὁ Συμβολ. (ἰδία). Βρὲ μπᾶς καὶ εἶναι ἡ γυναῖκα μου; (Στὴν Πόπη). Ὄνομα δὲν εἶπε;

Πόπη. Καὶ τί χρειαζότανε τὸ ὄνομα; Μόνο ἐμένα εἶχε ἐρωμένη.

Ὁ Συμβολ. Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρει κανείς. Μπορεῖ νἄχε καὶ καμμιὰ ἄλλη.

Πόπη. Βρὲ ὅποιος εἶχε μένα, δὲν ἤθελε νὰ ξέρῃ ἄλλη.

Ὁ Συμβολ. Ὄνομα ὅμως δὲν εἶπε.

Πόπη. Ὄχι. Ψέμματα ἐγὼ δὲ λέω.

Ὁ Συμβολ. (μειδιῶν κατ' ἰδίαν). Τὸν μασκαρᾶ! Σίγουρα ἡ γυναῖκα μου εἶναι.

(Ὁ Ἐκτιμητὴς ἀνοίγει νέα μποτίλια καὶ πίνει μὲ τοὺς μάρτυρας, τῶν ὁποίων συγχρόνως ἐξετάζει τὰ πανωφόρια. Οἱ μάρτυρες τοῦ δείχνουν τὴν πόρτα τῆς γκαρνταρόμπας).

Ὁ Συμβολ. (στὴν Πόπη). Ὥστε λοιπόν... πρέπει νὰ βροῦμε τὴ διαθήκη.

Πόπη. Φυσικά.

Κοράκης (ὅλος νεῦρα). Μὰ ποιὰ διαθήκη, ποιὰ διαθήκη!; Διαθήκη δὲν ὑπάρχει.

Πόπη. Σκασμὸς ἐσύ, αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε!

Ὁ Συμβολ. Βεβαίως, θὰ τὸ δοῦμε!

(Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἐκτιμητὴς χάνεται ἀπαρατήρητος στὴν γκαρνταρόμπαν, ἐνῷ οἱ δύο μάρτυρες πίνοντες πάντοτε ἀρχίζουν sotto voce ἕνα τραγουδι).

Κοράκης (ζητῶν κάπου νὰ ξεσπάσῃ). Αἴ! Ποῦ εἴσαστε ἐδῶ; Στὴν ταβέρνα;

Α΄ Μάρτυς (μὲ ὕφος μεθυσμένο). Νὰ μᾶς συμπαθᾶς, κύριος. Κληρονόμος εἶναι ἡ Κυρία!

Κοράκης (πλησιάζων ἀπειλητικός). Λοιπόν, ἀφοῦ κληρονόμος εἶνε ἡ Κυρία, νὰ βγάνετε κι' οἱ δυό σας τὰ παλτά!

Β΄ Μάρτυς. Εἴμαστε πουντιασμένοι! (Βήχουν ψεύτικα κι' οἱ δύο).

Πόπη (βλέπουσα αὐτούς). Καλὲ αὐτὰ τὰ παλτὰ εἶναι τοῦ μακαρίτη! Νομίζω πῶς τὸν βλέπω! (Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐμφανίζεται στὴν πόρτα τῆς γκαρνταρόμπας ὁ Ἐκτιμητὴς φέρον μίαν robe de chambre κτυπητοῦ χρώματος. Βλέπουσα αὐτὸν ἔντρομος). Ἄ ! !. (Ἀναγνωρίζουσα τὸν Ἐκτιμητήν). Ἄ στὸ καλό! Εἶναι αὐτὸς μὲ τὴν ποδιὰ καὶ τὸν πῆρα γιὰ τὸν μακαρίτη! Φορεῖ τὴν ρόμπα του καλέ!

Κοράκης. Κι' αὐτός ! Μ' αὐτὸ εἶναι τρομερόν ! (Προχωρεῖ ἀπειλητικὸς πρὸς τὸν Ἐκτιμητὴν καὶ τοὺς δύο μάρτυρας).

Ὁ Ἐκτιμ. (πρὸς τοὺς μάρτυρας) Καιρὸς νὰ τοῦ δίνουμε ! (Ὁρμᾷ πρὸς ἔξοδον, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς δύο μάρτυρας, ἀλλ' ἀναχαιτίζεται ὑπὸ τῆς Κικῆς ἐμφανισθείσης εἰς τὴν πόρταν).

Κικὴ (βλέπουσα αἴφνης πρὸ αὐτῆς τὸν Ἐκτιμητὴν μὲ τὴν ρόμπαν τοῦ μακαρίτη, ἔντρομος καὶ αὐτή). Ἄ ! Βρυκόλακες ! (Ὀπισθοχωρεῖ καὶ πίπτει λιπόθυμος ἐπὶ τῆς chaise longue).

Ὁ Συμβολ. (βλέπων τὴν Κική). Ἡ γυναῖκα μου ! (Σπεύδων πρὸς αὐτήν). Κι' αὐτὴ εἶχερε τὴ ρόμπα τοῦ μακαρίτη. Βοήθεια ! Νερό ! .. (Ἐξέρχονται μετὰ σπουδῆς δεξιὰ πάντες, προηγουμένων τοῦ Ἐκτιμητοῦ καὶ τῶν μαρτύρων, ἀφίνοντες μόνον τὸν Συμβολαιογράφον μετὰ τῆς Κικῆς).

Ὁ Συμβολ. (ἀερίζων αὐτήν). Καλλίτερα τὴν εἶχερε ἡ γυναῖκα μου τὴ ρόμπα τοῦ μακαρίτη ! Σίγουρα αὐτὴ εἶναι ἡ κληρονόμος ! (Λάμπων ἐξ εὐχαριστήσεως). Μισὸ μιλιοῦνι !

Κική (συνερχομένη). Ποῦ εἶμαι ;

Ὁ Συμβολ. (παίρνων ὕφος τραγικόν). Εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἐραστοῦ σου !

Κικὴ (σκιρτῶσα). Τοῦ ἐραστοῦ μου ; (Βλέπουσα γύρω). Τίνος ἐραστοῦ μου ;

Ὁ Συμβολ. Ἐκείνου τοῦ μακαρίτη ποῦ εἶδες πρὸ ὀλίγου τὴ ρόμπα του καὶ νόμισες πῶς ἐβρυκολάκιασε.

Κική. Δὲ σὲ καταλαβαίνω. Εἶμαι ἀθῶα ! (Ἐγείρεται).

Ὁ Συμβολ. (βγάζων καὶ ἐπιδεικνύων αὐτῇ τὰς ἐπιστολάς. Καὶ αὐτὰ τὰ γράμματα ;

Κικὴ (ἔντρομος). Αὐτὰ τὰ γράμματα ! ; (Κατ' ἰδίαν). Τὰ βρῆκε τὸ τέρας τὰ γράμματα. (Ὑψηλοφώνως). Αὐτὰ τὰ γράμματα δὲν εἶναι ἰδικά μου, δέν εἰμπορεῖ νὰ ἦναι δικά μου. Θἄναι κάποιας ἄλλης, κάποιας ποῦ ἔχει τὸ ἴδιο ὄνομα μὲ μένα, ποῦ τὸ γράψιμό της μοιάζει μὲ τὸ δικό μου...

Ὁ Συμβολ. (Φανερώνων τὴν φωτογραφίαν). Κι' αὐτὴ ἡ φωτογραφία ; Εἶναι ἐκεινῆς τῆς ἄλλης ;

Κική. Ὄχι, αὐτὸ δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸ ἀρνηθῶ, εἶναι δική μου. Ἀλλὰ δὲν τοῦ τὴν ἔδωκα ἐγώ. Τὴν πῆρε μόνος του ἀπὸ τὸ σπίτι. Τὴν εἶχα χαμένη, τὴν γύρευα τόσον καιρό !.. (Κλαίει).

Ὁ Συμβολ. (μὲ κάποιαν ἀπογοήτευσιν, κατ' ἰδίαν). Βρὲ μπὰς καὶ λέει ἀλήθεια ;

Κική. Εἶμαι ἀθῶα, σοῦ λέγω, εἶμαι ἀθῶα !

Ὁ Συμβολ, Ὄχι, δὲ λὲς ἀλήθεια ! Εἶσαι ἔνοχος ! Εἶσαι ἡ ἐρωμένη τοῦ μακαρίτη !

Κική. Σοῦ ὁρκίζομαι !

Ὁ Συμβολ. (ζωηρῶς). Μὴ, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ ὁρκίζεσαι !

Κική. Ὁρκίζομαι ὅτι εἶμαι ἀθῶα !

Ὁ Συμβολ. (κατ' ἰδίαν). Ἀρχίζω ν' ἀνησυχῶ ! (Στὴν Κική).

Τίποτα ! Εἶσαι ἡ ἐρωμένη τοῦ μακαρίτη !

Κική. Ὄχι !

Ὁ Συμβολ. Εἶσαι ! Ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ ἦσαι ἡ ἐρωμένη τοῦ μακαρίτη ! Τελείωσε ! Μὴ μὲ στενοχωρεῖς λοιπὸν περισσότερο ! Μπᾶ ! (Βηματίζει).

Κική. Διαμαρτύρομαι ! Δὲν ὑπῆρχε τίποτε κοινὸν μεταξύ μας !

Ὁ Συμβολ. (ἱστάμενος). Βρὲ, γιὰ θυμήσου καλά !

Κική. Τίποτε ! Εἶμαι ἀθῶα !

Ὁ Συμβολ. (κατ' ἰδίαν). Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα, νὰ ἦναι ἀθῶα ! (Πρὸς τὴν Κική, βηματίζων πάλιν). Δὲν ἀκούω τίποτα ! Πρέπει νὰ ἦσαι ἡ ἐρωμένη τοῦ μακαρίτη, ἡ τελευταία μάλιστα.

Κική. Πρέπει ! Μὰ γιατὶ ἐπὶ τέλους πρέπει ;

Ὁ Συμβολ. Γιατί... γιατὶ ὁ μακαρίτης ἦταν τέτοιος ἄνθρωπος ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ χάχῃ μόνο μιὰ ἐρωμένη !

Κική. Μόνο μιὰ ἐρωμένη ! Καὶ ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ μιά ;

Ὁ Συμβολ. Νά, μιὰ σαντέζα ποῦ ἦταν τώρα ἐδῶ καὶ ποῦ μόλις σὲ εἶδε νὰ λιγοθυμήσῃς, ἔτρεξε νὰ σοῦ φέρῃ νερό.

Κική. Εἶναι ἀδύνατον ! Ὁ μακαρίτης δὲν εἶχε καμμιὰ ἐρωμένη !

Ὁ Συμβολ. Εἶχε καὶ νά τη μάλιστα, ἔρχεται !

[Εἰσέρχονται ὁρμαίως ἡ Πόπη, ἡ Μαρία, ὁ Κοράκης καὶ ὁ Μῆτσος, ἕλοι μ' ἕνα ποτῆρι νερὸ στὸ χέρι).

Πόπη. Τὸ νερό ! (Βλέπουσα τὴν Κικὴν ὀρθίαν). Μπᾶ ! Σᾶς πέρασε κιόλας ! ;

Κική. Εὐχαριστῶ, εἶμαι καλά. (Ἀποθέτουν ὅλοι τὰ ποτήρια στὸ τραπεζάκι τῆς μέσης. Πρὸς τὴν Πόπην πάντοτε). Δὲν μοῦ λέτε σεῖς, ἐγνωρίζατε ἀλήθεια τὸν μακαρίτη;

Πόπη. Κατὰ μάκρος καὶ πλάτος. (Μ' ἕναν χαριεντισμόν). Εἶμαι. . ἡ τζουτζοῦκα του!

Κική (μὲ θυμόν). Εἶσθε μία ψεύτρα! (Θέλει νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Πόπης).

Ὁ Συμβολ. (συγκρατῶν αὐτήν). Κική!...

Πόπη. Κική!; Ἄ! Εἶσθε ἡ Κική! Ἡ Κικὴ ποῦ γελοῦσε ὁ μακαρίτης! Ἡ γυναῖκα τοῦ συμβολαιογράφου! Ἄ, βέβαια! Νὰ καὶ ὁ συμβολαιογράφος, ὁ ἄνδρας σας! Χά! χά! χά! (Κατ' ἰδίαν, βηματίζουσα ταχέως). Ὡς τόσο ὅμως δὲν ἦταν καὶ τόσο ἄσχημη γιὰ νὰ τὴν κοροϊδεύῃ ὁ μακαρίτης! Μᾶλλον ἐμένα κοροϊδευε, τὸ τέρας! (Στὸν Συμβολαιογράφο). Γι' αὐτὸ τοῦ λόγου σου ἔριχνες πέντους περὶ δευτέρας ἐρωμένης. Ἤσουν ἐν γνώσει! Μπράβο σου! Σὲ συγχαίρω! Τὴν ἐπάθατε ὅμως κι' οἱ δυό σας, γιατὶ κληρονόμος εἶμαι ἐγώ!

Ὁ Συμβολ. Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε!

Κοράκης. (ἐπεμβαίνων). Καλέ, ποιὸ θὰ ἰδοῦμε; Κληρονόμος εἶμαι ἐγώ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει διαθήκη!

Πόπη. Κύριε ἔκτε ἐξάδελφε, σκασμός! (Στὸν Συμβολαιογράφο). Ψάξατε στὰ συρτάρια τοῦ γραφείου;

Ὁ Τυμβολ. Μόνο στὸ πρῶτο. Πρέπει νὰ ψάξουμε καὶ στἀλλα. (Σπεύδει εἰς τὸ γραφεῖον, ἀνοίγει τὰ συρτάρια καὶ ψάχνει πυρετωδῶς, πετῶν τὰ ἐν αὐτοῖς χαρτιὰ κατὰ γῆς). Μῆτσο, οἱ μάρτυρες, ὁ ἐκτιμητὴς, ποῦ εἶναι..

Μῆτσος. Ἔφυγαν, κύριε προϊστάμενε, μαζὶ μὲ τὰ ἐπανωφόρια!

Ὁ Συμβολ. (τραβῶν ἕνα πέτσινο χαρτοφυλάκιον). Ἄ, ἐδῶ μέσα θὰ ἦναι!

Κοράκης (πλησιάζων ἀνήσυχος, κατ' ἰδίαν). Ἔχει γοῦστο δηλαδή!

Ὁ Συμβολ. (ἀποσύρων ἀπὸ τὸ χαρτοφυλάκιον ἕνα φάκελλον). Νάτη! (Ὁ Κοράκης ἀναπηδᾷ).

Πόπη. Τὰ βλέπετε; Τώρα θὰ ἰδοῦμε ποιὸς εἶναι κληρονόμος.

Ὁ Συμβολ. (Ἔρχεται γρήγορα ἐμπρὸς στὸ τραπεζάκι τῆς μέσης, βγάζει ἀπὸ τὸν φάκελλον τὴν διαθήκη καὶ ἀναγινώσκει μὲ τρέμουσαν φωνήν). «Αὕτη εἶναι ἡ μόνη μου διαθήκη». (Πίνει ἕνα ποτῆρι νερὸ ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐξακολουθεῖ). «Εἰρήνη ὑμῖν. Ἐγκαθιστῶ γενικὸν κληρονόμον μου ἐφ' ἁπάσης τῆς περιουσίας μου, κινητῆς καὶ ἀκινήτου... τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Βρεφοκομείου».

(Ὁ Κοράκης, ὁ Συμβολαιογράφος καὶ ἡ Πόπη, ὡς ἐκ συνθήματος, ἀδειάζουν καὶ τὰ ὑπόλοιπα τρία ποτήρια νερό).

Κοράκης. Δὲν ἔχει γραμμένα τίποτε ἄλλο;

Ὁ Συμβολ (παρατηρῶν τὴν διαθήκην). Τὴν χρονολογία καὶ τὸ ὄνομά του.

Κοράκης. Καὶ εἶναι ἔγκυρος αὐτὴ ἡ διαθήκη;

Ὁ Συμβολ. Ἀλλοίμονον! (Στὸν Μῆτσο). Πάρ' τη Μῆτσο νὰ τὴν καταθέσουμε στὸ Πρωτοδικεῖο. (Ὁ Μῆτσος τὴν παίρνει κατόπιν φορεῖ τὸ σακκάκι του καὶ τὴν χώνει (ἐπιμελῶς στὴν τσέπη του).

Κοράκης, (θυμωμένος, προχωρῶν πρὸς τὸ κρεββάτι). Λοιπόν, ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, καὶ ἀφίνεις τὴν οἰκογενειά σου, τὸ αἷμα σου, στοὺς πέντε δρόμους, (μὲ τὴν σχετικὴν χειρονομίαν) βρσε, ἀγαπητέ μου, ἐξάδελφε ! (Φεύγων). Χαίρετε ! (Κατ' ἰδίαν). Φτοῦ τὰ ἔξοδα γιὰ νἄρθω ἀπὸ τὴν Πάτρα ! (Ἐξαφανίζεται).

Πόπη (πλησιάζουσα ἐπίσης στὸ κρεββάτι καὶ λαμβάνουσα στάσιν προκλητικήν). Βρὲ μένα, δὲν μὲ νοιάζει γιὰ τὰ λεφτά σου ! Ἡ Πόπη νἄναι καλά ! Μᾶ νἄχῃς ἐμένα ἐρωμένη, κατάλαβες, καὶ νὰ μοῦ διατηρῇς ἀκόμα τὴν γυναῖκα ἑνὸς συμβολαιογράφου, μιὰ σαχλαμάρα, αὐτὸ δὲ θὰ σ'τὸ συγχωρήσω ποτέ ! Ὄρσε λοιπὸν κι' ἀπὸ μένα ! (Ἐξέρχεται κεραυνοβολοῦσα διὰ τοῦ βλέμματος τὴν Κικήν).

Ὁ Συμβολ. (φοβερὸς στὴν Κική) Τ' ἀκοῦς ; .. (Δεικνύων τὴν θύραν). Στὸ σπίτι ! Ἐκεῖ θὰ λογαριασθοῦμαι !

Κικὴ (λιποψυχοῦσα). Μῆτσο, νὰ σὲ πιάσω.

Μῆτσος (προσφέρων τὸν βραχιόνα του). Εὐχαρίστως, κυρία προϊσταμένη. (Ἐξέρχονται ἀργὰ, τοῦ Συμβολαιογράφου δεικνύοντος πάντοτε τὴν θύραν).

Ὁ Συμβολ. (πλησιάζων ἀκολούθως καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ κρεββάτι) Τζαμπατζῆ. Ὄρσε κι' ἀπὸ μένα. (Ἐξέρχεται μανιώδης).

Μαρία (μόνη σταυροκοπουμένη. Θεὸς σ'χωρέσ' τὸν μακαρίτη.

[***Αὐλαία***]

Β. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

ΤΑ ΧΕΡΙΑ

Τὰ χέρια τὰ ἔδωσε ὁ Θεὸς
στὸν ἄνθρωπο κι' ὁρίζει,
μ' αὐτὰ νὰ κάνῃ τὸ πρωΐ
μὲ σέβας τὸ σταυρό του,
νὰ σκάβῃ τὴ μητέρα γῆ,
νὰ σπέρνῃ νὰ θερίζῃ.
νὰ ξύνεται νὰ πλύνεται,
νὰ πίνῃ τὸ νερό του,
νά τρώγῃ, νὰ κτενίζεται
νὰ στρίβῃ τὰ μουστάκια του
καὶ κομπολόϊ νὰ τραβᾷ
σὰν ἔχει τὰ μεράκια του!
Αὐτὰ τὰ διέταξε ὁ Θεὸς
νὰ κάνοῦν τὰ καθήμενα
μὰ σὰν τί χέρια βλέπουμε
στὸν κόσμο νὰ γυρνοῦνε!
Χέρια μικρὰ λεπτούτσικα,
καὶ γαντοφορεμένα,
ποὺ μέσ' στὸν ἴδρο τῶν φτωχῶν
ἁλύπητα βουτοῦνε!
Χέρια ποῦ μόνο ξέρουνε
ν' ἁρπάζουν καὶ νὰ γδύνουν,
Χέρια ποὺ πάντα πέρνουνε
καὶ ποῦ ποτὲ δὲν δίνουν!
Χέρια χοντρὰ κι' ἀπ' τὴν δουλειὰ
καταμουντζουρωμένα,
ὅπου σκορπίζουν στὰ κρυφὰ
τὴν ἅγια ἐλεημοσύνη,
καὶ χέρια μὲ ἀνεκτίμητα
διαμάντια στολισμένα
ποὺ ἁρπάζουνε τῶν ὀρφανῶν
ὅ,τι τοὺς ἔχει μείνει.
Χέρια παχειὰ δεσποτικά,
σπουδαῖα καὶ μακάρια
ποῦ ἁδιάζουνε τῶν Ἐκκλησιῶν
μὲ τρόπο τὰ παγκάρια!
Χέρια ποῦ σπέρνουν τὸν παρᾷ
μὰ κι' ἄλλα χέρια πάλι,
ποῦ νὰ κρατοῦνε τὸν παρᾷ
κρυμμένο τοὺς ἀρέσει
καὶ κάτι χέρια σὰ μασιὲς
μὲ δύναμι μεγάλη,
ποῦ τὰ ταμεῖα σηκώνουνε
καὶ χάνονται ἀπ' τὴ μέση!
Χέρια μὲ χάρι ποῦ θεοὺς
κι' ἀγγέλους ζωγραφίζουν
καὶ χέρια ποῦ σὲ συγχωροῦν
καὶ σ' ἀναθεματίζουν!

Χέρια ποῦ σφίγγουν τὸ λαιμὸ
χέρια ποῦ σὲ χαϊδεύουν,
χέρια ποῦ σὲ μουντζώνουνε,
χέρια ποῦ σ' ἀγκαλιάζουν
χέρια ποῦ γλυκοχαιρετοῦν
χέρια ποῦ ξεμπερδεύουν
καὶ χέρια ποῦ τῆς τσέπες σου
σὲ μιὰ στιγμοῦλα ἁδειάζουν!
Χέρια δασκάλων ποῦ κρατοῦν
τὴν βέργα κι' ὅλο δέρνουν
καὶ χέρια τοκογλυφικά,
ποῦ μέρα-νύχτα γδέρνουν!
Χέρια ρητόρων φλογερῶν
ποῦ ἁδιάκοπα κινιοῦνται
χέρια ποῦ κάτι σοῦ ζητοῦν
μὲ εὐγένειαν καὶ τρόπον,
χέρια ποῦ ἁγιάζουν κι' εὐλογοῦν
χέρια ποῦ καταριοῦνται
καὶ χέρια ποῦ λαδόνονται
καμπόσων ἐπιτρόπων!
Χέρια ποῦ πλαστογράφουνε
καὶ χέρια ποῦ ξεσχίζουν.
χέρια ποῦ ψευδορκίζονται
καὶ χέρια ποῦ ψηφίζουν.
Χέρια ποῦ χώνονται παντοῦ
χωρὶς ντροπὴ καμμία,
χέρια ποῦ δὲν συχαίνονται
νὰ πιάσουν ὅτι λάχῃ,
χέρια ποῦ συνειθίσανε
στὴν κάθε μιὰ ἀτιμία
καὶ χέρια ποῦ εἶναι πάντοτε
κρυμμένα στὸ σελάχι!
Χέρια ταχυδακτυλουργῶν
ποῦ χάνεται ὅτι πιάσουν,
καὶ χέρια ποῦ γιὰ τίποτα
μποροῦν νὰ σὲ κρεμάσουν!
Χέρια ποῦ γράφουν καὶ τὴ γῆ,
σὰν φάροι τὴν φωτίζουν
χέρια τρανὰ βασιλικά,
ποῦ πάντοτε διαβάζουν,
χέρια ποῦ ἀγγελικοὺς σκοποὺς
τριγύρω των σκορπίζουν!
καὶ χέρια ποὺ τὰ σίδερα
σ' ἄλλα χεράκια βάζουν
Χέρια ποὺ μᾶς τραβοῦν στὸ φῶς
καὶ χέρια ποὺ μᾶς θάβουν
καὶ χέρια π' οὔτε τοῦ Θεοῦ
κεράκι δὲν ἀνάβουν!

† Π. Σ. ΣΤΑΓΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΝΑΤΑΣΑ ΙΒΑΝΟΒΝΑ

Στὸ καζῖνο τῆς Ντωβίλ, κάποια σαιζὸν, ὄχι πολὺ μακρυνὴ, ἀνάμεσα στὰ διάφορα νούμερα, εἶχε σημειωθῇ καὶ μιὰ ἐμφάνισις, ποὺ, στὴν κατάταξι τῶν τύπων, πῆρε τὴν πρώτη θέσι στὴ στήλη τῶν "αἰνιγματικῶν„. Ἦτανε μιὰ Ρωσσίδα μεσόκοπη, ποὺ διατηροῦσε ἴχνη παληᾶς, φιγουράτης ὠμορφιᾶς ξανθὴ, φρέσκη ἀκόμα, μὲ ἀβαρίες ὅμως καὶ πλαδαρότητες, ψηλὴ κι' εὐκίνητη, ἀλλὰ μὲ κάποιες προδοτικὲς ἀφθονίες στὸ κορσὲ καὶ στοὺς λαγῶνες.. Ἦτανε γνωστὴ κι' αὐτὴ μὲ τὸν τίτλο τῆς πριγκηπέσσας. Μὰ δὲν εἶχε τὴν παραμικρὴ σημασία. Γιατὶ τότε οἱ πριγκηπέσσες ἤτανε χιλιάδες μόρια τῆς σκόνης, ποὺ τίναξε στὴν Εὐρώπη τὸ γκρέμισμα τοῦ τσαρισμοῦ· Ἦταν ἡ ἐποχὴ, ποὺ κάποια βραδειὰ, ὁ Τριστὰν Μπερνὰρ, ἁπάνω στὸ τρίτο οὐΐσκυ, φώναξε στὸ σασὲρ, ποὺ τὸν ἔστελνε νὰ ζητήσῃ κάποιαν ἄλλη Ρωσσίδα :

—- Ἄκουσε : Εἶναι ἡ μόνη,ποὺ δὲν εἶνε πριγκηπέσσα, θὰ τὴ βρῇς ἀμέσως !

Στὸ γραφεῖο ὑπυδοχῆς τοῦ ξενοδοχείου εἶχε δώσῃ τ' ὄνομα Νατάσσα Ἰβάνοβνα. Δὲν εἶχε παρουσιασθῇ ποτὲ στὴν ἀκτὴ νὰ δείξῃ κι' αὐτὴ τὸ μαγιό της — ἐκείνη τὴ χρονιὰ ἤτανε τῆς μόδας νὰ τὰ ζωγραφίζῃ,πανάκριβα, ὁ Βὰν Ντογκὲν μὲ διάφορες ἀνοησίες, καμμιὰ φορὰ καὶ μὲ φαλοὺς σὲ πολὺ ἐπίκαιρα σημεῖα — δὲν εἶχε μπῇ οὔτε μιὰ φορὰ στὴ θάλασσα κι' οὔτε ἤξερε, μάλιστα, κατὰ ποῦ πέφτει. Ὅλη τὴν ἡμέρα κοιμότανε. Καὶ τὸ δειλινὸ περπατοῦσε, θεομόναχη, ἀνάμεσα στὰ λουλουδισμένα παρτὲρ, κρατῶντας ἕνα καλοδεμένο βιβλιαράκι - τὰ "ξενύχτια τῆς Οὐκρανίας„ τοῦ Γκόγκολ—ποὺ δὲν τ' ἄνοιγε σχεδὸν ποτέ. Δειπνοῦσε, θεομόναχη πάλι· στὸ "Χόρμαντυ„,πλάϊ σὲ μιὰ πορτοκαλιὰ ὡρισμένη, ἀπ' αὐτὲς ποὺ ἤτανε φυτεμένες μέσα σὲ πράσινες ξύλινες γλάστρες, παραταγμένες στὴ χαλικοστρωμένη αὐλή του, σὰ μαθήτριες παρθεναγωγείου, γιὰ τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς. Κι' ἔπειτα χανότανε, γιὰ νὰ παρουσιασθῇ, ἀργότερα, στὸ καζῖνο· στὸ μεγάλο τραπέζι τοῦ μπακαρᾶ.

* * *

Αὐτὸ ποὔκανε κεῖ πέρα εἶχε δαιμονίσῃ πολλοὺς — καὶ πρῶτον ἀπ' ὅλους τὸν ἀστυνομικὸν ἐπόπτη τοῦ παιγνιδιοῦ — γιατὶ κανένας δὲ μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὶ εἴδους ἀσχολία ἤτανε κι' ἡ δική της. Καθότανε πίσω ἀπὸ τοὺς παίκτες, κατὰ προτίμησι τοὺς πιὸ δυνατούς, στὸ κενὸ, ποὺ σχηματιζόταν ἀνάμεσα σὲ δυὸ, ἔβγαζε τὰ φασαμαίν της, τὰ καθάριζε καλὰ, καὶ παρακολουθοῦσε τὸ παιγνίδι μὲ τὴν πιὸ ἄγρυπνη προσοχή. Εἶχε στὰ

γόνατά της τὰ "ξενύχια τῆς Οὐκρανίας„ κι' ἀπάνω σ' αὐτὰ ἕνα μικρὸ, κομψὸ σημειωματάριο, ποὖσκυβε καὶ σημείωνε, δυὸ φορὲς στὴν κάθε πάσα : Μία, ὅταν βάζανε τὶς πόστες τους οἱ ποντα δόροι κι' ἄλλη μία ὅταν ἡ μπάνκα τραβοῦσε τὸ χαρτί της καὶ κρινότανε τὸ παιγνίδι. Ἡ ἰδία δὲν ἔπαιρνε ποτὲ χαρτὶ καὶ δὲν εἶχε ποιὲ ἀκουμπήσῃ στὴν πράσινη τσόχα, μακάρι κι' ἕνα τάλληρο. Ὅλο σημείωνε — σημείωνε μ' ὑπομονὴ ἀνθρώπου, ποὺ κάνει μιὰ δουλειὰ πολὺ σπουδαία — σημείωνε ὡς τὸ πρωὶ γιατὶ ἔφευγε πάντα μὲ τοὺς τελευταίους – ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς μεγάλης καὶ παγκόσμιας χαρτοπαικτικῆς μάχης, ἄλλοτε σβέλτη, χαρούμενη κι' ἄλλοτε κουρασμένη, τσακισμένη ἕνα κουρέλι. Μὰ τί σημείωνε τέλος πάντων ; Καὶ γιατί: Οἱ πιὸ περίεργοι κύτταζαν τὶς πρῶτες βραδειὲς, νὰ τῆς πάρουν λόγια. Στερέωνε τὰ φασαμαίν της καλὰ στὴ μύτη καὶ τοὺς ἀράδειαζε τοῦ κόσμου τὶς ψευτιὲς, αὐτὲς τὶς ἀτελείωτες ψευτιὲς, τὶς πολύχρωμες καὶ χαριτωμένες, ποὺ κατασκευάζει ἡ καλλιτεχνικὴ αὐτὴ φυλὴ, ὅταν πρὸ πάντων καίγεται ἀπὸ πόθο νὰ πῇ τὴν ἀλήθεια. Μηδὲν συνεννόησι. Καὶ μηδὲν διαφώτισι. Μιὰ νύχτα ὅμως ἔχασε τὸ μυσιηριῶδες σημειωματάριό της. Τῆς εἶχε πέσῃ. Ἕνας μυστικὸς πράκτορας τὸ περιμάζεψε μὲ τρόπο. Τὸ ξεφύλλισαν μαζὶ μὲ τὸν ἀστυνομικὸ ἐπόπτη τοῦ παιγνιδιοῦ. Τὰ ἑκατομμύρια χορεύανε, τοὺς πιὸ ἰλλιγιώδεις χορούς, μέσα στὶς ἀρωματισμένες, μικροσκοπικές του σελίδες, τὰ πιὸ ἀπίθανα νούμερα, οἱ πιὸ ἀχανεῖς λογαριασμοὶ, οἱ πιὸ παράξενες προσθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις...

— Τὸ βρῆκα—εἶπε ἔξαφνα ὁ μυστικός: Εἶνε συγγραφεύς... Σκοπεύει νὰ γράψῃ βιβλίο γιὰ τὸ μπακαρᾶ. Καὶ κάνει μελέτες. Τί λέτε ;

— Δὲν ἀποκλείεται, ἀποκρίθη ὁ ἐπόπτης. Ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω. Ἐδῶ πρόκειται ἴσως γιὰ κἄτι πιὸ μπερδεμένο...

Ἡ πριγκηπέσσα περπατοῦσε, τὸ ἄλλο βραδάκι, ὅπως πάντα, μὲ τὰ "ξενύχια τῆς Οὐκρανίας„ ἀνάμεσα στὰ λουλουδισμένα παρτέρια, ὅταν ὁ μυστικὸς τῆς πῆγε τὸ σημειωματάριο;

— Αὐτὸ δὲν εἶνε ποὺ γυρεύατε χθὲς τὴ νύχτα;

— Σᾶς εὐχαριστῶ... Αὐτὸ ἀκριβῶς.

— Φαντάζομαι τί ἐνδιαφέρον θὰ εἶνε τὸ βιβλίο σας.

— Ποιὸ βιβλίο;

— Αὐτὸ ποὺ θὰ βγάλετε γιὰ τὸ μπακαρᾶ.

— Δὲν πρόκειται νὰ βγάλω κανένα βιβλίο. Αὐτὰ τὰ νούμερα, ποὺ βλέπετε, εἶνε... κέρδη καὶ ζημίες!..

— Μὰ ἐσεῖς δὲν παίζετε!

— Ποιὸς σᾶς τὸ εἶπε: Ρώτησε ἡ πριγκηπέσσα, κοκκινίζοντας. Κάθε βράδυ παίζω. Ἔχω, γιὰ τὴν ὥρα καταστραφῆ. Οἱ χασοῦρες τοῦ κ. Σιτροὲν εἶνε τίποτα μπροστὰ στὶς δικές μου.

Καὶ τὸ αἴνιγμα τῆς Νατάσας Ἰβάνοβνας εἶχε διαλευκανθῆ: Ἔπαιζε μὲ τὴ φαντασία της, ἀλλὰ μ' ὅλο τὸ πάθος κι' ὅλες τὶς συγκινήσεις τῶν μεγάλων τζογαδόρων, ποὺ ριψοκινδυνεύουνε περιουσίες σ' ἕνα χαρτί. Δηλαδὴ, ὅταν λέμε ὅτι τὸ αἴνιγμά της εἶχε διαλευκανθῆ, εἶνε ἁπλὸς τρόπος τοῦ λέγειν. Γιατί πῶς θὰ μποροῦσε νὰ διαφωτισθῆ, πραγματικὰ μιὰ τέτοια περίπτωσι; Δὲ ζοῦσε, στὴν ἀκτὴ, ποῦ ὁ ἀφρὸς τῆς σνομπαρίας τοῦ κόσμου πάει, ἔρχεται, δείχνεται, λάμπει, ἐρωτεύεται, γλεντάει, παρὰ γι' αὐτὲς τὶς ὁλονυχτίες τοῦ ἀνύπαρκτου παιγνιδιοῦ της, μὲ τὰ φανταστικὰ κέρδη, τὶς ὑποθετικὲς ζημίες, ἀλλὰ τὶς πιὸ ἀληθινὲς συγκινήσεις:

— Ἀπόψε, ἔλεγε, ὅταν ξεθαρρεύτηκε βγαίνοντας ἕνα πρωὶ ἀπὸ τὸ καζῖνο—καὶ τόλεγε μ' ὅλο τῆς τὴ σοβαρὸ – ἔχασα δεκαεφτὰ ἑκατομμύρια ! Καὶ ὄχι φράγκα—ρούμπλια! Ρούμπλια προπολεμικά!...

***

Ρωσσίδες – θὰ μοῦ ποῦν – δραπέτισσες ἀπὸ σελίδες Δοστογιέφσκυ, Γκόγκολ, Τολστόϊ.. Τί πλάνη ! Ἐμπᾶτε σὲ μιὰ λέσχη σήμερα, στὴν ἀκμὴ τοῦ παιγνιδιοῦ. Καὶ θὰ τὸ δῆτε, τὸ δρᾶμα τῆς Νατάσας Ἰβάνοβνας: Εἶνε τὸ δρᾶμα τῆς γαλαρίας—ὅλων αὐτῶν, ποῦ στέκουν γύρω ἀπὸ τοὺς παῖκτες, στοὺς μπακαράδες, στὶς πασέτες, στοὺς σεμεντεφαὶρ, στὶς ρουλέτες, ὧρες ἀτελείωτες, ἀπέραντες, χωρὶς νὰ παίξουν οὔτε μιὰ δραχμὴ, ἀπὸ ἀνέχεια ἢ ἀτολμία, παρακολουθοῦν, ποντάρουν, μὲ τὴ φαντασία τους, παθαίνονται, συγκινοῦνται— ἔτσι, στὸν ἀέρα—καὶ φθάνουν στὰ γαλατάδικα τὸ πρωΐ, ναυάγια τῆς νύχτας, Ναπολέοντες τοῦ μηδενὸς, μετὰ τὴ μάχη ἑνὸς Ἀούστερλιτς ἢ ἑνὸς Βατερλῶ, ποὺ δὲν ἐδόθη ποτέ. Θὰ τὸ δῆτε ἀκόμη, αὐτὸ τὸ περίεργο δρᾶμα, ἔξω ἀπὸ τὸ ἁγιοβασιληάτικο χαρτοπαίγνιο — στὸ μεγάλο παιγνίδι τῆς ζωῆς, ὅπου τὰ ἐννέα δέκατα τῆς ἀνθρωπότητος παριστάνουν τὴ γαλαρία, γύρω ἀπὸ τοὺς λίγους, πραγματικοὺς καὶ μεγάλους παῖκτες, σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ παιγνιδιοῦ, καὶ παρακολουθοῦν καὶ παθαίνονται καὶ συγκινοῦνται, χωρὶς κανένα πραγματικὸ διάφορο, γιὰ φανταστικὰ ποντάρισμα, ὑποθετικὰ κέρδη κι' ἀνύπαρκτες ζημίες— ἀπαράλλαχτα, φίλοι μου, σὰν τὴν τσιμπημένη πριγκηπέσσα τῆς Ντωβίλ.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

Καὶ οἱ δυό.

— Γιάννη ξεχάσαμε ποῦ σήμερα τελειώνει ἡ τριμηνία.

— Ἀλήθεια κύριε. Τί ζῶα ποῦ εἴμεθα !

Ἡ πεθερά του.

Νὰ καὶ τὸ πορτραῖτο τῆς πεθερᾶς μου.

— Τάχεις καλὰ μαζί της;

— Πολὺ καλὰ, ἔχει πεθάνει πέντε χρόνια πρὶν γνωρίσω τὴν κόρη της.

— Μπράβο της ! !

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΓΟ

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΙ ΤΟΥ ΒΟΛΤΑΙΡΟΥ

Ἐκφωνηθεὶς τῇ 30ῃ Μαΐου 1878 διαρκούσης τῆς Παγκοσμίου ἐκθέσεως τῶν Παρισίων

Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν εἷς ἄνθρωπος ἀπέθνησκε. Ἀπέθνησκεν ἀθάνατος. Ἀπῆρχετο πλήρης ἐτῶν, πλήρης ἔργων, ἔμπλεως τῆς μᾶλλον ἐπιφανοῦς καὶ τῆς μᾶλλον ἐπιφόβου εὐθύνης, τῆς εὐθύνης τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως μεταλλαγείσης καὶ ἐξιδανικευθείσης. Ἀπέθνησκε κατηραμένος καὶ εὐλογημένος. Κατηραμένος ὑπὸ τοῦ παρελθόντος. εὐλογημένος ὑπὸ τοῦ μέλλοντος, καὶ αὐταί εἶναι, Κύριοι, αἱ δύο ὑπέροχοι ὄψεις τῆς δόξης. Εἶχεν εἰς τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην του ἀφ' ἑνὸς τὰς ἐπευφημίας τῶν συγχρόνων καὶ τῶν ἐπιγινομένων ἀφ' ἑτέρου τὸν θρίαμβον τοῦτον τοῦ πατάγου καὶ τοῦ μίσους, τὸν ὁποῖον τὸ ἀδυσώπητον παρελθὸν ἐπιφυλάσσει εἰς ἐκείνους οἵτινες τὸ κατεπολέμησαν. Ὑπῆρξε πλέον ἢ ἄνθρωπος, ὑπῆρξεν εἷς αἰών. Εἶχεν ἐπιχειρήσει ἓν ἔργον καὶ ἐκτελέσει μίαν ἀποστολήν. Εἶχε, προφανῶς, ἐκλεγῇ, διὰ τὸ ἔργον ὅπερ ἐπετέλεσε παρὰ τῆς ὑψίστης θελήσεως, ἥτις ἐκδηλοῦται τόσον ἐμφανῶς εἰς τοὺς νόμους τοῦ περιρρεομένου, ὅσον καὶ εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως. Τὰ ὀγδοήκοντα τέσσαρα ἔτη τὰ ὁποῖα ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔζησε καταλαμβάνουν τὸ διάστημα ὅπερ χωρίζει τὴν μοναρχίαν ἐν τῇ ἀπογειώσει της, ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐν τῇ αὐγῇ της. Ὅταν ἐγεννήθη, Λουδοβίκος ὁ δέκατος τέταρτος ἐβασίλευεν ἔτι, ὅταν ἀπέθανε, Λουδοβίκος ὁ δέκατος ἕκτος ἐβασίλευεν ἤδη οὕτως ὥστε τὸ λίκνον του ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὰς τελευταίας ἀκτῖνας τοῦ μεγάλου θρόνου καὶ τὸ φέρετρόν του τὰς πρώτας λάμψεις τῆς μεγάλης ἀβύσσου. (Χειροκροτήματα). Πρὶν προχωρήσω, σταματήσωμεν κύριοι, πρὸ τῆς λέξεως ἀβύσσου. Ὑπάρχουν καλαὶ ἄβυσσοι, εἶναι αἱ ἄβυσσοι ἔνθεν κατακρημνίζεται τὸ κακόν. (Εὖγε). Κύριοι, ἐπειδὴ ἐσταμάτησα, ἐπιτρέψατε νὰ συμπληρώσω τὴν σκέψιν μου. Κανεὶς λόγος ἀσύνετος ἢ ἀπρεπὴς δὲν θὰ λεχθῇ ἐνταῦθα.

Εἴμεθα ἐνταῦθα διὰ νὰ χαιρετήσωμεν τὸν πολιτισμόν. Εὑρισκόμεθα ἐδῶ διὰ νὰ ἐπιβεβαιώσωμεν τὴν πρόοδον, διὰ νὰ ὑποδεχθῶμεν παρὰ τῶν φιλοσόφων τὰ εὐεργετήματα τῆς φιλοσοφίας διὰ νὰ φέρωμεν εἰς τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα τὴν ἐπιμαρτυρίαν τοῦ δεκάτου ἑνάτου, διὰ νὰ τιμήσωμεν τοὺς μεγαλοψύχους, μαχητὰς καὶ τοὺς καλοὺς ὑπηρέτας διὰ νὰ συγχαρῶμεν τὴν εὐγενῆ προσπάθειαν τῶν λαῶν, τὴν βιομηχανίαν, τὴν ἐπιστήμην, τὴν γενναίαν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν, τὴν ἐργασίαν διὰ νὰ ἐβραιώσωμεν τὴν ἀνθρωπίνην ὁμόνοιαν, ἐν μιᾷ λέξει, διὰ νὰ δοξάσωμεν τὴν εἰρήνην, τὴν ὑπερτάτην παγκόσμιον ταύτην θέλησιν. Ἡ εἰρήνη εἶναι ἡ ἀρετὴ τοῦ πολιτισμοῦ, ὁ πόλεμος εἶναι τὸ ἔγκλημα αὐτοῦ. (Χειροκροτήματα). Εἴμεθα ἐνταῦθα, κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην στιγμήν, κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ταύτην ὥραν, διὰ νὰ ὑποκλιθῶμεν εὐλαβῶς ἐνώπιον τοῦ ἠθικοῦ νόμου καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ἀκούει τὴν Γαλλίαν. τοῦτο: Δὲν ὑπάρχει παρὰ μία δύναμις, ἡ συνείδησις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ δὲν ὑπάρχει μία δόξα, τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀληθείας. (Κίνησις). Τούτου λεχθέντος,

ἐξακολουθῶ. Πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως. Κύριοι, τὸ κοινωνικὸν ἔμβλημα ἦτο τοῦτο: Κάτω ὁ λαός. Ὑπεράνω τοῦ λαοῦ ἡ θρησκεία, ἀντιπροσωπευομένη παρὰ τοῦ κλήρου. Πλησίον τῆς θρησκείας, ἡ δικαιοσύνη, ἀντιπροσωπευομένη παρὰ τῆς ἐξουσίας. Καὶ, κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, τί ἦτο ὁ λαός; Ἦτο ἡ ἀμάθεια. Τί ἦτο ἡ θρησκεία; Ἦτο ἡ ἀρνησις τῆς ἀνεκτικότητος. Καὶ τί ἦτο ἡ δικαιοσύνη; Ἦτο ἡ ἀδικία. Προχωρῶ πολὺ εἰς τοὺς λόγους μου; Κρίνατε περὶ τούτου. Θὰ περιορισθῶ νὰ σημειώσω δύο γεγονότα, ἀλλ' ἀποτελεσματικά. Εἰς τὴν Τουλούζην, τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1761 εὑρίσκουν εἰς κάτω αἴθουσαν μιᾶς οἰκίας ἕναν νεανίαν κρεμασμένον. Τὸ πλῆθος συνεγείρεται ὁ κλῆρος κατακεραυνώνει, ἡ Ἐξουσία ἐγκαλεῖ. Εἶναι μία αὐτοκτονία, δημιουργοῦν μίαν δολοφονίαν.

Διὰ ποῖον συμφέρον ; Ἐν τῷ συμφέροντι τῆς θρησκείας. Καὶ τίνα κατηγοροῦν ; Τὸν πατέρα. Ἦτο εἷς Οὐγενότος [Καλβινιστὴς] καὶ ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὸν υἱόν του νὰ γίνῃ καθολικός. Εἶναι ἠθικὴ διαστρέβλωσις καὶ ὑλικὴ ἀδυναμία. τί σημαίνει; Ὁ πατὴρ οὗτος ἐφόνευσε τὸν υἱόν του, ὁ γέρων οὗτος ἐκρέμασε τὸν νεανίαν τοῦτον. Ἡ δικαιοσύνη ἐργάζεται, καὶ ἰδοὺ τὸ πόρισμά της. Τὴν 9 Μαρτίου 1762. Εἷς ἀνὴρ λευκόθριξ, ὁ Ἰωάννης Καλᾶς, μεταφέρθη εἰς δημοσίαν τινα πλατεῖαν· τὸν τοποθετοῦν γυμνὸν, τὸν ἐκτείνουν ἐπί τινος κυλίνδρου, τὰ μέλη δεδεμένα ἐπὶ χαλυβδίνης πλακὸς, τὴν κεφαλὴν κρεμαμένην. Τρεῖς ἄνδρες εὑρίσκονται ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βασανιστικοῦ ἀναβάθρου· εἷς δημαρχιακὸς ἄρχων ὀνομαζόμενος Δαβίδ. ἐπιφορτισμένος νὰ ἐπιβλέπῃ τὸ βασανιστήριον, εἷς ἱερεὺς κρατῶν ἕνα «Ἐσταυρωμένον», καὶ ὁ δήμιος μὲ μίαν σιδηρᾶν ῥάβδον εἰς τὴν χεῖρα. Ὁ κατάδικος ἀπολιθωμένος καὶ βλοσυρὸς δὲν παρατηρεῖ τὸν ἱερέα καὶ βλέπει τὸν δήμιον. Ὁ δήμιος ὑψώνει τὴν σιδηρᾶν ῥάβδον καὶ τοῦ θραύει ἕνα βραχίονα. Ὁ κατάδικος οἰμώζει καὶ λιποθυμεῖ. Τοῦ προσφέρουν ἅλατα πρὸς εἰσπνοήν. Ἐπανέρχεται εἰς ἑαυτόν. Τότε, νέον κτύπημα διὰ τῆς σιδηρᾶς ῥάβδου, νέα οἰμωγή. Ὁ Καλᾶς χάνει τὰς αἰσθήσεις του· τὸν ἐπαναφέρουν, καὶ ὁ δήμιος ἐπαναρχίζει, καὶ ἐπειδὴ κάθε μέλος ἔπρεπε νὰ κοπῇ εἰς δύο μέρη, δέχεται ὀκτὼ βασανιστικὰ κτυπήματα. Μετὰ τὴν ὀγδόην λιποθυμίαν ὁ ἱερεὺς τοῦ προσφέρει τὸν «Ἐσταυρωμένον» πρὸς προσκύνησιν. Ὁ Καλᾶς ἀποστρέφει τὴν κεφαλήν, καὶ ὁ δήμιος τοῦ δίδει τὸ τελικὸν κτύπημα, δηλ. τοῦ θραύει τὸ στῆθος μὲ τὸ πλατὺ μέρος τῆς σιδηρᾶς ῥάβδου. Οὕτως ἐξέπνευσεν ὁ Ἰωάννης Καλᾶς. Τοῦτο διήρκεσε δύο ὥρας. Μετὰ τὸν θάνατον του ἡ αὐτοκτονία ἐφανερώθη ἀλλὰ μία δολοφονία εἶχε διαπραχθῇ παρὰ τίνων ; Παρὰ τῶν δικαστῶν, (Ζωηρὰ αἰσθήσεις, χειροκροτήματα). Ἄλλο γεγονὸς. Μετὰ τὸν γέροντα ὁ νέος. Τρία ἔτη ἀργότερον, κατὰ τὸ 1765, εἰς τὴν Ἀμπεβίλην, τὴν ἐπαύριον μιᾶς θυελλώδους νυκτός, εὑρίσκουν ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου μιᾶς γεφύρας ἕνα παλαιὸν Ἐσταυρωμένον, ἐκ ξύλου διατρήτου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τριῶν αἰώνων ἦτο ἐντετοιχισμένος ἐκεῖ. Τίς ἔρριψε κάτω τὸν Ἐσταυρωμένον τοῦτον ; Τίς διέπραξε τὴν ἱεροσυλίαν ταύτην ; Δὲν γνωρίζουν. Ἴσως εἷς διερχόμενος,, ἴσως ὁ ἄνεμος. Τίς εἶναι ὁ ἔνοχος ; Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀμιένης ἐκδίδει ἐπιτίμιον. Ἰδοὺ τί εἶναι ἐπιτίμιον. Εἶναι μία διαταγὴ πρὸς πάντας τοὺς πιστοὺς ὑπὸ ποινὴν κολάσεως, νὰ εἴπωσιν ὅ,τι γνωρίζουν ἢ νομίζουν ὅτι γνωρίζουν διὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Ἐγκληματικὴ ἐπιταγὴ τοῦ φανατισμοῦ πρὸς τὴν ἀμάθειαν. Τὸ ἐπιτίμιον τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἀμιένης ἐπενεργεῖ· ἡ εὐρύτης τῶν σχολίων λαμβάνει τὰς διαστάσεις τῆς καταγ-

γελίας. 'Η δικαιοσύνη ἀνακαλύπτει ἢ νομίζει ὅτι ἀνακαλύπτει, ὅτι κατὰ τὴν νύκτα καθ' ἣν ὁ Ἐσταυρωμένος ἐρρίφθη χαμαί, δύο ἄνδρες, δύο ἀξιωματικοί ὀνομαζόμενοι ὁ εἷς Λαμπάρ, ὁ ἕτερος Ντεταλόντ, διῆλθον ἐπὶ τῆς γεφύρας τῆς Ἀμπέβιλης. ὅτι ἦσαν μεθυσμένοι καὶ ὅτι ἔψαλλον ἐν ἄσμα τῆς φρουρᾶς.

Τὸ δικαστήριον εἶναι στρατοδικεῖον τῆς Ἀμπεβίλης. Οἱ στρατοδίκαι τῆς Ἀμπεβίλης ἀμιλλῶνται μὲ τοὺς δικαστὰς τῆς Τουλούζης. Δὲν εἶναι πλειότερον δίκαιοι. Ἐκδίδουν δύο ἐντάλματα συλλήψεως. Ὁ Ντιταλόντ διαφεύγει. ὁ Λαμπὰρ συλλαμβάνεται. Τὸν παραδίδουν εἰς τὴν δικαστικὴν ἀνάκρισιν. Ἀρνεῖται ὅτι διῆλθεν ἐκ τῆς γεφύρας, ὁμολογεῖ ὅτι ἔψαλε τὸ ἄσμα. Τὸ στρατοδικεῖον τῆς Ἀμπεβίλης τὸν καταδικάζει. Κάμνει ἔφεσιν εἰς τὸ Κοινοβούλιον τῶν Παρισίων. Τὸν μεταφέρουν εἰς Παρισίους ἡ καταδίκη εὑρέθη δικαία καὶ ἐπεκυρώθη. Τὸν ἐπαναφέρουν εἰς Ἀμπεβίλην σιδηροδέσμιον. Συντομεύω, 'Η φοβερὰ ὥρα φθάνει· ἀρχίζουν νὰ ὑποβάλλουν τὸν ἱππότην ντὲ-Λαμπὰρ εἰς τὴν συνήθη καὶ ἔκτακτον ἀνάκρισιν, διὰ νὰ τὸν κάμουν νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς συνενόχους του· συνενόχους διά τί; διὰ δίοδον ἐκ μιᾶς γεφύρας καὶ δι' ἀπαγγελίαν ἑνὸς ἄσματος. Τοῦ θράσους ἓν γόνυ ἐντὸς τοῦ βασανιστηρίου. Ὁ ἐξομολογητής του ἀκούων νὰ τρίζουν τὰ ὀστᾶ λιποθυμεῖ. Τὴν ἐπαύριον, τὴν 5ην Ἰουνίου 1766, σύρουν τὸν Λαμπὰρ εἰς τὴν μεγάλην πλατεῖαν τῆς Ἀμπεβίλης. Ἐκεῖ λάμπει μία πυρὰ ζωηρά· ἀναγινώσκουν τὴν καταδίκην εἰς τὸν Λαμπάρ, εἶτα κόπτουν τὴν παλάμην του, κατόπιν ἀποσποῦν τὴν γλῶσσαν του μὲ σιδηροῦν ἐργαλεῖον εἶτα, κατὰ χάριν, κόπτουν τὴν κεφαλήν του καὶ τὴν ῥίπτουν ἐπὶ τῆς πυρᾶς. Οὕτως ἀπέθανεν ὁ ἱππότης ντὲ Λαμπάρ. Ἦτο δεκαεννεαετής (μακρὰ καὶ βαθεῖα αἴσθησις). Τότε, ὦ Βολταῖρε, ἔρριξες κραυγὴν φρίκης καὶ αὕτη θὰ εἶναι ἡ αἰωνία δόξα σου. (Ἐκκρηξις χειροκροτημάτων). Τότε ἤρχισες τὴν τρομερὰν δίκην τοῦ παρελθόντος· ὑπερησπισας ἐναντίον τῶν τυράννων καὶ ἀπανθρώπων τὸ δίκαιον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ τὸ ἐκέρδισας. Μεγάλε ἄνερ, ἔσο διὰ παντὸς εὐλογημένος. Νέα χειροκροτήματα). Κύριοι, τὰ φρικαλέα γεγονότα τὰ ὁποῖα σᾶς ὑπενθύμισα συνέβαινον ἐν μέσῳ μιᾶς εὐγενοῦς κοινωνίας ἡ ζωὴ ἦτο εὔθυμος καὶ λεπτή· ἐπηγαινοήρχοντο, δὲν παρετήρουν οὔτε ἄνω οὔτε κάτω, ἡ ἀδιαφορία μετετρέπετο εἰς ἀμεριμνησίαν, χαρίεντες ποιηταί, ὁ Σὲντ Ἀλὲρ, ὁ Μπούφλερ, ὁ Ξαντίλ-Μπερνὰρ, ἔκαμον κομψοὺς στίχους· ἡ αὐγὴ ἦτο πλήρης ἑορτῶν, αἱ Βερσαλλίαι ἠκτινοβόλουν, οἱ Παρίσιοι ἠγνόουν καὶ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐκ θρησκευτικοῦ βαρβαρισμοῦ, οἱ δικασταὶ ἐθανάτωναν ἕνα γέροντα ἐπὶ τοῦ κυλίνδρου καὶ οἱ ἱερεῖς ἀπέσπων τὴν γλῶσσαν ἑνὸς παιδίου δι' ἓν ἄσμα. (Μεγάλη συγκίνησις, χειροκροτήματα). Ἐνώπιον τῆς ἐπιπολαίου καὶ πενθίμου ταύτης κοινωνίας, ὁ Βολταῖρος, μόνος ἔχων ἐκεῖ πρὸ αὐτοῦ συνηνωμένας πάσας ταύτας τὰς δυνάμεις, τὴν αὐλήν, τοὺς εὐγενεῖς, τὸν πλοῦτον, τὴν ἀσυνείδητον ταύτην ἐξουσίαν, τόσον βαρεῖαν διὰ τοὺς ὑπηκόους, τόσον ὑποκειμένην εἰς τὸν κύριον, σπαράσσουσαν καὶ κολακεύουσαν γονυκλινῶς τὸν λαὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. (Εὖγε). Τὸν κλῆρον τοῦτον ἀπαισίως ἀνάμικτον ὑποκρισίας καὶ φανατισμοῦ, ὁ Βολταῖρος, μόνος, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐκήρυξε τὸν πόλεμον ἐναντίον τοῦ συμφυρμοῦ τούτου πάσης κοινωνικῆς ἐξαχρειώσεως, ἐναντίον τοῦ ἀπεράντου καὶ φρικαλέου τούτου κόσμου καὶ ἀπεδέχθη τὴν μάχην. Καὶ ποῖον ἦτο τὸ ὅπλον του; Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἐλαφρότητα τοῦ ἀνέμου καὶ τὴν δύναμιν τοῦ κεραυνοῦ. Μία γραφίς.

(Χειροκροτήματα). Μὲ τὸ ὅπλον τοῦτο ἐπολέμησε, μὲ τὸ ὅπλον τοῦτο ἐνίκησε. Κύριοι, χαιρετήσωμεν τὴν μνήμην ταύτην. Ὁ Βολταῖρος ἐνίκησε, ὁ Βολταῖρος ἔκαμε τὸν φαῦλον τοῦτον πόλεμον, τὸν πόλεμον ἑνὸς μόνου ἐναντίον πάντων, ἤτοι τὸν μέγαν πόλεμον.

Τὸν πόλεμον τῆς σκέψεως ἐναντίον τῆς ὕλης, τὸν πόλεμον τοῦ λογικοῦ ἐναντίον τοῦ ἀνεξετάστως προδικασμένου τὸν πόλεμον τοῦ δικαίου ἐναντίον τοῦ ἀδίκου, τὸν πόλεμον τοῦ τυραννουμένου ἐναντίον τοῦ τυράννου, τὸν πόλεμον τῆς καλοσύνης, τὸν πόλεμον τῆς ἐπιεικίας. Ὑπῆρξε τρυφερὸς ὡς γυνὴ καὶ ὀργίλος ὡς ἥρως. Ὑπῆρξε μέγα πνεῦμα καὶ ἀπέραντος καρδία. (Εὖγε !) Ἐνίκησε τὸν παλαιὸν κώδικα καὶ τὸ παλαιὸν δόγμα· Ἐνίκησε τὸν φεουδαλικὸν ἄρχοντα, τὸν Γότθον δικαστήν, τὸν Ρωμαῖον ἱερέα. Ἀνύψωσε τὸν ὄχλον εἰς τὴν θέσιν τοῦ λαοῦ. Ἐδίδαξεν, εἰρήνευσεν, ἐξευπολίτισεν. Ἐπολέμησε διὰ τὸν Σερβὲν καὶ τὸν Μονταλὲ ὡς διὰ τὸν Καλὰς καὶ τὸν Λαμπάρ· ἀπεδέχθη ὅλας τὰς ἀπειλάς, ὅλας τὰς ὕβρεις, ὅλας τὰς καταπιέσεις· τὴν συκοφαντίαν, τὴν ἐξορίαν. Ὑπῆρξεν ἀκούραστος καὶ ἀκλόνητος. Ἐνίκησε τὴν βίαν διὰ τοῦ μειδιάματος, τὸν δεσποτισμὸν διὰ τοῦ σαρκασμοῦ, τὸ ἀλάνθαστον διὰ τῆς εἰρωνείας, τὴν ἐπιμονὴν διὰ τῆς εὐστροφίας, τὴν ἀμάθειαν διὰ τῆς ἀρετῆς. Ἐπρόφερα τὴν λέξιν «μειδίαμα» σταματῶ ἐκεῖ. Τὸ μειδίαμα εἶναι αὐτὸς ὁ Βολταῖρος, ἂς τὸ εἴπωμεν, κύριοι, διότι ἡ πρᾶξις εἶναι ἡ μεγάλη ἰδιότης τοῦ φιλοσόφου. Ἐν τῷ Βολταίρῳ ἡ ἰσορροπία τελικῶς ἀποκαθίσταται. Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ δικαία ὀργή του, παρέρχεται, καὶ ὁ ἐξωργισμένος Βολταῖρος ὑποχωρεῖ πάντοτε εἰς τὸν πρᾶον Βολταῖρον. Τότε, εἰς τὸν βαθὺν τοῦτον ὀφθαλμὸν τὸ μειδίαμα ἀναφαίνεται. Τὸ μειδίαμα τοῦτο βαίνει ἐνίοτε μέχρι γέλωτος, ἀλλ' ἡ φιλοσοφικὴ κατήφεια τὸ μετριάζει. Πρὸς τὸ μέρος τῶν ἰσχυρῶν εἶναι δηκτικόν, πρὸς τὸ μέρος τῶν ἀδυνάτων εἶναι θωπευτικόν. Ἀνησυχεῖ τὸν τύραννον καὶ ἐνθαρρύνει τὸν τυραννούμενον. Ἐναντίον τῶν ἰσχυρῶν τὸ σκῶμμα, διὰ τοὺς μικροὺς ὁ οἶκτος. Ἂς, συγκινηθῶμεν ἀπὸ τὸ μειδίαμα τοῦτο. Ἔσχε λάμψεις αὐγῆς. Ἐφώτισε τὸ ἀληθὲς, τὸ δίκαιον, τὸ καλὸν καὶ ὅ,τι ὑπάρχει ἐν τῷ ὠφελίμῳ. Ἐφώτισε τὸ ἐσωτερικὸν τῶν προλήψεων, τὰς ἀσχημίας ἦτο καλὸν νὰ τὰς δείξῃ καὶ τὰς ἔδειξε, ἐνῷ δὲ ἦτο φεγγοβόλον ὑπῆρξε ταὐτοχρόνως γόνιμον. Ἡ νέα κοινωνία, ἡ ἐπιθυμία τῆς ἰσότητος καὶ παροχῆς καὶ ἡ ἔναρξις αὕτη τῆς ἀδελφότητος ἦτις καλεῖται ἀνοχὴ ἡ ἀμοιβαία καλὴ θέλησις, ἡ συσχέτισις τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, τὸ δίκαιον ἀναγνωριζόμενον ὡς ὑπέρτατος νόμος, ἡ ἐξάλειψις τῶν προκρίσεων καὶ τῶν προκαταλήψεων, ἡ γαλήνη τῶν ψυχῶν, τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιεικείας καὶ τῆς συγγνώμης, ἡ ἁρμονία, ἡ εἰρήνη, ἰδοὺ τι ἐξῆλθον ἐκ τοῦ μεγάλου τούτου μειδιάματος 'Η ἡμέρα, προσεχὴς ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας, καθ' ἣν θ' ἀναγνωρισθῇ ἡ ταὐτότης τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς συγγνώμης, ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἡ ἀμνηστεία θὰ προκηρυχθῇ, τὸ βεβαιῶ, ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰ ἄστρα ὁ Βολταῖρος θὰ μειδιάσῃ. (Ραγδαῖα χειροκροτήματα). Κύριοι, ὑπάρχει μεταξὺ δύο ὑπηρετῶν τῆς ἀνθρωπότητος, οἵτινες ἀνεφάνησαν εἰς διάστημα δέκα ὀκτὼ ἑκατονταετηρίδων μία μυστηριώδης σχέσις. Πόλεμος ἐναντίον τοῦ Φαρισαϊσμοῦ, ἀπογύμνωσις τῆς ἀπάτης, ἀπολίθωσις τῆς τυραννίας, τῆς ἁρπαγῆς, τῆς αὐθαιρέτου ἐπιβολῆς, τοῦ ψεύδους, τῆς προλήψεως· κατεδάφισις τοῦ ναοῦ διὰ ἐκ νέου ἀνοικοδόμησιν, δηλαδὴ ἀντικατάστασις τοῦ ψεύδους διὰ τῆς ἀληθείας, προσβολὴ τοῦ αἱμοβόρου ἱερατείου, λῆψις τοῦ μαστι-

γίου καὶ ἐκδίωξις τῶν πωλητῶν ἐκ τοῦ ἱεροῦ· Ἐκζήτησις τῆς κληρονομίας τῶν ἀποκλήρων, προστασία τῶν ἀδυνάτων, τῶν πτωχῶν, τῶν πασχόντων, τῶν κεκμηκότων· πόλεμος διὰ τοὺς δυναστευομένους καὶ τοὺς τυραννουμένους, ταῦτα εἶναι ὁ πόλεμος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Καὶ ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὅστις κάμνει τὸν πόλεμον τοῦτον; Εἶναι ὁ Βολταῖρος.(Εὖγε). Τὸ εὐαγγελικὸν ἔργον ἔχει ὡς συμπλήρωμα τὸ φιλοσοφικὸν ἔργον. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀνεκτικότητος ἐξηκολούθησε, ἂς τὸ εἴπωμεν μὲ αἴσθημα βαθέος σεβασμοῦ, ὁ Ἰησοῦς ἔκλαυσεν, ὁ Βολταῖρος ἐμειδίασε, εἰς δὲ τὰ θεῖα ταῦτα ὄκρυα καὶ τὸ ἀνθρώπινον τοῦτο μειδίαμα ὀφείλεται ἡ ἡδύτης τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα). Ὁ Βολταῖρος ἐμειδίασε πάντοτε ; Ὄχι. Ἠγανάκτησε πολλάκις. Τὸ εἴδατε εἰς τοὺς πρώτους μου λόγους. Βεβαίως, κύριοι, τὸ μέτρον, ἡ ἐπιφύλαξις, ἡ ἀναλογία, εἶναι ὁ ὑπέρτατος νόμος τῆς λογικῆς. Δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ μετριοφροσύνη εἶναι αὐτὴ ἡ ἀναπνοὴ τοῦ φιλοσόφου. Ἡ προσπάθεια τοῦ σοφοῦ εἶναι νὰ συγκεράνῃ κατὰ τρόπον εἰρηνικῆς βεβαιότητος πάντα ἐξ ὧν σύγκειται ἡ φιλοσοφία.

Ἀλλά, εἰς μερικὰς στιγμὰς τὸ πάθος τοῦ ἀληθοῦς ἐγείρεται ἰσχυρὸν καὶ βίαιον καὶ εὑρίσκεται ἐν τῷ δικαίῳ του, ὅπως οἱ μεγάλοι ἄνεμοι οἵτινες ἐξυγιαίνουν. Ποτὲ, ἐπιμένω εἰς τοῦτο, κανεὶς σοφὸς δὲν θὰ κλονίσῃ τὰ δύο ταῦτα σεβαστὰ σημεῖα τοῦ ἐρείσματος τῆς κοινωνικῆς βιοπάλης, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐλπίδα, καὶ ὅλοι θὰ σεβασθοῦν τὸν δικαστὴν ἂν ἐνσαρκώνῃ τὴν δικαιοσύνην, καὶ ὅλοι θὰ εὐλαβηθῶσι τὸν ἱερέα, ἂν ἀντιπροσωπεύῃ τὴν ἐλπίδα. Ἀλλά, ἂν ἡ ἐξουσία ὀνομάζεται βασανιστήριον, ἂν ἡ ἐκκλησία ὀνομάζεται Ἱερὰ Ἐξέτασις, τότε ἡ ἀνθρωπότης τὰς προσβλέπει κατὰ πρόσωπον καὶ λέγει εἰς τὸν δικαστήν: δὲν θέλω τὸν νόμον σου, καὶ λέγει εἰς τὸν ἱερέα: δὲν θέλω τὸ δόγμα σου, δὲν θέλω τὴν πυράν σου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὴν κόλασίν σου εἰς τὸν Οὐρανόν. (Μεγάλη αἴσθησις, παρατεταμένα χειροκροτήματα). Τότε ὁ φιλόσοφος ὠργισμένος ὀρθοῦται καὶ καταγγέλλει τὸν δικαστὴν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ καταγγέλλει τὸν ἱερέα εἰς τὸν Θεόν. (Τὰ χειροκροτήματα διπλασιάζονται). Τοῦτο ἔκαμεν ὁ Βολταῖρος. Εἶναι μέγας. Τί ἦτο ὁ Βολταῖρος, τὸ εἶπον, τί ἦτο ὁ αἰὼν του, θὰ τὸ εἴπω. Κύριοι, οἱ μεγάλοι ἄνδρες εἶνε σπανίως μόνοι.Τὰ μεγάλα δένδρα φαίνονται ἔτι μεγαλείτερα, ὁπόταν καταλαμβάνουν ἓν δάσος, εὑρίσκονται ἐκεῖ ἐν τῷ βασιλείῳ των. Ὑπάρχει δάσος πνευμάτων πέριξ τοῦ Βολταίρου, τὸ δάσος τοῦτο εἶναι ὁ δέκατος ὄγδοος αἰών. Μεταξὺ τῶν πνευμάτων τούτων ὑπὰρχουν ὄψη: ὁ Μοντεσκιὲ, ὁ Μπυφών, ὁ Μπομαρσὲ, καὶ δύο μεταξὺ ἄλλων, οἱ πλέον ἀνώτεροι μετὰ τὸν Βολταῖρον, ὁ Ρουσὼ καὶ ὁ Ντιντερώ. Οἱ διανοούμενοι οὗτοι ἔμαθον τοὺς ἀνθρώπους νὰ σκέπτωνται. Καλῶς σκέπτεσθαι ἄγει πρὸς τὸ καλῶς ἐνεργεῖν. Ἡ ἁρμονία ἐν τῷ πνεύματι ἀποβαίνει ἡ δικαιοσύνη εἰς τὴν καρδίαν. Οἱ ἐργάται οὗτοι τῆς προόδου εἰργάσθησαν ἐπωφελῶς. Ὁ Μπυφὼν ἴδρυσε τὴν φυσιολατρείαν. Ὁ Μπομαρσὲ εὗρε πέραν τοῦ Μολιέρου μίαν κωμωδίαν ἄγνωστον σχεδὸν, τὴν κοινωνικὴν κωμωδίαν. Ὁ Μοντεσκιὲ ἐπεχείρησεν ἐν τῷ νόμῳ ἐρεύνας τόσον βαθείας, ὥστε κατώρθωσε νὰ ἐκθάψῃ τὸ δίκαιον. Ὅσον διὰ τὸν Ρουσὼ καὶ τὸν Ντιντερὼ, ἂς προφέρωμεν τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα χωριστά. Ὁ Ντιντερὼ, εὐρεῖα περίεργος εὐφυΐα, καρδία τρυφερὰ νοθευμένη δικαιοσύνην, ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὰς πρώτας βεβαίας γνώσεις ὡς βάσεις τῶν ἀληθῶν ἰδεῶν καὶ ἴδρυσε τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν. Ὁ Ρουσὼ ἀπέδωκεν εἰς τὴν γυναῖκα μίαν ἀξιοθαύμαστον ὑπηρεσίαν· συνεπλήρωσε τὴν μητέρα μὲ τὴν τροφόν· ἔθεσε τὴν μίαν πλησίον τῆς ἄλλης, τὰς δύο ταύτας μεγαλειότητας τοῦ λίκνου ! Ὁ Ρουσὼ, συγγραφεὺς εὐφραδὴς καὶ παθητικὸς, βαθὺς, ὀνειροπόλος ῥήτωρ, πολλάκις ἐμάντευσε καὶ τὴν πολιτικὴν ἀλήθειαν. Τὸ ἰδανικόν του συνορεύει μὲ τὴν πραγματικότητα. Ἔσχε τὴν δόξαν ταύτην νὰ εἶναι ὁ πρῶτος ἐν Γαλλίᾳ ὅστις νὰ ὀνομασθῇ πολίτης. Ὁ πολιτικὸς ὀργασμὸς πάλλει ἐν τῷ Ρουσῷ, ἐκεῖνο ὅπερ πάλλει ἐν τῷ Βολταίρῳ εἶναι ὁ παγκόσμιος ὀργασμός. Δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐν τῷ γονίμῳ τούτῳ δεκάτῳ ὀγδόῳ αἰῶνι, ὁ Ρουσὼ ἀντιπροσωπεύει τὸν λαὸν, ὁ Βολταῖρος εὐρύτερος ἔτι, ἀντιπροσωπεύει τὸν ἄνθρωπον. Οἱ μεγάλοι οὗτοι συγγραφεῖς ἐξηφανίσθησαν, ἀλλὰ μᾶς ἄφησαν τὴν ψυχήν των, τὴν ἐπανάστασιν, (Χειροκροτήματα.). Μάλιστα, ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις εἶναι ἡ ψυχή των, εἶναι ἡ ἀκτινοβόλος αὐτῶν ἀνταύγεια. Προέρχεται ἐξ αὐτῶν, τοὺς ἐπανευρίσκομεν παντοῦ ἐν τῇ εὐλογημένῃ καὶ ὑπερόχῳ ταύτῃ καταστροφῇ, ἥτις ἐσημείωσε τὸ τέρμα τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν ἔναρξιν τοῦ μέλλοντος, Ἐν τῇ διαυγείᾳ ταύτῃ, ἥτις ἰδιάζει εἰς τὰς ἐπαναστάσεις καὶ ἥτις πέραν τῶν αἰτιῶν ἀφήνει νὰ διαφαίνωνται τὰ ἀποτελέσματα, καὶ ἐκεῖθεν τοῦ πρώτου σχεδίου τὸ δεύτερον, βλέπει τις ὄπισθεν τοῦ Ντιντερὼ τὸν Νταντὼ, ὄπισθεν τοῦ Ρουσὼ τὸν Ρομπεσπιὲρ καὶ ὄπισθεν τοῦ Βολταίρου τὸν Μιραμπώ. Οὗτοι ἐδημιούργησαν ἐκείνους.Κύριοι, συμπτύσσειν τὰς ἐποχὰς εἰς ὀνόματα ἀνθρώπων, ἀποκαλεῖν αἰῶνας καὶ δημιουργεῖν ἐκ τούτων ἀνθρωπίνους προσωπικότητας, τοῦτο δὲν ἐζόθη εἰμὴ εἰς τρεῖς λαούς τὴν Ἑλλάδα τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν. Λέγομεν ὁ αἰὼν τοῦ Περικλέους, ὁ αἰὼν τοῦ Αὐγούστου, ὁ αἰὼν Λέοντος τοῦ δεκάτου, ὁ αἰὼν τοῦ Βολταίρου. Αἱ ὀνομασίαι αὗται ἔχουν μεγάλην σημασίαν. Τὸ προνόμιον [τοῦτο ν' ἀπονέμωνται ὀνόματα εἰς αἰῶνας, ἀποκλειστικῶς ἴδιον εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα ἔκφανσις τοῦ πολιτισμοῦ. Μέχρι τοῦ Βολταίρου ὑπάρχουν ὀνόματα ἀρχηγῶν κρατῶν, ὁ Βολταῖρος εἶναι πλέον ἢ ἀρχηγὸς κρατῶν. εἶναι ἀρχηγὸς ἰδεῶν. Ἐν τῷ Βολταίρῳ μία νέα δύναμις ἀρχίζει. Αἰσθάνεταί τις, ὅτι τοὐντεῦθεν ἡ ὑπερτάτη διοικοῦσα δύναμις τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας εἶναι ἡ σκέψις, Ὁ πολιτισμὸς ὑπήκουεν εἰς τὴν δύναμιν, θὰ ὑπακούῃ εἰς τὴν ἰδέαν. Εἶναι ἡ θραῦσις τοῦ σκήπτρου καὶ τοῦ ξίφους, ἡ αὐταρχικότης μεταμορφωθεῖσα εἰς ἐλευθερίαν. Ὄχι ἄλλη βασιλεία παρὰ ὁ νόμος διὰ τὸν λαὸν καὶ ἡ συνείδησις διὰ τὸ ἄτομον. Δι' ἕκαστον ἐξ ἡμῶν αἱ δύο ὄψεις τῆς προόδου διαγράφονται ἁπλῶς, καὶ ἰδοὺ αὗται: ἐξασκεῖν τὸ δικαίωμά του, ἦτοι εἶναι ἄνθρωπον, ἐκπληρεῖν τὸ καθῆκον του, ἦτοι εἶναι πολίτην. Τοιαύτη εἶνε ἡ σημασία τῆς λέξεως ταύτης. ὁ αἰὼν τοῦ Βολταίρου, τοιοῦτον εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ ὑψηλοῦ τούτου γεγονότος, τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Τοὺς δύο ἀξιομνημονεύτους αἰῶνας οἵτινες προηγήθησαν, ὁ δέκατος ὄγδοος τοὺς προητοίμασε. Ὁ Ραμπελαὶ προεισεποίησε τὴν βασιλείαν ἐν τῷ Γκαργκαντούα,-καὶ ὁ Μολιέρος προεισεποίησε τὴν ἐκκλησίαν ἐν τῷ Ταρτούφῳ. Τὸ μέσος τῆς ἰσχύος καὶ ὁ σεβασμὸς τοῦ δικαίου εἶναι ὁρατὰ εἰς τὰ ἐπιφανῆ ταῦτα πνεύματα. Ἂν πρόσωπον ὅπερ λέγει σήμερον, ἡ δύναμις κυριαρχεῖ τοῦ δικαίου ἐπαναφέρει τὸν μεσαιῶνα καὶ ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τριακοσίων ἐτῶν ὄπισθεν. (Ἐπανειλημμένα χειροκροτήματα). Κύριοι, ὁ δέκατος ἕνατος αἰὼν δοξάζει τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα. Ὁ δέκατος ὄγδοος προτείνει, ὁ δέκατος ἕνατος συμπληροῖ. Καὶ ἡ τελευταία μου σκέ-

ψις θὰ εἶναι ἡ ἥρεμος ἀλλ' ἀκλόνητος διαπίστωσις τῆς προόδου. Οἱ χρόνοι ἔφθασαν, τὸ δίκαιον εὗρε τὴν τροχιάν του, τὴν ἀνθρωπίνην συναδέλφωσιν. Σήμερον ἡ ἰσχὺς καλεῖται βία καὶ ἀρχίζει νὰ κρίνεται· ὁ πόλεμος ἐτέθη ὑπὸ κατηγορίαν, ὁ πολιτισμός, κατόπιν παραπόνων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐγκαλεῖ καὶ σχηματίζει τὸ ὀγκῶδες χαρτοφυλάκιον τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν τυράννων. (Κίνησις). 'Ο μάρτυς οὗτος ὀνομάζεται *ἱστορία*.

Οἱ λαοὶ ἐδέησε [νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἡ μεγαλοποίησις ἑνὸς γιγαντιαίου ἐγκλήματος δὲν θὰ εἶναι ἡ σμίκρυνσίς του, ὅτι, ἐὰν τὸ φονεύειν εἶναι ἔγκλημα, φονεύειν πολὺ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐλαφρυντικὴ περίπτωσις (Γέλως καὶ αὔγε), ὅτι, ἐὰν τὸ κλέπτειν εἶνε ἐντροπή, τὸ ληστεύειν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι δόξα (παρατεταμένα χειροκροτήματα), ὅτι τὰ μνημόσυνα δενώφελοῦν, ὅτι ὁ ἀνθρωποκτόνος εἶνεἀνθρωποκτόνος, ὅτι τὸ χυθὲν αἷμα εἶναι τὸ χυθὲν αἷμα, ὅτι τίποτε δὲν σημαίνει ἂν ὀνομάζεται Καῖσαρ ἢ Ναπολέων, καὶ ὅτι εἰς τὰ ὄμματα τοῦ αἰωνίου Θεοῦ δὲν ἀλλάσσει ἡ ὄψις τοῦ ἐγκλήματος, ἐὰν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐγκληματίου τεθῇ στέμμα. (Μακραὶ ἐπευφημίαι, χειροκροτήματα), Ἆχ, ἂς ἀνακηρύξωμεν τὰς ἀπολύτους ἀληθείας, ἂς καταισχύνωμεν τὸν πόλεμον. Ὄχι, ἡ αἱματηρὰ δόξα δὲν ὑπάρχει. Ὄχι δὲν εἶναι καλὸν καὶ δὲν εἶναι ὠφέλιμον νὰ δημιουργῶμεν πτώματα. Ὄχι, δὲν εἶναι δυνατὸν ἵνα ἡ ζωὴ ἐργάζεται διὰ τὸν θάνατον. Ὄχι, ὦ μητέρες αἵτινες μὲ περικυκλοῦτε, δὲν εἶναι δυνατὸν, ἵνα ὁ πόλεμος ὁ κλέπτης οὗτος, ἐξακολουθεῖ νὰ σᾶς ἁρπάζῃ τὰ τέκνα σας. Ὄχιδὲνεἶναι δυνατὸν,ἵνα γυνὴ τίκτῃ μὲ πόνον, ἵνα οἱ ἄνδρες γεννῶσι, ἵνα οἱ λαοὶ καλλιεργοῦν καὶ σπείρουν, ἵνα ὁ χωρικὸς καρποφορῇ τοὺς ἀγροὺς καὶ ὁ ἐργάτης γονιμοποιῇ, ἵνα οἱ διανοούμενοι ἐμβαθύνουν, ἵνα ἡ βιομηχανία δημιουργεῖ θαυμάσια, ἵνα τὸ πνεῦμα δημιουργῇ ὑπερφυσικὰ, ἵνα ἡ φύσεια ἀνθρωπίνη δραστηριότης πολλαπλασιάζῃ ἐνώπιον τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ τὰς προσπαθείας καὶ τὰς δημιουργίας της, διὰ νὰ καταλήξουν εἰς τὴν τρομερὰν διεθνῆ ταύτην ἔκθεσιν, ἥτις καλεῖται πεδίον τῆς μάχης. (Βαθεῖα αἴσθησις, ὅλοι οἱ παριστάμενοι εἶναι ὀρθιοι καὶ ἐπευφημοῦν τὸν ῥήτορα). Ἰδοὺ τὸ ἀληθὲς πεδίον τῆς μάχης· Εἶναι ἡ συνέντευξις αὕτη τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας, τὴν ὁποίαν οἱ Παρίσιοι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην προσφέρουν εἰς τὸν κόσμον. 'Η ἀληθὴς νίκη εἶναι ἡ νίκη τῶν Παρισίων. (Χειροκροτήματα). Ἀλλοίμονον, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἀποκρύψωμεν· ἡ παροῦσα ὥρα, ὅσον ἀξία θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ καὶ ἂν εἶναι ἔχει ἀκόμη τὸ πένθιμον μέρος της. Ὑπάρχουν ἀκόμη σκότη εἰς τὸν ὁρίζοντα. 'Η τραγῳδία τῶν λαῶν δὲν ἔληξε· ὁ πόλεμος, ὁ ἄπιστος πόλεμος εἶναι ἀκόμη ἐκεῖ καὶ ἔχει τὸ θράσος νὰ ὑψώνῃ τὴν κεφαλὴν διὰ μέσου τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἑορτῆς τῆς εἰρήνης. Οἱ πρίγκηπες ἀπὸ δύο ἐτῶν πεισμόνως προσκολλῶνται εἰς τὸ ἀντίθετον καὶ θλιβερὸν τοῦτο πνεῦμα. 'Η διαίρεσις των ἀποτελεῖ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἡμετέραν ὁμόνοιαν καὶ εἰσὶ κακῶς ἐμπνευσμένοι νὰ μᾶς καταδικάσουν εἰς τὴν διαπίστωσιν μιᾶς τοιαύτης ἀντιθέσεως. Εἴθε ἡ ἀντίθεσις αὕτη νὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ πρὸς τὸνΒολταῖρον. Ἐνώπιον τῶν ἀπειλητικῶν πιθανοτήτων ὦμεν εἰρηνικώτεροι παρὰ ποτέ. Στραφῶμεν πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον νεκρὸν, πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον ζῶντα, πρὸς τὸ μέγα τοῦτο πνεῦμα. 'Ποκλιθῶμεν πρὸ τῶν σεβασμίων λειψάνων]

Συμβουλευθῶμεν ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου ὁ βίος τόσον ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἔσβυσε πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον εἶναι ἀθάνατον. Συμβουλευθῶμεν τὰ ἄλλα ἰσχυρὰ πνεύματα, τοὺς βοηθοὺς τοῦ ἐνδόξου τούτου Βολταίρου, τὸν Jean Jacques, τὸν Diderot, τὸν Montesquieu. Ἂς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὰς μεγάλας ταύτας φωνάς. Ἂς σταματήσωμεν τὴν ροὴν τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος. 'Αρκεῖ, ἀρκεῖ, δεσπόται. Ἆχ. ὁ βαρβαρισμὸς ἐπιμένει, ἀλλὰ καλῶς, ἡ φιλοσοφία διαμαρτύρεται. Τὸ ξίφος ὀργίζεται, [ὁ πολιτισμὸς ἀγανακτεῖ. Εἷς ὁ δέκατος ὄγδοος αἰὼν νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τοῦ δεκάτου ἑνάτου. Οἱ φιλόσοφοι, οἱ προκάτοχοί μας εἶναι οἱ ἀπόστολοι τοῦ ἀληθοῦς, καλέσωμεν εἰς βοήθειαν τὰς ἐπιφανεῖς ταύτας σκιάς, ἵνα ἐνώπιον τῶν μοναρχῶν ὀνειρευομένων πολέμους, κηρύξωσι τὸ δίκαιον τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ζωὴν, τὸ δίκαιον τῆς συνειδήσεως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν βασιλείαν τοῦ λογικοῦ, τὴν ἀγνότητα τῆς ἐργασίας, τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης. Καὶ, ἐνῷ τὸ σκότος ἐξέρχεται ἐκ τῶν θρόνων, εἴθε τὸ φῶς νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν τάφων. ('Επευφημίαι γενικαὶ καὶ παρατεταμέναι. 'Εξ ὅλων τῶν σημείων ἐκρύγνυται ἡ φωνή: Ζήτω ὁ Victor Hugo).

(Μετάφρασις Ι. Ν, Κ.)

ΤΟ ΜΟΝΟ ΜΕΡΟΣ

Ὅπως εἶναι γνωστὸν ὁ Βασιλεὺς τῆς 'Ιταλίας ἔχει πλέον συνδέσει τὴν τύχην του μὲ τὴν τύχην τοῦ Μουσολίνι. 'Απὸ τὴν ἡμέραν ποῦ ὁ μέγας 'Ιταλὸς Κυβερνήτης ἀνέλαβε τὴν διακυβέρνησιν τῆς 'Ιταλίας εὗρε πάντοτε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἕναν ἰσχυρὸν ἀλλὰ καὶ εἰλικρινῆ παραστάτην.

Ὅσον ὅμως καὶ ἂν εἶναι «μουσολινικὸς» ὁ Βίκτωρ 'Εμμανουὴλ εἶναι κυρίως ἕνας πνευματωδέστατος ἄνθρωπος ἔχει δὲ συχνὰ θαυμάσιες «σορτίτες» ὅπως λὲν οἱ 'Ιταλοί.

Μιὰ μέρα, στὰ ἀνάκτορα, ἐπρόκειτο νὰ συνεδριάσῃ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Βασιλέως. Οἱ ὑπουργοὶ εἶχον ἤδη συγκεντρωθεῖ καὶ σὲ λίγο κατέφθανε καὶ ὁ Βασιλεύς. Τὴν στιγμὴ ὅμως ποῦ εἰσήρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων, ὁ Βίκτωρ 'Εμμανουὴλ ἀφῆκεν ἐξ ἀπροσεξίας νὰ τοῦ πέσῃ τὸ μανδῆλι του.

'Ο Μουσολίνι ὥρμησε ἀμέσως τὸ σήκωσε καὶ τὸ ἔτεινε πρὸς τὸν Βασιλέα χαμογελῶν. 'Ο Βασιλεὺς ἔσπευσε νὰ εὐχαριστήσῃ μὲ καταφανῆ συγκίνησιν τὸν Πρωθυπουργόν. ὁ ὁποῖος τόσον ἐξεπλάγη ἀπὸ τὴν βασιλικὴν αὐτὴν συγκίνησιν ὥστε ἠρώτησε γελῶν:

Μὰ εἶναι τόσον πολύτιμον τὸ μανδῆλι αὐτὸ διὰ τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα. Κανένα προσφιλὲς ἐνθύμιον ἴσως ;

— Μὰ ἀγαπητέ μου φίλε, μοῦ εἶναι πραγματικῶς πολύτιμο αὐτὸ τὸ μανδῆλι. Εἶναι τὸ μόνο μέρος εἰς τὸ ὁποῖον μπορῶ ἀκόμη νὰ χώνω τὴν μύτη μου ! !

Στὸ ξενοδοχεῖο.

— Μὰ λοιπὸν, γκαρσόν, πρόσεχε ! Τὸ δάκτυλό σου εἶναι μέσα στὴ σοῦπα μου.

— Ὦ, κύριε, δὲν βλάπτει. 'Η σοῦπα δὲν εἶναι πολὺ ζεστή !

Φιλαρέσκεια.

'Η Λουλοῦ. — Χθὲς βράδυ μοῦ σύστησαν τοῦ Τοτό.

Εἶναι χαριτωμένος καὶ ξέρεις τὶ μοῦ εἶπε ; ὅτι εἶμαι ἡ ὡραιότερη γυναῖκα ποῦ γνώρισε !

'Η Κικὴ. — Ναὶ ἐγὼ μόλις σήμερα τὸ πρωὶ τὸν γνώρισα.

Εὐαισθησία.

«Χθὲς ὁ κεραυνὸς ἔπεσε ἐπάνω σ' ἕνα τυφλόν, ὁ ὁποῖος ἐφονεύθη ἀμέσως. Ἐκόπη καὶ ἡ οὐρά τοῦ σκύλλου του...

— Δυστυχισμένο ζῶον !

Ο ΕΡΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΘΟΝΗΝ

Ἂν εἶχα ἕνα παιδί, ἀγόρι ἢ κορίτσι, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ μυηθοῦν εἰς τὰ μυστικὰ τοῦ ἔρωτος θὰ ἤθελα νὰ ἔβλεπαν μερικὰ ξένα φίλμ γιὰ νὰ μποροῦσαν νὰ ἐξοικειωθοῦν μὲ τὰς ἐρωτικὰς ἀντιδράσεις τῶν ἄλλων ἀνθρωπίνων φυλῶν.

Δὲν μιλῶ γιὰ τὰ φίλμ ποὺ περιγράφουν τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν φυλῶν τῆς Πολυνησίας. Δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητον ἕνας νεαρὸς μαθητὴς τοῦ λυκείου νὰ μάθη ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς τῆς νήσου Μπιμπὶ τρίβουν τὶς μύτες των καὶ χτυποῦν τὶς ὠμοπλάτες των ὅταν θέλουν νὰ ἐκδηλώσουν τὸ πάθος των πρὸς τὴν ἐκλεκτήν των.

Δὲν συμβαίνει ὅμως καθόλου τὸ ἴδιο ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν ἐρωτικὴν ψυχολογίαν τῶν Σκανδιναυῶν, τῶν Λατίνων καὶ τῶν Ἀγγλοσαξώνων. Ἡ νεαρὰ Γαλλὶς μπορεῖ θαυμάσια νὰ παντρευτῇ ἕνα Βρεττανόν. Κανένα βιβλίον κανένα ἐγχειρίδιον, κανένας ὁδηγός, λοιπόν, δὲν ἀξίζουν γιὰ τὴν μόρφωσιν τῶν νεοφύτων τόσον ὅσο αἱ πολύτιμοι παρατηρήσεις τῶν ἐρωτικῶν σκηνῶν ποῦ μπορεῖ νὰ παρακολουθήσῃ κανεὶς σ' ἕνα φίλμ ἀμερικάνικο, ἐγγλέζικο, γερμανικὸ ἢ σκανδιναυϊκό.

Δὲν μιλῶ γιὰ τὰ γαλλικὰ φίλμ ποῦ δὲν μαθαίνουν τίποτε εἰς τὴν σύγχρονον νεότητα, γιατὶ μερικὲς «κατὰ τὸ τέταρτον παρθένες» καὶ μερικοὶ Καζανόβαι δεκαεννεαετεῖς, θὰ μποροῦσαν νὰ διδάξουν τοὺς πλέον φωτισμένους καὶ πλέον διακεκριμένους σκηνοθέτας μας.

***

Ἂς πάρομε, λόγου χάριν, μιὰ ἐρωτικὴ σκηνὴ ἀπ' ἕνα ἀμερικανικὸ φίλμ. Θὰ περιέχῃ τόσας λεπτομερείας ποὺ θὰ ἐπιστήσουν τὴν προσοχὴν μιᾶς νεαρᾶς Γαλλίδος κατὰ τῶν διαψεύσεων καὶ τῶν ἀπογοητεύσεων πού θὰ τῆς ἐπεφύλασσε ἕνα φλέρτ μὲ ἕνα Ἀμερικανόν.

Θὰ παρατηρήσῃ κατὰ πρῶτον ὅτι ὁ λακωνισμὸς εἶνε ἡ βασικὴ ἀρετὴ τοῦ ἐρωτευμένου Ἀμερικανοῦ. Διότι πιστεύω ὅτι ἡ ἕνωσις τῶν καλωδίων τοῦ Οὐέστερν Οὐνιὸν ἐπέδρασε πολὺ ἐπὶ τῆς εὐφραδίας τῶν ἐρωτευμένων γιάγκηδων λανσάροντας εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἀμερικῆς αὐτὴν τὴν μαγικὴν συνταγήν:

«Μὴ γράφετε, τηλεγραφεῖτε!»

Εἶνε προφανὲς ὅτι ἂν ἡ συνταγὴ ὑφίστατο κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Λουδοβίκου τοῦ 14ου, τὰ γράμματα, τῆς μαντὰμ ντὲ Σεβινιὲ θὰ περιελαμβάνοντο ἐπάνω σὲ τρεῖς δακτυλογραφημένες σελίδες.

Εἶναι ἄλλωστε γεγονὸς ὅτι ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ὁμιλεῖ πολὺ ἐπὶ τῆς ἀμερικανικῆς σκηνῆς εἶνε πάντα Γάλλος ἢ Ἱσπανός. Πρᾶγμα ποὺ σημαίνει γιὰ τὸν Ἀμερικανὸν ὅτι οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἱσπανοὶ θυσιάζουν περισσότερον σάλιο διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς καρδίας τῆς γυναικὸς ποὺ ἐπιθυμοῦν.

***

Ἰδοὺ μιὰ τυπικὴ σκηνὴ ἔρωτος τῆς ἀμερικανικῆς ὀθόνης.

Ἡ Κίττυ περιμένει τὸν Χάρρυ. Ὁ Χάρρυ φθάνει, δὲν φιλεῖ τὸ χέρι τῆς Κίττυ. Δὲν εἶδα ποτὲ ἕναν Ἀμερικανὸν πολίτην νὰ φιλῇ τὸ χέρι μιᾶς γυναικός: εἶναι μία ἀπηρχαιωμένη χειρονομία τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν καιρὸ γιὰ χάσιμο.

Ὁ Χάρρυ κτυπᾶ τὸν ὦμο τῆς Κίττυ καὶ λέει:

— Χίλλο, Κίττυ! Εὐτυχισμένη ποὺ μὲ βλέπεις:»

Ἂν ἡ Κίττυ εἶνε κορίτσι ἀνεπτυγμένο ἀπαντᾷ λακωνικά:

—Γές... Χόνεϋ [Ναί... Μέλι μου].

Ἂν εἶνε ἕνα κορίτσι τοῦ προλεταριάτου, ἀπαντᾷ μὲ ἕνα εἰρωνικὸ χαμόγελο:

—Σαίη γιοῦ ; [Λὲς;]

Μετὰ ἀπὸ δυὸ ἢ τρεῖς φράσεις χοντροκομμένες ὁ Χάρρυ ἐκδηλώνει τὰ αἰσθηματά του. Ἀλλὰ μὴ πιστεύετε ὅτι γονατίζει μπροστὰ στὴν Κίττυ. Τὸ χειροφίλημα καὶ τὸ γονάτισμα εἶναι συνήθειαι τοῦ παλιοῦ καιροῦ καὶ θὰ ἦταν ἐντελῶς ἀσυμβίβαστα μέσα σ' ἕνα ἀμερικανικὸ ντεκὸρ ὅπως ἀκριβῶς μιὰ καπνοθήκη μέσα σ' ἕνα ἀσανσὲρ ἢ ἕνα κρινολίνο μέσα σ' ἕνα ἐναέριο σιδηρόδρομο.

Ὁ Χάρρυ πιάνει τὴν Κίττυ ἀπὸ τοὺς δυὸ ὤμους, τὴν κουνᾶ ἐλαφρῶς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ ἐξομολογιέται πάντοτε λακωνικά :

— Αἴ θίνκ, αἴ λὰβ γιοῦ Κίττυ.

(Μοῦ φαίνεται πῶς σ'ἀγαπῶ Κίττυ.)

Ἡ Κίττυ σηκώνει τὰ μάτια της πρὸς τὸν Χάρρυ καὶ ἀπαντᾷ :

—Ὁ μπὶκ μπόϊ[ῶ μεγάλο παιδί.]

Τότε ὁ Χάρρυ παρακινημένος ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω μαγικὴν συνταγὴν συνεχίζει:

—Ὦ μικρή μου, σ' ἀγαπῶ πολύ.

Μετὰ αὐτὴν τὴν ρωμαντικὴν ὁμολογίαν ἡ Κίττυ πηγαίνει ἀπ' εὐθείας στὸ ψητό, πιάνεται ἀπὸ τὸ μπράτσο τοῦ «Μπὶκ-μπόϊ» καὶ ἂν ἀκόμα τὸ «μεγάλο παιδὶ» εἶνε ἕνας νευρικὸς τζαναμπέτης καὶ μουρμουρίζει :

— Θέλεις νὰ μὲ παντρευτῇς ;

Ὕστερα ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀπερίφραστον ἐρώτησιν φαντάζεσθε ἴσως ὅτι ὁ "Μπὶκ-μπόϊ" θὰ ἐκστομίσῃ θερμὰς λέξεις γιὰ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὸ μέγεθος τῆς φλογός του ; Ἀπατᾶσθε πέρα-πέρα. Τὸ "μεγάλο παιδί" πιάνει τὸ κεφάλι τῆς Κίττυ, τῆς δίδει ἕνα χτύπημα στὸ δεξιό της μάγουλο, ἕνα ἄλλο χτύπημα γιὰ νὰ θεραπεύσῃ τὸ κοκκίνισμα καὶ φωνάζει

— Βεβαίως.

Καὶ ἡ ἐρωτικὴ σκηνὴ τοῦ Ρωμαίου καὶ τῆς Ἰουλιέττας ἐτελείωσε.

***

Θὰ ἦταν πολὺ περίεργο ἂν ἔκανε κανεὶς τὸ πείραμα νὰ μεταφράσῃ λέξι πρὸς λέξι τὶς λίγες λέξεις ποὺ ἀνταλλάσσονται μεταξὺ τῶν ἐρωτευμένων στὰ ἀμερικανικὰ φίλμς. Τὸ εὐρωπαϊκὸν κοινὸν θὰ ἔμενε κατάπληκτον μπροστὰ στὸν πρωτόγονον χαρακτῆρα αὐτῶν τῶν ἐ-

ρωτικῶν διαλόγων. Καμμιὰ ὑπερβολικὴ λέξις, καμμιὰ παράκαιρη χειρονομία. Συζητοῦν ὀλιγώτερο ἕνα ἐρωτικὸ πρόβλημα παρὰ ἕνα συμβόλαιο στὴν Γουώλ-Στρήτ

Τὰ διάφορα φιλήματα εἰς τὸν κινηματογράφο δὲν εἶναι ὀλιγώτερο διδακτικά. Παρατηρῆστε τὰ ἀμερικανικὰ χείλη πῶς φιλοῦν. Τὸ ἀμερικανικὸ φιλὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ διαφορετικὸ ἄγγισμα τῶν χειλιῶν ποὺ πλησιάζουν καὶ ἀποσύρονται, πρᾶγμα ποὺ τοὺς ἀφίνει μίαν γεῦσιν ὁμοιαν μὲ ἐκείνην τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ταντάλου.

Ἂς δοῦμε τώρα τὸ γερμανικὸ φιλί. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ φιλιοῦ τῶν Γερμανῶν εἶναι μιὰ μεταδοτικὴ θερμότης μὲ τελείαν προσκόλλησιν πρὸς τὰ ἄλλα χείλη καὶ ρυθμικὸν ρούφηγμα. Εἰς τὶς Ἀγγλίδες τὸ φιλὶ δὲν εἶναι νωχελὲς παρὰ μονάχα φαινομενικῶς, ἀλλὰ ραφινάτο.

***

Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ σαὶξ-ἀπὴλ εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὰ φίλμς. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ τοῦ σὲξ-ἀπὴλ ἀπασχολεῖ ὅλους τοὺς παραγωγοὺς ταινιῶν. Δὲν μποροῦν νὰ ἐννοήσουν εὔκολα τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς θέματος ποὺ δὲν θὰ περιεῖχε ἔρωτα.

Ἡ καλλιτέρα ἀπόδειξις εὑρίσκεται σ' αὐτὴν τὴν ἀγγελίαν ποὺ ἐδημοσιεύθη κάποτε ἀπὸ ἕναν κινηματογραφικὸν ὅμιλον σ' ἕνα ἀμερικανικὸ περιοδικό. Ἡ ἀγγελία ἔλεγε τὰ ἑξῆς:

"Προσφέρονται 10,000 δολλάρια διὰ τὸ καλλίτερον σενάριο ποὺ θὰ μᾶς ὑποβληθῇ. Ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ὑποψηφίους ὅτι τὸ σενάριο πρέπει νὰ περιέχῃ συγχρόνως ὀλίγον στοιχεῖον θρησκευτικὸν, κοσμικὸν, ἀπρόοπτον καὶ ἔρωτα, χωρὶς νὰ παραμεληθῇ τὸ σὲξ-ἀππήλ. Τὸ συντομώτερο σενάριο θὰ ἔχῃ τὰς μεγαλειτέρας ἐλπίδας ἐπιτυχίας. Γράψατε ὅμιλον Χ. Γ. Ζ. Χόλλυγουτ».

Μεταξὺ τῶν πέντε ἀποσταλέντων εἰς τὸν ὅμιλον σεναρίων ἀνεκάλυψαν ἕνα ποῦ κατέρριπτε ὅλα τὰ ρεκόρ. Τὸ σενάριο αὐτὸ περιελαμβάνετο εἰς τρεῖς γραμμὲς καὶ ἔλεγε;

«Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ... ἐμουρμούρισεν ἡ κόμησσα καθημένη εἰς τὸ πάτωμα τοῦ σαλονιοῦ, αὐτὸς ὁ παληάνθρωπος μοῦ ἄγγισε μὲ τὰ χέρια του τοὺς μηρούς μου».

Καὶ τὸ πρόσωπον ποὺ συνέλαβε αὐτὸ τὸ ἀριστούργημα ἔγραφε μέσα στὸ γράμμα του:

«Πιστεύω, κύριε διευθυντά, ὅτι θὰ βρῆτε μέσα σ' αὐτὸ τὸ σενάριο ὅ,τι ζητεῖτε, δηλαδὴ, λίγη θρησκεία, κοσμικότητα, ἀπρόοπτον καὶ σὲξ-ἀππήλ».

ΜΩΡΙΣ ΝΤΕΚΟΜΠΡΑ

Ἡ φροντίς της

Ἡ κυρία Χ... εἶναι βαρειὰ ἄρρωστη, ἑτοιμοθάνατη σχεδόν.

— Ἡ φίλη σου Ἑλένη, τῆς λέγει ὁ σύζυγός της, ἦλθε νὰ μάθῃ πῶς πέρασες. Σ' ἄφῆκε πολλοὺς χαιρετισμούς.

— Τὶ καπέλλο φοροῦσε; ἐψιθύρισε ἡ κ. Χ... μὲ σβυσμένη φωνή.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΥΜΟΡΦΙΑ;

Μία καλλιτεχνικὴ ἔρευνα

Τί εἶναι ὠμορφιά;

Σοφοὶ καὶ μεγάλοι ἄνθρωποι, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, συνεζήτησαν τὸ ζήτημα αὐτό, ἐξετάζοντες ποία εἶναι ἡ ἰδεώδης γυναικεία ὠμορφιά. Ἐσκέφθησαν, ἔκριναν καὶ συνέκριναν, ἐμελέτησαν, ἠρεύνησαν καὶ ξανασκέφθηκαν. Τὴν ὠμορφιὰ τὴν ἀνέλυσαν, τὴν ἐμέτρησαν, τὴν ἐξύγιασαν. Καὶ ὅταν σοβαραὶ ἀντιρρήσεις ἠγέρθησαν μεταξύ των καὶ συνεζήτουν χωρὶς ποτὲ νὰ μπορέσουν νὰ συμφωνήσουν, γιατὶ πολλοὶ τῶν ὁπσίων οἱ γνῶμες ἀλληλοσυνεκρούοντο προέβαλον ἐν τούτοις σοβαρὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς των, ἠναγαάσθησαν νὰ καταλήξουν εἰς τὸ συμπέρασμα καὶ νὰ παραδεχθοῦν ὅτι ἡ ὠμορφιὰ εἶνε ζήτημα ἀτομικῆς προτιμήσεως, ζήτημα γούστου ὅπως λέμε.

Ἀλλ' εἶναι τέτοιο πρᾶμμα;

Ἂν αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια, δὲν θὰ ὑπῆρχε πραγματικὴ ὠμορφιά, ὥστε ὅ,τι ὁ ἕνας θὰ ἐθεώρει ὡραῖο ὁ ἄλλος θὰ τὸβρισκε ἄσχημο. Δὲν συμβαίνει ὅμως τέτοιο πρᾶμμα διότι τύποι ὠμορφιᾶς διά μέσου τῶν αἰώνων ἀνεγνωρίσθησαν ἀπὸ ὅλους γενικῶς. Μπορεῖ αὐτοὶ οἱ τύποι νὰ ποικίλλουν, νὰ ὑφίστανται κάποια μεταβολή, ὡς τόσο ἀναγνωρίζονται.

Πραγματικῶς, γεωγραφικοὶ καὶ αἱ ἐπικρατοῦσαι οἰκονομικαὶ συνθῆκαι συνέβαλον περισσότερον εἰς τὴν μορφὴν ποὺ ἔλαβεν ἡ ὠμορφιὰ σὲ μιὰ δεδομένη ἐποχὴ ἀπὸ κάθε ἄλλον συντελεστὴν καὶ προσδιώρισαν κατὰ μέγαν βαθμὸν τὰ ποικίλλοντα κριτήρια τῆς γυναικείας ὠμορφιᾶς.

Σήμερα εἰς πολλὰς χώρας καὶ περισσότερον τὰς ἀγγλοσαξωνικὰς ὁ πολιτισμὸς εἶνε μηχανο-βιομηχανικοῦ χαρακτῆρος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν γεωργικὸν πολιτισμὸν ἄλλων ἐποχῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν. Ἐκ τούτου τὸ ἐπικρατοῦν σήμερα ἰδανικὸν ἑνὸς λυγεροῦ, χρησίμου κορμιοῦ καθρεφτίζει τὰς γενικὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τῆς χώρας. Εἰς τὸν σημερινόν μας πολιτισμὸν δὲν ἔχει πολλὴ πέρασι, διότι δὲν ἔχει μεγάλην χρησιμότητα τὸ βαρὺ, ρωμαλέο κορμί, ποὺ ἀνεπτύσσετο ἄλλοτε διὰ ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς σκληραγωγίας καὶ δυρυτάτας ἐργασίας τοῦ ἐδάφους.

Ποῦ εἶναι πιὰ ἡ παραμορφωμένη μέση καὶ τὰ ὀγκώδη ἰσχία, ποὺ ὑπῆρχον εἰς τὰ κορμιὰ πρὸ 40 ἐτῶν; Πᾶνε αὐτὰ, ἔσβυσαν μαζὶ μὲ τὸ πέρασμα τῆς καθηστικῆς, ἀνέτου ζωῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ γυναῖκα ἐκινεῖτο ὀλίγον, ὅταν δὲ ἐκινεῖτο δὲν ἐβιάζετο ποτὲ,

ἐπήγαινε πάντα μὲ τὸ "τέμπο„της. Ἐπίσης πέρασε τὸ ἰσχνό, ἔστω, ἀγορήσιο γυναικεῖο κορμὶ τῆς ἐποχῆς, ποὺ ἀκολούθησε ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμον, τὸ κορμί, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο ἰδεῶδες ἂν ἐγίνετο ἰσχνὸν καὶ κοκκαλιάρικο.

—Γυναικότης

Τὸ ἰδεῶδες γυναικεῖο κορμὶ πρὸ δεκαετίας, ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι ἐπλησίαζε πρὸς τὸ αἰγυπτιακὸν πρότυπον. Ἀσφαλῶς οἱ πλατύτεροι ὦμοι, τὰ στενώτερα ἰσχία καὶ τὰ μακρύτερα πόδια τοῦ μεταπολεμικοῦ κοριτσιοῦ ἐπλησίαζαν περισσότερον πρὸς τὸ ἰδεῶδες τῶν Αἰγυπτίων παρὰ εἰς τὰ πρότυπα τῆς ἀρχαϊκῆς ἑλληνικῆς ἐποχῆς.

Σήμερον, ὅπως ὁμολογοῦν ὅλοι οἱ αἰσθητικοί, Εὐρωπαῖοι καὶ Ἀμερικάνοι, ἡ τάσις εἶναι ἐπάνοδος πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἰδεῶδες. Ἴσως ἀποτελεῖ μίαν μαρτυρίαν τῆς ἰλιγγιώδους ταχύτητος τῆς σημερινῆς προόδου τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν ᾧ μεταξὺ τῆς αἰγυπτίας ὡμορφιᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τὸ μεταπολεμικὸν κορίτσι καὶ τῆς Ἀφροδίτης τῶν Μηδίκων, πρὸς τὴν ὁποίαν τείνει τὸ σημερινὸν ἰδεῶδες, μεσολαβεῖ χρονικὸν διάστημα χιλίων ἐτῶν, ἡ σημερινὴ γυναῖκα διανύει τὴν ἀπόστασιν ταύτην εἰς δέκα πέντε ἢ εἴκοσι χρόνια. Ἀληθινά, ἡ ὡραία Αἰγυπτία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶναι τόσον σὶκ ὅσον καὶ ἡ ὡραιοτέρα γυναῖκα ποὺ θὰ ἔβλεπε κανεὶς εἰς τὴν Ρὺ ντὲ λὰ Παὶ τοῦ Παρισιοῦ πρὸ δεκαετίας.

Ἡ κυριωτέρα ἰδιότης τῆς γυναικείας ὡμορφιᾶς, εἶναι ἡ "γυναικότης» της ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀνδρισμόν. Τὸ «ἔσο πιστὸς πρὸς τὸν ἑαυτόν σου» ἠμπορεῖ εὔκολα νὰ μεταφρασθῇ «ἔσο πιστὸς πρὸς τὸ φῦλον σου„. Ἂν συγκρίνετε ἕνα τύπον ἀνδρικῆς ὡμορφιᾶς καὶ ἕνα γυναικείας δέν εἶναι δύσκολον ν' ἀντιληφθῆτε ὅτι οἱ πλατύτεροι ὦμοι ἐδόθησαν ὑπὸ τῆς φύσεως εἰς τὸν ἄνδρα διὰ νὰ φέρῃ τὰ βαρύτερα βάρη τοῦ κόσμου, ἐνῷ αἱ πλατύτεραι λαγῶνες ἐδόθησαν εἰς τὴν γυναῖκα διὰ τὴν ἰδιάζουσαν εἰς αὐτὴν ἀποστολὴν στὴ ζωή.

—Ἀπελευθέρωσ

Ἡ μοντέρνα γυναῖκα εἰς τὴν ὁλοένα αὐξάνουσαν ἀνάπτυξιν τοῦ πεδίου δράσεώς της εὑρίσκει τοῦτο ἐμπόδιον. Ἐξεγείρεται ὅμως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἐπαναστατεῖ κατὰ τῆς φύσεως, διότι αὕτη τῆς ἐνεπιστεύθη τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν τῆς διαιωνίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Αὐτὴ εἶνε ἡ εὐθύνη της ἐνώπιον τῶν μελλουσῶν γενεῶν. Καίτοι τὸ μοντέρνο κορίτσι μὲ τὴν οἰκονομικήν του ἀνεξαρτησίαν δὲν ἔχει τόσο πολὺ ὑπ' ὄψιν της τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἀφοῦ ζωτικώτερον δι' αὐτὴν εἶνε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τάδε θέσιν ἢ ἐπιτύχῃ τὴν τάδε κατάκτησιν εἰς τὴν ἐργασίαν της, ἐν τούτοις ἡ ἀλήθεια θὰ παραμένῃ ἡ ἴδια, ἀνεξαρτήτως οἱασδήποτε οἰκονομικῆς καταστάσεως. Δυστυχῶς, πολλαὶ μοντέρναι γυναῖκες ἔχουν ἤδη ἐξακριβώσῃ ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ ἀσφαλέστερα μέσα ὅπως ἀνοίξουν ἕνα δρόμο καὶ «κάμουν καρριέρα» εἶνε

ἡ ἄγνοια τοῦ ἀνωτέρω θεμελιώδους νόμου.

Ὁ χριστιανισμὸς, καταδικάζων τὴν σάρκα ἢ τὸ σῶμα πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος, παρημέλησε τὴν πραγματικὴν ὡμορφιὰν τοῦ γυναικείου κορμιοῦ καὶ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψει του ὅτι πνευματικὴ ἀνύψωσις δὲν εἶνε δυνατὴ μὲ καταδίκην τῆς σαρκός. Ἡ σεμνότης ἀνεπτύχθη εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὥστε ὅταν κανεὶς ὁμιλῇ σήμερα γιὰ μιὰ ὡμορφη γυναῖκα ἢ ἕνα ὡμορφο κορίτσι ἀμέσως μᾶς περνᾷ ἀπὸ τὸ μυαλὸ ἕνα ὡραῖο πρόσωπο. Μὲ τὴν ἐπίδρασιν τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης ἐν τούτοις ἐπὶ τῆς συγχρόνου σκέψεως, κατωρθώσαμεν σιγὰ-σιγὰ ν' ἀπαλλαγῶμεν τῶν δεσμῶν τῆς προλήψεως, ποὺ ἐπέβαλον οἱ παπάδες. Ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι σήμερα ὁ ἄνθρωπος ἀπηλλάγη ἀπὸ τὰ βασανιστήρια εἰς τὰ ὁποῖα ἐπέβαλε τὸ κορμί του διὰ λόγους δῆθεν θρησκευτικοὺς ἢ σεμνότητος καὶ ἐγύρισε πρὸς τὴν φύσιν. Παντοῦ, εἰς κάθε χώραν, σύλλογοι, ὀργανώσεις, ἱδρύματα προσπαθοῦν νὰ προαγάγουν τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀνθρωπίνου κορμιοῦ. Ὕστερ' ἀπὸ δύο χιλιάδες καὶ πλέον χρόνια ἡ ἀνθρωπότης ἐπιστρέφει πρὸς τὰ ἀθάνατα ἰδεώδη. Τὸ ἀνθρώπινο κορμὶ ποὺ ἦταν καταδικασμένο, φυλακισμένο, ἀποδίδεται πάλιν στὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιο. Πάλιν εἰς τ' ἀκρογιάλια καὶ εἰς τοὺς ἀθλητικοὺς στίβους γέμουν κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο γερὰ κορμιά. Τὸ γυμνὸν δὲν εἶναι πιὰ ντροπή. Μερικοὶ εἰς τοὺς ὁποίους παραμένουν αἱ παλαιαὶ προλήψεις, διότι λόγῳ τῆς ἡλικίας των δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ παρακολουθήσουν τὴν πρόοδον τοῦ ἀνθρώπου, ὀνομάζουν τὴν τάσιν ταύτην ἐκφυλισμόν. Εἶνε ὅμως ἀληθινὴ πρόοδος, εἶνε ἀποφυλάκισις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

—Δύο κατηγορίαι

Ἄλλοτε λέγοντες γυναικείαν ὡμορφιὰν—ἄλλοτε ἐννοοῦμεν ὄχι βέβαια τὴν ἐποχὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος—ἐννοοῦμεν ἕνα ὡραῖο πρόσωπο. Σήμερα ὅμως ὁ κριτὴς τῆς γυναικείας ὡμορφιᾶς εὑρίσκει ἑαυτὸν ὑπογρεωμένον ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὸ σῶμα ὡς εἰς ἕνα σύνολον. Καὶ ἐξετάζει τοῦτο ὄχι ὅπως ἔκαναν πρὶν, μονάχα τὸ κεφάλι. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀποτελεῖται μονάχα ἀπὸ κεφάλι, ἀλλ' ἀπὸ ὁλόκληρο κορμί. Αὐτὸ εἶνε τὸ ἁπλούστερο πρᾶγμα, ποὺ ξέρουν καὶ τὰ μωρά. Ἰδοὺ ὅμως ὅτι τὸ ἀγνοοῦσαν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας.

Ὁμιλοῦντες γενικῶς περὶ τῆς γυναικείας ὡμορφιᾶς δυνάμεθα νὰ τὴν κατατάξωμεν εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας—τὸ κατώτερον εἶδος, ποὺ περιλαμβάνει χάριν, κομψότητα καὶ τὸ ἀνώτερον εἶδος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκουν οἱ γυναῖκες μὲ ὡμορφιὰ ἐπιβλητικὴ, ποὺ σταματᾷ τὸ μάτι, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν σκέψιν τοῦ παρατηρητοῦ. Τὸ πρῶτον εἶδος ἠμπορεῖ νὰ εἶνε ζήτημα προσωπικῆς προτιμήσεως, γούστου. Εἰς αὐτὸ ἀνήκουν αἱ γυναῖκες ποὺ εἶνε γιὰ τὸν ἕνα νόστιμες, γιὰ τὸν ἄλλον ὡραῖες, γιὰ τρίτον ἀδιάφορες. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον εἶδος, ἡ μεγάλη ὡμορ-

φιὰ ἐπιβάλλεται εἰς ὅλους, διότι εἶνε προϊὸν ἁρμονικῆς σχέσεως τῶν ἀναλογιῶν, διότι τὴν ὡμορφιὰν αὐτὴν μπορεῖτε νὰ τὴν ἀναλύσετε, μπορεῖτε νὰ τὴν ἀποδείξετε. Ἠμπορεῖ μιὰ παχειὰ γυναῖκα νὰ εἶνε νόστιμη, μιὰ ἰσχνὴ χαριτωμένη δι' ὡρισμένους ἀνθρώπους, ἀλλ' ἡ μεγάλη ὡμορφιὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε οὔτε παχειά, οὔτε ἰσχνή, διότι ἀποτελεῖ ἕνα καλλιτέχνημα ἁρμονιῶν ἀναλογικῶν, κάτι ἄρτιον.

Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἠμπορεῖ νὰ διαιρεθῇ εἰς τρία κύρια στοιχεῖα: τὴν κεφαλήν, τὸν κορμὸν καὶ τὰ ἄκρα. Ὅλα πρέπει νὰ ἐκφράζουν ὡμορφιά. Ἂς ἐξετάσωμεν τὸ καθένα μὲ τὴν σειράν του.

—Τὸ κεφάλι

Πρέπει νὰ εἶνε συμμετρικόν, μᾶλλον ὠοειδοῦς τύπου, καλοκαθισμένον ἐπάνω στὸ λαιμὸ καὶ νὰ τείνῃ νὰ εἶνε ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ λοιπὸν σῶμα μᾶλλον μικρότερο ἢ μεγαλείτερο. Οἱ ἀρχαῖοι ἔδιδαν 7 1)2 κεφάλια εἰς τὴν Ἀφροδίτην καὶ 8 κεφάλια εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Ἐν τούτοις ἀπὸ τὸ σχετικὸν μέτρημα ἡ Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων ἔχει ὕψος λιγάκι παραπάνω ἀπὸ ὀκτὼ κεφάλια Πρέπει λοιπὸν τὸ κεφάλι μιᾶς ὡραίας γυναίκας μετρούμενον ἀπὸ τὴν κορυφὴ μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ πώγωνος νὰ εἶνε τὸ 1)8 τοῦ ὅλου ὕψους της. Μικρὰ αὐτιὰ σὰν κογχύλια, σχεδὸν κολλημένα, ὄχι τεντωμένα συμπληρώνουν τὴν ὡμορφιὰ τοῦ κεφαλιοῦ. Τὰ μαλλιὰ πρέπει νὰ εἶνε ἄφθονα, μεταξένια καὶ νὰ φθάνουν ἀρκετὰ ἐμπρός, οὕτως ὥστε ὅταν χτενίζωνται πρὸς τὰ ὀπίσω νὰ μὴ δίδουν εἰς τὸ μέτωπον τὴν ἐντύπωσιν φαλάκρας. Τὰ μαλλιὰ δὲν πρέπει νὰ φυτρώνουν πολὺ κάτω στὸν σβέρκο, διότι ὁ λαιμὸς ἀποτελῶν σπουδαῖον στοιχεῖον ὡμορφιᾶς, πρέπει νὰ εἶνε ἐλεύθερος. Ὅσο ὡραιότερη ἡ γυναῖκα τόσο περισσότερο ἁπλούστερη πρέπει νὰ εἶνε ἡ χτενισιά της. Τὰ μάτια, ἀναμφισβητήτως ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα στοιχεῖα ὡμορφιᾶς, πρέπει νὰ εἶνε μεγάλα καὶ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένα παρὰ πολὺ κοντὰ τὸ ἕνα πρὸς τὸ ἄλλο. Μεγάλες καὶ ἄφθονες βλεφαρίδες αὐξάνουν τὴν ὡμορφιὰ καὶ ἔκφρασι τῶν ματιῶν. Τὰ ὡραιότερα μάτια ἔχουν μιὰ ἔκφρασι λύπης ἢ πίκρας καὶ κάτι τὸ μυστηριῶδες, σὰν ἀνεξερεύνητα βάθη. Ἐν τέλει τὰ μάτια πρέπει νὰ ἐκφράζουν τὴν συγκίνησι, τὸ αἴσθημα τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ μύτη πρέπει νὰ εἶνε ἴσια, ὄχι πολὺ μεγάλη καὶ λεπτή. Τὰ χείλη πρέπει νὰ εἶνε γεμᾶτα καὶ τοῦ ἰδίου πάχους. Τὸ στόμα πρέπει νὰ εἶνε μᾶλλον μακρὺ ἢ πολὺ κοντό. Πολὺ μικρὸ στόμα, κουκλίστικο, ὅπως λέγουν, δὲν εἶνε ὥμορφο. Γενικῶς τὸ στόμα πρέπει νὰ δίδῃ τὴν ἐντύπωσιν λουλουδιοῦ.

—Ὁ κορμὸς

Ὁ κορμὸς σ' ἕνα ὡραῖο σῶμα εἶνε γεμᾶτος καὶ στρογγυλός. Τὰ στήθη δὲν πρέπει νὰ εἶνε μεγάλα, ἀλλὰ γυναῖκα, ὅπως πολλὲς Ἀμερικανίδες καὶ Ἀγγλίδες μὲ στῆθος σὰν σανίδα δὲν εἶνε ὥμορφη. Οἱ ὦμοι στρογγυλοί, ὄχι πολὺ μεγάλοι, διότι τότε δίδουν στὴ γυναῖκα ἀνδρικὴν ἐμφάνισιν καὶ ὅπως εἴπαμε ἡ κυριωτέρα ἰδιότης τῆς γυναικείας ὡμορφιᾶς εἶνε ἡ γυναικότης. Τὸ ἀνδρικὸ κορμὶ μὲ τοὺς πλατεῖς ὤμους δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι λιγαίνει πρὸς τὰ πόδια. Ἀντιθέτως τὸ γυναικεῖο σῶμα στενεύει πρὸς τὰ ἐπάνω. Σπουδαῖον ρόλον παίζει ὁ λαιμός. Μιὰ γυναῖκα μὲ κοντὸ λαιμό, ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε ἀληθινὰ ὡραία, διότι στερεῖται τῶν ἁρμονικῶν κινήσεων τοῦ κεφαλιοῦ ποὺ χαρίζει ὁ κανονικὸς λαιμός. Ὁ λαιμὸς πρέπει νὰ εἶνε σὰν κολώνα, μικρὸς ἀλλ' ὄχι λεπτός, νὰ εἶνε λυγερὸς καὶ νὰ μὴ δίδῃ τὴν ἐντύπωσιν βαρύτητος εἰς ὄγκον. Μετρούμενος πρέπει νὰ εἶνε εἰς πλάτος μόλις περισσότερον τοῦ 1)3 τοῦ πλάτους τῶν ὤμων ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρον στὸ ἄλλο.

Τὰ πόδια πρέπει νὰ εἶνε ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ λοιπὸν σῶμα. Ὅπως βλέπομεν στὴν εἰκόνα τῆς «Ἥβης» ποὺ πλησιάζει μὲ τὸν τύπον τῆς Ἀφροδίτης τῶν Μεδίκων, τὰ ἰσχία πρέπει νὰ εἶνε κάπως ἀνεπτυγμένα. Γυναῖκα χωρὶς ἰσχία μοιάζει μὲ ἄνδρα. Τὰ ἰσχία πρέπει νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο πλάτος μὲ τοὺς ὤμους καὶ νὰ μοιάζουν στὸ σχῆμα πρὸς ἕνα συμμετρικὸ βάζο.

Τὰ πόδια τῆς Ντέροθυ Μακέϊλλ εἶνε τέλεια ὅπως ἄλλωστε καὶ εἱ βραχίονες. Πολὺ μακρυὰ πόδια εἶνε προτιμότερα βέβαια ἀπὸ τὰ πολὺ κοντά, ἀλλὰ ἡ ἀληθινὰ ὥμορφη γυναῖκα πρέπει νὰ ἔχῃ συμμετρίαν. Γυναῖκες μὲ ἐξαιρετικὰ μακρυὰ πέδια καὶ χέρια ἀνήκουν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὡμορφιᾶς, τοῦ ἀνεφέραμεν, ἐκείνης δηλαδὴ ποῦ εἶνε ζήτημα γούστου.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω κάθε γυναῖκα μπορεῖ νὰ καταλάβῃ κατὰ πόσον πλησιάζει πρὸς τὸν ἰδεώδη τύπον τῆς σημερινῆς γυναικείας ὡμορφιᾶς ποῦ εἶνε καὶ ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς τύπος. Θὰ πλησιάσῃ περισσότερον ἂν καλλιεργήσῃ τὸ κορμί της ἢ γυμναστικὴ καὶ μὲ σπόρ. Ἀντιθέτως μπορεῖ ν' ἀπομακρυνθῇ ἂν τὸ ἀφήσῃ ἀκαλλιέργητο. Ἡ ὡμορφιὰ εἶνε σὰν λουλούδι. Θέλει καλλιέργεια, προσοχή, σταθερὰ περιποίησι.

ΔΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙ ΤΗΣ ΣΙΛΟΥΕΤΤΑΣ ΣΑΣ

Ἀπειρόριθμες εἶναι αἱ γυναῖκες ποὺ μόλις ἀποκτήσουν ἕνα παιδὶ παύουν νὰ ἀσχολοῦνται πιὰ μὲ τὸν ἑαυτό τους καὶ δὲν κάνουν ἄλλο παρὰ νὰ ἐπιδαψιλεύουν περιποιήσεις στὸ νεογέννητο. Ἀπορῶ δὲ σὲ λίγο καιρὸ ποῦ βλέπουν τὸ σῶμα τους κατεστραμμένο καὶ τὴν σιλουέττά τους ἀγνώριστη. Τὰ ρίχνουν τότε ὅλα στὴν κατάστασί τους καὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ κάμουν τὸ παραμικρὸ γιὰ νὰ πολεμήσουν τὸ κακό.

Ἐνῷ ἂν ἐπρόσεχαν λίγο τὸν ἑαυτό τους δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ θιγῇ ἡ σιλουέττα τους. Φυσικὰ τὸ μωρὸ χρειάζεται ἀγρυπνη ἐπίβλεψι, ἀλλὰ τίποτε δὲν δικαιολογεῖ μιὰ

μητέρα νὰ νὰ παραμελῇ τὸν ἑαυτό της.

Μετὰ ἕνα τοκετὸν τὸ σῶμα ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπὸ γυμναστικὴ καὶ θὰ τὴν ἀρχίσῃ ἀπαραιτήτως ἡ νεαρὰ μητέρα μετὰ ἕνα μῆνα ἀφοῦ σηκωθῇ.

Πολλοὶ διατείνονται ὅτι μετὰ ἕνα τοκετὸ ἡ γυναῖκα παχαίνει κατὰ 3—4 ἑκατοστὰ στοὺς γοφοὺς, ἀλλὰ αὐτὸ συμβαίνει μόνον σ' ἐκεῖνες ποὺ δὲν κάνουν γυμναστικὴ, ἄλλως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴν ἐπανέλθῃ τὸ σῶμα στὴν προτέραν του κατάστασι. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς γυμναστικῆς ποὺ πρέπει νὰ κάνετε, διότι μία κακὴ γυμναστικὴ μπορεῖ νὰ βλάψῃ ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ.

Πρώτη ἄσκησις εἶνε νὰ ξαπλωθῆτε ἀνάσκελα καὶ νὰ κλίνετε τὸ γόνυ ὥσπου νὰ τὸ φέρετε σὲ ἴσιο ἐπίπεδο μὲ τὸ στῆθος. Ὕστερα θὰ τεντώσετε τὸ πόδι χωρὶς νὰ τὸ ἀκουμπήσετε κάτω.

Ἐπαναλαμβάνω αὐτὸ πέντε φορὲς γιὰ κάθε πόδι.

Δεύτερη ἄσκησις εἶνε: καθὼς εἶσθε ἀνάσκελα ξαπλωμένη κλίνατε τὰ γόνατά σας ἀκουμπώντας τὰ πέλματα κατὰ γῆς καὶ σηκώσατε τὴν λεκάνη σὲ τρόπο ὥστε νὰ σχηματίσετε ὀρθὴν γωνίαν. Ἐπαναλάβατε τὴν ἄσκησιν ἀργὰ 6 φορὲς συνεχῶς.

Τρίτη ἄσκησις εἶνε καθὼς κάθεστε κατὰ γῆς μὲ τὰ πόδια ἀνοικτὰ σκύψετε τὸν κορμὸ σὲ τρόπο ὥστε μὲ τὸ δεξί σας χέρι νὰ ἐγγίσετε τὸ δεξί σας πόδι καὶ τἀνάπαλι.

Μετὰ τὴ γυμναστικὴ αὐτὴ ποὺ θὰ γίνεται μόλις σηκωθῆτε θὰ παίρνετε τὸ μπάνιο σας ὅπως ἔχετε συνειθίσει ζεστὸ ἢ κρύο καὶ θὰ τρίβεσθε μὲ κολώνια κάμνοντας μασὰζ σέ ὅλο σας τὸ σῶμα, ἀλλὰ ἰδίως στοὺς γοφοὺς, γιατὶ ἐκεῖ μαζεύεται ὅλο τὸ περιττὸ λίπος. Θὰ σᾶς συστήσουμε μάλιστα τὸ μασὰζ ἐκεῖ νὰ γίνεται μὲ χρησιμοποίησι αὐτῆς τῆς σκευασίας. Γλυκερίνη 100 γραμμάρια, βάμα ἰωδίου 90 γραμμάρια.

Η ΝΟΡΜΑ ΣΗΡΕΡ ΟΜΙΛΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— Μία συνέντευξις μαζύ μου ; εἶπεν ἡ Νόρμα Σῆρερ, εἰς τὸν ἔκδοτην ἑνὸς ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα κινηματογραφικὰ περιοδικὰ τῆς Ἀμερικῆς, πού τὴν ἐπεσκέφθη. Δὲν φαντάζομαι νὰ ἔχῃ περισσότερον ἐνδιαφέρον γιὰ σᾶς παρ' ὅ,τι θὰ ἔχῃ γιὰ μένα. Εἶμαι ἀληθινὰ πολὺ περίεργη νὰ ἰδῶ τί θὰ σᾶς πῶ καὶ νὰ διαβάσω αὐτὸ ποὺ θὰ γράψετε..

Καὶ τώρα ἐσυνέχισεν ὕστερα ἀπὸ αὐτὸν τὸν πρόλογον, τί θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ ; Νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴν ζωή μου;

Ἐστάθη πρὸς στιγμὴν διὰ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἰδέας της καὶ ἐπανέλαβε :

— Ἡ ζωὴ, ξέρετε, εἶνε γεμάτη μὲ περισσότερα ἀπρόοπτα, ἀπὸ ὅσα ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ. Ὅσο

γιὰ μένα ἔχω γεμίσει τὴ ζωή μου μὲ τόσα πράγματα, ποὺ δὲν ἦσαν ὅμως ἐκεῖνα, ποὺ ἔπρεπε νὰ τὴν γεμίσουν. Καὶ ὅλα μοῦ ἦρθαν διαφορετικὰ ἀπ' ὅτι ἐνόμιζα.

Ἡ θεία Νόρμα ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμὴ συλλογισμένη...

— Κανένας δὲν πρέπει νὰ παίζῃ μὲ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, εἶπε σὲ λίγο. Κανένας δὲν πρέπει νὰ πειραματίζεται γι' αὐτὴν ἢ νὰ τὴν βασανίζῃ.

— Θάρρος ἀπέναντι τῆς ζωῆς.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ Σῆρερ ἐπῆρε ἕνα τόνο ἀποφθεγματικόν :

— Μὴ δειλιάζετε καὶ μὴ ὑποχωρεῖτε μπροστὰ στὴ ζωή. Ἀντιμετωπῆστε τὴ ζωὴ, ἀντιταχθῆτε στὴ θύελλα καὶ ἂν ἡ ὁρμή της σᾶς ρίξῃ κάτω, σηκωθῆτε πάλι μὲ καινούργια δύναμιν, μὲ νέαν ἀπόφασιν Μελετᾶτε τὰ σφάλματά της καὶ διδάσκεσθε ἀπ' αὐτὰ ἐπ' ὠφελείᾳ σας.

— Δὲν ξέρω γιατὶ καὶ πῶς ἀλλὰ οἱ ὡραῖες στιγμές μας, αἱ ἀναμνήσεις τῆς εὐτυχίας μας μένουν πίσω, στὸ δεύτερο πλᾶνο καὶ στὸ πρῶτο ἔρχονται οἱ στιγμὲς τῆς δυστυχίας... Πολλοὶ εἶνε οἱ ἄνθρωποι, ποὺ τοὺς ἐπισκέπτεται μιὰ καὶ περισσότερες φορὲς, στὴ ζωή τους, τὸ «γαλάζιο πουλὶ» τῆς εὐτυχίας, μὰ ξεχνοῦν νὰ τὸ βάλουν στὸ κλουβί... Καὶ τὸ «γαλάζιο πουλὶ» ξαναπετᾷ μακρυά.

Πολλὲς φορὲς—ἐξακολουθεῖ ἡ Νόρμα Σῆρερ—μπερδευόμαστε μὲ τὴ ζωὴ τόσο πολὺ, ὥστε παίρνουμε τὸ ψέμμα της γιὰ ἀλήθεια. Τίποτε χειρότερο ἀπ' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει. Καὶ δὲν ὑπάρχει μεγαλείτερη μοναξιὰ, παρὰ νὰ ζῇς μέσα στὸ ψέμμα.

Ἀπὸ τὴ ζωὴ δὲν παίρνουμε παρὰ ὅ,τι τῆς δίνουμε. Δὲν ὑπάρχει μεγαλείτερη αὐταπάτη ἀπὸ τὸ νομίζουμε, ὅτι ἡ περιφρονητικὴ στάσις μας ἔναντι τῆς ζωῆς μπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ «θάρρος» καὶ «γενναιότης». Εἶναι δειλία τοῦ χειροτέρου εἴδους.

Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶνε ἕνα θέμα ποὺ ἔρχεται συχνὰ στὰ χείλη ὅλων. Ἀλλὰ τότε ἀντιλαμβανόμαστε καλὰ τί εἴδους χίμαιρα εἶνε ἡ προσωπική μας ἐλευθερία, ὅταν ἐρωτευόμαστε...

—Γιὰ τὸν ἔρωτα

Γιὰ τὸν ἔρωτα ἡ Νόρμα ὡμίλησε ὡς ἑξῆς:

— Ὁ ἔρως εἶνε κάτι σκληρό. Πρὸ πάντων, συμβουλεύω τὶς νέες νὰ μὴ θυμώνουν μὲ τὸν ἔρωτα καὶ νὰ μὴ προσπαθοῦν νὰ παρατείνουν τὴ ζωή του, ὅταν πεθαίνει. Ἄδικος κόπος. Γιατὶ ὅταν πεθάνῃ ὁ ἔρως, πεθαίνει καὶ ὁ ἄνθρωπος μέσα του.

Ἡ ἀληθινὴ τραγωδία εἶνε ὅταν ὁ ἔρως δὲν εἶνε ἀρκετὰ μεγάλος, οὔτε ἀρκετὰ δυνατὸς γιὰ νὰ νικήσῃ τὶς μικρότητες. Πολλοὶ ἄνδρες ὀνομάζουν γάμο, τὸ νὰ κάμουν ἕνα σπίτι, καμπόσια ἔπιπλα, μερικὰ χαλιὰ καὶ μιὰ γυναῖκα. Γιὰ τοὺς ἄνδρας αὐτοὺς, ἡ γυναῖκα δὲν εἶνε ἀνθρώπινο πλάσμα, ἀλλὰ ἕνα εἶδος κόττας. Κανένα ἀπὸ τὰ ὄνειρα ποὺ κάθε κορίτσι ἔχει κάμει, δὲν πρόκειται νὰ πραγματοποιηθῇ γι' αὐτὴ τὴ γυναῖκα. Ὅλοι οἱ ἄνδρες ἔχουν

ἀνάγκην στοργῆς καὶ – νὰ τὸ εἰπῶ : προσωπικό. Καμμιὰ γυναῖκα; ἐν τούτοις, δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ εὐτυχισμένον ἕναν ἄνδρα, ποὺ δὲν ἔχει κανένα σκοπὸ στὴ ζωή του. .

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποὺ εἶνε πρόθυμοι νὰ παντρευθοῦν μέσα σὲ λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας. Γιὰ νὰ γίνουν, ὅμως, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ «σύζυγοι», περνοῦν χρόνια ὁλόκληρα. Πρέπει νὰ περάσουν χρόνια γιὰ νὰ ἐπέλθῃ συνεννόησις γιὰ νὰ μάθῃ ὁ κάθε σύζυγος τί πρέπει νὰ παίρνῃ καὶ νὰ δίνῃ γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴ θεία ἐκείνη ἰδιότητα τῆς προσαρμογῆς, γιὰ νὰ μπορέσουν, ἐπὶ τέλους, νὰ εἰποῦν : Τώρα ποιὰ θὰ ζήσουμε αἰώνια μαζύ...

—Αἱ γυναῖκες τῶν ρόλων της

Ὅταν ἠρωτήθη, ἂν ἀγαπᾷ τοὺς ρόλους ποὺ ἔχει παίξει κατὰ καιροὺς ἡ «στὰρ» ἀπήντησεν :

— Ὅλες αἱ γυναῖκες τῶν ρόλων ποὺ ἔπαιξα, ἐγιναν ὅλες φίλες μου. Τὸν κάθε ρόλο μου τὸν ἔπαιξα σὰν μιὰ διαφορετικὴ γυναῖκα, μιὰ γυναῖκα, ποὺ ἔζησε μιὰν ἄλλη ζωή. Κι' ὅλες αὐτὲς μαζὶ οἱ γυναῖκες μοῦ ἐδίδαξαν ἀπὸ μιὰ ἄποψι τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀγάπης.

Μπορῶ νὰ σᾶς πῶ, ἐσυνέχισεν ἡ Νόρμα Σῆρερ εἰς τὴν συνέντευξίν της, ὅτι κάθε λέξις ἀπ' αὐτὲς ποὺ σᾶς εἶπα στὴν συνομιλία μας αὐτή, εἶνε παρμένη ἀπὸ τοὺς ρόλους, ποὺ ἔχω παίξει. Ἐννοεῖτε, τώρα γιατί σᾶς λέω ὅτι πῶ τοὺς ρόλους, ὅτι εἶμαι ἕνα μὲ τὰ πρόσωπα ποὺ ὑποδύομαι;

ΚΑΙ ΟΛΙΓΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

ΑΡΝΙ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ ΦΟΥΡΝΟΥ

Ἐκλέγομεν ἀπὸ ἀρνὶ γάλακτος νεφραμιὰ εἴτε μπούτι. Κόπτομεν τὰ τεμάχια βάρους 50 δράμια περίπου ἕκαστον. Τὰ θέτομεν ἐντὸς λεκάνης καὶ προσθέτομεν 3—4 κουταλιὲς λάδι ἐκλεκτό, ὀλίγην ρίγανην, ὀλίγον μαϊντανὸν ψιλόν, ἅλας καὶ πιπέρι ἀνάλογο καὶ τὸν ζωμὸν 1 2 λεμονιοῦ. Τὰ ἀνακατεύομεν καλῶς καὶ ἔχομεν φύλλα χάρτου λευκοῦ ἢ προτιμότερον ἀπὸ τὸ καινῶς λεγόμενον χαρτὶ βουτύρου, μεγέθους τόσον ὥστε νὰ περιτυλίσσῃ τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος εἰς δύο στροφάς, κλείομεν δὲ τὰ ἄκρα στρίφοντες αὐτὰ ὥστε νὰ μὴ ἀνοίξουν κατὰ τὸ ψήσιμο. Πρῶτον δὲ τυλίξωμεν ἕκατον τεμάχιον τοῦ κρέατος θέτομεν ἐπάνω μικρὰν φέταν τυροῦ 5—6 δράμια κασέρι εἴτε κεφαλίσο.

Θέτομεν δὲ ταῦτα ἐντὸς ταψίου ἀναλόγου μεγέθους, ὥστε νὰ ἐφάπτεται τὸ ἕν μὲ τὸ ἄλλο καὶ μὴ μένῃ κενόν, φροντίζομεν δὲ ὥστε τὸ τυρὶ νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος, ὥστε κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ψησίματος νὰ περιλούσῃ καὶ ἐμποτίσῃ τὸ κρέας ἀρκετὰ μὲ τὴν γεῦσίν του. Ψήνομεν δὲ ταῦτα εἰς φοῦρνον μέτριον προσέχοντες νὰ μὴ μαυρίσουν τὰ χαρτιὰ ἢ καοῦν, ἀλλὰ νὰ προσλάβουν ἕνα ἐλαφρὸ σκοῦρο χρῶμα. Σερβίρονται δὲ ταῦτα καθὼς ἔχουν μὲ τὸ χαρτὶ ἐντὸς τοῦ πιάτου καὶ δέον νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν θερμά, καθότι ἅμα παραμένουν καὶ κρυώσουν χάνουν καὶ εἰς γεῦσιν καὶ εἰς τρυφερότητα, ἰδίως τὸ τυρί, τὸ ὁποῖον πετσιάζει κυριολεκτικῶς.

Ἐὰν θέλωμεν δὲ ἐπιπροσθέτομεν καὶ πατάτες τηγανιτὲς ἢ ὠμὴν σαλάταν, ἤτοι ρόκαν, μαρούλια.

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Victor Giraud : Ὁ δουλέμπορος

Μουσεῖον Λούβρου

ΚΙΕΚ ΜΕ ΓΙΑΟΥΡΤΙ

Παράδοξος ἴσως φανῇ ἡ σύνθεσις αὕτη τοῦ ἐν λόγῳ γλυκίσματος. Ἐν τούτοις ὅμως προτρέπω τὰς ἀναγνωστρίας εἰς τὴν παρασκευὴν τούτου βέβαιος ὢν ὅτι θέλουσιν ἱκανοποιηθῇ γευστικῶς ἀρκούντως.

Δόσεις διά 8—10 ἄτομα.

1 κεσὲ γιαοῦρτι
2 κεσέδες ζάχαρι ψιλὴ
1 κεσὲ βούτυρο
3 κεσέδες ἀλεύρι
5 αὐγά
1 κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ σόδα καὶ ὀλίγον φλοιὸν λεμονιοῦ

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Θέτομεν τὸ βούτυρον εἰς λεκάνην μὲ τὴν ζάχαριν καὶ τά δουλεύομεν 3—4 λεπτὰ τῆς ὥρας μὲ ξυλίνην κουτάλαν, προσθέτομεν τό γιαοῦρτι καὶ ἀφοῦ ἀναμιχθοῦν καλῶς, προσθέτομεν τοὺς κρόκους τῶν αὐγῶν καὶ τὴν σόδαν καὶ τόν φλοιόν τοῦ λεμονιοῦ, τόν ὁποῖον τρίβομεν μὲ τόν τρίπτην ἐντός.

Κτυπῶμεν κατόπιν τά ἀσπράδια τῶν αὐγῶν νά φουσκώσουν καλῶς καὶ προσθέτοντες τό ἥμισυ ἀλεύρι θέτομεν καὶ τό ἥμισυ τῶν κτυπημένων αὐγῶν καὶ ἀφοῦ τά ἀναμίξωμεν ἀνακατεύοντες ἐλαφρῶς μὲ τὴν ξυλίνην κουτάλαν θέτομεν καὶ τό ὑπόλοιπον ἀλεύρι καὶ τά αὐγά.

Ἔχομεν φόρμαν κατάλληλον βουτυρωμένην καὶ ἀλευρωμένην καὶ ρίπτομεν τὴν μᾶζαν ἐντός.

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρέπει νά γεμίσῃ ἡ φόρμα, ἀλλά νά μείνῃ κατά τρεῖς περίπου δακτύλους κενὴ, διότι θά φουσκώσῃ τό γλύκισμα. Τό θέτομεν δὲ νά ψηθῇ εἰς μέτριον φοῦρνον ἐπὶ μίαν σχεδόν ὥραν. Ἀφοῦ ψηθῇ, τό βγάζομεν ἀπό τὴν φόρμαν ἀναποδογυρίζοντες αὐτὴν καὶ τό πασπαλίζομεν μὲ ψιλὴν ζάχαριν.

ΣΟΥΠΑ ΑΠΟ ΧΟΡΤΑ ΠΟΥΡΕ

2 χούφτες πατάτες
1 χούφτα καρόττα
1 χούφτα ρίζες σέλινο καὶ μαϊδανὸ
1 χούφτα κρεμμύδια καὶ ὀλίγο πράσο, ὀλίγη ντομάτα, ἅλας καὶ νερό,

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Καθαρίζομεν καὶ κόπτομεν ὅλα τὰ χόρτα εἰς μικρὰ τεμάχια καὶ τὰ θέτομεν νὰ βράσουν μὲ ἀνάλογο νερὸ καὶ ἅλας, μέχρις ὅτου λυώσουν σχεδὸν, τὰ περνῶμεν τότε ἀπὸ ψιλὸ τρυπητὸ καθὼς ἔχουν μὲ τὸν ζωμόν τους καὶ ἐπαναθέτομεν τὴν σοῦπαν ἐπὶ τῆς φωτιᾶς ἀνακατεύοντες ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἕως ὅτου πάρη βρᾶσιν. Κανονίζομεν τότε τὴν πυκνότητά της, ἡ ὁποία δέον νὰ εἶναι κατὰ πολὺ πυκνοτέρα ἀπὸ τὴν σοῦπαν αὐγολέμονο. Καὶ ἐὰν μὲν εἶναι ἀρχικῶς πυκνὴ τῆς προσθέτομεν ὀλίγον νερὸ διὰ νὰ ἀραιωθῇ, ἐὰν δὲ εἶναι ἀραιὰ, ἀναλύομεν καὶ ρίπτομεν ἤ ὀλίγο πατατάλευρο ἤ ὀλίγον ἄλευρο κοινό.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ κόπτομεν καὶ τυγανίζομεν μὲ λάδι ὀλίγην φίχαν ψωμιοῦ καὶ τὰ ρίπτομεν εἰς τὴν σουπιέραν μαζὶ μὲ τὴν σοῦπαν.

Τὰ ἴδια μέσα.

Τὰ ἴδια μέσα ποῦ ἐπιτρέπουν σ' ναν ἄνθρωπον νὰ κάνῃ περιουσίαν εἶναι ἐκεῖνα ποῦ τὸν ἐμποδίζουν νὰ χαρῇ τὴν ἀποκτηθεῖσαν περιουσίαν.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Πρῶτες βροχές, πρῶτα σύννεφα... Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ πολύμηνη καλοκαιρινὴ ζωὴ στὸ ὕπαιθρο, αἰσθανόμεθα, μὲ τὶς πρῶτες φθινοπωρινὲς βροχὲς καὶ τὴ μελαγχολία ἑνὸς συννεφιασμένου οὐρανοῦ, νὰ ξυπνᾷ μέσα μας ἡ νοσταλγία γιὰ τὴ θαλπωρὴ τοῦ σπιτιοῦ τοῦ "χὸμ„ ποῦ τόσο ἔχουν ὑμνήσει οἱ Ἄγγλοι, οἱ ὁποῖοι βρίσκουν ὅτι ἡ ζωὴ χωρὶς ζεστὴ καὶ θελκτικὴ φωλιὰ δὲν ἔχει καμμιὰ γλύκα. Σπίτι ὅμως δὲν θὰ πῇ ἁπλῶς δωμάτια, ποὺ ἕνας καλὸς "ντεκορατὲρ„μᾶς ἔχει ἐπιπλώσει μὲ τὸν πειὸ μοντέρνο τρόπο. Σπίτι θὰ πῇ ἀτμόσφαιρα οἰκεία καὶ φιλόξενη ποὺ τὴν δημιουργοῦν τὰ τόσα γνώριμα ἀντικείμενα—ποὺ τὸ καθένα τους εἶναι καὶ μιὰ προσφιλὴς ἀνάμνησις — ἡ συμπαθητικὴ γωνιὰ ποὺ μόνοι μας ἔχουμε φτιάσει, τὸ βιβλίο ποὺ μᾶς περιμένει ἐπάνω στὸ τραπεζάκι πλαῖ στὴ μικρὴ λάμπα μὲ τὸ χρωματιστὸ ἀμπαζούρ. Κανένας διακοσμητὴς δὲν θὰ μπορέση νὰ δώσῃ στὸ σπίτι τὴν γνώριμη, τὴν τρυφερὴ καὶ τὴν ἀγαπημένη ἀτμόσφαιρα, ἅμα τὸ γοῦστο τῆς κυρίας δὲν ἔχει βάλει τὴν δική του σφραγῖδα. Καὶ ἔχει χιλίους τρόπους — καὶ ὄχι πάντα δαπανηροὺς— γιὰ νὰ ἐκδηλωθῇ τὸ προσωπικό μας γοῦστο. Ἡ λαϊκὴ τέχνη μᾶς διηυκόλυνε τόσο πολὺ σ' αὐτό, ποὺ μποροῦμε χωρὶς νὰ εἴμαστε ὑποχρεωμένες, νὰ ξοδέψωμε μιὰ περιουσία γιὰ τὴν ἐπίπλωσι ἑνὸς σαλονιοῦ — ποὺ εἶναι δυνατὸ νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τῆς μόδας ἔπειτα ἀπὸ δυὸ χρόνια — νὰ δημιουργήσωμε ἕνα δωμάτιο συγκεντρώσεως καὶ ἐργασίας, τὸ μοντέρνο "στούντιο„ ποὺ ἀντικατέστησε ἔξω στὴν Εὐρώπη τὸ ψυχρὸ καὶ ἀπαιτητικὸ σαλόνι.

Τὰ ἔπιπλα ἀπὸ σκοῦρο ξύλο, καὶ ὡραῖα ράφια, τὰ μικρὰ τραπεζάκια μὲ τὶς διακοσμητικὲς ποτερὶ σὲ τόνους ζωηροὺς: κίτρινο, σάξ, ἢ κόκκινο λακὰς, ποὺ κάνουν μιὰ ὡραία ἀντίθεσι καὶ δίνουν μιὰ εὔθυμη νότα στὸ σύνολο, τὰ ντιβάνια, τὰ σκεπασμένα μὲ τὰ ὡραῖα ριγὲ ἢ καρὲ ὑφάσματα, ὅπως καὶ οἱ κουρτῖνες, οἱ χαμηλὲς βιβλιοθῆκες μὲ τὰ λίγα βιβλία ποὺ δείχνουν τὶς προτιμήσεις μας καί τὰ φρέσκα πάντα λουλούδια ἢ πρασινάδες, οἱ κουμαριὲς, τὰ ρίκια, τὰ κιτρινισμένα φυσικὰ ἢ στεριλιζὲ φυλλώματα τοῦ φθινοπώρου, ποὺ θὰ στολίζουν τὰ βάζα, δημουργοῦν τὴν συγκρατητικὴ καὶ θερμὴν ἀτμόσφαιρα ποὺ πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα στούντιο.

Οἱ τραπεζαρίες, ποὺ τόσο συνηθίζονται τώρα, μὲ τὸ στενόμακρο τραπέζι, ποὺ γίνεται καὶ σὲ ἑλληνικὸ στὺλ ἀκόμα καὶ τὴν "κρεντέντσια„ ποὺ ἀντικαθιστᾷ συχνὰ τὸν μπουφὲ καὶ μοιάζει μὲ ἑλληνικὴ κασέλα στηριγμένη ἐπάνω σὲ ψηλὰ σκαλιστὰ πόδια, μποροῦνε νὰ χρησιμεύσουν καὶ γιὰ γραφεῖο τὶς ἄλλες ὧρες τῆς ἡμέρας. Στὸ δωμάτιο

αὐτὸ τὰ ριντὸ θὰ εἶναι ἀπὸ ὕφασμα θαμπὸ σανζὰν καὶ τὰ στὸρ ἀπὸ βουὰλ μονόχρωμο.

Φυσικὰ γιὰ κείνους ποὺ διαθέτουν δωμάτια πολλὰ καὶ χρῆμα τὸ σαλόνι εἶναι ἀπαραίτητο, φθάνει νὰ εἶναι τόσο ὡραῖο καὶ ἐναρμονισμένο στὸ σύνολον, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ τὸ ψυχρὸ ὕφος ποὺ συνήθως τοῦ βρίσκομε.

Ἕνα σαλόνι ποὺ ἐβραβεύθηκε τελευταίως στὸ Παρισι σὲ μιὰ διακοσμητικὴ ἔκθεσι ἦτανε ἕνα μικρὸ θαῦμα γραμμῆς καὶ ἁρμονίας χρωμάτων.

Καμωμένο ἀπὸ ἔβενο καὶ ταπιτσαρισμένο μὲ ὕφασμα ἰλαμὲ γκρὶ ἀρζὰν μὲ ἀνάμεσα ρὸζ πὰλ κλωστὲς, ταπέτο μονόχρωμο γκρὶ μὲ μπορντοῦρα ντεγκραντὲ γκρὶ-ρὸζ καὶ ἐπάνω στὰ μακρόστενα ἀπὸ ἔβενο καὶ κρύσταλλο τραπεζάκια θαυμάσια βάζα τοῦ "Λαλίκ„ σὲ σχῆμα κρίνου στολισμένα μὲ μαυρόμισχα ρὸζ φρὰνς, συνεπλήρωναν τὸν ὀνειρώδη αὐτὸν διάκοσμον.

Ἀλλὰ αὐτὲς οἱ τόσο πολυτελεῖς καὶ μελετημένες ἐπιπλώσεις δὲν εἶναι εὔκολες οὔτε προσιτὲς σὲ ὅλους καὶ μιὰ κακὴ ἀπομίμησις θὰ ἔχῃ τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Γι' αὐτό, ἴσως καὶ ἐπεκράτησε πάλι τὸ ἀγγλικὸ στὺλ ποῦ εἶναι τόσο ὡραῖο, ἔχει τόσο κασὲ καὶ πρὸ παντὸς εἶναι τόσο ἀναπαυτικό. Γιατὶ ἐκεῖνο ποὺ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παραβλέπομε, ὁποιοδήποτε ρυθμὸ καὶ ἂν ἀκολουθήσωμε, εἶναι ἡ ἄνεσις ποὺ πρέπει νὰ βρίσκομε στὸ σπίτι μας.

Ἂν ἡ γυναίκα θέλει νὰ μπορῇ νὰ εἶναι ὑπερήφανη γιὰ τὰ σαλόνια της ὁ ἄνδρας ὅμως ζητεῖ στὸ σπίτι τὸ ξεκούρασμα ἀπὸ τὸ θόρυβο, τὶς φροντίδες, τὴν κούρασι τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀπὸ τὸν τραχὺ καὶ ἀδιάκοπο ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Ἂν ἀγογγύστως ξοδεύει γιὰ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ φωλιὰ εἶναι γιὰ νὰ μπορῇ νὰ βρῇ σ' αὐτὴν, ὡς ἀντιστάθμισμα τὴν ἀνάπαυσι, τὴν γαλήνη καὶ τὴν ποίησι στὴν παρουσία τῆς γυναίκας...

Καὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖο δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τὸ ξεχνᾶμε. Ὁ μεγάλος ρόλος της στὴ ζωὴ εἶνε ν' ἀποτελῇ τὴν ποίησί της. Ἡ λεπτὴ αἰσθηματικότης της πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν θὰ βρῇ τόσο κατάλληλο ἔδαφος διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ σὲ κανένα περιβάλλον, ἡ γυναίκα δὲν αἰσθάνεται τὸν ἑαυτόν της τόσο ὁλοκληρωμένον, τόσο ἄνετον, ὅσο μέσα στὸ δικό της βασίλειο ποὺ μπορεῖ—ὅπως ὅλα τὰ βασίλεια— νὰ εἶναι τόσο πολὺ μικρὸ κάποτε...

Ὁ Παλαμᾶς σὲ ἕνα ποίημά του γιὰ τὴν γυναίκα δίνει σὲ δύο στίχους ὅλη τὴν εὐτυχία ποὺ αὐτὴ μόνο ξεύρει νὰ σκορπᾶ:

«Ὦ χέρι, τοῦ φτωχοῦ χαρὰ
καὶ τοῦ σπιτιοῦ καμάρι...»

Πόσες καὶ πόσες φορὲς δὲν τὸ ἐσκέφθηκα ὅταν σὲ συναναστροφὲς intimes ἢ ἴδια ἢ οἰκοδέσποινα ἐσερβίριζε μόνη της τοὺς προσκεκλημένους της μὲ τὴν χάρι αὐτὴ τὴν ἔμφυτη ἀλλὰ καὶ τὴν καλλιεργημένη ἀπὸ τὴν συνήθεια.

Δὲν ξεύρω τίποτε πειὸ ἀντιαισθη-

τικὸ ἀπὸ τὴν παρουσία τῶν φτωχῶν καὶ ἀδέξιων κοριτσιῶν ποὺ ὑπηρετοῦν καὶ ποὺ δὲν ἔτυχε νὰ μάθουν ἢ νὰ καλλιεργήσουν τούς λεπτοὺς τρόπους καὶ τὶς ἁπαλὲς κινήσεις, καὶ χωρὶς νὰ φταῖνε καθόλου γι' αὐτὸ ἀποτελοῦν μιὰ παραφωνία μέσα σ' ἕνα κομψὸ σαλόνι. Τὰ νέα ἔπιπλα ὅμως διευκολύνουν πολὺ τὴν κυρία στὸ νὰ μπορῇ μόνη της νὰ περιποιεῖται ὅταν δέχεται.

Τὰ συρτὰ τραπεζάκια τοῦ τσαγιοῦ περιέχουν ὅτι χρειάζεται γιὰ τὸ τσάϊ, καὶ τὸ «Μπάρ», τὸ νέο αὐτὸ ἐπιπλάκι ποὺ εἶναι τώρα ἀπαραίτητο σὲ ὅλα τὰ σπίτια, περιέχει ὅλη τὴν μικρὴ ἐκλεκτὴ «κάβα» καθὼς καὶ τὰ ποτήρια τοῦ λικὲρ, πορτὸ καὶ τοῦ κοκταίηλ, καὶ ἐπιτρέπει νὰ σερβίρετε τοὺς προσκεκλημένους σας χωρὶς τὴν βοήθεια κανενός... μπάρμαν.

Τὸ μοντέρνο κομφὸρ ἔχει τὸν τρόπον νὰ μᾶς ἀπαλλάξη ἀπὸ τὰ ἀδιάκριτα βλέμματα τῶν ὑπηρετῶν. Καὶ γενικὰ, δὲν καταλαβαίνω καθόλου αὐτὴ τὴν ἀνάγκη τῆς παρουσίας, μέσα σ' ἕνα σπίτι, τόσων καὶ τόσων ξένων ἀνθρώπων ποὺ χωρὶς νὰ εἶναι πάντα ἀπαραίτητοι ὑπάρχουν ὡς ἕνα δεῖγμα πλούτου καὶ ποὺ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ δυστυχία. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ νοιώσετε τὴν ἐντύπωσι, ὅτι μπαίνοντας μέσα στὸ σπίτι σας κόβετε κάθε ἐπαφὴ μὲ τὸν κόσμο, ὅταν βρίσκετε μέσα σ' αὐτὸ ἀνθρώπους ποὺ δὲν σᾶς ἀγαποῦν, γιατὶ ἡ διαφορὰ τῶν ὅρων τῆς ζωῆς τοὺς ἔχει σκληρύνει καὶ τοὺς κάνει δύσπιστους πρὸς ἐκείνους ποὺ, ἀναγκαστικὰ, τοὺς φέρονται ὡς πρὸς κατωτέρους.

Κι' ἔπειτα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ συναίσθημα αὐτὸ τῆς ξένης ἀτμόσφαιρας ποὺ δημιουργεῖ ἡ παρουσία τριῶν ἢ καὶ τεσσάρων ξένων μέσα στὸ σπίτι, εἶνε ἕνα ζήτημα κοινωνικοῦ τάκτ—μποροῦμε νὰ ποῦμε—νὰ ἀποφεύγῃ κανεὶς νὰ δίνη τὸ θέαμα τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἄνετης ζωῆς σὲ κείνους ποὺ ἡ ζωὴ ἔχει τόσο ἀδικήσει. Μιὰ πλούσια φωτιὰ, ἁρμονία στὰ χρώματα, ἁπλῆ καὶ ὡραία γραμμὴ στὰ ἔπιπλα λίγα καὶ διαλεχτὰ μπιμπελὸ καὶ προπαντὸς ἕνας λουλουδένιος διάκοσμος, ποὺ στὸν τόπο μας μᾶς παρέχεται τόσο ἄφθονος καὶ τόσο φθηνὸς, μποροῦν ν' ἀντικαταστήσουν θαυμάσια τὶς πλούσιες καὶ ἀκριβὲς ἐπιπλώσεις καὶ νὰ μᾶς δώσουν τὴ θαλπωρὴ ἐκείνη ποὺ μὲ τόση νοσταλγία οἱ Ἄγγλοι ἐκφράζουν μὲ τὶς τρεῖς αὐτὲς λέξεις.

"Home,
Sweet home !... "

«Σπίτι μου
ὦ ! γλυκό μου σπίτι...»

Μ. ΚΑΖΟΥ

Φρόνιμος ἄνθρωπος.

— Ἂν ἤσουν καλὸς φίλος, θὰ μ'ἐδάνιζες τὸ καλοκαῖρι τὸ ἀπαρτεμάν σου νὰ καθήσω, ἀφοῦ ἐσὺ θὰ πᾶς στὴ Χάλκη...

— Προτιμῶ νὰ σὲ πάρω μαζί μου : καὶ ἔτσι εἶμαι βέβαιος ποῦ θὰ ξαναεύρω τὸ σπίτι μου ὅταν θὰ ἐπιστρέψω.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΩΜΟΡΦΙΑΣ

Χωρὶς ἄλλο, ὁ τίτλος μας αὐτὸς θὰ παρακινήσῃ τὶς γυναῖκες νὰ διαβάσουν τὸ ἄρθρο μας μὲ πολὺ μεγαλύτερη προσοχὴ, παρὰ ἂν ἐπρόκειτο γιὰ κάποιον ἄλλο τίτλο.

Ὅλος ὁ θηλυκόκοσμος λαχταρᾶ —καὶ δικαιοῦται τὸ θεῖο δῶρο τοῦ κάλλους. Ποιὰ ἀπόγονος τῆς Εὔας δὲν ἐπιθυμεῖ ν'ἀχῇ ἕνα σῶμα μὲ συμμετρικὲς γραμμές, μὲ δέρμα λεῖο καὶ γυαλιστερὸ, μέση κομψὴ, χέρια καὶ πόδια κανονικὰ, πλαστικὰ, πρόσωπο ροδοκόκκινο, μὲ μιὰ λέξη τὴν ὠμορφιά ; Ὅταν λέμε ὅμως ὠμορφιὰ δὲν ἐννοοῦμε βέβαια τὴν τεχνικὴ, ἢ μᾶλλον τὴν ψεύτικη καλλονὴ, ποὺ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ προσωπίδα ποὺ κρύβει κάθε ἴχνος φυσικῆς ὡραιότητος. Ὄχι ! Ἐννοῦμε τὴν πραγματικὴ, τὴν ἰδεώδη ὠμορφιὰ τοῦ σώματος καὶ τοῦ προσώπου. Κι' ἐνῷ ἡ πρώτη, ἡ κάλπικη, ἀγοράζεται καὶ δὲν ἀξίζει τίποτε, ἡ δεύτερη, ἡ γνήσια ὠμορφιὰ, ἀποκτᾶται. Δὲν ἀπαιτεῖ δαπάνες παρὰ θέλησι καὶ προσπάθεια.

Προτοῦ ὅμως πᾶμε παρακάτω, κύριες μου, θέλω νὰ σᾶς πῶ, πῶς μάταια προχωρεῖτε στὸ διάβασμα τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ἂν περιμένετε νὰ σᾶς συστήσω ὡρισμένα καλλυντικὰ πού θὰ σᾶς ἐξησφάλιζαν τὴν πραγματοποίηση τοῦ μεγαλυτέρου σας γυναικείου πόθου. Ποιὰ λίγη, ποιὰ πολλὴ, ὅλες οἱ γυναῖκες ἔχουν κληρονομήσει κάποια ὠμορφιὰ, ἀλλὰ οἱ περισσότερες τὴν ἔχουν καταστρέψει μὲ διάφορα μέσα ποὺ τοὺς ἔχουν βλάψει καὶ τὴν ὑγεία τους ἐπίσης. Κι' ἂς ἔλθουμε στὴ σπουδαιότερη ἔννοια στὴ βάσι τῆς γυναικείας ὠμορφιᾶς,

— Ἡ φυσικὴ καλλονὴ εἶναι ζήτημα ὑγείας.

— Ζήτημα καθαροῦ αἵματος κι' ἐλαστικότητος τῶν κυττάρων. Χωρὶς ὑγεία εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατη ἡ ὠμορφιά. Καὶ τὰ δύο εἶναι ἀλληλένδετα. Φροντίζετε ν' ἀποκτήσετε τὴν ὑγεία σας ἂν θέλετε νὰ ἔχετε πραγματικὴ ὠμορφιὰ ποῦ δικαιοῦσθε. Πρέπει νὰ ξέρετε πῶς ἡ ρυτίδες, τὰ κομμένα μάτια, τὸ χλωμὸ χρῶμα τοῦ προσώπου καθὼς καὶ ἡ πτυχὲς ὀφείλοντσι περισσότερο στὴν δυσκοιλιότητα παρὰ σ' ὁποιαν ἄλλη αἰτία, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι νευρικὴ ὑπερδιέγερσι, ὑπερκόπωσις, στενοχωρία κ.τ.λ. Τὸ πρῶτο, λοιπὸν, πρᾶγμα ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ εἶναι —πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνεται σὲ κάθε ἐπανόρθωσι ὁποιασδήποτε φύσεως — ἡ ἀπομάκρυνσι τῆς αἰτίας. Καὶ, μετὰ, προχωροῦμε στὴ θεραπεία τοῦ κακοῦ.

Τὰ μέσα γιὰ τὴν ἀποκατάστασι τῆς ὑγείας καὶ τὴν ἐπανάκτησι τῆς ὠμορφιᾶς τά χωρίζουμε σὲ δυὸ κατηγορίες : Στὴ φυσιολογὴ ἐνέργεια καὶ τὴ σωματικὴ ἐξάσκησι. Στὴν πρώτη περιλαμβάνεται τὸ ζήτημα τῆς δίαιτας, τοῦ καθαροῦ ἀέρος, τῆς ἀρκετῆς ἀνάπαυσης καὶ τοῦ

ὕπνου. Στὴ δεύτερη κατηγορία ἀνήκει ἡ γυμναστικὴ ἐξάσκησι καὶ τὸ μασσάζ.

Ἡ δίαιτα ποῦ ἀποκαθιστᾶ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία ὅλων τῶν φυσιολογικῶν ὀργάνων καὶ ποὺ παράγει αἷμα ἀλκαλικὸ καὶ κόκκινο ἔχει βάσι τὰ φροῦτα καὶ τὰ χόρτα, τὰ ὁποῖα ὅταν τρώγωνται μὲ ὡρισμένους συνδυασμοὺς θεραπεύουν καὶ τὴν δυσκοιλιότητα. Ἀποφεύγετε ὅσο μπορεῖτε τὰ κρέατα καὶ τὰ ζυμαρικά.

Αὐτὰ μολύνουν τὸ αἷμα μὲ ὀξέα. Περισσότερο δὲ ἀπὸ κάθε τι ἡ ζάχαρη κηλιδώνει τὴν ὠμορφιά. Ἡ ντομάτα εἶναι μοναδικὴ γιὰ τὸ καθάρισμα τοῦ αἵματος. Τὸ καρρότο εἰδικὸ γιὰ κόκκινο αἷμα. Ἡ δὲ λεμονάδα χωρὶς ζάχαρι πολὺ καλὴ γιὰ τὴν ἀπόρριψι τῶν ἁλάτων καὶ τὴν ἐξάλειψι τοῦ περιττοῦ πάχους. Ὅσες περνοῦν μιὰ μέρα τὴν ἑβδομάδα μόνο μὲ χυμὸ φρούτων ἀμείβονται μ' εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Γενικῶς ὅλα τὰ φροῦτα ἐπειδὴ ὑπερισχύουν σὲ ἀλκαλικὰ στοιχεῖα ἐπανορθώνουν τὴν ὑγεία ποὺ εἶνε ἡ βάσι τῆς ὠμορφιᾶς ὅπως εἴπαμε. Ἡ καθημερινὴ γυμναστική, ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ πάντα τὸ πρωὶ μὲ ἄδειο στομάχι, εἶναι ἀπαραίτητη. Αἱ κινήσεις νὰ γίνωνται ἔξω ἢ ὅταν αὐτὸ εἶναι δύσκολο, μπροστὰ στὰ ὀρθάνοιχτα παράθυρα παίρνοντας συγχρόνως συχνὲς βαθειὲς εἰσπνοές. Τὸ μασὰζ εἶνε ἀναγκαῖο τόσο γιὰ τὸ χάσιμο τοῦ περίσσιου πάχους ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ στιλπνοῦ κι' ἐλαστικοῦ δέρματος. Τὸ μασὰζ καὶ ἡ γυμναστικὴ εἶναι τὰ μόνα μέσα γιὰ τὴν ἀπόκτησι καὶ διατήρησι τῆς συμμετρίας τοῦ κορμιοῦ. Γι' αὐτὸ κι' ὅλοι οἱ ἀστέρες τοῦ κινηματογράφου καὶ τῆς σκηνῆς ἔχουν σὰν ἀπαραίτητη καθημερινὴ τακτικὴ τὸ μασὰζ καὶ τὴν γυμναστική. Τὸ τοπικὸ μασὰζ τοῦ προσώπου, μεταχειριζόμενοι χυμὸ διαφόρων φρούτων ποὺ εἶναι ἡ βάσι ὅλων τῶν καλλυντικῶν, γιὰ τὴν διατήρησι τῶν ὁποίων προσθέτουν οἱ βιομήχανοι διάφορα ἐπιβλαβῆ ὀξέα πρέπει νὰ γίνεται ἀπαλὰ μὲ τὸν ἀντίχειρα, τὸν δείκτη καὶ τὸν μεσαῖο δάκτυλο πάντοτε ἀντίθετα τῶν σχισμῶν τῶν ρυτίδων. Ποτὲ μὴ μαλάζετε τὸ πρόσωπο πρὸς τὰ κάτω ἂν θέλετε νὰ ξαναγεμίσουν γρήγορα τὰ κοιλωμένα μάγουλά σας μιὰ ζεστὴ κομπρέσα μὲ μιὰ χνουδάτη πετσέτα. Στὸ ἀρκετὰ ζεστὸ νερὸ στίψετε λίγες σταγόνες λεμονιοῦ. Ἀφῆστε τὴ ζεστὴ μουσκεμμένη πετσέτα πάνω σ' ὅλο τὸ πρόσωπο λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας, γιατὶ αὐτὸ ἀνοίγει τοὺς πόρους καὶ προετοιμάζει τὸ δέρμα γιὰ τὸ μασάζ ποὺ θὰ γίνῃ ἀφοῦ στεγνώσῃ καλὰ τὸ πρόσωπο.

Ὁ ἀφελὴς γυναικόκοσμος δίνοντας πίστι στὶς πομπώδεις διαφημίσεις ποικιλωνύμων «ἐλιξηρίων τῆς ὡραιότητος», σπεύδει πάντα να ἐφοδιαζεται μὲ αὐτὰ καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόζῃ σύμφωνα μὲ τὶς ἔντυπες ὁδηγίες των, ἀβασάνιστα καὶ χωρὶς νὰ φροντίζῃ προηγουμένως νὰ ἐξελέγχῃ καὶ νὰ πείθεται γιὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα καὶ τὴν χρησιμότητα τους. Τί συμβαίνει τότε; Ἀπλούστατα, ἀλλὰ δυστυχῶς πλέον, ἡ διαπίστωσις γίνεται κατόπιν ἑορτῆς.

Ὅλα αὐτά τά διαφημιζόμενα «ἐλιξητήρια τῆς ὡραιότητος» ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι ὄχι μονάχα δὲν ἔχουν εὐεργητικὴ ἐπίδρασι στὸ δέρμα, ἀλλά δημιουργοῦν ὡς ἐκ περισσοῦ καὶ συνέπειες δυσάρεστες τὶς περισσότερες φορὲς, συνέπειες ποὺ ἐπιδροῦν γενικά ἐπιβλαβῶς στὴν καλὴ καὶ κανονικὴ λειτουργία τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἕνας ἄλλος ἐπίσης κακὸς συντελεστὴς στὴν ὑγεία εἶναι ὁ κορσές. Δένοντας τὸ σῶμα σφιχτὰ γιὰ γιὰ νὰ κρύψετε τὰ περιπλέον πάχη ὄχι μόνο τὴν ὑγεία σας καταστρέφετε, γιατὶ ὅταν τὰ ὄργανα τῆς κοιλιακῆς χώρας εἶναι πιεσμένα, δὲν λειτουργοῦν κανονικὰ ἀλλὰ καὶ μεγαλώνει τὸ κακὸ ποὺ προσπαθεῖτε ν' ἀποφεύγετε δηλ. αὐξάνεται περισσότερο τὸ πάχος. Πολλὲς ἔχουν ἀποκτήσει ἀνεπιθύμητα πάχη ἀπὸ τὴν αἰτία τοῦ ἴδιου τοῦ κορσὲ ποὺ μὲ τὸ σφίξιμο κάμει κι' ἐπηρεάζεται ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος, χαλαρώνουν οἱ μῦς κι' ἐξασθενεῖ ἡ μέση. Κάτω λοιπὸν ὁ κορσὲς κι' ἐπιδοθῆτε στὴ γυμναστικὴ καὶ στὸ μασσάζ. Τὸ μασσὰζ ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν ἐλάττωσι τοῦ πάχους ποὺ βρίσκετε στὴν ὀσφϊακὴν χώραν καὶ τοὺς γοφοὺς πρέπει νὰ εἶναι σκληρὸ χωρὶς νὰ δυσανασχετίσετε καὶ μάλιστα στὴν ἀρχὴ ὡσότου ἐξοικειωθῆτε μ' αὐτὸ καί μαλακώσουν τὰ σκληρὰ πάχη.

Μά κι' ἂν πονέσετε καὶ λίγο "τ' εἶνε ὁ πόνος μπρὸς στά κάλλη„ ;

ΗΛΙΑΣ ΠΕΤΡΟΥ

Η ΕΛΗΑ

Οὔτ' ἕνα φύλλο ! Πέσανε καὶ σκόρπισαν. Σπασμένα
κλωνάρια ὁλόγυρά μου
Καὶ μέσα στά συντρίμματα αὐτὰ — γειά σου, χαρά σου ἐσένα
ἀκόμ' ἀνθεῖς, ἐλιά μου

Ἄ ! Πῶς ὁ ἀγέρας ὁ τρελλὸς ἀπάνου του χυμάει
καὶ πῶς χτυπιοῦνται! Μόνο
μονάχα ἐσὺ, παράμερα, στοῦ Κηφισσοῦ τὸπλάϊ
γιορτάζεις μεσ'στὸν πόνο.

Ἂς τα κι' ἂς κλαῖν στὴν παγωνὰ τὴν ἄγρια, καὶ ἂς βογγοῦν
στῆς μπόρας τὴ μαυρίλα.
Ἐγὼ κοντά σου στέκομαι ν' ἀκούσω νὰ μοῦ ποῦνε
τ' ἀμάραντά σου φύλλα,

ν' ἀκούσω νὰ μοῦ ποῦν σιγὰ καὶ πρόσχαρά τους χεῖλη
πῶς εἶναι μεσ' τὰ χιόνια
εἶνε ψυχὲς μέσ' τὸ βοριᾶ, κι' ὅμως τὸ φῶς τοῦ Ἀπρίλη
γύρω τοὺς φέγγει αἰώνια...

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Σ' ΑΓΑΠΩ

Σ' ἀγαπῶ, δὲν μπορῶ
τίποτ' ἄλλο νὰ πῶ,
πιὸ βαθὺ, πιὸ ἁπλὸ
πιὸ μεγάλο!

Μπρὸς στὰ πόδια σου
μὲ λαχτάρα σκορπῶ
τὸν πολύφυλλο ἀνθὸ
τῆς ζωῆς μου!

Ὦ! μελίσσι μου, πιές
ἀπ' αὐτὸν τὶς γλυκὲς
τὶς ἁγνὲς εὐωδιὲς
τῆς ψυχῆς μου!

Τὰ δυὸ χέρια μου, νά!
στὰ προσφέρω δετὰ
γιὰ νὰ γύρῃς γλυκὰ
τὸ κεφάλι.

Σ' ἀγαπῶ, δὲν μπορῶ
τίποτ' ἄλλο νὰ πῶ
πιὸ βαθὺ, πιὸ ἁπλὸ
πιὸ μεγάλο!

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

ΟΧΙ ΜΕ ΠΛΟΙΟ

Ὄχι μὲ πλοῖο, καράβι θέλω
μέσ' στὸ βαθύ σου κόλπο νὰ πετάξω,
στὸ λιμανάκι σου ἥσυχα ν'ἀράξω,
φιλήματα πολλὴ ὥρα νὰ σοῦ στέλλω,

μικρούλα πόλη, λευκὴ χαρά μου.
Κι' ὁπόταν ἡ καρδιά μου πιὰ ἀλα-
(φρώσει
ἡ αὔρα σου τὰ πανιά μου νὰ φτερώσῃ
τὰ σκλαβωμένα ἀδύναμα φτερά μου,

νὰ φύγω πάλι χωρὶς ἐμπόδιο.
Νάμαι ἀλαφριὰ στὸν ἀναλογισμό σου
Κι' ὅλα μαζί, μαζὶ κι' ὁ χωρισμός σας
γλυκύτατο νὰ μοῦ εἶναι κατευόδιο.

ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ

ΥΜΑΙΝΑΙΟΣ

Ἔξω ἀπ' τὰ χρόνια κι' ἔξω ἀπὸ τοὺς
[τόπους
στῶν τύπων τῶν πλατωνικῶν τὴν πο-
[λιτεία θὰ πᾶμε
μὲ τ' ἀγεροπλάνο τοῦ πόθου ἀπάνου
[ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους
στοὺς κόλπους τῶν Μητέρων νύφη ἐσὺ
[κι' ἐγὼ νυμφίος θὲ νἄμαι.

Ἕνας βωμὸς μᾶς περιμένει ἐκεῖ
νὰ γονατίσωμε καὶ νὰ στεφανωθοῦμε
θὰ μᾶς ἀλλάξῃ τὰ στεφάνια ἡ ποίηση
[κι' ἡ μουσικὴ
σ' ἑνὸς ὁμεναίου φτερὰ τὰ ὁλόλευκα
[θὰ κοιμηθοῦμε.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΝΑ ΣΟΥ ΔΑΚΡΙ

Τῆς ἄπαθης, τῆς ἄκαρδης
φορεῖς τὴν προσωπίδα
μὰ ἐγὼ γιά κάτι ποὺ ἄκουσες
δάκρυ στὰ μάτια εἶδα.

Ἦταν ὡραῖο τὸ δάκρυ σου
γιατὶ τὸ κρύβεις τάχα;
Θαρρεῖς ἄξιο στολίδι σου
τὸ γέλιο εἶναι μονάχα;

Ἦταν ὡραῖο τὸ ἄδολο
καὶ πάναγνό σου δάκρυ,
ποὺ μιὰ στιγμὴ διαμάντωσε
τῶν δυὸ ματιῶν τὴν ἄκρη.

Ἦταν τῶν πόνων ἁγίασμα
σταλμένο ἀπὸ τὴν ψυχή σου
κι' ἀνέβηκε σὰν ἄφωνη
στὰ μάτια προσευχή σου.

Τῶν Σεραφεὶμ τὰ δάκτυλα
πῆραν τὸ δάκρυ ἐκεῖνο.
Στῆς γῆς τὸ χῶμα ἂν ἔπεφτε
θὰ φύτρωνε ἕνα κρῖνο.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ
Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΛΑΜΨΗ ΚΑΘΑΡΙΑ

Λάμψη καθάρια μέσα μου σκηνώνει καὶ φωτίζει
καὶ βλέπω ἀγάλια τὴ ζωὴ μπροστά μου νὰ ὀργιάζει
μὰ νά ἡδονίζουμαι μισῶ, τὸ πάθος δὲν μ' ἀγγίζει
κι' ὁ νοῦς μου ἐρώτων συλλογὲς – ἀλλοίμονο! – δὲν βάζει.

Ἡ μέρες μου γιὰ μένα ζοῦν τὴ νύχτα μόνο, ἀλήθεια,
κι' ἂν σ' ἐφιάλτη ἡ Μοῖρα μου τὸν ὕπνο μεταβάλλει
κι' ἡ ἀγωνία κι' ὁ βραχνᾶς μοῦ τυραννοῦν τὰ στήθεια
τότε κι' ἡ μέρες ἡ παληὲς κοντά μου ἔρχουνται πάλι.

Μέρες παληὲς, χαρμόσυνες κι' ἂν φαίνεστε πῶς εἶστε,
ὅμως ἐμὲ, σκότη πυκνά, μπρὸς, σᾶς νὰ μὲ λικνίστε
ἀφοῦ κι' αὐτὴ ἡ φωνοῦλα μου νὰ σκιάζουμαι μὲ κάνει
μέσ' στὴ σιωπὴ, σὰν ἀντηχεῖ τριγύρω συριχτά.
Ἀμφιβολία! Σύγκορμο μὲ ζώνεις δυνατά:
ἄραγε μένω στὴ ζωὴ, κοιμᾶμαι, ἔχω πεθάνει;

Paul Valery

ΤΟ ΜΕΘΥΟ

Κάτω στὴν ἄκρη τοῦ γιαλιοῦ χωριατοπούλες πλέναν,
Πλέναν τὰ ροῦχα κι' ἄπλωναν καὶ μὲ τὸν ἄμμο ἐπαίζαν
Φύσηξε ἕνας κακὸς Θρακιᾶς, φύσηξε τραμουντάνα,
Καὶ κἄποτ' ἀνασήκωσε τὸ γυροφούστανό της
Κ' ἐφάνη τ' ἄσπρο πόδι της κατάσαρκο ὡς τὸ γόνα,
Κι' ἔλαμψε ὁλόγυρα ὁ γιαλὸς κι' ἔλαμψε ὁ κόσμος ὅλος.
Ὁ νιὸς ψαρᾶς ποὺ διάβανε στὴν ἄκρη ἀπὸ τὴν λίμνη
Βλέποντας γόνατο λαμπρὸ, ζωγραφισμένο πόδι
Μεθάει χωρὶς νὰ πιῇ κρασὶ κι' ἀπὸ τὸν νοῦν του βγαίνει
Τὸ λέει ὁ πετροκότσυφας 'ς τὸ δροσερὸ τ' αὐλάκι
Τὸ λὲν 'ς τὰ πλάτια ἡ πέρδικας, 'ς τὴν ποταμιὰ τ' ἀηδόνια,
Τὸ λὲν 'ς τ' ἀμπέλια ἡ λυγεραῖς, τὸ λὲν μὲ χίλια γέλοια,
Τὸ λέει κ' ἡ Γκιώλφω ἡ ὄμορφη, τὸ λέει μὲ τὸ τραγοῦδι:
— Ἀμπέλι μου πλατύφυλλο καὶ καλοκλαδεμμένο
Δέσε σταφύλια κόκκινα, νὰ μπῶ νὰ σὲ τρυγήσω,
Νὰ κάμω ἀθάνατο κρασὶ, μοσχοβολιὰ γιομᾶτο.
Μέσ' 'ς τὰ κατώγεια τὰ βαθειὰ σαν μόσχο νά τὸ κρύψω
Νὰ τὸ φυλάξω ὁλόκεραις χρονιαῖς, ἀκέρηους μῆνες,
Ὡς ποὺ ν' ἀρθῇ μίαν ἄνοιξι, ν' ἀρθῇ ἕνα καλοκαίρι,
Νὰ γύρῃ ἀπὸ τὴ μακρυνὴ τὴν ξενητειὰ ὁ καλός μου.
Νὰ κατεβῶ μεσ' 'ς τὴν αὐλὴ, νὰ πιάκω τ' ἄλογό του,
Νά τὸν φιλήσω ἀγκαλιαστὰ 'ς τὰ μάτια καὶ 'ς τὸ στόμα
Νὰ τὸν κεράσω, ἀμπέλι μου, τ' ἀθάνατο κρασί σου,
Τῆς ξενητειᾶς τὰ βάσανα νὰ πάν', νὰ τὰ ξεχάσῃ.

Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΤΟ ΔΕΙΛΙΝΟ ΣΙΜΩΝΕΙ...

Τὸ δειλινὸ σιμώνει ...
Τὸ νοιώθω ἀργὰ, θολά.
Γέρνει ἡ ψυχή μου μόνη
μέσ' στ' ὄνειρα ἁπαλά.

Πυκνὰ τὰ πεῦκα γύρα
μουδιάζουν στ' ἄδυλο φῶς
κ' ἡ νυχτερίδα μοῖρα
φτεροκοπᾶ. Κρυφός.

Βαθειὰ μὲ σέρνει πόθος
καὶ ζῆλος μυστικός.
(Τὸ ξέρω πόσο νόθος
ὁ βίος καὶ τραγικός).

Γλυκειὰ μὲ σφίγγει δίψα
γιὰ μόνο θησαυρὸ,
μέσ' στῆς ζωῆς τὴ λείψα
λίγη χαρὰ νὰ βρῶ.

Χαρὰ, ποὺ νὰ τυλίγη
τὸν πόνο μὲ ρυθμὸ,
κι' ὅσο κι' ἂν εἶναι λίγη
νὰ φτάνῃ στὸ βαθμό.

Ἔτσι ποὺ νὰ θωροῦμαι
τὸν κόσμο τὸ μικρὸ
μὲ ὅσο ἀγαθὸ μποροῦμε
χαμόγελο πικρό.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

Σὰν μέσα ἀπ' ἄδυλο ποτιστῆρι
κάτω ἀπ' τὸ δέντρο ποὺ ἔχω γείρει
Τῶν ἀρωμάτων ρέει τὸ σμάρι!
φλισκοῦνι, ριγανη, θυμάρι!

Ὅτι ἔχει ὁ Θεὸς ξέγνοιαστο πλά-
(σει
γύρω ἀπ' τὸ δάσος ἔχει κουρνιάσει,
πουλιὰ στὰ δένδρα, ἀρνιὰ στὲς στά-
(νες
καὶ στὰ τσαντήρια οἱ ἀτσιγγάνες,

Θροοῦν τὰ πεῦκα, ἀχοῦν οἱ γρύλλοι
ξυπνοῦν στὴν μνήμη μου ὅλοι οἱ
(θρῦλοι.

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΡΑΒΙ ΦΕΥΓΕΙ...

Ἕνα μεγάλο τετρακάταρτο καράβι
ἀφήνει ἀγάλια τὸ λιμάνι πρὸς τὸ
(βράδυ.

Ἀνηνεμία τῶν νερῶν, καθὼς μὴ σχί-
(ζει,
μ' ἀντιφεγγίσματα λευκῶν πανιῶν γε-
(μίζει.

Εἶν' ἕνα ξενικὸ καράβι· στὰ πλευρά
(του
μὲ κόπο συλλαβίζει ὁ κόσμος τ'ὄ-
(νομά του.

Ἀπὸ ποιὰ μακρυνὰ νὰ ἤρθε μέρη
καὶ τὸ ποῦ πάει κανένας δὲν τὸ ξέρω.

Οὔτ ἕνα ἄσπρο μαντῆλι δὲν τὸ χαιρε-
(τάει
καθὼς ἀπ' τ' ἀκρολίμανο σιγὰ περ-
(νάει.

Μόνο οἱ γυναῖκες τὸ κυττᾶν ἀπ' τὰ
(μπαλκόνια
σὰ ν' ἀπολησμονήθηκαν ἐκεῖ ἀπὸ
(χρόνια

Ὡς τόσο ἀφήνοντας γιὰ πάντα τὸ λι-
(μάνι
ἕνα τεράστιο ψυχρὸ ἔχει κάνει ..

Καὶ τώρα ποὺ στὸ πέλαο ἀρμενίζει
κι' ὁ δειλινὸς ὁ ἥλιος τὸ φωτίζει,
λάμπουν ἀπὸ χρυσάφι τὰ κατάρτια
πορφύρες ἀνεμίζουνται στὰ ξάρτια,
οἱ ἄνθρωποι ποὺ κυττᾶν στὴν πα-
(ραλία
νιώθουν πιὸ ἄδεια, πιὸ στενὴ τὴν πο-
(λιτεία

καὶ πιὸ γυμνὴ ὁ καθένας τὴ ζωή του
—σὰν κάτι νὰ τοὺς ἔφυγε μαζί του...

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

ΠΟΘΟΣ

Ἄ, πῶς μὲ σέρνει ἡ δύναμη
γλυκειᾶς ἀπαντοχῆς
στὰ μακρυνά σου ξέφωτα
βουνίσιο ἐλατοχώρι...
Ποθοῦσα ν'ἄχω μιὰ σταλιὰ
τῆς ὀργισμένης σου βροχῆς
ποὺ τὴ διψοῦνε ἀχόρταγα
καὶ τοῦ κορμιοῦ μου οἱ πόροι.

Κ' ἤθελα ν'ἄχω ἀδάμαστη καρδιὰ,
σὰν τὴν καρδιὰ
τοῦ γιγαντένιου βράχου σου
ποὺ τὴ χτυποῦν οἱ αἰῶνες
κ' ἐλπιδοφόρα νάμαι αὐγὴ
στοῦ σκλάβου κόσμου τὴ βραδυὰ
γιὰ τὶς λιγόπιστες ψυχὲς
ποὺ δέρνουν οἱ χειμῶνες.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΚΟΝΤΑ ΣΟΥ

Κοντά σου δὲν ἀχοῦν ἄγρια οἱ ἀνέμοι
Κοντά σου εἶναι ἡ γαλήνη καὶ τὸ φῶς.
Στοῦ νοῦ μας τὴ χρυσόβεργη ἀνέμη
ὁ ρόδινος τυλιέται στοχασμός.

Κοντὰ σου ἡ σιγαλιὰ σὲ γέλιο μοιάζει
ποὺ ἀντιφεγγίζουν μάτια τρυφερὰ
κι' ἂν κάποτε μιλᾶμε, ἀναφτεριάζει,
πλάϊ μας κάπου ἡ ἄνεργη χαρά.
Κοντά σου ἡ θλίψη ἀνθίζει σὰ λου-
(λοῦδι
κι' ἀνύποπτα περνᾶ μέσ' στὴ ζωή
Κοντά σου ὅλο γλυκὰ κι' ὅλα σὰ
(χνοῦδι
σὰ χάδι, σὰ δροσούλα, σὰν πνοή.

ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εἰς ἔντιμον ἀδελφὸν

Πέντε διέπραξε κλοπάς ! Ἀλλὰ,
(γιὰ τὴν τιμή του
Νομίζης, ἔσφαξε προχτὲς τὴν δύ-
(στυχη ἀδελφή του! ..

Εἰς χαρτοπαίκτην

Γιὰ δέτε ! Καὶ τὸ μνῆμα του,
(πῶς μοιάζει 'σὰν τραπέζι !
Τὴν νύχτα, 'σὰν βρυκόλακας,
(σηκώνεται καὶ...παίζει.

Σὲ ἠθικολόγο

Τῆς ἠθικῆς διδάσκεις καὶ γρά-
(φεις εὐαγγέλια.
Μὰ ἐκεῖνοι ποὺ σὲ ξέρουν, ξε-
(ρίνουνται... ἀπ' τὰ γέλοια.

Εἰς γλωσσοὺν

Χτὲς εἶδα τὴν εἰκόνα σου, τόσο
(ἔξαφνα μπροστά μου,
Καὶ τόσο σεβμοιαζε, ποὺ εὐθὺς
(ἐβούλωσα .. ταὐτιά μου.

Εἰς μαλλιαρὸν

Γράφεις πολλὰ μ' ἀχτένιστα καὶ
(δίχως ὕφος κ' ἔννοια
Ἔχεις καὶ γένεια καὶ μαλιά.
Λείπουν μυαλὰ καὶ χτένια!...

Εἰς τραγοῦδι

Ὦ, θεῖο τραγοῦδι, μόνο ἐσὺ στὴ
γῆ δὲ θ' ἀποθάνῃς,
Κ' ἕναν ἀλήτη κανατᾶν ἀθάνατο
(τὸν κάνεις !

ΣΤΙΧΟΙ

Κλεῖσε βαθειὰ μέσ' στὴν καρδιὰ τὰ λόγια ποῦ σοῦ εἶπα.
πάρε στὸ χέρι βούνευρο ἀγκαθερὸ καὶ χτύπα,
καὶ δεῖξε πῶς τοῦ ποιητῆ δὲν εἶνε τὰ τραγούδια
παιγνίδια γιὰ τὰ γύναια καὶ γιὰ τὰ μαθητούδια!
Τὲς ὄμορφες μὲ ἀνθόνερον ἡ μοῦσα σου ἂς ποτίζῃ,
στὸν δίκαιον καὶ στὸν ἀγαθὸν ἐμπρὸς ἂς γονατίζῃ,
καὶ τὴν κακία, πανάσχημην, ἀλύπητ' ἂς πληγώνῃ.
Ἂς εἶνε σὰν παρθενικὴ καὶ σὰν σκληρὴ Ἀντιγόνη,
ποὺ δὲ λυγάει τὴ γνώμη της μήτε τοῦ τάφου ὁ τρόμος,
φτάνει νὰ λάμψῃ ἡ ἀγάπη της καὶ νὰ νικήσῃ ὁ Νόμος!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΕΡΙΠΩΣΙΣ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ

Ἀφ' ὅτου ἔπηξε τὴν συζυγικήν του φωλεάν, δὲν τὸν ἔβλεπαν νὰ συχνάζῃ εἰς τὰ κέντρα. Καὶ βέβαια ὅταν κανεὶς εὑρίσκῃ τὸ θέλγητρον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς μέσα εἰς τὸ σπίτι του, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ περιπλανᾶται εἰς τὴν τύρβην τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ ἰδιόρρυθμος φίλος μου ἦτον ἀπὸ τοὺς ὀλίγους τυχηροὺς, ποῦ ἔχουν κερδίσει τὸν πρῶτον ἀριθμὸν εἰς τὸ λαχεῖον τοῦ γάμου. Προχθὲς ὅμως τὸν συνήντησα κάπως συνωφρυωμένον καὶ ἀνήσυχον.

— Τί τρέχει ; τὸν ἠρώτησα. Χωρὶς ἄλλο θὰ ἔχῃς ἄρρωστη τὴ Νίτσα...

— Ὄχι, εὐτυχῶς. Ἀλλά.. χωρίζουμε πολὺ γρήγορα.

— Ἀστειεύεσαι ! Σὺ δὲν μοῦ ἔλεγες πάντοτε πῶς εἶναι ἕνας ἄγγελος ;

— Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε.

— Τότε καμμία ἀπιστία ἐκ μέρους σου δέβαια...

— Διόλου. Τὴν ἀγαπῶ πάντοτε.

— Μὰ λοιπόν ; λόγοι προικὸς ἴσως ;

— Μὴν βλασφημεῖς. Μὲ τὴν Νίτσαν ἔπλεξα εἰδύλλιον καὶ ὄχι φάρσαν. Ξεύρεις καλὰ πῶς δὲν ἔκαμα ἀγοροπωλησίαν.

— Δὲν ὑποθέτω ὅμως νὰ ἔκαμες καὶ γάμον νεωτεριστικὸν, δηλαδὴ γάμον ὑπὸ δοκιμὴν καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ...

— Ἄφησε τ' ἀστεῖα. Ὁμιλῶ σοβαρῶς. Ἀλλὰ διά νὰ μὲ καταλάβῃς, πρέπει νὰ ξεσκονίσῃς μερικὲς σκουριασμένες ἰδέες περὶ γάμου Πές μου, μὲ τὰ σωστά σου πιστεύεις καὶ, πῶς μία γυναίκα, ἀρκεῖ νὰ εἶναι νόστιμη, γνωστικὴ, ἔξυπνη, ὀλιγόλογη, νοικοκυρὰ, μορφωμένη, πιστὴ, μὲ προῖκα, μὲ κεφάλαια συγγενικά, διὰ νὰ εἶνε καὶ καλὴ σύζυγος ;

— Κύριε ἐλέησον ! Χρειάζονται καὶ ἄλλα ἀκόμη, διὰ νὰ εἶναι ὁ ἰδεώδης τύπος τῆς συζύγου ;

— Μάλιστα ! Χρειάζεται τὸ σπουδαιότερον ! Νὰ εἶνε καὶ λιγάκι κοκκέτα. Αὐτὸ εἶνε τὸ πρῶτον καθῆκον τῆς γυναικός !

— Τὸν ἐκύτταξα καλὰ, μήπως ἔπαθε διασάλευσιν φρενῶν.

— Μὰ ὑπάρχουν γυναῖκες ἀράγε εἰς αὐτὸν τὸν μάταιον κόσμον, ποῦ δὲν ἐπιτηδεύονται τὴν ὡραίαν αὐτὴν τέχνην τοῦ ἀρέσκειν ;

— Καμμία. Κάθε γυναίκα εἶνε φιλάρεσκος ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι της. Ἀλλὰ δὲν σοῦ ὁμιλῶ διὰ τὴν ἐξ ὑπολογισμοῦ φιλαρέσκειαν, ἡ ὁποία συνήθως δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ψυχὴν, μὲ τὴν καρδιὰ, μὲ τὸ αἴσθημα τοῦ ὡραίου καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας. Ἐννοῶ νὰ εἶνε κοκκέτα καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνδρός της πρὸ πάντων. Γιατί, σὲ παρακαλῶ, ἡ ἔμψυχος ἐκείνη καλοβαλμένη κούκλα τοῦ «Ντορὲ» νὰ αὐτογελοιογραφῆται εἰς πανούκλαν μέσα εἰς τὸ σπίτι, ὅπως λέει καὶ τὸ λαϊκὸν λόγιον ; Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀντιαισθητικὸν μόνον. Δὲν πειράζει μόνον τὰ νεῦρα. Πληγώνει καὶ τὸν ἐγωϊσμὸν τῶν οἰκείων. Καταντᾷ δὲ καὶ ἕνα εἶδος περιφρονήσεως διὰ τὸν ἄνδρα. Τὸ πιστεύεις ; Πολλὲς φορὲς δὲν τὴν ἀναγνωρίζω τὴν Νίτσαν μέσα εἰς τὸ σπίτι, καὶ τὴν ξαναβρίσκω μόνον ὅταν βγαίνομεν ἔξω. Συλλογίζομαι ἐνίοτε ποία Νίτσα ἀπὸ τὰς δύο εἶναι ἡ δική μου : ἡ Νίτσα τοῦ σπιτιοῦ ἢ ἡ Νίτσα τοῦ περιπάτου; Ξέρεις τὸ χαριτωμένον ἐκεῖνο κτένισμά της, ποῦ τῆς κάμνει ἐκφραστικὸ τὸ κεφαλάκι σὰν Ταναγραίας κόρης. Αἴ, λοιπόν, φίλε μου ! Μὲ τὰ μαλλιὰ ξέπλεκα, ἀσυνάρτητα, τυλιγμένα σὲ μποῦκλες ἀπὸ χαρτιὰ καὶ φουρκέττες, μεταβάλλεται εἰς καρικατούραν. Χωμένη δὲ διαρκῶς μέσα εἰς κυματισμοὺς μιᾶς ἠλιθίας μπλούζας χάνει ὅλην τὴν χάριν καὶ τὴν πλαστικότητα τῆς γραμμῆς...

— Ὥστε λοιπὸν — τὸν διέκοψα γελῶν — τὸ διαζύγιον διὰ σὲ καταντᾷ ζήτημα γραμμῆς ;

— Μάλιστα ! μοῦ ἀπήντησεν ἐξαπτόμενος ὁλονέν. Σοῦ φαίνεται παράξενον ; Οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἐλεινὰ θύματα τῆς γραμμῆς. Ὅπως εἴμεθα καὶ τῶν λέξεων θύματα ἄθλια! Ἡ γραμμὴ παίζει τὸν πρῶτον ρόλον εἰς τὸν κόσμον. Μία γραμμὴ πολλάκις ξεχωρίζει τὴν συμπάθειαν ἀπὸ τὴν ἀποστροφήν. Ἀπὸ τὰς πρώτες ἡμέρες τῶν γάμων μας τῆς τὸ ἔδωσα νὰ τὸ ἐννοήσῃ «Νίτσα, τῆς εἶπα, θέλω νὰ σὲ βλέπω πάντα συγυρισμένη μέσα στὸ σπίτι. Ὅπως ξεχνᾷς τὸν ἑαυτόν σου, ἔτσι ἀτημέλητον, μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶσαι σὺ ἡ Νίτσα, πῶς εἶσαι κάποια ἄλλη, ξένη, ἄγνωστη, καὶ ὄχι συμπαθητικὴ Νίτσα ποὺ πρωτογνώρισα κ' ἐχάραξα τὸ φωτεινόν της εἴδωλον εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ψυχῆς μου. Στὸ χέρι σου εἶναι νὰ μὲ λικνίζῃς πάντοτε εἰς τὴν ὡραίαν ἐκείνην *ἰλουζιόν*. Μὴ μὲ ἀφυπνίζῃς ἔτσι ἀπότομα κάθε φοράν. Θαρρῶ τότε πῶς κάτι ραγίζει, κάτι σβύνει μέσα μου. Κάμε το, ἂν ὄχι ὡς θυσίαν γιὰ μένα, γιὰ τὴν ἰδικήν σου εὐτυχίαν. Διότι θέλω νὰ μὲ ἐλκύῃς σὺ καὶ μόνη σύ. Θέλω νὰ μοῦ ἀρέσῃς σὺ καὶ καμμία ἄλλη. Τί νὰ σοῦ πῶ ; Δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν. Νοιώθω πῶς ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποῦ θὰ παύσῃς νὰ μοῦ ἀρέσῃς ἐσὺ, θὰ ἀρχίσουν νὰ μοῦ ἀρέσουν ὅλες ἡ ἄλλες Καὶ τότε ; addio ποίησις καὶ ὡραῖα σχέδια περὶ συζυγικῆς εὐτυχίας.

— Καὶ τί λέει εἰς ὅλα αὐτὰ ἡ Νίτσα ;

— Τί νὰ πῇ ; Αὐτὰ, φίλε μου, ὅταν δὲν βγαίνουν αὐτομάτως μέσα ἀπὸ τὴν ψυχὴν τῆς γυναίκας, εἶνε ἀδύνατον νὰ τῆς τὰ σφηνώσῃς εἰς τὸ κεφάλι διὰ τῆς βίας.

— Καὶ ἤλθατε εἰς ρῆξιν δι' αὐτὰ ὅλα ;

— Ὄχι. Θὰ χωρίσωμεν φιλικώτατα.

— Ὥστε σοβαρῶς σκέπτεσαι περὶ διαζυγίου ;

— Βεβαιότατα. Τώρα ποῦ εἶνε

καιρὸς ἀκόμα. Πρὶν γίνουν δαρειὲς καὶ ἀσήκωτες ἡ ἁλυσσίδες τοῦ γάμου. Πρὶν ἀρχίσουν τὰ παιδιά, ἡ συνήθεια τῆς εἰρκτῆς, ἡ αὐτοκαταδίκη. Ἂν δὲν γίνῃ τώρα, θὰ γίνῃ ἀργότερα. Καὶ ἡ ἔγχείρησις θὰ εἶνε πλέον δύνηρά. Γιὰ λοιπὸν νὰ ἀπατῶ καὶ τὸν ἑαυτόν μου καὶ τὴν Νίτσα ;

— Θὰ εἶναί τὸ πρωτοτυπώτερον διαζύγιον αὐτό.

— Ἴσως. Ἀλλ' εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ὁ Νόμος εἶναι περίεργος. Ἐπιτρέπει τὴν διάζευξιν μόνον ὅταν ἡ σύζυγος ἐπιβουλευθῇ τὴν τιμὴν ἢ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνδρός. Ἀλλὰ ὑπάρχει χειροτέρα ἐπιβουλὴ κατά τῆς συζυγικῆς εὐτυχίας ἀπὸ αὐτήν ; Ὅταν καμμιὰ ἡμέρα ἐξανθρωπισθῇ ὁ κόσμος, ἡ ὑποχρέωσις τῆς φιλαρεσκείας, θὰ ἐπιβάλλεται διὰ τὴν γυναῖκα ἐπὶ ποινῇ διαζυγίου !

Εἶπεν, ἔφυγε νευρικὰ καὶ μὲ ἔκαμε νὰ πιστεύσω πράγματι ὅτι ἀπὸ ὅλα τὰ σοβαρὰ πράγματα ὁ γάμος εἶναι τὸ ἀστειότερον.

Κ.Φ.Σ.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΥΤΗΣ

Φιλοσοφῶ ἐνίοτε περὶ τῆς ματαιότητος τῶν ἀνθρωπίνων ἐπὶ τῆς ἀστείας μύτης ἑνὸς δυστυχισμένου φίλου μου, σοβαροῦ καθ' ὅλα τὰ ἄλλα—σᾶς τὸ ὁρκίζομαι. Τί ὠφελεῖ ὅμως ; Ποία, πρὸς θεοῦ, σοβαρότης ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ ἥσυχος, καὶ τί ρόλον σοβαρὸν νὰ παίξῃ κανεὶς εἰς τὸν κόσμον μὲ μίαν μύτην, μὲ τὴν ὁποίαν ἠμπορεῖ νὰ παίξῃ ὁ κόσμος ὅλος ;

Ὁ ταλαίπωρος φίλος μου εἶνε θῦμα μιᾶς στραβοκονδυλιᾶς τοῦ Πλάστου. Ἀλλὰ ἤθελα νὰ ἤξευρα τί ἐχρειάζετο τάχα μία μύτη σόλοικος καὶ κακοβαλμένη εἰς ἕνα κανονικὸν πρόσωπον. Εἶνε ἁπλῆ ἀπροσεξία ; Εἶνε ἀστεϊσμός ; Εἶνε κακεντρέχεια ; Ποιὸς ξεύρει !

Ἐπὶ τέλους μία μύτη στραπατσαρισμένη, ὀρθογώνιος, σιμὴ ἢ ραμφοειδής, ἔξω τῆς κανονικῆς τροχιᾶς, πιθανὸν νὰ στέκῃ ἀξιόλογα εἰς ἕν δύσμορφον σύνολον Διότ ἔχει καὶ ἡ ἀσχημία τὰς ἀναλογίας της καὶ τὴν αἰσθητικήν της. Τοποθετήσατε λ. χ. τὴν μύτην τῆς Ἀφροδίτης εἰς τὸ πρόσωπον μιᾶς κομψῆς Ἀραπίνας καὶ θὰ ἔχετε ἕνα ἔκτρωμα ! Ἀλλὰ μία μύτη σκολιὰ εἰς μορφὴν σύμμετρον καταντᾷ κακούργημα ἐκ προμελέτης.

Τί νομίζετε ὅτι ἐχρειάζετο εἰς τὸν ἀτυχῆ φίλον μου, διὰ νὰ ἦνε ἔξυπνος, συμπαθητικὸς, εὐχάριστος, ἀξιοπρεπὴς, ἥσυχος τοὐλάχιστον ; Τίποτε σχεδόν ; μία γραμμὴ ἁπλουστέρα. Ἀλλ' ἡ ἀνεξιχνίαστος σοφία τοῦ Δημιουργοῦ, ἐνῷ τοῦ ἐχάρισε τόσα ἄλλα δῶρα ἄδωρα, τοῦ ἠρνήθη τὴν μικρὰν αὐτὴν χάριν. Καὶ ἰδοὺ ἓν πλάσμα του ἀνεύθυνον—θῦμα ἐν τούτοις μιᾶς στραβῆς γραμμῆς, μιᾶς μύτης κεκλασμένης !

Ἡ αἰσθητικὴ πολὺ σωστὰ ἰσχυρίζεται ὅτι μία μικρὴ γραμμὴ ξεχωρίζει κάποτε τὸ σοβαρὸν ἀπὸ τὸ γελοῖον. Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν τὴν βλέπω **ἐνσαρκωμένην** - κυριολεκτικῶς φεῦ ! — εἰς τὴν μύτην, διὰ τὴν ὁποίαν σᾶς ἀπασχολῶ.

Ποῖος εἶπεν ὅτι ἂν ἡ μύτη τῆς Κλεοπάτρας ἦτο ὀλίγον διαφορετική, θὰ ἦτο καὶ ἡ τύχη τοῦ κόσμου διάφορη ; Ὁ ἐμβριθὴς αὐτὸς μυτολόγος δὲν ἔχει, θαρρῶ, ἄδικον. Ὁ Ἀντώνιος, βέβαια δὲν θὰ ἦτο τόσον μύωψ ἢ τόσον ἠλίθιος, ὥστε νὰ καταθέσῃ τὰ φιλόδοξα σχέδιά του εἰς τὴν ποδιὰν μιᾶς καμπουρομύτας.

Ἀλλὰ πρὸς τί νὰ τρέχωμεν μακρυὰ, ἀφοῦ ἔχομεν πρόσφατα τὰ πρὸ τῆς ρινός μας ; Τάχα ὁ κακόμοιρος ὁ Ἀποστόλης, ὁ διάσημος μυταρᾶς τῶν Ἀθηναϊκῶν Χαυτείων —θεὲς σ' χωρέσ' τον— θὰ ἐτραβοῦσε τῶν παθῶν του τὸν τάραχον, ἐὰν ἡ μύτη του εὑρίσκετο ἐν τάξει ; Κάθε ἄλλο ! Θὰ ἐκυκλοφόρει καὶ αὐτὸς ἐλευθέρως ὅπως τόσοι ἄλλοι ὅμοιοί του ἀξιότιμοι ἢ—μᾶλλον—**ἀξιόμυτοι**. Καὶ θὰ ἔτρωγε περισσότερον ψωμὶ καὶ ὀλιγώτερες μυτιὲς εἰς τὸν τρισάθλιον αὐτὸν κόσμον.

Ὁ ἀτυχὴς φίλος μου, περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς ὁμιλῶ, δὲν τρώγει βέβαια τῆς κλασικὲς μυτιὲς τοῦ Ἀποστόλη. Ἴσταται πολὺ ὑψηλότερα καὶ αὐτὸς καὶ ἡ μύτη του. Ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτὸ μοῦ φαίνεται περισσότερον ἀξιολύπητος. Μία μύτη εὐτράπελος διαθέτει τόσῳ μᾶλλον φαιδρῶς ὅσον αὐστηρότερος φαίνεται ὁ ἰδιοκτήτης. Ἡ ἀντίθεσις εἶνε κωμικωτέρα.

Ὅταν περιπατῇ εἰς τὸν δρόμον, ὅλα τὰ βλέμματα στρέφονται ἀδιάκριτα ἐπὶ τῆς περιέργου μύτης. Ἡ εἴσοδός του εἰς τὸ καφενεῖον ἀποτελεῖ γεγονός. Ὅλοι γυρίζουν καὶ τὴν περιεργάζονται. Εἰς τὰς συναναστροφὰς τὸ ἴδιον. Μόλις ἐμφανισθῇ, μία αὐτόματος ἱλαρότης διαχύνεται εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἀφήνω ὅτι διαπράττονται καὶ τὰ φρικτότερα καλαμπούρια εἰς βάρος της.

Τί ὠφελεῖ ἂν ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ μόρφωσιν, ἰδέας, αἰσθήματα, ἀξίαν, ἀφοῦ δὲν ἔχει καὶ μύτην παρουσιάσιμον ; Ἂς ὁμιλῇ ἔξυπνα, ἂς λέγῃ ὡραῖα πράγματα. Κανεὶς δὲν προσέχει. Κανεὶς δὲν παρακολουθεῖ τὸν μῖτον τῆς ὁμιλίας του· ὅλοι προσέχουν καὶ παρακολουθοῦν τὸν μύτον του. Ἄλλοι γύρω του πιθανὸν νὰ φλυαροῦν καὶ νὰ πληγώνουν τὴν ἀτμοσφαῖραν γὲ ἀνοησίας. Ἀδιάφορον. Αὐτοὶ ἔχουν κανονικὰς γραμμὰς εἰς τὸ πρόσωπον, ὡραῖον στόμα, ὡραίαν μύτην ! Ὁ Θερσίτης ὑπῆρξε βέβαια ὁ πρῶτος σημαιοφόρος τῆς ἐλευθέρας σκέψεως καὶ τοῦ λογου. Ἐτόλμησε νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνὴν κατὰ τῆς βίας τρόπον ἰσχυροτέρου. Ἀλλ' ἦτο δύσμορφος καὶ στραβομύτης καὶ ἔφαγε κατραπακιὲς ἀπὸ Ἀχιλλέα. Ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος δὲν θὰ ἐπιβάλλετο εἰς τοὺς λαούς του, ἂν δὲν ἦτο ὡπλισμένος καὶ μὲ τὸ θεῖον κάλλος του. Ὁ Μωάμεθ, λέγουν, ἦτο ἐκπάγλου ὡραιότητος. Ἀλλως, δὲν θὰ ἔσυρε ὄπισθέν του ἑκατομμύρια πιστῶν. Ἂν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς εἶχε στραβὴν φέρ'

εἰπεῖν μύτην, ὑποθέτω, ὅτι, ἀντὶ νὰ ἀποθεωθῇ εἰς τὸν Παρθενῶνα, θὰ τὸν ἐξεθέωναν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὴν κορεΐδιαν. Ἀλλ' εἶχε μορφὴν Ἀπόλλωνος καὶ ἐξετρέλανε ὅλας τὰς ἑταίρας τοῦ δαιμονίου πτολιέθρου!

Τί τὰ θέλετε! Μὲ στραβὸ κεφάλι ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ περάσῃ διὰ κάτι τι εἰς τὸν στραβὸν καὶ ἀνάποδον αὐτὸν κόσμον. Ἀλλὰ μὲ στραβὴν μύτην, ἀδύνατον!

Ὅσῳ περιεργάζομαι καὶ ψυχολογῶ τὴν μύτην τοῦ φίλου μου, τόσῳ σκέπτομαι ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ἀνοησία, μεταξὺ τόσων καὶ ὅσων ἄλλων συμβατικῶν βασανιστηρίων, ἐπενόησε καὶ τὴν τυραννίαν τοῦ κάλλους! Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὁ Φειδίας, ὁ Πραξιτέλης, ὁ Ζεῦξις, ὁ Πολύκλειτος, ὁ Ἀπελλῆς ὑπῆρξαν οἱ σκληρότεροι τύραννοι τῆς ἀνθρωπότητος! Μάλιστα!

Διότι, τί εἶναι τέλος πάντων κατὰ βάθος αὐτὴ ἡ δῆθεν σωματικὴ καλλονή; Ἕνας τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος συνδυασμὸς γραμμῶν καὶ χρωμάτων. Δηλαδὴ μία πλάνη ἀμοιβαία, μία πρόληψις, ἓν εἶδος ὑποβολῆς. Ἕν εἶδος ἀνεήτου συμβολαίου κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπήτησαν οἱ ὀλίγοι καὶ ὑπεχρέωσαν νὰ παραδεχθοῦν οἱ πολλοί, ὅτι ἡ μύτη, λόγου χάριν, διὰ νὰ ἦνε τάχα συμμετρικὴ καὶ ὡραία, πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ κεῖται ἐν εὐθυγραμμίᾳ μὲ τὸ μέτωπον. Πᾶσα λοξοδρόμησις ἄνω ἢ κάτω πρέπει νὰ ἦνε ἀσχημία! Εἶνε λοιπὸν ἁπλοῦν ζήτημα γραμμῆς. Ἄρα ζήτημα γεωγραφικοῦ πλάτους, ἀφοῦ ὑπάρχουν ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, εἰς τὰ μάτια τῶν ὁποίων ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου δὲν θὰ ἦτο ἢ ἓν ἐξάμβλωμα, ἓν τέρας ἀσχημίας.

Τί νὰ σᾶς πῶ! Ἡ περὶ κάλλους καὶ ἀσχημίας θεωρία φοβοῦμαι ὅτι εἶνε πλάνη καὶ ψεῦδος. Ὅλα τὰ ἔργα της δὲν εἶνε ὡραῖα; Ὅ,τι ὑπάρχει καὶ λέγεται ἄσχημον, μήπως ὑπάρχει κατὰ συνθήκην καὶ ὑποκειμενικῶς; Ποῖος μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι ἡ παντοφία τοῦ Δημιουργοῦ κατεσκεύασε τὴν μύτην τοῦ δυστυχισμένου φίλου μου διὰ τὴν ὅρασιν τῶν ἄλλων καὶ ὄχι διὰ τὴν ἰδικήν του ὄσφρησιν; Καὶ ὅταν ἡ μύτη αὐτὴ ἐξυπηρετεῖ κάλλιστα τὸν φυσιολογικόν της προορισμόν, διατί τάχα παύει νὰ ἦνε καλὴ καὶ ἐν τάξει, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ἦνε δύο τρεῖς πόντους λοξοδρομημένη ἀπὸ τὴν συνθηματικὴν γραμμὴν τοῦ ὡραίου; Καὶ διατί τάχα νὰ θεωρῆται καλλιτέρα καὶ σκοπιμωτέρα μία μύτη κομψὴ μὲν καὶ λεπτοφυής, ἀλλ' ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους ἠμπορεῖ καὶ νὰ συναχώνεται συχνότερα;

Δὲν λέγω αὐτὰ διὰ νὰ παρηγορήσω τὸν ταλαίπωρον φίλον μου. Αὐτὸς ἐπείσθη ἤδη καὶ πείθεται ὁλονὲν ὅτι, εἰς τὸν παράξενον αὐτὸν κόσμον, διὰ νὰ ἦνε κανεὶς ἥσυχος καὶ εὐτυχής, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ καλὴν τύχην μόνον. Πρέπει ἀφεύκτως νὰ ἔχῃ καὶ καλὴν . . . . . μύτην!

(Ἀθῆναι) Κ. Σ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΘΡΟΝΟΣ

Η Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΣ Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο Α΄

ΦΩΤ. ΜΑΡΚΟΥ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΥ

«*Ἡ Ζωὴ*» ἐβράδυνε κάπως τὴν ἔκδοσίν της διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τὸ ἀναγνωστικόν της κοινὸν τὸν νέον Πατριάρχην, εἶναι δὲ ἐξαιρετικὰ εὐτυχὴς διότι περικοσμεῖται μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀπὸ τῆς 18 Ἰανουαρίου προκαθημένου ἐν τῷ πανσέπτῳ θρόνῳ τῆς Ὀρθοδοξίας Βενιαμὶν τοῦ Α΄ τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας καὶ παρέχει ἐν ταὐτῷ μικρὸν περὶ αὐτοῦ χαρακτηριστικὸν σημείωμα εἰς ἔνδειξιν βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ἐξαιρετικῆς τιμῆς.

Ὁ λευκὸς πρωθιεράρχης περιβάλλεται διὰ πολλῶν ἀρετῶν. Προεκρίθη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν τῆς Ὀρθο-

δοξίας θρόνον οὐχὶ μόνον διὰ τὸ πολιὸν γήρας του, ἀλλὰ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὰς περισσὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὰς ἀγλαὰς ὑποσχέσεις τὴν πραγμάτωσιν τῶν ὁποίων μετ' ἐμπιστοσύνης ἀπεκδέχεται ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία.

Βαθείας μορφώσεως, ἐγκύψας ὅσον ὀλίγοι εἰς τὴν μελέτην τῆς κλασικῆς φιλολογίας, κάτοχος τῆς μακραίωνος ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐξ ἧς ἀντλεῖ τὰ διδάγματα, ἐνήμερος ὅλων τῶν συγχρόνων αὐτῆς ζητημάτων ἐφ' ὧν πάντοτε διετύπωνε τὴν ὑγιεστέραν γνώμην διεκρίθη εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας εἰς ἃς ἐκλήθη καὶ ὡς συνοδικὸς ἐνίσχυε πάντοτε τὰς σοφωτέρας καὶ λυσιτελεστέρας κατευθύνσεις.

Προικισμένος διὰ θελήσεως καὶ εὐσταθοῦς χαρακτῆρος διετήρησε πάντοτε ἀπαρέγκλιτον ἀτομικότητα καὶ ἀκλόνητον στήριγμα τῶν μεγάλων πατριαρχῶν τῆς τελευταίας περιόδου.

Ἀληθινὸν τέκνον τῆς προσφιλοῦς Πατρίδος ἦτο πιστὸς τηρητὴς τοῦ εὐαγγελικοῦ: «ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ» οὐδέποτε δὲ ἔπαυε ἐκδηλώνων τὸν εἰλικρινῆ θαυμασμόν του πρὸς τὸ ρηξικέλευθον πνεῦμα τοῦ Καμὰλ Ἀτατούρκ καὶ τῶν συνεργατῶν του οἵτινες ἀπεργάζονται τὴν διαρκῆ ἀναγέννησιν καὶ τὴν εὐσταθῆ πρόοδον τῆς Δημοκρατικῆς Τουρκίας.

Τοιοῦτος ἐν ὠχρᾷ ἀπεικονίσει Βενιαμὶν ὁ Α΄ εἵμεθα βέβαιοι μετὰ τοῦ πληρώματος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὅτι θὰ πατριαρχεύσῃ εὐκλεῶς παρέχων αὐτῇ καὶ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἀγλαὰς ὑπηρεσίας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Γεννηθεὶς ἐν Ἀδραμυττίῳ τῷ 1871 τῷ 1889 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Θεολογικὴν σχολὴν Χάλκης.

Τὸ 1899 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὡς τριτεύων. Ἐπὶ Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄ προήχθη εἰς δευτερεύοντα, Μ. Ἀρχιδιάκονον καὶ Μ. Πρωτοσύγκελλον, ὑπηρετήσας ἐπὶ 13 ἔτη. Τῷ 1912 προήχθη εἰς τὴν μητρόπολιν Ρόδου καὶ τῷ 1914 ἐπὶ Γερμανοῦ τοῦ Ε΄ ἐξελέγη μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως, παραμείνας ἔκτοτε ἐν Φαναρίῳ.

Τῷ 1925 ἐξελέγη μητροπολίτης Νικαίας, τῷ δὲ 1933 προήχθη εἰς τὴν μητρόπολιν Ἡρακλείας.

Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἡνωμένη πνευματικῶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἀπαρτίζεται σήμερον ἀπὸ τὰ ἑξῆς Πατριαρχεῖα καὶ τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

Πατριαρχεῖα.

Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Ρωσίας, Σερβίας καὶ Ρουμανίας.

Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι.

Κύπρου, Ἑλλάδος καὶ Πολωνίας.

Αὐτόνομος ἀρχιεπισκοπή

Ὄρους Σινᾶ.

Πατριάρχαι καὶ ἀρχηγοὶ αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν

Οἰκ. Πατριάρχης Βενιαμὶν Α΄

Π. Ἀντιοχείας	Ἀλέξανδρος
Π. Ἱεροσολύμων	Τιμόθεος
Π. Ρωσσίας	
Π. Ρουμανίας	Μύρων
Π. Σερβίας	Βαρνάβα
Π. Ἀλεξανδρείας	
Ἀρχιεπ. Κύπρου	
» Ἀθηνῶν	Χρυσόστομος
Μητροπολ. Βαρσοβίας	Διονύσιος
Ἀρχιεπ. Ὄρους Σινᾶ	Πορφύριος

Ἐκκλησία Κων]πόλεως

Ἐξαρτώμεναι ἐπαρχίαι

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἢ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία περιλαμβάνει σήμερον τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Κων)πόλεως, τὰς ἐπαρχίας Χαλκηδόνος, Δέρκων, Πριγκηποννήσων καὶ Ἴμβρου καὶ Τενέδου, τὰς δύο ἐν Εὐρώπῃ ἐξαρχίας Δ. καὶ Β. Εὐρώπης (Θυατείρων) καὶ Κεντρώας Εὐρώπης, τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς, τὴν μητρόπολιν Αὐστραλίας, τὰς 4 ἐπαρχίας τῶν Δωδεκανήσων (Ρόδου Κώου, Καρπάθου καὶ Κάσου καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου). Τὰς ἐν Ἀλβανίᾳ 3 χηρευούσας μητροπόλεις (Κορυτσᾶς, Δυρραχίου καὶ Βελιγράδων), τὰς 4 αὐτονόμους Ἐκκλησίας Κρήτης, Πράγας καὶ πάσης Τσεχοσλοβακίας, Κορελίας καὶ πάσης Φιλλανδίας, Ταλλίνης καὶ πάσης Ἐσθονίας ὡς καὶ τὴν ἐξαρχίαν τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ρωσικῶν Ὀρθοδόξων παροικιῶν.

Διοικητικὸν σύστημα

Ἡ Ἐκκλησία Κων)πόλεως διοικηθεῖσα κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱ. Κανόνων, ἀπὸ τοῦ 1453 διῳκήθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰδιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὡς ἐθνάρχου.

Ἀπὸ τοῦ 1860 τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς Ἐκκλησίας ἀπετέλεσαν οἱ Ἐθνικοὶ Κανονισμοὶ μὲ βάσιν πάντοτε τοὺς Ἱ. Κανόνας καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Σουλτάνων παραχωρηθέντα προνόμια. Εἶναι γνωστὸν τὸ διοικητικὸν τοῦτο σύστημα τῆς Δωδεκαμελοῦς Συνόδου καὶ τοῦ πενταμελοῦς Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, διὰ νὰ μὴ τὸ ἐπαναλάβωμεν.

Οἱ Ἐθνικοὶ Κανονισμοὶ κατηργήθησαν τὸ 1923, καταργηθείσης καὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ Πατριάρχου ὡς Ἐθνάρχου ὑπὸ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης. Φυσικῶς κατηργήθη καὶ τὸ Μικτὸν Συμβούλιον, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπή.

Σήμερον τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν δωδεκαμελῆ ἐνδημοῦσαν Σύνοδον, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πατριάρχου διοικεῖ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ Σύνοδος αὕτη ἀποτελεῖται σήμερον ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους μητροπολίτας Χαλκηδόνος Μάξιμον, Δέρκων Ἰωακεὶμ, Πριγκηποννήσων Θωμᾶν, Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανὸν, Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων Γεννάδιον, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβον, Ροδοπόλεως Κύριλλον (ἀπουσιάσαντα ἐπὶ μακρὸν εἰς Δράμαν) Θεοδωρουπόλεως Λεόντιον, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνον, Χριστουπόλεως Μελέτιον, Μύρων Πολύκαρπον καὶ Λαοδικείας Δωρόθεον.

'Ο Οἰκουμεν. Πατριάρχης

'Ο 'Αρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶναι κορυφὴ τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καὶ ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς τοῦ 'Ορθοδόξου πληρώματος. Εἶναι ὁ πρῶτος τῶν λοιπῶν 'Ορθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ διοικεῖ τὴν 'Εκκλησίαν μετὰ τῆς Δωδεκαμελοῦς ἐνδημούσης Συνόδου. 'Αποφαίνεται ἐπὶ ὅλων τῶν διορθοδόξων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ λύει πᾶσαν διαφορὰν ἀναφυομένην ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν.

'Ορθόδοξοι Πατριάρχαι

'Αλεξανδρείας.— *'Ο* θρόνος χηρεύει ἀπὸ ,τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχου Μελετίου. 'Επίκειται ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Πατριάρχου.

'Αντιοχείας.— 'Αλέξανδρος, ἐκλεγεὶς Πατριάρχης τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1981.

'Ιεροσολύμων. — Τιμόθεος, ἐκλεγεὶς Πατριάρχης τὴν 22 'Ιουλίου 1935.

Σερβίας.— Βαρνάβας, ἀρχιεπίσκοπος Πεκίου, μητροπολίτης Βελιγραδίου καὶ Πατριάρχης τῶν Σέρβων, ἐκλεγεὶς τὴν 12 'Απριλ. 1930.

Ρουμανίας.— Μύρων, ἀρχιεπίσκοπος Βουκορεστίου, μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας καὶ Πατριάρχης Ρουμανίας, ἐκλεγεὶς τὴν 31 Δεκεμβρίου 1919 Πριμᾶτος Ρουμανίας, ἀνεγνωρίσθη Πατριάρχης τὸ 1926, ἀνακηρυχθείσης τῆς Ρουμανικῆς ἐκκλησίας εἰς Πατριαρχεῖον.

Μητροπολῖται
τῆς ἐνδημούσης Συνόδου

Χαλκηδόνος Μάξιμος, ἐγεννήθη ἐν Σινώπῃ τὴν 26 'Οκτωβρίου 1894. Τῷ 1912 εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, ἀποφοιτήσας τῷ 1919. 'Αμέσως προσελήφθη ὡς ἀρχιδιάκονος Χαλκηδόνος ἐπὶ μητροπολίτου Γρηγορίου, τοῦ μετέπειτα Πατριάρχου, καὶ κατόπιν ἀρχιδιάκονος τοῦ 'Εφέσου 'Ιωακεὶμ Εὐθυβούλη. Ἐπὶ τοποτηρητείας τοῦ Προύσης Δωροθέου διωρίσθη πατριαρχικὸς διάκονος καὶ γραμματεὺς τῆς ἐφορείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, εἶτα δὲ Κωδικογράφος καὶ ὑπογραμματεὺς τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου. Τῇ 17 Δεκεμβρίου 1927 πριήχθη εἰς ἀρχιγραμματέα τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου. χειροτονηθεὶς εἰς πρεσβύτερον καὶ χειροθετηθεὶς εἰς ἀρχιμανδρίτην τὴν 1 'Ιανουαρίου 1928 ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ' ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ. Τὴν 8 Φεβρουαρίου 1930 προήχθη εἰς μητροπολίτην Φιλαδελφείας τῆς χειροτονίας αὐτοῦ γενομένης ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β'. Κατὰ τὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν λειτουργίαν τῆς 'Ορθοδοξίας τὴν 9 Μαρτίου 1928.

Τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1931 ἀνετέθησαν αὐτῷ τὰ καθήκοντα τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας. Διετέλεσε πλειστάκις συνοδικὸς καὶ ἔφορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Τὴν 28 'Ιουνίου 1933 προήχθη εἰς τὴν μητρόπολιν Χαλκηδόνος.

Λέρκων Ἰωακεὶμ ἐγεννήθη τῷ τῷ 1893 ἐν Δζιβαλίῳ. Διήκουσε τὰ πρῶτα γράμματα ἐν Χίῳ, συνεχίσας τὰς σπουδάς του εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης καὶ τὴν Μ. Σχολὴν Φαναρίου, ἐξ ἧς ἀμέσως εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης ἀποφοιτήσας κατὰ τὸ 1917. Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1918 προήχθη εἰς διευθυντὴν, τοῦ 'Ορφανοτροφείου. Κατὰ τὸ 1923 διωρίσθη σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἐχειροτονήθη διάκονος ἐν Πριγκήπῳ, τὸ 1922 ὑπὸ τοῦ Αἴνου 'Ιωακεὶμ τοῦ ὁποίου καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα.

Τῷ 1923 ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ Νικαίας Βασιλείου, χειροθετηθεὶς ἀρχιμανδρίτης ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ'. Τῷ 1925 ἐψηφίσθη μητροπολίτης τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης μητροπόλεως Σταυροπόλεως ὑπὸ τοῦ Χαλκηδόνος 'Ιωακεὶμ καὶ 6 ἄλλων μητροπολιτῶν. Τὸν 'Ιούλιον τοῦ 1928 ἐκλήθη εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν τῆς 'Εκκλησίας ὡς μέλος τῆς ἐνδημούσης Συνόδου. Τὴν 12 Δεκεμβρίου 1931 ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Φώτιος προήγαγεν αὐτὸν διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως εἰς μητροπολίτην Δέρκων, καλέσας αὐτὸν συνοδικόν. 'Εκτοτε ποιμένει θεοφιλῶς καὶ συνετῶς τὴν ἐπαρχίαν του.

Πριγκηπονησων Θωμᾶς. 'Εγεννήθη τῷ 1889 ἐν Νεαπόλει τῆς Καππαδοκίας. 'Εχειροτονήθη ἀρχιερεὺς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῷ 1922 μὲ τὸν τίτλον 'Ανέων, τῇ δὲ 2 'Απριλίου 1927 προήχθη εἰς μητροπολίτην Πριγκηποννήσων.

Σάρδεων Γερμανός, ἐγεννήθη ἐν 'Αρβανιτοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου ἐκ πατρὸς ἱερέως εὐλαβοῦς.

Διήκουσεν μαθήματα θεολογίας ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης. 'Εχρημάτισεν ἱεροδιάκονος ἐν τῇ Μητροπόλει Διδυμοτείχου. Προσληφθεὶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Πατριαρχείων ἐνωρὶς ἀνεδείχθη διὰ τῆς ἱκανότητός του, προαχθεὶς εἰς ὑπογραμματέα τῆς Συνόδου ἐπὶ τοποτηρητείας τοῦ Προύσης Δωροθέου, μετὰ τοῦ μητροπολίτου τούτου μετέβη εἰς Λονδῖνον. 'Επὶ Μελετίου τοῦ Δ' διωρίσθη ἀρχιγραμματεὺς κατ' 'Οκτώβριον 1922. Κατὰ τὸ 1921 μετέβη μετὰ τοῦ 'Αμασείας Γερμανοῦ εἰς Βελιγράδιον διὰ τὴν στέψιν τοῦ βασιλέως 'Αλεξάνδρου.

'Εξελέγη μηροπολίτης Σάρδεων ἐπὶ Γρηγορίου τοῦ Ζ' τὴν 13 Μαρτίου 1924, διατηρήσας καὶ τὴν θέσιν ἀρχιγραμματέως τῶν Πατριαρχείων. 'Ηγήθη τῆς Πατριαρχικῆς ἀντιπροσωπείας εἰς Βαρσοβίαν μετὰ τὴν χειραφέτησιν τῆς Πολωνικῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας.

Θεωρεῖται πεπειραμένος καὶ σώφρων λειτουργὸς τῆς 'Εκκλησίας τιμώμενος γενικῶς.

'Ηλιουπόλεως Γεννάδιος. 'Εγεννήθη ἐλ Σαράντα 'Εκκλησίαις κατὰ τὸ 1875. Διήκουσε τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν πατρίδα του, εἰσαχθεὶς εἶτα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης. 'Εχρημάτισε ἀρχιδιάκονος τοῦ Λήμνου καὶ κατόπιν τοῦ 'Αδριανουπόλεως. Συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του ἐν Λωζάνῃ, διορισθεὶς εἶτα ἱεραρχικὸς προϊστάμενος Κοντοσκαλίου. Τὸν 'Απρίλιον τοῦ 1913 προήχθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ τοῦ Ε' ἐπίσκοπος Σκοπέλου. 'Υπὸ τὸν τίτλον τοῦτον παρέμεινεν ἀρχιερατικὸς προϊστάμενος Κοντο-

σκαλίου εἶτα Μ. Ρεύματος. Τῇ 29 Ἰανουαρίου 1925 προήχθη ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Στ΄ εἰς μητροπολίτην Ἡλιουπόλεως. Εἶναι λίαν εὐπαίδευτος, γλωσσομαθὴς καὶ ἄγαν μελετηρός.

Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος. Ἐγεννήθη ἐν Νεαπόλει τῆςΚαππαδοκίας κατὰ τὸ 1385. Ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἀπεφοίτησε τῷ 1916· Ὑπηρετήσας εἰς τὴν πατριαρχικὴν αὐλὴν προήχθη τῷ 1921 ὑπὸ Μελετίου τοῦ Δ΄ εἰς ἀρχειοφύλακα. Ἐπὶ Γρηγορίου διωρίσθη Μ. Ἀρχιδιάκονος, ἐκλεγεὶς τῷ 1926 μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Γ΄.

Ροδοπόλεως Κύριλλος. Ἐγεννήθη τῷ 1872, ἀπεφοίτησε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῷ 1889. Τὸν Σεπτεμβριον τῷ 1906 προήχθη εἰς τὴν μητρόπολιν Ροδοπόλεως.

Θεοδωρουπόλεως Λεόντιος ἐκ Μυριοφύτου. Ἀπεφοίτησε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τὸ 1897. Ἐπὶ Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄ διωρίσθη προϊστάμενος Βαλουκλῆ. Ἐχειροτονήθη ἀρχιερεὺς τὸ 1906.

Ἐπὶ 22 ἔτη ὑπηρέτησεν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Τὸ 1927 προήχθη εἰς τιτουλάριον μητροπολίτην.

Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνος. Ἐγεννήθη ἐν Νεαπόλει τῆςΚαππαδοκίας τὸ 1892. Ἀπεφοίτησε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τὸ 1915. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1923 ἐπὶ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ. διωρίσθη Μ. Πρωτοσύγκελλος, τὸ δὲ 1925 ὁ Πατριάρχης Κωνσταντῖνος ὁ Στ΄ διώρισεν αὐτὸν χωρεπίσκοπον Πέραν ὑπὸ τὸν τίτλον Εἰρηνουπόλεως. Τὴν 17 Δεκεμβρίου 1927 προήχθη εἰς τιτουλάριον μητροπολίτην.

Χριστουπόλεως Μελέτιος. Ἐγεννήθη τῷ 1873 Ἐκ Χάλκης ἀπεφοίτησε τὸ 1897. Ἱεράτευσεν εἰς τὰς κοινότητας Βραΐλας καὶ Γαλαζίου.

Τῷ 1923 διωρίσθη σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ κατόπιν ἀρχειοφύλαξ. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1925 προτάσει τοὺ Δέρκων Φωτίου (τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου) ἐψηφίσθη ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως, διωρισθεὶς προϊστάμενος Κοντοσκαλίου. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1929 προήχθη εἰς τιτουλάριον μητροπολίτην.

Μύρων Πολύκαρπος. Ἐγεννήθη ἐν Πανόρμῳ τὸ 1892. Ἐφοίτησεν εἰς τὰ Εὐγενίδεια Προύσης. Ἐκ Χάλκης ἀπεφοίτησε τὸ 1914. Ὡς γενικὸς ἀρχιερατικῶς ἐπίτροπος τοῦ ἀειμνήστου Προύσης Δωροθέου ἐπέδειξεν ἐξαίρετα διοικητικὰ προσόντα.

Ὑπηρέτησεν ὡς ἐπίτροπος τὸ 1921 τοῦ Δέκων Καλλινίκου, διακριθεὶς καὶ εἰς τὴν θέσιν ταύτην.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1925ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Στ΄ ἐκλήθη εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν καὶ εἰς τὴν πολυμερῆ ταύτην ὑπηρεσίαν ἀφῆκεν ἐξαιρέτους ἐντυπώσεις. Ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Γ΄ τὸ 1927 προήχθη εἰς τιτουλάριον μητροπολίτην Μύρων.

Λαοδικείας Δωρόθεος. Εἶναι 42 ἐτῶν καὶ ἐγεννήθη ἐν Ἀρβανιτοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου. Ἐμαθήτευσεν εἰς τὴν Μ. Σχολὴν Φαναρίου. Ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἀπεφοίτησε τῷ 1917 ἀριστοῦχος. Ἐπὶ πενταετίαν ἐδίδαξε θρησκευτικὰ εἰς τὴν Μ. Σχολήν. Ἐχειροτονήθη διάκονος τῷ 1917· Τῷ 1922 προσελήφθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὡς γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διελθὼν ὅλα τὰ στάδια Γ΄, Β΄ καὶ Α΄ γραμματέως. Ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὴν 15 Αὐγούστου 1924, τὸν δὲ Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γρηγορίου τοῦ Ζ΄ ἐχειροτονήθη ἀρχιμανδρίτης. Τῇ 17 Δεκεμβρίου 1927 ἐξελέγη τιτουλάριος μητροπολίτης Λαοδικεας,διορισθεὶς εἰσηγητὴς τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς Συνόδου. Ἀρχιερεὺς ἐχειροτονήθη τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1928 ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἐν πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ λειτουργίᾳ ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Γ΄. Διετέλεσε συνεχῶς μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀπὸ τοῦ 1932 34 διηύθυνε τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν. Ἐξαιρέτως λεπτός, φιλόκαλος καὶ κοινωνικός, ἐκτιμᾶται καὶ συμπαθεῖται γενικῶς.

Η ΚΟΙΝΟΤΗΣ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὰ ὀνόματα τῶν ἀποτελούντων τὰ κοινοτικὰ ἡμῶν σωματεῖα ὡς ταῦτα εἶναι συγκροτημένα κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1936.

Κεντρικὴ Ἐφορεία

Σταυροδρομίου

Ν. Σγουρίδης
Κ. Ζαχαριάδης
Τ. Ἀγαθόπουλος
Λ. Εὐστρατιάδης

Ἐφορ. Σχολῶν Ἀρρένων

Ι. Ἀλευρόπουλος
Τερ. Μαρῖνος
Ι. Ἀντωνακόπουλος

Ἐφορεία Σχολῶν Θηλέων

Σ. Τσελεπίδης
Ι. Γενηδουνιᾶς
Βασιλειάδης

Ἐπιτροπὴ Εἰσοδίων

Σ. Ντῖνος, Ν. Πρινάρης, Κ. Μαυρόπουλος, Π. Μορφιάδης, Δ. Κάλφογλου.

Ἐπιτροπὴ Ἁγ. Τριάδος

Β. Ἀφεντούλης, Ν. Τσαγκόπουλος, Ν. Πιστὼφ, Σταυρίδης.

Ἐπιτρ. Ἁγ. Κωνσταντίνου

Θ. Ἀγαλιάδης, Ε. Μανταντζίδης, Π. Πετρόπουλος, Παν. Μιχαηλίδης, Ι. Δημόπουλος, Σ. Γκιόλμαν, Α. Ἀγγελίδης.

Ἐπιτρ. Νεκροταφείου

Ι. Περβάνογλου. Στυλιανίδης, Α. Στεφανίδης, Καπράλης, Γ. Παξιμαδᾶς.

Ἐφορεία Νοσοκομείων

Λ. Κιουρκτζόγλου, Στ. Ὀσδαμὰρ, Ἐλ. Ἠδοσίδης, Β. Παπαθεοδώρου, Ι. Παπανικήτας, Μ. Ἀλεξανδρίδης, Δ. Κατσικόπουλος, Α. Παπαδόπουλος, Στ. Σταυρίδης, Σ. Δημητριάδης, Λ. Γεωργιάδης, Ἐλ. Ταπεινὸς, Χ. Ἀγνιάδης, Γ. Μουμπαγιατζόγλου.

'Εφορεία 'Ορφανοτροφείων

Βλ. Μιρμίρογλου, Ι. Κωζαδῖνος, Ν. Καραμάνογλου, Σ. Σισμάνογλου, Τ. Μαρῖνος, Ι. Βαφείδης.

'Εφορεία Ζαππείου

Γ. 'Ανανιάδης, Α. 'Αδοσίδης, Τ. 'Αγαθόπουλος, Ζαχαριάδης, Δημητριάδης.

'Εφορεία Μ. Σχολῆς

Βλ. Μιρμίρογλου, Μιχ. Πασχαλίδης, 'Απ. Βαφειάδης. Τ. Μαρῖνος, Σάββας Γεωργιάδης

'Εφορεία 'Ιωακειμίου

Γ. Μεϊμαρίδης, Ι. Μαλλινόπουλος, Χεζεντζόγλου, Β. 'Ηλιάδης.

'Εφορεία Σχολῶν Γαλατᾶ

Χ. Χρυσόστομος, Π. Παπάζογλου, Δ. Γιαγτζόγλου, Η. Βασιλειάδης, 'Αχουζαρίδης, Ι. 'Ιωαννίδης, ἰατρὸς, Θ. Χ'' 'Ιωαννίδης.

'Επιτροπὴ 'Αγ. Νικολάου Γαλατᾶ

Ι. Παπανικήτας, Ν. Χ'' Γρηγόρης, Εὐ. Κωνσταντινίδης, Θ. Θωμαΐδης, Π. Κλεινόπουλος, Στ. Σταυρίδης.

'Εφοροεπιτρ. Ταταούλων

Λεων. Γεωργιάδης, Ε. Παντζίδης, Α. Παπαδόπουλος, 'Αν. Λαγουδάκης, Πλ. Χατζάκης, Κ. Μολοκότος.

'Εφοροεπιτροπὴ Εὐαγγελιστρίας

Π. Βαχαρόπουλος, Δ. 'Ανδρεάδης, Α. Κούσης, Γ. Βραΐκος, Γ. Μιστιλόγλου, Ι. Τατάρογλου, Γ. Παπαδόπουλος, Α. Δημητριάδης.

'Εφοροεπ. Μαρασλείου

Γ. Παντζείρης, Γ. Μαϊόπουλος, Χ. 'Αγνιάδης, Β Χατζηγιάννης, Γ. Κοντογιάννης, Γ. Γεωργιάδης.

'Επιτροπὴ Ναοῦ Βαλουκλῆ

Γ. Τζαζόπουλος, Α. Εὐθυμιάδης, 'Ισ. 'Αντωνιάδης, 'Αν. Κατραντζῆς, 'Απ. Προδρομίδης, 'Ιω. Κεσίσογλου, Γ. Γεωργιάδης, Χ. Καραγιαννίδης.

'Εφοροεπ. 'Αγ. Κωνσταντίνου 'Ψωμαθείων.

'Ι. Τσαρκατζόγλου, 'Αλ. Χιλιαρχόπουλος, 'Αδ. Κινατζόγλου, Χρ. 'Ηλιάδης, 'Αν. Βαφειάδης, Βασ Κιουρκτζίδης.

'Επιτροπὴ 'Αγ. Μηνᾶ 'Ψωμαθείων

'Ιωάννης Ζεγγίνογλου, Χρ. Λασκαρίδης, Πολ. Σενιτσόγλου, Γεώργιος Παπαδόπουλος, Γεώργιος 'Αλεξιάδης.

'Επιτροπὴ Θ. 'Αναλήψεως 'Ψωμαθείων

Βασ. 'Αθανασιάδης, Χ. 'Ιωάννου, 'Ηρ. Μάδης, Γ. Χιλιαρχόπουλος, Δ Δζιλαδζῆς.

'Επιτροπὴ 'Αγ. Νικολάου 'Ψωμαθείων

Ν. Καβάλης, Σ. Κωνσταντινίδης, Γ. Παπαδόπουλος, Δ. Θεόπεμπτος, Καρίδης.

'Επιτροπὴ 'Αγ. Γεωργίου Κυπαρισᾶ

Γ. Κριστόπουλος, Πρ. Κριστόπουλος, Χαρ. Ζεστόπουλος.

'Εφοροεπιτροπὴ Μακροχωρίου

Δημ. Λαμπρίδης, Βασ. Παρασκευαΐδης, Γεώργ. Βασιλειάδης, Μιλτ. 'Αλεξιάδης, 'Αλέξ. Εὐαγγελίδης, Κωνστ. 'Ανδρεάδης.

'Εφοροεπιτροπὴ 'Αγίου Στεφάνου

Κωνστ. 'Ιμερ, Ζ. Ζάμπογλου, 'Ιωάν. Στεφανόπουλος, Γεώργιος Τερζόγλου, 'Εμμ. Κολέμβας, Γρηγ. Παπαδόπουλος.

Κεντρικὴ 'Εφορεία Χαλκηδόνος

Σαβ. Γεωργιάδης, Ι. 'Αντωνιάδης. Ι. Χ'' Σταυρίδης, Γ. Χ'' Δημητριάδης, Ν. 'Απόδιακος.

'Εορεία Σχολῶν

Θ.Θεοφανίδης,'Αντωνιάδης ἰατρός.

'Επιτροπὴ 'Αγ. Εὐφημίας

Ν. Νικολαΐδης, Μ. Παυλίδης, Σ. Μακρῆς.

'Επιτροπὴ 'Αγ. Τριάδος

Π. 'Ιωσηφίδης, Κ. Πρόκος.

'Εφοροεπιτρ. Μ. Ρεύματος

Γεώργ. Ταουστζόγλου, Μην. Κωνσταντινίδης, Νικ· 'Εμμανουηλίδης, 'Ιω. Θεοδωρίδης, Γεώργιος Ζαβράκης, Χρ! Κωσταρόπουλος, 'Αριστ. Καριεδές, Χρ. 'Ηλιάδης.

'Εφοροεπιτροπὴ Χάσκιοϊ

Γεώργ. 'Ασλάνης, Νικ, Παπαγεωργίου, Πέτ. Πετρίδης, 'Αριστ. Βασιλειάδης.

'Εφοροεπιτρ. Βαφεοχωρίου

Δ. Δεβετζῆς, 'Ανδρεάδης, 'Ιωακεὶμ Κωνσταντινίδης, 'Απ. Στυλιανίδης, Κ. Γιάγκογλου, 'Αρ. Νικολαΐδης, Φ. 'Ιωαννίδης, Φ. Βαβᾶκος, Φ. Καλφόπουλος.

'Εφοροεπιτροπὴ Νεοχωρίου

Δ. Σιδερίδης, Π. Χατζηπροδρόμου, Β. Τσίγκας, Γ. Βίγγας.

'Εφοροεπιτροπὴ Θεραπείων

'Ιω. Σιδερίδης, Θ. Σουγιολτζῆς, Γεώργ. Καλλίνικος.

'Εφοροεπιτροπὴ Βουγιουκ-δερὲ

'Α. 'Ασπρούλης, Σ Τσαλικόπουλος, 'Α. Βακάλογλου, 'Α. Σιρκόπουλος, 'Α. Μαυρουδῆς, Ν. Τσακίρογλου.

'Εφοροεπ. Γενῆ Μαχαλὲ

Δ. Κατσικόπουλος, Ε. 'Εμμανουηλίδης, Κ. Θεοχαρίδης, 'Απ. Τζεβελέκης, Κ, Κωνσταντινίδης.

'Εφοροεπ. 'Ορτάκιοϊ

Σ. Μπακλατζόγλου, Ν. Κυριακόπουλος, Π. Θεοχαρίδης, Δ. Τίτης.

'Εφοροεπ. Κουρούτσεσμε

Μηνᾶς Βασιλειάδης, Θεοχ. Καμπᾶς, 'Αρ. Πιτακῆς, Εὐστρ. 'Ορφανίδης.

'Εφοροεπιτροπὴ Βεσικτᾶς

Χ. 'Αγιάνογλου, Β. Καραμῆτρος. Ν. Ζαχαριάδης, Β. Ροτσκας, Δ. Σανιώτης·

'Εφοροεπ. Σκουτάρεως

Δ. Κετσίογλου, Δ. Μαυρομάτης, Α. 'Αναστασιάδης, Τρ. Παπαδόπουλος, Κ. Τσιρώνογλου, Κ. Γεωργιάδης.

'Εφορ. Κουσγουντζουκίου

Π. Γεμεντζόγλου, Μ. Λεϊλεμίδης, 'Αν. 'Ιωαννίδης, Γ. Σκουλαρόπουλος, 'Ανδ. 'Ισμυρίδης.

Εφοροεπ. Τσεγκέλκιοϊ

Μ. Βαλαβανίδης, Ν. Χρηστίδης, Εὐστρ. 'Αλεξανδρίδης, 'Ηλ. Κόλιας, Δ. Μουτεβελῆς, Α. Καρακάσογλου, Π. Μοκόπουλος, Λ. Λαυρεντιάδης.

'Εφοροεπ. Πριγκήπου

Κ. Τεπερίκογλου, Ι. 'Αγνίδης, Π. Χρηστίδης, Α. Πασχόπου-

λος, Χ. Λιανόπουλος. Νικολαΐδης Ἀν. Βασιλειάδης.

Ἐφορεπ. Χάλκης

Α. Σακελλαρίδης, Συμ. Βονιᾶρος, Ἀρ. Κωνσταντινίδης, Ν. Λαλίδης, Μ. Λαμπρίδης, Ἠλ. Κλημενίδης, Στ. Γενιδουνιᾶς, Ἀγ. Ἀποστολίδης, Ἰω. Θεμιστοκλέους.

Ἐπιτρ. Ἁγ. Ἰωάννου Χίων

Ν. Λαγούης, Π. Μπιλίδης, Πλ. Μποσίνης.

Ἐφορεπ. Κοντοσκαλίου

Χ. Ἀγνιάδης, Ἀλ. Ἠλιάδης, Γ. Σουαντζόγλου, Ἰ. Φουτούλογλου, Γ. Κυλτανίδης, Γ. Πολυχρονιάδης, Β. Βασιλειάδης, Θ. Πότογλου.

Ἐφορεπ Βεβεκίου

Μιχ. Λιάτσος, Σ. Νικολαΐδης, Γ. Παναγιωτίδης, Γ. Μοσχάκης.

Ἐπιτροπὴ Ἁγ. Θεράποντος

Λ. Νικολαΐδης, ἰατρός

Ἐπιτροπὴ Βεφᾶ

Ἀν. Βασιλειάδης, Π. Μπαριάμογλου, Μπ. Μποδόζογλου.

Ἐφορεπ. Φερίκιοϊ

Χ. Ἀγγελίδης, Δ. Καλούδης, Χρ. Λίτος, Γεώρ. Θεοδωρίδης, Χρ. Παρασκευόπουλος, Γ. Χρηστίδης, Ἀρ. Παπαδόπουλος.

Ἐφορεπ. Βλάγκας

Ν. Ταμπάσης, Ἀ. Ἀγάογλου, Β. Παξιμαδᾶς, Χ. Δρακούλης, Σ. Συμεωνίδης, Σ. Σεραφειμίδης, Χρ. Ζαχαριάδης, Πρ. Ἰωσηφίδης.

Ἐφορεπ. Δζιβαλίου

Α Στεφανίδης, Ε. Σανταλτζόγλου, Ι. Καλλινικίδης, Ι. Σεβαστόπουλος, Κ. Μιχαηλίδης, Β Ἀβραμίδης, Β. Παπαδόπουλος, Πρ. Καραμουράτογλου.

Ἐφορ. Σαλβατομβρουκίου

Στ. Βηθλεέμ, Δ. Χαρακόπουλος, Β. Καρακωστόπουλος, Ι. Μπορμπόρογλου.

Ο ΜΟΥΡΓΟΣ

Θυμᾶμαι εἶδα νὰ φοφᾷ ἐκεῖ ποῦ κυνηγοῦσα
σὲ μιὰ πατέκα ἔρημη, στοῦ λόγγου τὴν πλαγιά,
ὁ Μοῦργος τὸ μανδρόσκυλλο ποῦ συχνοσυναντοῦσα
μὲ ἕνα γέρο πιστικὸ νὰ βόσκουνε τραγιά.

Εἶχε πελώριο κορμί, πελώριο κεφάλι,
τὸ στόμα π' ἀνοιγόκλεινε τὸ ψυχομαχητό,
λὲς καὶ τὸ χάρο δάγκανε στὴν τελευταία πάλη,
ὅπως ποτὲ σὰ χύμιζε στὸ λυκοπαλαιτό.

Μὰ δάγκανε, ὁ ἄμοιρος, κατάκοιτος στὸ γῶμα,
τὰ πόδια δὲν βαστούσανε ὄρθιος νὰ σηκωθῇ,
καὶ ἡ ψυχὴ φλετούριζε στὸ γανιασμένο στόμα,
ἀπὸ τὸ σάπιο σκέλεθρο γιὰ νὰ λευθερωθῇ.

Κ' ἐνῶ τὸ δόλιο τὸ σκυλλὶ τὸν χάρο πολεμοῦσε,
μὲ τὴν παληά του λεβεντιὰ βοήθεια μοναχή,
μιὰ κοπαδιὰ κατάμαυρη κοράκων καρτεροῦσε
καὶ νὰ τοῦ φάγῃ γύρευε πρὶν δώσῃ τὴν ψυχή.

Τὸν Μοῦργο ! Ποὺ τὸν τρόμαζαν στὴ λεβεντιὰ οἱ λύκοι,
πρὶν νὰ φοφήσῃ κόρακοι τὸν τρῶν βουκιὰ-βουκιά !
στοῦ πόνου του τὸ οὔρλιασμα μὲ πῆρε κρύα φρίκη
καὶ τὰ κοράκια σκόρπισα μὲ μιὰ μου τουφεκιά.

Κοράκια καὶ οἱ ἄνθρωποι, ποὺ κτηνωδία σμίγει,
σ' αὐτὴν τὴν ἴδια τὴν σκηνὴ τὴν φρικιαστικιά,
γυρεύουνε τὴν θέσι σου πρὶν ἡ ψυχή σου φύγῃ !
Αὐτούς, ποιὸς θ' ἀνθρωπίσῃ, πέτε μου, μὲ μιά του χαστουκιά;

Ν. Α. ΣΑΡΑΔΟΣ

ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΤΡΑΠΑΝΗΣ

Ἦταν πολὺ κοντά μας ὁ Θανάσης Κατραπάνης κι' αὐτὸ ἀπετέλεσεν ἕνα ἐμπόδιο γιὰ νὰ τὸν γνωρίσωμε καλά, γιατὶ πολλὲς φορὲς μόνη ἡ ἀπόστασις «χρόνου καὶ τόπου» δίνει τὴν ἀπαραίτητη προοπτικὴ γιὰ μιὰ καλὴ γνωριμία, γιὰ μιὰ πραγματικὴ ἐκτίμησι.

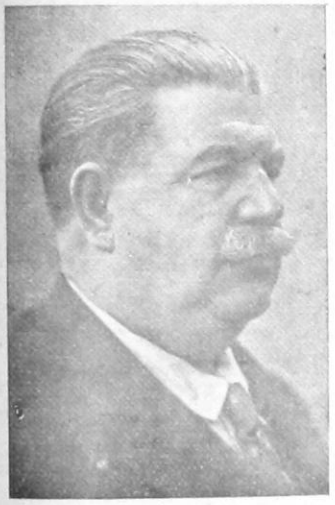

Ὅσο ὅμως περνᾷ ὁ καιρὸς ἀπὸ τὴν πικρὴν ἡμέρα του θανάτου του — 26 Δεκεμβρίου 1934 — τόσο ἡ ποιητική του φυσιογνωμία φωτίζεται καὶ γίνεται περισσότερο ἀνάγλυφη. Γιατὶ ὁ Θανάσης Κατραπάνης ἦταν ἀληθινὰ ποιητής, ὅπως ἀληθινὸ λουλούδι εἶναι τὸ θυμάρι, ὅπως πραγματικὸς τραγουδιστὴς εἶναι ὁ τζίτζικας.

Γεμᾶτος ἀπὸ αἰσθήματα, πλημμυρισμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῆς ζωῆς, ἀναζητοῦσε σ' αὐτὴν κάθε θέλγητρο, ἐδονεῖτο σὲ κάθε ἐντύπωσι τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ σὲ κάθε ἀνάβλυσμα τοῦ ἐσωτερικοῦ. Κι' ὁ πλοῦτος αὐτὸς τῶν ἐντυπώσεων, τῶν ἐνθουσιασμῶν, τῶν συναισθημάτων τὸν ἔκανε νὰ γράψῃ. Ὑπῆκουε σὲ μιὰν ἀνάγκην ὅταν ἔγραφε τοὺς στίχους του, γι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν ἐφρόντιζε νὰ τοὺς λαξεύῃ Οἱ στίχοι ἦταν ἡ ἀναπνοή γι' αὐτὸν, μόνον δὲ ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀέρα κανονίζει τὴν ἀναπνοή μας καὶ ὄχι ὁ ξένος ρυθμός. Ἡ γονιμότης του σ' αὐτὸ ὀφείλεται ὅπως καὶ ἡ φυσικότης τῶν στίχων του.

Ἔγραψε πλούσιες ποιητικὲς συλλογές : τὰ Χρυσόλογα, τὰ τραγούδια τῆς Ἀγάπης, τὰ Κρασοτράγουδα, τὰ Ἀνθοτράγουδα, τὰ Ἀνοιξιάτικα, τὰ Φθινοπωρινά, τὰ Χειμωνιάτικα, τῆς Χίλιες μιὰ παρομίες καὶ δύο λυρικὰ δράματα τὸν Ἀνθέμιον καὶ τὸ Πανόραμα.

Ἀπὸ τὴν πλούσια αὐτὴ συγκομιδὴ μαζεύουμε τυχαῖα μερικὰ ἔργα του καὶ τὰ δημοσιεύομε γιὰ τὸ ποιητικό του μνημόσυνο.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γλυκύτατή μου σύ Δημοκρατία,
Ποῦ σπᾷς τὴν ἁλυσίδα τὴ βαρειά,
Στοὺς σκλαβωμένους τοὺς λαοὺς χαρίζεις
τὴ σημερινὴ σου αὐτὴ τὴ λευθεριά.

Κι' ἀνοίγουνε τὰ σφαλιγμένα χείλη
Τραγοῦδι γιὰ νὰ ποῦνε στὴ ζωή
ὅπου ἡ σκλαβειά, κι' ἂν εἶνε φωλιασμένη
λουλούδι δὲν θὰ διῇς σ' αὐτὴν τὴ γῆ.

Ἀηδόνι δὲ θ' ἀκούσῃς νὰ λαλήσῃ
ξεφυλισμένα θ' αὔρῃς τὰ βουνά.
Καράβι δὲν θὰ βρῇς γιὰ ν' ἀρμενίσῃ
πουλί μέσ' στὰ οὐράνια νὰ γυρνᾷ !

Θ' ἀκούσῃς τῆς σκλαβιᾶς τὴν ἁλυσίδα
τὰ πόδια νὰ τὴ σέρνουνε βαρειά,
Ζήτω ἐσὺ γλυκειὰ Δημοκρατία
ποὺ δίνεις στοὺς λαοὺς τὴ λευτεριά!

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑΣ

Σᾶς ἀφίνω πουλιὰ καὶ λουλούδια.
φεύγω πάγω στὴν ἄλλη ζωή,
φάλλετέ με καὶ κεῖ μὲ τραγούδια
ὅπου θἄμαι στὴ μαύρη τὴ γῆ.

Σᾶς ἀφίνω καὶ σᾶς, ναί προικιά μου
ποῦ σᾶς εἶχα κρυφή μου χαρά
γιὰ στολίδι σᾶς εἶχα του γάμου
ποῦ ζητοῦσα νὰ διῶ μιὰ φορά

'Αργαλιέ μου καὶ σένα σαφίνω
μὲ τὰ μαῦρα καὶ σὺ νὰ ντυθῇς
τὴν ψυχή μου στὸν Πλάστη τὴ δίνω
καὶ στὸν ἄπιστο σὺ νὰ τὸ πῇς :

Πῶς τὰ δάκρυα μοῦ πέφταν σὰν φάδι
καὶ τὸν πρόσμενα μιὰ νὰ τὸν διῶ
ἔβλεπα τὸ πανί σὰν ριμάδι
καὶ μετροῦσα μὲ βιὰ τὸν καιρό.

Τὴν ψυχή μου στὸν Πλάστη τὴν δίνω
καὶ τὸ σῶμα στῆς Γῆς τὴ χαρὰ
τὴν κατάρα σ' ἐκεῖνον ἀφίνω
ποῦ μὲ παίδεψε τόσον σκληρά.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Μαζόχθηκαν τὰ λουλούδια
Ὅλα γύρω μου μιὰ μέρα
μοῦ γυρέψανε τραγούδια
στοῦ 'Ορφέως τὴ φλογέρα.

Καὶ τὸ πνεῦμα του φωνάζω
σὰν καλός μου πατριώτης
καὶ μοῦ λέγει κι' ἀραδιάζω
τὰ τραγούδια τῆς νεότης.

Παίζοντάς του τὴν φλογέρα
μέσ' τὴν ἔμορφη τὴ φύσι
τὰ βουνὰ καὶ τὰ λαγκάδια
μοῦ τορίξαν στὸ μεθῦσι

Κ' εἶπα σι' ἄνθια μὴν ξεχνᾶτε
ὅταν πάγω πειά πειὸ πέρα
τὸ στερνό μου τὸ σπητάκι
νὰ στολίσετε μιὰ μέρα.

Η ΤΥΧΗ

'Ωραία κόρη πές μου ποῦ νὰ σέβρω
ἀόρατη ποῦ τρέχεις πᾶν στὴ γῆ
προσκύνημα εἶσαι σὺ ὅλου τοῦ κόσμου
κι' ἐλπιδοφόρα εἶσαι τῆς ζωῆς.

Δυσεύρετο διαμάντι δουλεμένο
μὲ τῆς λαχτάρας τὸ χρυσὸ σφυρί
ἡ σκέψι μου τὰ θάματά σου βλέπει
στὴν ἄκακη καρδιά σου κι' ἀπορεῖ.

Σὲν τὴ στραβὴ ποῦ πέφτεις ὅπου λάχει
καὶ δὲ διαλέγῃς μήτε ἐμορφιὰ
μήτε τὰ νειάτα αὐτὰ σὲ γαργαλίζουν
μήτε μισεῖς τὰ γερατειά.

Τύχη στραβή γυρίζεις μέσ στὸ Κόσμο
κι' αὐτὴ θαρρῶ σοῦ λείπ' ἡ ἀκοή,
γιατὶ τὰ μάτια καὶ τ'αὐτιὰ σὰν εἶχες
θὲ ν' ἄκουες τὸ κλὰμ ἁπα'στὴ γῆ.

ΘΑΛΑΣΣΑ

Ὅσο γλυκειά κι' ἂν φαίνεσαι
τόσο φαρμάκι χύνεις
κτίζεις παλάτια δίπατα
φτωχὰ σπιτάκια σβύνεις

Τρικυμιασμένη θάλασσα
γιατὶ δὲν ἡμερέβεις :
ποὺ τῆς ζωῆς τὸ στολισμὸ
νὰ καταπιῇς γυρέβεις

Ἔφαγες τόσα δὰ κορμιά
δὲν χόρτασες ἀκόμα ! !
φάγε τῆς γῆς καὶ χόρτασε
τοὺς βράχους καὶ τὸ χῶμα

Νὰ πάψῃ πειά ἡ λύσσα σου
κι' αὐτὸ τὸ μοιρολόγι
ποὺ γράφει χρόνια στὴ ζωὴ
τὸ μαῦρο νεκρολόγι

Κι' ἀκούει τὸ πεντάρφανο
ποὺ τρέχει στ' ἀκρογιάλι
μὰ τὸ σκληρὸ τὸ κῦμα σου
ζητᾶ νὰ φάγῃ κι' ἄλλη.

ΟΙ ΠΑΝΣΕΔΕΣ

Ἕνα πρωΐ μοῦ πρόσφερε μιὰ νέα τοὺς
[πανσέδες.

Μὰ τί πανσέδες ἤτανε τί θεία μυ-
[ρωδιά.

'Απὸ τοὺς Βαβυλώνιους λὲς νἄταν τοὺς
[μπαξέδες

Κι'εἶχαν τοῦ Σαρδανάπαλου κρυμμένη
[τὴ καρδιά

Ὅπου ἀγάπησε τρελλὰ τῆς ἔμορφες
[τῆς Κόρες

μαζύ τους ἐκολύμπησε μέσα στὴν ἡ-
[δονή

κι'αὐτὸ τὸ στέμμα χάνεται μέσ στῆς
[τρελλὲς τῆς ὧρες

γιὰ τῆς ἀγάπης τὴν πληγὴ κανένας
[δὲν θρηνεῖ

Τόσες ὡραῖες θύμησες μοῦ φέρανε
[μπροστά μου

τῆς περασμένης μου ζωῆς ἐκείνης τὴ
[χαρά

ποῦ τὰ φτερά της μ' ἄναψαν τῆς σπι-
[θες στὴν καρδιά μου

ἡ στάχτη ποὺ τὴ σκέπαζε ἀπὸ χρόνια
[μιὰ φορά

Καὶ τί νὰ κάμω, τί μπορῶ σ'αὐτὴ τὴ
[δυστυχία

πῶς θέλεις μὰ ὡραία μου παρθένα
[νὰ στὸ πῶ

ἂν τῆς πανσέδες μοῦδωσες γιὰ κά-
[ποια εὐτυχία

στὴ δυστυχία βρίσκομαι τρελλὰ ποῦ
[σ'ἀγαπῶ.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΑΠΟ ΤΑΣ (1001)

Σὰν ἔχεις φίλε μου λεφτά
ὁ κόσμος σ' ἐκτιμάει
καὶ σὰν γλυστρήσεις μιὰ φορὰ
τὴ ράχι σοῦ γυρνάει

Στὸν δρόμο σου ποῦ περπατᾶς
σὰν βρῇς τὴν εὐτυχία
μὴν τὸ ξεχνᾶς ποὺ βρίσκεται
μαζὺ κι' ἡ δυστυχία.

Βουβὸς κουφὸς κι' ἀμίλητος
δίχως νὰ εἶσαι νἄσαι
τότες μέσα στὸ βιό σου
ἥσυχα θὰ κοιμᾶσαι.

Σὰν δὲν ἔχεις γέρω
ζήτα ν' ἀγοράσῃς
τῆς ζωῆς τὸν κάβο
γιὰ νά μὴν τὸν χάσῃς.

Στὰ μεγάλα λόγια
προσοχὴ μὴ δίνεις
πρὶν τὸν δρόμο πάρῃς
σκέψου ποῦ θὰ μείνῃς

'Ω πλάνε κόσμε τὴ ζωὴ
σὰ λείψει τὴ λυπᾶσαι
τότε μόνον τῆς χαρές τῆς
κλαίγοντας τὴς θυμᾶσαι

Χρῆμα μὴ δανείζεις
σὲ κανένα μὴ
χάθηκ' ἀπτὸν Κόσμο
φίλε ἡ τιμή.

Ξεύρεις ποῦ κάθετ' ὁ θεός ; ; ;
στὴν Παραδοσακκούλα ! ! ! !

'Ο σαπᾶς ὅποιον γνωρίζει
πιὸ πολὺ τὸν θυμιατίζει

Πανάθεμά το τὸ κλουβὶ
κι' ἂς εἶναι καὶ διαμαντένιο

Τοῦ τζογαδόρου ὁ τέντζερες
τοῦ κυνηγοῦ τὸ πιάτο
ἕξη μῆνες εἶν' ἀδειανὸ
καὶ μιὰ φορὰ γεμάτο

Μὴ γυρεύεις τὰ πολλά
τὰ τρανὰ καὶ τὰ μεγάλα
καὶ δὲν βρίσκεται κανεὶς
πάντοτε στὴν ἴδια σκάλα

'Η φωτειά εἶναι ὡραία
ὅταν εἶνε μακρυά
καὶ τὸ κῦμα νὰ τὸ βλέπεις
ὅταν εἶσαι στὴν στεργιά.

Θ. ΚΑΤΡΑΠΑΝΗΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΟΙ "ΑΚΡΑΙΦΝΕΙΣ"

Ὅλο τὸ χρόνο οἱ ἀθλητικὲς στῆλες τῶν ἐφημερίδων δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐξιστοροῦν κάθε ἀθλητικὸ γεγονός, νὰ ἐξυμνοῦν ἢ νὰ κριτικέρνουν ἀθλητὰς καὶ ποδοσφαιριστάς καὶ νὰ τοὺς κάμνουν ἔτσι γνωστοὺς στὸ πολὺ κοινό, σὰν τοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρες.

Καὶ τὶς στῆλες αὐτὲς ἀκόμη μᾶς παρεχώρησε ἡ διεύθυνσις τοῦ ἡμερολογίου «Ζωὴ»—ζωὴ καὶ χρόνια ν' ἄχη —μὲ τὴν παράκλησι νὰ κάνουμε «μιὰ μικρὴ ἀνασκόπησι τῶν ἀθλητικῶν γεγονότων κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος».

Ἔ, λοιπόν, ὄχι ! Οὔτε ἀνασκόπησι, οὔτε... ἀνασκολόπησι ! Τίποτε. Τούς φθάνουν τοὺς ἀθλητάς μας ὅσα τοὺς γράφονται ὅλο τὸ χρόνο. Τὶς στῆλες αὐτὲς ἐδῶ τὶς ἐπιφυλάσσουμε γι' αὐτοὺς ποὺ δὲν βρέθηκε ὡς σήμερα κανένας χριστιανὸς νὰ γράψη δυὸ λόγια γι' αὐτοὺς ποὺ δὲν λείπουν... ἀπ' τὶς κερκίδες τῶν στίβων μας, γι' αὐτοὺς ποὺ ἀγωνιοῦν, ποὺ παθαίνουν, ποὺ κοντεύουν νὰ γίνουν καρδιακοὶ ἀπ' τὴν παρακολούθησι τῶν... δραματικῶν φάσεων τῶν ἀγώνων. Γι' αὐτοὺς ποὺ ἀπειλεῖ ἡ γυναῖκα τους... νὰ τοὺς χωρίση, γιατὶ προτιμοῦν τὸ Στάδιο ἀπ' τὴν συντροφιά της, γι' αὐτὲς τέλος τὶς «χιλιάδες φιλάθλων» ὅπως ἀναφέρονται ἁπλῶς σὲ κάθε ἀθλητικὴ περιγραφή.

Γιὰ τοὺς φιλάθλους μας.

Γελᾶτε κύριοι ἀθληταὶ καὶ πρὸ παντὸς ἐσεῖς κύριοι ποδοσφαιρισταί. Τὸ ξαύρω.

— Τὰ κορίτσα, θὰ λέτε. Ἐμεῖς παίζουμαι μπάλα, γλενᾶμε καὶ ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε, κτυπᾶμε καὶ κάνα δυὸ λεφτάκια, κι' αὐτοὶ πληρώνουν, συγκινοῦνται καὶ χειροκροτοῦν».

«— Ναί, βέβαια, θὰ σᾶς ἀπαντήσουν κι' οἱ φίλαθλοι. Τὸ ξεύρουμε ὰὰ πῶς ἀρκετοὶ ἀπὸ σᾶς εἶστε καὶ μισοπροφεσιονὲλ, πῶς κτυπᾶτε καὶ λεφτάκια. Κτυπᾶτε ὅμως κάποτε καὶ τὰ ποδαράκια σας, καὶ τὰ κεφαλάκια σας καὶ τὶς μυτίτσες σας καὶ γίνεστε τρία καρρό. Δὲν χαιρόμαστε βέβαια γι' αὐτὰ τὰ παθήματά σας. Ἀπ' ἐναντίας. Γιατὶ εἴμαστε φίλοι σας. Σᾶς τὸ ὑπενθυμίζουμε μόνο γιατὶ θέλετε νὰ μᾶς πῆτε κορίτσα ἐπειδὴ πληρώνουμε γιὰ νὰ σᾶς σεργιανίσουμε. Ἔ, καὶ τί μὲ τοῦτο. Ὅλα τὰ πράμματα στὸν κόσμο πληρώνονται. Ὅπως στὸ Φασουλῆ πληρώνουμε γιὰ νὰ γλεντίσουμε τὸ ἴδιο καὶ σὲ σᾶς. Ὁ Φασουλῆς παίζει καρπαζιές. Ἐσεῖς παίζετε κλωτσιὲς καὶ κάποτε μάλιστα καὶ τὰ δύο, καρπαζιὲς καὶ κλωτσιές. Μᾶς γλεντᾶτε. Πληρώνουμε. Ὥστε κορίτσα δὲν εἴμαστε καὶ νὰ μὴν τὸ ξαναπῆτε».

Ἔτσι ἀπαντοῦν οἱ φίλαθλοι καὶ βάζουν τὰ πράγματα στὴ θέσι τους.

Φίλαθλοι ὑπάρχουν λογιῶν-λογιῶν. Κάθε σπὸρ ἔχει καὶ τοὺς πιστούς του. Τὸ ποδόσφαιρο ὅμως ἔχει τοὺς περισσοτέρους λάτρεις, τοὐλάχιστον στὴν πόλι μας ποὺ οἱ ἀγῶνες κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ εἶναι σπάνιοι. Οἱ Ε΄ ὅμως Βαλκανικοὶ ποὺ ἦτανε ἕνα τωόντι μεγάλο ἀθλητικὸ γεγονὸς συγκέντρωσαν στὸ στίβο τοῦ Καβάκιοϊ ὅλους τοὺς φιλάθλους. ἀνεξαρτήτως πίστεως. Ὅλοι τους ὅμως δὲν ἔμειναν εὐχαριστημένοι. Ὑπῆρχαν πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ δυσανασχέτησαν, ἐπειδὴ π.χ. ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπή, γιὰ νὰ φαρδαίνει τὴν «πίστα» πῆρε λιγάκι ἀπὸ τὸ στίβο, ποὺ, ὡς γνωστό, χρησιμεύει γιὰ ποδοσφαιρικὲς συναντήσεις. Αὐτοὶ σ' ὅλοι τὴ διάρκεια τῶν ἀγώνων ἦταν λυπημένοι.

— Μὰ τί ἔχεις, ἐπὶ τέλους, ρώτησα ἕνα ἀπ' αὐτούς.

— Τί ν' ἄχω, ἀδελφὲ, μ' ἀπάντησε, δὲν βλέπεις ἐκεῖ. Χαράμισαν τὸ στίβο οἱ ἀθεόφοβοι γιὰ νὰ βάλουν καμπόσους νὰ τρέχουν ὁλόγυρα σὰν ἄλογα.

Αὐτὸς ἦταν ἀπ' τοὺς ἀκραιφνεῖς φιλοποδοσφαιρικούς. Ὄχι Βαλκανικοὶ μὰ οὔτε Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες δὲν μποροῦν νὰ τοὺς συγκινήσουν. Τὸ πᾶν γι' αὐτοὺς τὸ ποδόσφαιρο. Δόστους ἕνα Πέρα-Κουρτουλοὺς καὶ πάρτους τὴν ψυχή τους.

Ὅλως διόλου τὸ ἀντίθετο ἦταν μιὰ φίλαθλος κυρία. Δὲν ἔλειψε καμμιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς μέρες τῶν ἀγώνων. Ἀπὸ τὶς δέκα τὸ πρωῒ πήγαινε νὰ πιάσῃ θέσι στὶς κερκίδες μαζὶ μὲ τὸν νεαρὸ σύζυγό της. Καρτερικὰ περίμεναν ὁλάκερες ὧρες τὴν ἔναρξι τῶν ἀγώνων. Ὁ Μάντικας ἦταν ἡ λατρεία τῆς κυρίας, ἡ ἀθλητικὴ ἐννοεῖται. Σὲ κάθε δρόμο ποὺ Θ' ἄπαιρνε μέρος ὁ περίφημος Χιώτης ἔκαμε ταξίματα στοὺς ἁγίους καὶ... στοὺς πλατάνους της.

— Ἄχ, κύριε Σπῆκερ παρακαλεῖτε νὰ νικήσῃ καὶ θὰ σᾶς κεράσω ἕνα κουτὶ πάστες.

Καὶ ὁ Μάντικας νικοῦσε καὶ ξανανικοῦσε, ἀλλὰ ἡ κυρία εὐτυχῶς, ξεχνοῦσε τὰ ταξίματα. Ἀλλοιῶς ὁ Σπῆκερ, ποῦ ἔτυχε καὶ τὶς τρεῖς μέρες νὰ κάθεται πλάϊ της. Θὰ εἶχε πάθη ἀπὸ στομάχι. Αὐτὴ ἦταν βέρα ὀπαδὸς τοῦ κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ.

Ἀλλὰ ὅποιος θέλει νὰ γνωρίσῃ ἐνδιαφέροντας φιλάθλους τύπους τοῦ ποδόσφαιρου ἂς πάῃ νὰ παρακολουθήσῃ ἕναν ἀγῶνα Πέρα-Κουρτουλοὺς ἢ Πέρα-Ἀρναούτκιοϊ.

Ἐκεῖ Θ' ἄχῃ τὴν εὐκαιρία νὰ βρῇ τὸν «ἀκραιφνῆ» ποὺ ἔχει ἀγρυπνήσῃ ὅλη τὴ νύχτα ἀπὸ τὴν ἀγωνία νὰ καταφθάνῃ τρεχάτος τὸ πρωῒ στὸ Στάδιο, κρατῶντας ἀπὸ τὸ χέρι τὸν τρυφερό του βλαστό, ποὺ τοῦ τὸν φόρτωσε μὲ τὸ ζόρι ἡ συμβία του γιὰ... φύλακα.

Ὄρθιος πάνω στὶς κερκίδες παρακολουθεῖ μὲ συγκίνησι τὴν ἐξέλιξι τοῦ μάτς, ἐνθαρρύνει μὲ στεντορείας φωνὰς καὶ βάζει στοιχήματα μὲ τὸν πλατνό του συνάδελφο ποὺ τυχαίνει ν' ἀναι τῆς ἀν ἰθετης μεριᾶς.

— Τρία ντούζικα ρὲ Μῆτσο. Θὰ σᾶς τὸ πάρουμε τὸ παιγνίδι.

— Ρὲ δεκατρία σοῦ κερνῶ ἐγὼ ἂν δὲ σᾶς βάλουμε μιὰ ἑξάρα !

Εἶναι οἱ τύποι τῶν «μερακλήδων» τῆς μπάλας καὶ τοῦ ντούζικου ποὺ κατορθώνουν καὶ συνδυάζουν καὶ τὰ δυό.

Ὑπάρχουν ἀκόμη τύποι φιλάθλων, ὧν οὐκ ἔστι ἀριθμός. Ποῦ χῶρος, γιὰ νὰ τοὺς ἀναφέρεις ὅλους.

Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν τοὺς ἀφίνουμε γιὰ νὰ τοὺς παραλάβουμε τοῦ χρόνου.

Aurevoir.

Γ. ΚΑΣΑΠΑΚΗΣ (Σπῆκερ)

Η "ΖΩΗ"

Εὐχαριστεῖ:

Τοὺς συνεργάτας της, τοὺς συνδρομητάς της, τοὺς ἀναγνώστας της, καὶ ὅσους θὰ τὴν κρίνουν ἐπιεικῶς.

ΥΓΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΔΥΝΑΤΟΥΣ

Ἕνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ

ΚΙΝΙΟΥΜ ΛΑΜΠΑΡΑΚ

λαμβανομένου μετὰ τὸ φαγητὸν δίδει, μέσα σὲ ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα, δύναμιν καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀναιμικοὺς ἀσθενεῖς.

Διὰ τοῦτο ὅλοι πάσχοντες ἀπὸ ἀδυναμίαν, ἀπὸ ὑπερκόπωσιν, οἱ ἔχοντες πρόωρον ἀνάπτυξιν νέοι, τὰ ἀναιμικὰ κορίτσια, οἱ γέροντες πρέπει νὰ πέρνουν τακτικὰ τὸ κρασί.

Quinium Labarraque

Şarabı almalıdırlar.

Eczanelerde ehven

Διὰ τὸ ὁποῖον ἐκφράζεται ἐγκωμιαστικῶς ἡ

Ἰατρική μας Ἀκαδημία

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΥΘΗΝΟΤΑΤΟΝ εἰς ὅλα τὰ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ